

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Edward St. Aubyn

Anne Sütü

PATRICK
MELROSE

4. KİTAP

Çeviri: SUAT ERTÜZÜN

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranney.org>

♥ can
çağdaş

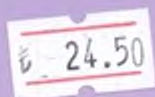
Anne Sütü'nde, bir zamanların şanlı ve varıl Melrose ailesi artık zor durumdadır. Patrick tutulmayan sözler, ailevi sorumluluklar ve bir intihar girişiminin yol açtığı sorunlarla boğuşmaktadır. Ailenin diğer fertleri de iyi durumda değildir; eşi Mary, annelik görevlerinin yükü altında günbegün yıpranırken Patrick'in annesi kendini adamakıllı bir yeni çağ cemiyetine kaptırmış, küçük oğul Robert ise, yaşına rağmen çevresinde olan bitenleri kavrayacak zekâ ve duyarlılık sergilediğinden endişe kaynağı haline gelmiştir. Buna karşın aile kötü geçmişiyile mücadelesini sürdürürken yeni kuşak beraberinde farklı bir duyarlılık ve değişim potansiyeli getirmektedir.

Edward St. Aubyn'in dizi filme de uyarlanan çok ödüllü, yarı otobiyografik "Patrick Melrose" romanları, hem incelikli üslubu ve ironisi hem de insancıl duyarlılığıyla dikkat çekiyor. 1960'larda başlayan romanlar Melrose'un travmatik çocukluğunu, 1980'lerin New York'undaki bunalımlı gençlik günlerini ve 2000'li yılların İngiltere'sindeki olgunluk dönemini anlatarak bir kuşağın panoramasını sergiliyor.

Hiç şüphesiz çağdaş İngiliz edebiyatının en önemli eserlerinden biri.

David Sexton, *Evening Standard*

#yeniçağ #patrickmelrose #evlilik #geçimsizlik #affetmek
#ailegeçmişiyilehesaplaşmak #ebeveynolmak #babaoğulilişkisi

EDWARD ST. AUBYN
PATRICK MELROSE

4. KİTAP
ANNE SÜTÜ

Can Çağdaş

Patrick Melrose 4: Anne Sütü, Edward St. Aubyn

İngilizce aslından çeviren: Suat Ertüzün

Mother's Mik

İlk basım (çeviriye kaynak alınan basım): Picador, 2005

© 2005, Edward St. Aubyn

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Telif ve Tercümanlık Hizmetleri Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mayıs 2019, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Seçkin Selvi

Düzeltilti: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-4045-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

EDWARD ST. AUBYN

PATRICK MELROSE

4. KİTAP
ANNE SÜTÜ

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
Suat Ertüzün

Edward St. Aubyn'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

***Unut Gitsin*, 2018**

***Kötü Haber*, 2018**

***Biraz Umut*, 2018**

***En Sonunda*, 2019**

EDWARD ST. AUBYN, 1960'ta Londra'da doğdu. Yazar ve gazeteci St. Aubyn, Oxford Üniversitesi'ne bağlı Keble College'da yükseköğrenim gördü. Büyük ölçüde otobiyografik temele oturan *Unut Gitsin*, *Kötü Haber*, *Biraz Umut*, *Anne Sütü* ve *En Sonunda* adlı “Patrick Melrose” romanlarının dördüncüsü olan *Anne Sütü* 2006 Man Booker Ödülü'ne aday gösterildi ve 2007 Prix Femina étranger Ödülü'nü aldı; 2011'de filme çekildi. Dizinin ilk romanı olan *Unut Gitsin* 1992 Betty Trask Ödülü'ne layık görüldü. “Patrick Melrose” romanları İngiltere'de beş bölümlük dizi olarak televizyona da uyarlandı ve Patrick rolünü Benedict Cumberbatch canlandırdı. Edward St. Aubyn'in *A Clue to the Exit* (Çıkış Yolu) ve *On the Edge* (Diken Üzerinde) adlı iki romanı daha var. İki çocuğu olan Edward St. Aubyn Londra'da yaşıyor.

SUAT ERTÜZÜN, 1971'de Hollanda'da doğdu. İlkokulu Hollanda'da, ortaokul ve liseyi İstanbul'da okudu. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü 1996'da bitirdi. Bir süre bankacılık ve turizm sektöründe çalıştıktan sonra çevirmenlik yapmaya başladı. Oscar Wilde, Kiran Desai, J.M. Coetzee, Rudolfo Anaya, Julia Glass, John Hughes, Sybille Bedford, John Banville, Patricia Highsmith, Stephen Greenblatt, Aimee Bender, V.S. Naipaul gibi yazarların eserlerini Türkçeye kazandırdı.

Lucian'a

AĞUSTOS 2000

1

Doğarken ona o ölümcül muameleyi niye yapmışlardı? Niye onu günlerce uyanık tutmuş, dölyatağının kapalı kapısına karşı başını tekrar tekrar çarpmış, göbek bağını boynuna dolayıp onu gırtlaklamış, annesinin karnını soğuk makaslarla kırt kırt kemirmiş, başını kiskaca alıp boynunu bir o yana bir bu yana zorlamış, yuvasından çıkarıp onu tokatlamış, gözlerine ışık tutup deneyler yapmış, masada yarı ölü bir halde yatan annesinden onu uzaklaştırmışlardı? Belki niyetleri eski dünyaya duyabileceği özlemi yok etmektir. Önce açıklığa açlık duyması için onu sıkıştırmak sonra o açıklığı –şimdiki gibi gürültülü bir çöl bile olsa– bulduğunda minnet duyması için onu ölümün eşiğine getirmek ve sarıp sarmalaması için annesinin kollarıyla yetinmek zorunda bırakmak; o eski bütünden, onu çepeçevre saran bütün o sıcaklıktan, her şeyden mahrum etmek.

Perdeler hastane odasına nefes gibi ışık veriyordu. Öğle sonrasının sıcağından kabarıyor, ardından tekrar boşalıp cam balkon kapısına yapışıyor ve dışarısının göz kamaştıran ışığını yumuşatıyordu.

Birisi kapıyı açınca perdeler ansızın havalanıp etekleri dalgalandı; başıboş kâğıtlar hışırdadı, oda beyazladı ve yoldaki trafiğin ürpertili gürültüsü artar gibi oldu. Sonra

kapı pat diye kapandı, perdeler iç geçirdi ve odaya loşluk çöktü.

Annesi, “Olamaz, yine mi çiçekler?” diye sordu.

Akvaryum yatağının şeffaf duvarlarından hepsi görünüyordu. Yapraklarını iyice açmış bir zambağın yapışkan gözü onu süzüyordu. Esen yel bazen süsenlerin bibersi kokusunu taşıyor, o da hapşırarak ondan kurtulmak istiyordu. Annesinin geceliğinde kan lekeleri koyu turuncu çiçektozunun çizgi çizgi bıraktığı izlerle iç içe geçmişti.

“İnsanlar çok iyi düşünmüşler de...” Annesi sinir bozukluğuyla mecalsizce gülüyordu. “Yani, banyoda yer kaldı mı?”

“Pek kalmadı, güllerle öbür şeyler orada.”

“Hay Allah, dayanılır gibi değil. Sırf biz mutlu olalım diye yüzlerce çiçeği kesip şu beyaz vazolara doldurmuşlar.” Gülmekten kendini alamıyordu. Yüzünden yaşlar akıyordu. “Bunları bahçelerinde, nereye aitlerse orada bırakmalılardı.”

Hemşire ilaç çizelgesine baktı.

“Voltarol saatiniz geldi,” dedi. “Ağrı başlamadan önünü almamız gerek.”

Ardından Robert’a baktı, Robert da nefes alıp veren loşlukta mavi gözlerini onunkilere dikti.

“Tam bir cin. Resmen beni takip ediyor.”

Ansızın korkuya kapılan annesi, “İyi olacak, değil mi?” diye sordu.

Ansızın Robert da korkuya kapıldı. Alıştikları gibi birlikte değillerdi artık, ama çaresizlikleri hâlâ ortaktı. Yabani bir sahile vurmuşlardı. Kumsaldan yukarı emekleyemeyecek kadar bitkinlerdi ve orada bulunmanın gümbürtü ve göz kamaştırıcılığında yatmaktan başka yapabilecekleri bir şey yoktu. Bu yabancı sahil annesi için yeni bir rol, onun için yeni bir dünyaydı.

İşin tuhaf yanı, sanki buraya daha önce de gelmiş

gibiydi. Dışarısı diye bir yerin olduğunu başından beri biliyordu. Dışarısının boğuk, sulu bir dünya olduğunu ve kendisinin de olayların merkezinde yaşadığını düşünegelmişti. Oysa şimdi duvarlar yıkılmış, nasıl bir karmaşa içinde yaşayageldiği meydana çıkmıştı. Ve burası böyle gaddarca aydınlıkken yeni bir karmaşaya bulaşmanın nasıl önüne geçebileceğini bilmiyordu. Havanın bile tenine battığı şu ağır atmosferde nasıl dönenip tekme atabileceğini bilmiyordu.

Önceki gün öleceğini sanmıştı. Belki de öyleydi ve gerçekten ölmüştü. Artık annesinden ayrı olduğu gerçeği hariç, her şey tartışmaya açıktı. Annesiyle ayrı düştüğünü anlayınca onu yeni bir yoğunlukla sevmeye başladı. Eskiden onunla yakındı. Şimdi de onunla yakın olmayı özliyordu. Dünyadaki en üzücü şey, özlem duymanın bu ilk tecrübesiydi.

“Ah canım, bir şey mi var?” diye sordu hemşire. “Aç mıyız, yoksa sadece kucak mı istiyoruz?”

Hemşire onu akvaryum yatağından kaldırdı, büyük yatakla aradaki uçurumdan aşırđı ve annesinin bereli kollarına bıraktı.

“Memede onu biraz uzun tutun, sonra da biraz dinlenmeye çalışın. Son birkaç gündür çok zorlandınız.”

İflah olmaz derecede perişandı. Bu kadar şüphe ve bu kadar duygu yoğunluğuyla yaşayamazdı. Ağız sütünü kusarak annesinin üstüne boca etti ve bunu izleyen kısa süreli bulanıklıkta, ışıkla kaban perdeler gözüne ilişti. Onlara takıldı kaldı. Demek burada işler böyle yürüyordu. Size ayrılığı unutturmak için dikkatinizi celbediyorlardı.

Fakat düşüşünü abartmak istemiyordu. Eski dünya onu giderek sıkıştırmaya başlamıştı. Sonlara doğru artık çaresizce çıkmak istiyordu; ama hayalinde şu acımasız âleme sürgün edilmeyi değil, gençliğinin sınırsız umma-

nına dönüp yayılmayı kurmuştu. Kendiyle geçmişî arasında asılı duran şiddet örtüsü olmasa, rüyalarında o ummanı tekrar ziyaret edebilirdi belki.

Onu içinde yüzeceğı bir dünyaya mı, yoksa doğumhane denen mezbahaya mı götüreceğini bilmeksizin, uykunun kıvamlı sınırlarına doğru süzölüyordu.

Ağlaması hafiflerken annesi onu okşayarak, “Zavallı, herhalde kötü bir rüya gördü,” dedi.

Onu alnından öptü ve Robert o an anladı ki, aynı bedeni paylaşmasalar bile düşünceleri aynı, duyguları aynıydı. Bir ürpertiyle rahatladı ve gözlerini perdelere diktirek ışığın akışını izledi.

Herhalde bir süredir uyuyordu; babası oradaydı çünkü ve bir konuya takılmış, çene çalıyordu. Konuşmadan edemiyordu adam.

“Bugün birkaç daireye daha baktım ve sana söyleyeyim, hiç iç açıcı değil. Londra’da emlak çığırından çıkmış. Tekrar C planına meylediyorum.”

“C planı neydi. Unuttum.”

“Olduğumuz yerde kalıp mutfaktan bir yatak odası daha çıkarmak. Mutfağı ikiye bölersek temizlik dolabını oyuncak dolabına çevirir, buzdolabının yerine de yatağı koyarız.”

“O zaman temizlik dolabındakileri nereye koyacağız?”

“Bilmiyorum... bir yere koyarız.”

“Ya buzdolabı?”

“Onu da çamaşır makinesinin yanındaki dolaba yerleştirebiliriz.”

“Sığmaz ki.”

“Nereden biliyorsun?”

“Biliyorum işte.”

“Neyse... bir çaresini buluruz. Çözüm üretmeye çalışıyorum. Bebek olunca her şey değişiyor.”

Babası eğilip yaklaşarak, “Bir yolu mutlaka bulunur,” diye fısıldadı.

Şartların zoruyla pratik bir adam olup çıkmıştı. Karısı ve oğlunun bir şaşkınlık ve duyarlık deryasına gark olduğunu biliyordu ve onları oradan kurtaracaktı. Robert onun ne hissettiğini sezebiliyordu.

“Allahım, elleri ne kadar küçük,” dedi babası. “O kadar olur.”

Robert’ın elini serçe parmağıyla kaldırıp öptü. “Onu tutabilir miyim?”

Annesi onu babasına doğru kaldırdı. “Boynuna dikkat et, düşmesin. Desteklemen gerekiyor.”

Herkes gergindi.

“Böyle mi?” Babanın eli sırtına sokuldu ve onu annesinden alırken başının altına doğru kayd. Robert sü-kûnetini korumaya çalışıyordu. Ebeveynini üzmemek istemiyordu.

“Öyle gibi. Ben de tam bilmiyorum.”

“Ahh... bunu ehliyetsiz yapmamıza nasıl izin veriyorlar? Bir belgen olmadan köpek veya televizyon alamıyorsun. Belki bebek bakıcısı bize öğretebilir; adı neydi?”

“Margaret.”

“Aklıma gelmişken biz annemlere gitmeden önceki gece nerede kalacak Margaret?”

“Kanepede seve seve yatacağını söyledi.”

“Kanepe de aynı şeyi düşünüyor mudur acaba?”

“Hain olma, kadın ‘kimyasal diyet’ yapıyormuş.”

“Aman ne heyecan verici. Ona hiç o gözle bakmamıştım.”

“Çok tecrübeli biri.”

“Hepimizin tecrübeleri var.”

“Bebeklerle, demek istiyorum.”

“Ha, bebeklerle.” Babası tıraşı gelmiş sakalıyla Ro-

bert'in yanağını raspa ettikten sonra bir de kulağına öpücük sesi gönderdi.

Gözleri yaşla dolup taşan annesi, "Ama ona tapıyoruz," dedi. "Yetmez mi?"

"Evleri daracık acemi bir anne baba ona tapsa ne olur? Neyse ki biri daimi tatilde olan, öbürü de dünyanın kaynaklarına binen bu ilave yüke fazla sevinemeyecek kadar gezegeni kurtarmakla meşgul iki büyükannesi var. Annemin evi şaman zımbırtıları, 'erk hayvanları' ve 'içsel çocuklar'la o kadar dolu ki, orada gerçek bir çocuk barınamaz."

Annesi, "Biz kendimizi idare ederiz," dedi. "Artık çocuk değil, anne babayız."

"Öyleyiz gerçekten," dedi babası, "ve sorun da bu zaten. Geçen gün annem ne dedi, biliyor musun? Gelişmiş bir ülkede doğan bir çocuk, Bangladeş'te doğan bir çocuktan iki yüz kırk kat daha fazla kaynak tüketiyormuş. Yani iki yüz otuz dokuz Bangladeşli çocuk edinecek irade gücünü göstersek bizi daha çok bağrına basardı; ama çöpü boylayacak bezleriyle dönümlerce atık sahasını dolduracak ve çok yakında, bir Mars uçuşunu kaldırmaya yetecek kadar güçlü kişisel bilgisayarında Dubrovnikli bir sanal arkadaşla üçtaş oynayacak olan şu doymak bilmez Batılının, onun takdirini kazanacağını hiç sanmıyorum." Bir duraklamanın ardından, "Sen iyi misin?" diye sordu.

Elinin tersiyle parıltılı yanaklarını silen annesi, "Hiç bu kadar mutlu olmamıştım," dedi. "Bomboş hissediyorum."

Sonra bebeğinin başını meme ucuna yönlendirdi, o da emmeye başladı. Eski yuvasından gelen ince akıntı ağzını doldurdu; tekrar birlikteydiler. Annesinin kalp atışını hissedebiliyordu. Yeni bir dölyatağına girer gibi bir huzur sardı ikisini. Belki burada olmak yine de daha iyiydi; tek eksiği, içeri girmenin zorluğuydu.

Hayatının ilk birkaç gününden hatırlayabildikleri bundan ibaretti Robert'ın. Geçen ay kardeşi doğduğunda aklına gelmişti. Gerçi sözlerin bazısı geçen ay konuşulmuş şeyler olabilirdi, ama durum buysa bile, kendisinin hastanede olduğu zamanı hatırlamıştı sonuçta; dolaşısıyla anılar gerçekten de ona ait olmalıydı.

Robert kendi geçmişiyle aklını bozmuştu. Artık beş yaşındaydı. Thomas gibi bebek değil, beş yaşında. Bebekliğinin çözülüp dağılmaya başladığını hissedebiliyordu ve eksiksiz yurttaşlığa giden her küçük adım eşliğindeki tebrik haykırıışlarının arasında bu kaybın fısıltılarını işitebiliyordu. Konuşmanın esiri oldukça bir tuhaflık başlamıştı. İlk anıları, arkasındaki turuncu renkli yarlardan kaya parçalarının kopması gibi dökülüyor, her şeyi kuşatan ve içine bakmaya çalıştıkça ona göz kamaştırarak karşılık veren denize gömülüyordu. Çocukluğu, bebekliğini karartıyordu. Fakat o bebekliğini geri istiyordu, yoksa her şey Thomas'a kalacaktı.

Robert anne babasını, küçük kardeşini ve Margaret'ı geride bırakmış, aşağı kumsalın takırdayan taşları üstünden kayalıklara doğru badi badi yürüyor, yana doğru uzattığı ellerinin birinde kavisli yunuslarla süslü yıpranmış plastik bir kova tutuyordu. Göstermek için koşa koşa geri döndüğü nefes kesen çakıltaşları artık onu kandırmıyordu. Artık sahildeki altın ve siyah renkli ince taş kalabalığının altına gömülmüş, aşınmış camdan jöleli şekerleri arıyordu. Onlar kurusa bile buğulu buğulu parlıyordu. Babası camın kumdan yapıldığını söylemişti; demek ki geldikleri yere yarı yarıya dönmüş sayılırlardı.

Robert artık suyun kenarına gelmişti. Kovaasını yüksekçe bir kaya parçasının üstüne bırakıp dalgaların yaladığı camları avlamaya başladı. Su köpürerek ayak bileklerini sarar ve kumsal boyunca geri çekilirken o da fokurdayan kumları tarıyordu. Ve hayret, daha ilk dalganın

altında bir şeyler gördü: solgun yeşil veya bulutlu beyaz boncuklardan biri değil, nadir görülecek sarı bir mücevher. Onu kumların içinden aldı, bir sonraki dalgayla tortusunu yıkadı ve kehribar renkli, böbrek biçimli küçük nesneyi başparmağıyla işaretparmağının arasında ışığa tuttu. Heyecanını paylaşmak için kıyıdan yukarı doğru baktı, ama annesiyle babası bebeğin başındaydılar, Margaret da bir çantayı karıştırıyordu.

Geri dönen Margaret'ı çok iyi hatırlıyordu artık. Bebekken ona da o bakmıştı. Annesinin tek çocuğu olduğu için o zaman farklıydı. Margaret kendisi için "dilli düdük" demeyi severdi ama onun bütün derdi zaten kendisiydi. Babasının dediğine bakılırsa, "perhiz kuramında" uzmandı o. Robert bunun ne demek olduğunu pek çıkaramıyordu, ama herhalde kadının olağanüstü şişmanlığıyla bir ilgisi olmalıydı. Annesiyle babası paradan tasarruf etmek için bu sefer dadı tutmayacaklardı sözde, ama Fransa'ya gelmeden hemen önce fikirlerini değiştirmişlerdi. Sonra, ajans bu kadar kısa sürede Margaret'tan başkasını bulamayacaklarını söyleyince neredeyse vazgeçiyorlardı. Annesi, "Sonuçta onun da yardımı dokunur," demişti. Babası da, "Yardıma kadar boğazı da olacak ama," diye karşılık vermişti.

Robert hastanede doğduktan sonra eve ilk döndüğünde tanışmıştı Margaret'la. Annesiyle babasının mutfağında, kadının kollarında yukarı aşağı dingilder bir halde uyanmıştı.

"Majestelerinin poposu mis gibi kuru kalsın diye altını değiştirdim," demişti kadın.

"Ha," demişti annesi, "teşekkür ederim."

Robert, Margaret'ın annesinden farklı olduğunu hemen anlamıştı. Kelimeler tıpası çekilmiş bir küvet gibi boşalıyordu ağzından. Oysa annesi konuşmayı pek sevmezdi ve illa konuşacaksa da tutuk olurdu.

Margaret, “Yatağını seviyor mu?” diye soruyordu.

“Emin değilim, dün gece bizimle yattı.”

Margaret’tan sessiz bir homurtu yükselmişti. “Hımmmm,” demişti, “kötü alışkanlıklar.”

“Yatağında rahat edemedi bir türlü.”

“Kendi yatağınıza alırsanız hiçbir zaman da edemez.”

“‘Hiçbir zaman’ uzun bir süre. Çocuk çarşamba akşamına kadar içimdeydi; içgüdülerim onu bir süre daha yanımda tutmamı söylüyor, her şeyi yavaş yavaş yapmamızı.”

Margaret, kelimeler daha ağzında biçimlenir biçimlenmez onları adeta tükürerek, “Eh, senin içgüdülerini sorgulayamam tabii, canım,” demişti, “ama ben kırk yıllık deneyimimde nice anneler gördüm ki, bebeklerini kendi yataklarında bıraktıkları için bana teşekkür etmeye doyamadılar. Mesela bir anne vardı –Arap bir hanım, üstelik gayet de tatlı–, geçen gün beni Botley’den aradı ve, ‘Keşke seni dinleseydim, Margaret,’ dedi, ‘ve Yasmin’i yatakta yanıma almasaydım. Şimdi onu kendi yatağına yatıramıyorum.’ Beni geri istedi, ama ben ona, ‘Üzgünüm, canım,’ dedim, ‘haftaya yeni bir işe başlıyorum; bir bebeğin büyükannesiyile kalmak üzere Güney Fransa’ya gidiyorum.’”

Margaret başını gururla kaldırmış ve Robert’ın yüzünü ağzından kesintisizce dökülen kırıntılarla gıdıklayarak mutfağı kurumla arşınlamaya koyulmuştu. Anne bir şey demediği halde konuşmayı sürdürüyordu.

“Her şey bir yana, bunun bebeğe de haksızlık olduğunu düşünüyorum; onlar kendi küçük yataklarında olmayı seviyorlar. Tabii bütün sorumluluğun bende olmasına alışkınım. Bir bebek geceleri genelde *bende* olur.”

Baba içeri gelmiş ve Robert’ı alnından öpmüştü.

“Günaydın, Margaret. Umarım uykunu almışsındır, çünkü bizden hiç kimse uyuyamadı.”

“Evet, teşekkür ederim, kanepenizde çok rahat et-

tim; tabii annenizin evinde kendi odam olursa da bundan şikâyet etmem.”

“Şikâyete mahal olacağını sanmam,” dedi baba. “Herkes çantasını topladı ve çıkmaya hazır mı? Taksinin eli kulağındadır artık.”

“Benim zaten çantamı *açmaya* bile fırsatım olmadı! Güneş şapkam hariç. Öbür tarafta güneş yakıp kavurur diye o da.”

“Öbür tarafta güneş daima yakıp kavuruyor. Anneme göre küresel ısınmanın felaket derecede bir belirtisi bu.”

“Hımm, aslında Botley de küresel ısınmadan biraz nasiplense güzel olur.”

“Vakıfta iyi bir oda istiyorsan öyle laflar etme bence.”

“Neresi dedin, canım?”

“Annem bir ‘Kişi Ötesi Vakıf’ kurdu da.”

“Ev size kalmayacak mı yani?”

“Kalmayacak.”

Solgun benziyle Robert’ın üstüne doğru eğilip taze bir canlılıkla yüzüne gevrek kırıntıları püskürten Margaret, “Sen de duydun mu?” diye sormuştu.

Robert babasının sinirlendiğini hissedebiliyordu.

Annesi, “O bunlara kafasını takmaktan çok uzak,” demişti.

Sonra herkes aynı anda hareketlendi. Şapkasını takan Margaret öne geçti, eşyalarla cebelleşen Robert’ın annesiyle babası geride kaldı. Onu ışığın geldiği sokağa çıkarıyorlardı. Şaşkınlık içindeydi. Dünya yaşama hırsıyla çılgılık atan bir doğumhaneydi resmen. Ağaçların dalları uzanıyor, yaprakları titreşiyor, kümülonimbus bulutlarından dağlar ışıklı gökyüzünde süzülüp eriyen kenarlarından kıvrılmaya başlıyordu.

Anne, “Bulutlara bayılıyor,” dedi.

“O bulutları göremez, canım,” dedi Margaret. “Bu yaşta gözlerini odaklayamıyorlar.”

Baba, “Bizim gördüğümüz gibi görmese bile onları yine de seyrediyor olabilir,” diye araya girdi.

Margaret motoru çalışan taksiye homurtuyla bindi.

Robert annesinin kucağında yatarken yeryüzü ve gökyüzü pencerenin dışında akıp gidiyordu. Manzaranın hareketine kendini kaptırınca o da sanki hareket ediyordu. Gelip geçen evlerin pencere camlarında ışıklar çakıyor ve titreşimler dört bir yandan üşüşüyor, derken, binaların kanyonu açılıyor ve güneş ışığından geniş bir huzme yüzüne düşüp gözkapaklarını pembemsi bir turuncuya çeviriyordu.

Büyükannelelerinin evine gidiyorlardı; şimdi de kardeşi doğduktan bir hafta sonra kaldıkları eve.

2

Robert yatak odasının pencere denizliğinde oturuyor, kumsaldan topladığı boncuklarla oynuyordu. Olabilecek her türlü kombinasyonla onları diziyordu. Sinekliğin (teldeki yarık yara bandıyla kapatılmıştı) öbür yanındaki taraçada koca çınar ağacı olgun yapraklardan büyük bir kütle halindeydi. Rüzgâr yaprakların arasında kıpırdanınca ağız şapırtısı gibi sesler çıkıyordu. Bir yangın çıkacak olsa Robert şu pencereden çıkıp dallardan rahat rahat aşağı inebilirdi. Fakat ona bakılırsa, bir başkası aynı yerden tırmanıp onu kaçırabilirdi de. Annesinin dediğine göre, bebekken karyolasıyla o çınarın altında yatmaya bayılıyormuş. Şimdi Thomas, annesiyle babasının arasında orada yatıyordu.

Margaret ertesi gün ayrılıyordu: babasının dediği gibi, çok şükür. Ailesi ona fazladan bir gün izin vermişti, ama kadın köyden dönmüştü bile ve bir dergiyle tehdit-kârca üstlerine üstlerine geliyordu. Robert onun taklidini yaparak odada badi badi yürüyüp tekrar pencerenin başına döndü. Herkes onun müthiş taklitler yaptığını söylüyordu; okul müdürü de daha ileri giderek, “bu son derece netameli yeteneği yapıcı bir mecrada kullanmayı” öğrenmesini umduğunu dile getirmişti. Şu an ailesinin yanına dönen Margaret örneğinde olduğu gibi, bir şeyin dikkatini

çektiği hallerde istediği her şeyi özümseyebildiği gerçekten doğrudur. Manzarayı daha iyi görebilmek için başını sinekliğe dayadı.

Örgü mecmuasıyla kendini yelleyen Margaret, “Oof, hava çok sıcak,” diye söylendi. “Bandol’de köy peyniri bulamadım. Süpermarkette tek kelime İngilizce konuşmuyorlardı. Sokağın karşısındaki evi göstererek, ‘Köy peyniri, köy, hani burası da köy ya,’ dedim, ama hiçbir şey anlattım.”

“Onca ipucuna rağmen nasıl o kadar aptal olabiliyorlar, inanılır gibi değil,” dedi baba.

Margaret iç geçirerek alçak duvara oturdu. “Hı hı, sonunda o Fransız peynirlerinden almak zorunda kaldım. Bebek nasıl?”

“Çok yorgun görünüyor,” dedi annesi.

Margaret, “Bu sıcakta şaşırmadım,” diye yorum yaptı. “Ne yalan söyleyeyim, teknede beni güneş çarptı sandım. Ölüyordum. Ona bolca su ver, canım. Serinlemelelerinin tek yolu bu. Bu yaşta terleyemiyorlar.”

“Şaşırtıcı bir tedbirsizlik daha,” dedi baba. “Terleyemiyorlar, yürüyemiyorlar, konuşamıyorlar, okuyamıyorlar, araba kullanamıyorlar, çek imzalayamıyorlar. Halbuki taylar doğduktan birkaç saat sonra ayağa kalkıyor. Atlar bankacılık işine girse hafta bitmeden upuzun kredi kuyrukları oluşurdu.”

“Atlar bankacılığı ne yapsın?”

Baba, “Evet, ne yapsın,” dedi bitkince.

Şarkılarının iyice coştığı bir anda ağustosböcekleri, Margaret’in sesini bastırmaya başladı ve Robert o çınarın altındaki yatağında, o serin yeşil gölgelikte yatmanın neye benzediğini, ağustosböceklerinin duvar gibi yükselen şarkısı tekil bir çağrıya döndükten sonra nağmenin tekrar yavan bir çılgınlığa doğru tizleşmesinin verdiği duyguyu aynıyla hatırlar gibi oldu. Sesleri, görüntüleri, izlenimleri,

her şeyi olduğu yerde bıraktı. Her şey o serin yeşil gölgede kendini saldı; ama Robert onların işleyişini bildiğinden değil, kendi düşünce ve duygularını, onları açıklama ihtiyacı hissetmeksizin bildiğinden. Ayrıca kendi düşüncele-riyle oynamak istese onu kim durdurabilirdi? O orada, bebek yatağında yatarken kimse tehlikeli bir şey mi yapıyor, anlayamazdı. Bazen baktığı şeyin yerine geçtiğini, bazen de aradaki boşlukta olduğunu hayal ederdi, ama en iyisi sadece bakmak, belli biri olmadan veya belli bir şeye bakmadan bakmaktı; o zaman, rüzgârın yanak şişirmeye veya herhangi bir yere gitmeye ihtiyaç duymadan esmesi gibi, bakmanın kendisine kapılıp dilediğince süzülebilirdi.

Şimdi kardeşi de herhalde onun eski yatağında aynı şekilde süzülüyordu. Büyükler o süzölmeye nasıl anlam vereceklerini bilemezlerdi. Onların sorunu buydu zaten: şahmerdan gibi yiyecekleriyle, uyku alışkanlıklarıyla, sana bildiklerini öğretme ve unuttuklarını unutturma saplantılarıyla hep ilginin merkezinde olmayı istiyorlardı. Robert'ın uykudan ödü kopuyordu. Uyursa bir şeyler kaçırabilirdi: sarı boncuklu kumsalları, kuru otları eze eze yürürken ayaklarının altından kıvılcım saçan gibi fırlayan çekirge kanatlarını, sözgelimi.

Büyükannesinin buradaki evine bayılıyordu. Ailesi yılda bir kez geliyordu gelmesine, ama doğduğundan beri bunu hiç sektirmemişlerdi. Ev Kişi Ötesi bir vakfa aitti. Bunun ne demek olduğunu bilmiyordu Robert, ama ona bakılırsa zaten kimse, hatta işletmeyi üstlenen Seamus Dourke bile bilmiyordu.

Seamus belli belirsiz parıldayan gözlerle, "Babaannen olağanüstü bir kadın," diye anlatmıştı ona. "Birçok insanın görmesini sağlıyor."

Robert, "Neyi görmesini?" diye sormuştu.

"Öbür gerçeği."

Robert bazen büyüklere ne demek istediklerini sor-

muyor, bunun onu aptal gibi göstereceğini düşünüyordu; ama bazen de onların aptallık ettiklerini bildiğinden öyle yapıyordu. Bu sefer ikisi de geçerliydi. Seamus'un söylediklerini düşünmüş ve birden fazla gerçeğin nasıl olabileceğini aklı almamıştı. Ancak farklı düşünme biçimleri olabilirdi; gerçek onların hepsini içinde barındırırdı. Bunu annesine de söylemiş, annesi, "Ne kadar akıllısın, tatlım," diye karşılık vermişti. Fakat Robert'ın fikirlerini eskisi gibi önemsemiyordu; artık sürekli meşguldü. Robert'ın, cevabı gerçekten bilmek istediğini anlamıyorlardı.

Çınar ağacının altında kardeşi feryat etmeye başlamıştı. Biri onu sustursa ne iyi olurdu. Kardeşinin bebekliği hafızasında bir sualtı bombası gibi infilak ediyor, bunu hissedebiliyordu. Şu bağırışlar aklına kendi çaresizliğini; dişsiz dişetlerinin sızısını, kollarının bacaklarının gayriih-tiyari seğirmesini, büyüyen beyninden bir başparmak uzaklıktaki bingıldağın yumuşaklığını getiriyordu. İsimsiz nesnelerin ve nesnesiz isimlerin bardaktan boşanırcasına gün boyu üstüne yağdığını hatırlar gibiydi, ama uzaktan uzağa bir şeyi daha sezebiliyordu: çocukluğun zıpır bayağılığından, herkesten önce çıkıp karda iz bırakma ihtiyacından, kendini yatak odasının penceresinden o beyaz manzaraya bakan bir izleyici olarak biçimlendirmeden önceki bir dünyayı; zihninin, bir yemişin düşüp çentik bırakmasını bekleyen sessiz kristal tarlalarıyla aynı düzlemde olduğu bir dünyayı hissedebiliyordu.

Thomas'ın gözlerinde kendi icat etmiş olamayacağı ruh hallerinin ifadesini görmüştü. Kendi tecrübesinin çorak çölünden alçak piramitler gibi baş gösteriyordu bunlar. Peki nereden geliyorlardı? Thomas bazen küçük bir hayvan gibi koklanırken birkaç saniye sonra, her şeyle barışık, kadim bir sükûnet havası yayıyordu. Robert bu karmaşık ruh hallerini kendisinin de, Thomas'ın da uydurmadığından emindi. Buradaki mesele, Thomas'ın bunları

bildiğinin farkına varması için kendine olanlar hakkında yine kendine bir hikâye anlatması gerektiği idi. Gelgelelim, o daha bebektir ve kendine bir hikâye anlatacak dikkat süresinden yoksundur. Yani Robert'ın kendi işini kendi yapması gerekecekti. Ağabeyler ne işe yarardı? Robert madem bir anlatı döngüsüne girmişti ve oradan çıkamıyordu, aynı yere kardeşini de götürse olurdu. Thomas ona kendi hikâyesinin parçalarını toplamakta yardım edebilirdi.

Dışarıda ağustosböcekleriyle boy ölçüşüp onların sesini bastıran Margaret'ın konuşması duyuluyordu yine.

Makul sayılabilecek bir edayla, "Bebek emzirirken kendine iyi bakman gerekir," diye başlamıştı. "Hazmettirci bisküvin var mı hiç? Ya da Rich Tea bisküvisi? Varsa hemen şimdi birkaç tane yiyebiliriz mesela. Sonrasında da bol karbonhidratlı mükellef bir öğle yemeği yemelisin. Sebzeyi abartma; çocukta gaz yapar. Güzel bir rozbif, yanında Yorkshire pudingiyle beraber biraz fırında patates, sonra da çay saatinde bir-iki dilim kek."

Robert'ın yorgun, zayıf, zarif annesi, "Aman Tanrım, o kadarıyla başa çıkabileceğimi sanmam. Benim kitabımda balık ızgara ve sebze ızgara diyor," dedi.

Margaret, "*Biraz* sebzeden zarar gelmez," diye homurdandı. "Ama soğan ve sarmısak hariç; fazla baharatlı şeyler de olmaz. Bir anne izin günümde köri yemişti! Döndüğümde bebek ağlamaktan deliye dönmüştü. 'İmdat, Margaret! Annem zavallı sindirim sistemimi ateşe verdi!' diyordu. Şahsen ben hep şöyle derim: 'Et, iki parça sebze, ama sebzeyi çok da dert etme.'"

Robert tişörtünün altına bir minder sıkıştırmış, Margaret'ı taklit ederek odada yalpalaya yalpalaya dolaşmaya başlamıştı. Kafası birinin sözleriyle dolduğunda onları bir şekilde içinden atması gerekiyordu. Gösterisine o kadar dalmıştı ki, babasının odaya girdiğini fark etmedi.

Zaten iyi kötü bir tahmini olan babası, “Ne yapıyor-sun?” diye sordu.

“Margaret’ı taklit ediyordum işte.”

“Tam ihtiyacımız olan şey: bir Margaret daha. Aşağı gel de biraz çay iç.”

Minderine pat pat vuran Robert, “Tıka basa dolu-yum,” dedi. “Babacığım, Margaret gitse de ben burada-yım, bebeklere nasıl bakılacağı konusunda anneme kötü tavsiyeler verebilirim. Üstelik sizden para da almam.”

“Hiç üzülmemize gerek yok desene.” Babası Robert kalsın diye elini uzattı, Robert da inleyip tökezleyerek hareketlendi. İkisi bu gizli şakayı paylaşarak alt kata in-diler.

Çaydan sonra Robert dışarıda öbürlerine katılmak istemedi. Tek yaptıkları, kardeşi hakkında konuşmak ve ruh hali üstüne tahmin yürütmekti. Fakat merdiveni çı-karken her adımda kararından daha da tereddüde düştü, sahanlığa ulaştığında artık iyice şüphe içindeydi. Sonun-da yere çöktü ve mahzun, yaralı gidişi ailesi tarafından fark edildi mi diye tırabzan parmaklıklarının arasından aşağıya baktı.

Holde ikinci ışığı eğik bloklar halinde yere vuruyor ve duvarlardan yukarıya doğru uzanıyordu. Aynaya yan-sıyan bir ışık parçası parçalara ayrılarak tavanda titreşi-yordu. Thomas bir şeyler söylemeye çalışıyordu. Aklın-dan geçenleri anlayan annesi onu aynaya götürüp ışığın camdan sektiği yeri gösterdi.

Baba hole gelip Margaret’a parlak kırmızı bir içecek verdi.

“Ah, çok teşekkür ederim,” dedi Margaret. “Bu güneş çarpmasının üstüne bir de çakırkeyif olmamalıyım. Açık-çası sizin bu kadar alakadar olmanızla burası bana işten çok tatil gibi geldi. Ah, bak, bebek aynada kendini süzü-yor.” Yüzünün pembe ışıltısını Thomas’a doğru yaklaştırdı.

“Orada mı burada mı olduğunu çıkaramıyorsun, değil mi?”

Robert’ın babası, “Herhalde bir cam parçasına sıkışmak yerine bedeninin içinde olduğunu biliyordur,” dedi. “Lacan’ın ayna kuramı hakkında yazdıklarını okumadı daha; asıl şaşkınlık orada devreye giriyor.”

Kırmızı sıvıdan büyük bir yudum alan Margaret, “Ya, pekâlâ, iyisi mi Tavşan Peter’dan şaşmayalım o zaman,” diye kıkırdadı.

“Dışarıda size katılmayı çok istesem de,” dedi baba, “cevap yazmam gereken milyon tane mektup var.”

Margaret kırmızı kokulu nefesini Thomas’ın yüzüne vererek, “Ay, babacığının önemli mektuplara cevap yazması gerekiyormuş,” dedi. “O yüzden Margaret ve anneciğinle yetinmek zorundasın.”

Salınarak ön kapıya doğru gitti. Tavandaki ışık baklavası önce kayboldu, sonra titreşerek geri döndü. Robert’ın annesiyle babası birbirlerine sessizce bakakaldılar.

Onlar da dışarı adım atarlarken Robert, kardeşinin onu saran engin boşluğu hissedebildiğini hayal ediyordu.

Sezdirmeden merdivenin yarısına kadar indi ve kapı aralığından dışarıya baktı. Altın renkli ışık çamların tepelerini ve zeytinlikteki kemik beyazı taşları ele geçirmişti. Hâlâ yalınayak olan annesi çimlerde yürüyüp en sevdikleri karabiber ağacının altına oturdu. Bağdaş kurup dizlerini hafifçe kaldırarak Robert’ın kardeşini hamak biçimi alan eteğine yerleştirdi ve bir eliyle onu hâlâ tutarak öbürüyle yan tarafını okşadı. Yüzünde, etrafta salınan küçük parlak yaprakların alacalı gölgeleri oynayıyordu.

Nereye ait olduğunu bilemeyen Robert tereddütle salına salına dışarı çıktı. Kimse ona seslenmeyince o da, başından beri ikinci havuzdaki Japon balıklarına bakmaya niyetliymiş gibi, evin köşesini döndü. Arkasına bakınca Margaret’ın Lacoste’taki küçük lunaparktan kardeşi-

ne aldığı parlak rüzgârgülünü fark etti. Gülün sapını karabiber ağacının yakınında bir yere saplamışlardı. Çark yelde altın, pembe, mavi, yeşil renkli dönüyordu. Rüzgârgülünü alırken Margaret, “Renklere ve harekete bayılıyorlar,” demişti. Robert kardeşinin pusetine köşeden tutturulan gülü kapıp atlıkarıncanın çevresinde koşarak çarkı döndürmüştü. Fakat oyuncağı havada uğuldatırken her nasılsa sapını kırmış ve herkes, şu ıslıl ıslıl çarkın tadını çıkarmaya fırsat bulamadı diye, kardeşi adına üzül-müştü. Babası ona bir sürü soru sormuş, daha doğrusu, oyuncağı kasıtlı kırdığını kabul etmenin ona yararı olac-kmış gibi, aynı soruyu bir sürü değişik yollardan yöneltmişti. Sence kıskanıyor musun? Sence tüm ilgiyi ve yeni oyuncakları o topladığı için kızgın mısın? Sence? Sence? Sence? Oysa daha az önce yanlışlıkla kırdığını söylemişti ve sözünden dönecek de değildi. Ayrıca ger-çekten kazayla olmuştu; ama öte yandan kardeşinden nefret ediyor ve keşke etmeseydim diye hayıflanıyordu. Annesi ve babası, üç kişilik bir aileyken nasıl olduklarını hatırlayamıyorlar mıydı? Birbirlerini o kadar seviyorlar-dı ki, birinin odadan çıkması bile can yakıyordu. Sadece Robert olsaydı ne olurdu yani? Onun varlığı yeterli değil miydi? O yeterince iyi değil miydi? Şimdi kardeşinin ol-duğu yerde, bahçede karşılıklı oturur, birbirlerine kırmızı topu atar, (o topu saklamıştı; her şeyi alan Thomas onu alamayacaktı) Robert topu yakalasa da kaçırса da hepsi kahkahalarla gülerlerdi ve her şey mükemmeldi. Böyle bir şeyi nasıl bozmak isteyebilirlerdi?

Belki de fazla büyümüştü. Belki de bebekler daha iyiydi. Hemen her şey onlarda bir izlenim bırakırdı. Çakıltaşı attığı balıklı havuz, sözgelimi. Annesinin Thomas’ı havuzun kenarına götürdüğünü ve balıkları göstererek, “Balık,” dediğini görmüştü. Robert’ta bunu denemenin faydası olmazdı. Fakat onun asıl merak ettiği, annesinin

havuzu mu, suyu mu, yosunları mı, suda yansıyan bulutları mı, yoksa balıkları mı kastettiğini, kardeşinin, o da görebiliyorsa eğer, nasıl çıkaracağıydı. Hatta ve hatta, “balık” denen şeyin bir renk veya yapılan bir iş değil de bir nesne olduğunu nasıl anlayacaktı? Gerçi düşününce, o kelimenin bazen bir işi ifade ettiğini Robert da kabul etmeliydi.

Kelimeleri kaptınız mı sizin için dünya hem tarif edilebilecek şeylerin tümü oluyor hem tarif edilemeyecek şeyler de oraya giriyordu. Tarif edilemeyecek şeyler bir bakıma daha kusursuzdu. Robert, kardeşi olunca ona yalnızca düşüncelerin yol göstermesinin neye benzediğini merak etmeye başlamıştı. Dile kilitlendiğiniz zaman milyonlarca insanın kullanageldiği o birkaç bin kelimelik yapışkanlı desteyi karmaktan başka bir şey yapamıyordunuz. Arada tazelendiğiniz kısa anlar oluyordu gerçi, ama kelimenin dünyası başarıyla tercüme edildiği için değil, düşüncenin o malzemesinden yeni bir hayat doğduğu için. Düşüncelerin kelimelerle karışmasından önceyse dünyanın ışıltısı onun dikkatinin gökyüzünde resmen infilak ediyordu.

Annesinin ansızın bir çığlık attığını duydu.

“Ona ne yaptın?” diye bağıırıyordu.

Robert dörttnala taraçanın köşesini dönerken ön kapıdan fırlayan babasıyla karşılaştı. Margaret çimenlikte uzanıyor, Thomas’ı göğsünde yayılmış olarak tutuyordu.

“Merak etme, canım, her şey yolunda,” dedi Margaret. “Bak, ağlamayı kesti bile. Gördüğün gibi, kış üstü oturunca hiçbir şey olmuyor. Bu benim uzmanlığım. Gerçi parmağımı kırdım sanırım, ama bebeğe bir zarar gelmediği sürece yaşlı budala Margaret için endişelenmenin âlemi yok.”

Asla kaba konuşmayan anne, “Senden duyduğum ilk mantıklı söz bu,” diye çıkıştı. Thomas’ı Margaret’in kolla-

rından alıp onun başını tekrar tekrar öptü. Sinirden gerilmişti ama bebeği öptükçe şefkat baskın çıkmaya başladı.

Robert, “İyi mi?” diye sordu.

“Galiba,” dedi annesi.

“Ona zarar gelmesini istemiyorum,” dedi Robert ve Margaret’ı yerde konuşur halde bırakarak birlikte eve geçtiler.

Ertesi sabah herkes büyük yatak odasında Margaret’tan saklanıyordu. Baba o gün öğleden sonra kadını havalanına götürecekti.

Thomas’a tulumunu giydirip kollarını kaldırarak çıtçıtları kapatan anne, “Aşağı insan iyi olur,” dedi.

Baba kendini yatağa atarak, “Hayıır,” diye uludu.

“Çocukluk yapma.”

“Çocuk yapmak insanı çocuklaştırır, fark etmedin mi?”

“Benim çocuklaşacak vaktim olmadı; bu imtiyaz ancak babalara ait.”

“Nitelikli yardım alsaydın vaktin olurdu.”

Boştaki eliyle babaya uzanan Robert’ın annesi, “Hadi ama,” dedi.

Baba, annesinin elini hafifçe kavradı, ama yerinden kıpırdamadı.

“Hangisinin daha kötü olduğuna karar veremiyorum,” dedi, “Margaret’la konuşmak mı, onu dinlemek mi?”

Robert, “Dinlemek,” diye fikrini söyledi. “O yüzden o gittikten sonra hep onun taklidini yapacağım.”

“Sağ ol,” dedi annesi. “Bak, Thomas bile bu çılgınca fikre gülümsüyor.”

Robert, “O gülmek değil,” diye homurdandı, “küçük iç organlarındaki gaz ona işkence ettiği için öyle yapıyor.”

Herkes gülmeye başlayınca anne, “Şşş, kadın bizi duyabilir,” diye uyardı, ama çok geç. Robert onları eğlen-

dirmeye kararlıydı. Hareket etmesini kolaylaştırıyormuş gibi bedenini sağa sola yatıra yatıra annesine doğru geldi.

“Beni bilimle boşuna köreltmeye çalışma, canım,” dedi, “isterse organik keçi sütünden yapılmış olsun, verdiğin o mamayı onun sevmediğini görebiliyorum. Ben Suudi Arabistan’dayken –aslını istersen, beni prenses istemişti– oradakilere, ‘Bu mamayla ben yapamam,’ dedim, ‘bana Cowand Gate markasının Gold Standard mamlulleri gerek.’ Onlar da bana, ‘Uzman sensin, Margaret,’ dediler. ‘Sana her şeyinle güveniyoruz.’ Sonra da özel jetleriyle İngiltere’den istediklerimi getirdiler.”

Annesi, “Bu kadarını nasıl hatırlıyorsun?” diye sordu. “Olur şey değil. Ona bizim özel jetimiz olmadığını söylemiştim.”

Robert başını kurumla hafifçe yana atarak, “Ha, para onlar için hiç sorun değildi,” diye sözünü sürdürdü. “Bir keresinde *tamamen* boş bulunup prensese terliklerinin ne kadar güzel olduğunu söylemiştim de, odama döndüğümde bir çift terliğin orada beni beklediğini görmüştüm. Aynısı prensin fotoğraf makinesiyle de oldu. Doğrusu pek utanmıştım. Her seferinde kendi kendime, ‘Margaret, çeneni tutmayı öğrenmelisin,’ diye söyleniyordum.”

Robert parmağını havada salladıktan sonra yatakta babasının yanına oturdu ve esefle iç geçirerek devam etti.

“Fakat insanın ağzı torba değil ki büzesin: ‘Ah, canım, o ne güzel bir şal; kumaşı ne güzel.’ Ve elbette ki o akşam yatağımın üstüne serilmiş bir şal buluyorum. Sonunda yeni bir bavul almak zorunda kaldım.”

Annesiyle babası gürültü çıkarmamaya çalışıyorlarsa da kıkırtılarını zapt edemiyorlardı. Gösterisi sürdüğü müddetçe Thomas’la neredeyse hiç ilgilenmiyorlardı.

Annesi, “Şimdi aşağı inmemiz iyice zorlaştı,” diyerek yatakta onlara katıldı.

Babası, “İmkânsız,” dedi, “kapının çevresinde bir güç alanı var.”

Robert kapıya doğru koşup geri seker gibi yaptı. “Ah!” diye bağırdı, “Bu Margaret alanı. Geçilmesi imkânsız, kaptan.”

Yerde bir süre yuvarlandı, ardından tekrar ailesinin yanına yatağa çıktı.

“*Yok Edici Melek*’teki¹ yemeğe gelen konuklar gibiyiz,” dedi babası. “Burada günlerce hapis kalabiliriz. Bizi ordunun kurtarması gerekebilir.”

Annesi, “Kendimize gelmeliyiz,” dedi. “Kadını kibarca uğurlamaya çalışmalıyız.”

Fakat kimse kıpırdamadı.

Baba, “Buradan çıkmakta niye bu kadar zorlanıyoruz sence?” diye sordu. “Margaret’ı günah keçisi olarak mı kullanıyoruz? Thomas’ı hayatın özündeki acılardan koruyamadığımız için suçluluk duyuyoruz da bunun sebebi Margaret’miş gibi mi yapıyoruz, ya da ona benzer bir şey?”

“İstersen karmaşıklaştırmayalım tatlım,” dedi anne. “Ondan daha sıkıcısını şimdiye kadar görmedik, ayrıca Thomas’a bakmasını da beceremiyor. Onu o yüzden istemiyoruz.”

Sessizlik. Thomas uyuyakaldığı için aralarında anlaşmışlar gibi sessizliğe gömüldüler. Herkes yatağa rahatça kuruldu. Robert ayaklarını uzatıp kollarını başının altında kavuşturdu ve tavandaki kirişleri izlemeye koyuldu. Ahşapta leke ve düğümlerden tanıdık desenler vardı. Başta sivri burunlu miğferli bir adamın profilini istediği gibi görüp kaybedebiliyordu, ama bir süre sonra şekil, ağacın dokusuna karışıp çözülmez oldu ve deli gözler, çökük

1. İspanyol yönetmen Luis Buñuel’in 1962 yapımı filmi *El Ángel Exterminador*. (Y.N.)

avurtlar edildi. Bu odayı iyi biliyordu Robert; büyükannesinin yatak odasıyken tavanın altında hep uzanırdı. Büyükannesi bakımevine kaldırıldıktan sonra annesiyle babası buraya yerleşmişti. Yaşlı kadının çalışma masasında duran gümüş çerçeveli eski fotoğrafı hatırlıyordu. Büyükannesi daha birkaç günlükken çekildiği için ilgisini çekmişti. Resimdeki bebek pöstekilerin, satenlerin ve dantellerin içinde kaybolmuş, başı boncuklu bir türbana sarılmıştı. Gözleri annesinin alışveriş bolluğuna gömülmenin telaşını andıran fanatik bir gerilimle yüklüydü adeta.

Büyükannesi ona, “Bana dünyaya geldiğim ve kaynağa daha yakın olduğum zamanları hatırlatması için bunu burada tutuyorum,” demişti.

Robert, “Ne kaynağı?” diye sormuştu.

“Tanrı’ya,” demişti kadın utana sıkıla.

“Ama pek mutlu görünmüyorsun.”

“Bence henüz unutmamışım gibi görünüyorum. Ama bir bakıma haklısın, maddi âlemde olmaya hiçbir zaman pek alışamadım.”

“Hangi maddi âlem?”

“Dünya,” demişti büyükanne.

“Ayda mı yaşamayı tercih ederdin?”

Kadın gülümsemiş ve Robert’ın yanağını okşayıp, “Bir gün sen de anlarsın,” demişti.

Fotoğrafın yerinde şimdi bebeğin altını değiştirmek için bir örtü, onun yanında da bir deste bebek beziyle bir kâse su vardı.

Büyükannesi evi onlara bırakmasa bile Robert onu hâlâ seviyordu. Yüzü iyi olmaya çalışmanın gayretiyle; gezegen gibi, evren gibi, hiç tanımadığı milyonlarca insanın acıları veya bundan sonra ne yapması gerektiği hakkında Tanrı’nın ne düşündüğü gibi gerçekten önemli konular için duyduğu kaygıyla örümcek ağına dönmüş ve buruş buruş olmuştu. Babasının onun iyi biri olmadığını düşün-

düğünü ve iyi olmak için duyduğu büyük isteği görmezden geldiğini biliyordu. Ona büyükannesini “her şeye rağmen” sevmeleri gerektiğini anlatıp duruyordu. Robert onun annesini artık sevmediğini buradan anlıyordu.

Gözlerini tavana dikmiş bakarak, “Nasıl düştüğünü hayatı boyunca hatırlayacak mı?” diye sordu.

Babası, “Tabii ki hayır,” dedi. “İnsan birkaç aylıkken başına gelen şeyleri hatırlamaz.”

“Ama ben hatırlıyorum.”

Annesi, “Hepimizin onu rahatlatması gerek,” diyerek konuyu değiştirdi; Robert’ın yalan söylediğini unutturmak istiyor gibiydi. Oysa Robert yalan söylemiyordu.

“Rahatlamaya ihtiyacı yok ki,” dedi babası. “Canı acımadı bile, o yüzden Margaret’in bingil bingil bedenden sekmemesi gerektiğini de bilemez. Yaşadığı tehlikeyi bildiğimiz için ödü kopan biziz.”

“Onu o yüzden rahatlatmamız gerek,” diye ısrar etti annesi, “çünkü telaşlandığımızı anlıyordur.”

“Orada haklısın,” diye kabul etti baba, “ama genel olarak bebekler bir tuhaflık demokrasisinde yaşarlar. Başlarına gelen her şey ilk defa geliyordur ve asıl şaşırtıcı olan, onların tekrar yaşanmasıdır.”

Robert, bebekler harika şeyler, diye düşündü. Hiç cevap vermedikleri için onlar hakkında neredeyse her istediğini uydurabilirsin.

Babası, “Saat on iki,” diye iç geçirdi.

Herkes kendi isteksizliğiyle mücadele ediyor, ama oradan kurtulma isteği sanki şiltenin bataklığında onları iyice dibe çekiyordu. Robert ailesini biraz daha oyalamalıydı.

Margaret’in hülyalı sesiyle, “Bazen,” diye başladı yine, “iki iş arasında birkaç haftalığına evde kaldığımda, parmaklarım karıncalanır. Ellerime yeni bir bebek almayı o kadar çok isterim.” Thomas’ın ayaklarını tutup ıstahla yiyecekmiş gibi bir ses çıkardı.

“Yavaş,” dedi annesi.

“Aslında haklı, kadının gerçekten de bir bebek alışkanlığı var,” diye yorum yaptı babası. Bebeklerin ona olan ihtiyacından daha fazlasını o onlara duyuyor. Bebeklerin bilinçsiz ve açgözlü olmalarına göz yumulduğu için o da onları kendine kılıf olarak kullanıyor.”

Hayatlarının bir saatini daha Margaret’a feda etmenin ahlaki gayretinden sonra onu aşağıda onları bekler halde bulamayınca herkes kendini aldatılmış hissetti. Annesi mutfığa gidince, Robert babasıyla birlikte kanepeye oturdu, Thomas’ı da aralarına aldılar. Kanepenin hemen üstündeki duvarda asılı resme dalan Thomas suskunluğa gömüldü. Robert başını indirip Thomas’ınkiyle aynı hizaya getirdi ve bu açıdan yukarı bakınca, üstündeki camdan dolayı onun resmi göremeyeceğini anladı. Bebekken aynı şeyin onun da müthiş ilgisini çektiğini hatırlıyordu. Camda yansıyan görüntüye baktıkça oradaki boşluk onu daha da çekiyordu. Yansımada, kusursuz nefis bir minyatür halinde kapı aralığı görünüyor, oradan da daha küçük boyutlu, ama aslında daha büyük olan dışarıdaki zakkum seçiliyor, ağacın çiçekleri camın yüzeyinde minik pembe ışıkları andırıyordu. Robert’ın dikkati zakkum dallarının arasındaki gökyüzünün ufuk noktasına bir huni gibi odaklanmıştı ve muhayyilesi, daha ilerideki gerçek gökyüzüne doğru genişliyordu; öyle ki, zihni, uçları yan yana getirilmiş iki koni gibiydi. Orada Thomas’la birlikteydi şimdi, daha doğrusu, Thomas orada onunla birlikteydi ve o ışıklı küçük noktada sonsuzluğa uzanıyorlardı. Sonra çiçekler kayboldu ve kapı aralığını başka bir görüntü doldurdu.

“Margaret geldi,” dedi Robert.

Robert kadının hazin bir cüsseyle yalpalayarak yaklaşmasını izlerken babası döndü. Kadın yaklaştı ve bir-iki metre kala durdu.

Yarı sorar gibi, “Bir şeyi yok,” dedi.

Baba, “İyi görünüyor,” diye karşılık verdi.

“Bu benim referanslarımı etkilemeyecek, değil mi?”

“Ne referansı?” diye sordu baba.

Margaret biraz yaralı, biraz da kızgın, ama tepeden tırnağa mağrur bir edayla, “Ha, anlıyorum,” dedi.

“Öğle yemeği yiyelim mi?”

“Yemek yiyelim yok, çok teşekkür ederim,” dedi Margaret.

Sonra merdivene dönüp basamakları zahmetle çıkmaya başladı.

Robert ansızın daha fazla dayanamadı.

“Zavallı Margaret,” dedi.

Babası, “Zavallı Margaret,” diye katıldı. “Onsuz ne yapacağız?”

3

Robert bir karıncanın taş masadaki buğulu beyaz şarap şişesinin arkasında kaybolmasını izliyordu. Yoğuşan buhar aniden şişenin bir yanından, boncuklu yüzeyi ardı sıra düzelterek çizgi halinde indi. Karınca açık yeşil camın gerisinde tekrar belirdi, yemekten sonra kahvemi tatlandırayım derken Julia'nın döktüğü ışıltılı bir şeker billurunu yoklarken bacakları çılgınca kıpırdandı. Çevredeki ağustosböceklerinin sesi başlarının üstündeki yelken bezinden tentenin mecalsizce salınmasıyla zamanın hareketleri gibi, dalga dalga kabarıp iniyordu. Anne, Thomas'la birlikte şekerleme yapıyor ve Lucy video izliyordu, ama Robert, Julia'nın onu Lucy'ye katılmaya zorlamasına rağmen geride kalmıştı.

Babası Julia'ya, "Çoğu insan müthiş bir üzüntü ve yeni bir yüzme havuzuna kavuşma hayallerinin karışımıyla ebeveyninin ölümünü bekler," diye anlatıyordu. "Ben de, madem yüzme havuzundan vazgeçmem gerekiyor, o zaman üzülmeyi de rafa kaldırabilirim diye düşündüm."

Julia, "İyi de şamanmışsın gibi yapıp burayı elinde tutamaz mısın?" diye sordu.

"Maalesef. Yeryüzünde iyileştirme gücü hiç olmayan birkaç kişiden biriyim ben. Herkesin kendi içindeki

şamanı keşfettiğini bildiğim halde ben maddeci bir evren anlayışına kısılıp kaldım.”

“İkiyüzlülük diye bir şey var, biliyorsun,” dedi Julia. “Evimin oradaki köşede bir dükkân var, adı Gökkuşığı Yolu; sana oradan bir davulla birkaç tüy alabilirim.”

Baba, “Gücün parmak uçlarıma hücum ettiğini şimdiden hissedebiliyorum,” diye esnedi. “Meğer benim de kabileye armağan edebileceğim özel bir yeteneğim varmış. Şu muazzam psişik güçlerimin hiç farkında değildim oysa.”

Julia yüreklendirircesine, “Bak, gördün mü?” dedi. “Göz açıp kapayana kadar buranın işletmesi sende olacak.”

“Dünyayı kurtarana kadar aileme bakmak zaten yeterince dert.”

“Çocuklara bakmak da boş vermişliğin gizli bir belirtisi olabilir.” Julia sert bir bakışla Robert’a doğru gü-lümsüyordu. “Kendini güya bütünleştirirsin, iyileştirirsin, mutluluğunu ertellersin; fazla içmez, feragat eder, boşanır, akıl hastası olursun. İnsanın bozulma ve bunalıma karşı savaştan yanı çocukları bozulma ve bunalımdan korumaya yönelir. Ve bu arada insanın kendisi bozulup bunalıma girer.”

“Sana katılmıyorum,” dedi baba, “sırf kendin için savaşmaktır savunmacı ve çirkin olan.”

Julia, “Çok işe yarar özellikler bunlar,” diye onu böl-dü. “Çocuklara fazla iyi davranmamak o yüzden önemli; yoksa gerçek dünyada rekabet edemezler. Onların mesele televizyon yapımcısı veya CEO olmalarını istiyorsan kafalarını güven gibi, güvenilirlik gibi, doğruyu söylemek gibi boş fikirlerle doldurmanın bir âlemi yok. Yoksa olsa olsa birinin sekreteri olurlar.”

Robert bunun doğru mu olduğunu ya da Julia’nın, eh, Julia’lık mı yaptığını annesine sormaya karar verdi. Her yıl, Robert’tan bir yaş büyük ve burnu gayet havada

olan kızı Lucy'yle birlikte kalmaya gelirdi Julia. Babasının eski kız arkadaşı olduğu için annesinin ona bayılmadığını biliyordu Robert. Annesi onu biraz kıskanıyor, ama biraz da sıkıcı buluyordu. İnsanların onun zeki olduğunu düşünmelerini istemekten vazgeçemiyordu kadın. "Gerçekten zeki olanlar sesli düşünürler," demişti annesi ona, "ama Julia ancak insanların gözünde nasıl görüldüğünü düşünüyor."

Robert ile Lucy'yi durmadan yan yana getirmeye çalışıyordu Julia. Önceki gün Lucy onu öpmeye kalkmıştı. Onunla o yüzden video izlemek istemiyordu. Ön dişlerinin öyle bir çarpışmaya bir daha dayanamayacağından endişe ediyordu. Kendi akranı olan çocuklarla, onlardan hoşlanmasa bile, vakit geçirmenin iyi olduğu varsayımı ona hiç mantıklı gelmiyordu. Babası sırf kırk iki yaşında diye bir kadını çaya çağırır mıydı?

Julia şekerle yine oynuyor, kaşığı kâsenin içinde ileri geri ittiriyordu.

"Richard'la boşandığımdan beri," diyordu, "korkunç bir boşluk duygusuna kapılıyorum. Bir anda sanki varlığımı yitirmiş gibi hissediyorum."

Bir şeyler bildiği bir konuya gelmelerine heyecanlanan Robert, "Bunu çok iyi biliyorum!" diye atıldı.

"Senin yaşında," dedi Julia, "bu çok iddialı bir söz. Büyüklerin bu konuda konuştuklarını işitmediğine emin misin?"

Robert haksızlıktan serseme dönmüş bir sesle, "Eminim," dedi, "bunu tek başıma öğrendim."

Babası Julia'ya, "Bence haksızlık ediyorsun," dedi. "Netameli konularda Robert oldu olası yaşının ilerisindedir. Üstelik bu onun mutlu bir çocuk olmasını da engellemiyor."

Robert, "Boşluk duygusu sürüyorsa, aslında engelliyor," diye babasını düzeltti.

Babası tatlı bir gülümsemeyle, “Ah, sürüyorsa evet,” diye kabul etti.

Julia elini Robert’inkine koyarak, “Anlıyorum,” dedi. “Öyleyse sen de kulübe hoş geldin, tatlım.”

Fakat Robert, Julia’nın kulübüne katılmak istemiyordu. Elini çekmek istiyor ama kabalık etmek istemediği için çekemiyor, o yüzden de her yanı karıncalanıyordu.

Elini onunkinden çekip babasının koluna yaslayan Julia, “Çocukların hep bizden daha basit olduklarını düşünürdüm,” diye devam etti. “Bizim bir sonraki arzu nesnesine amansızca ilerleyen bir buzkıran gemisinden farkımız yok.”

Baba, “İnsanın bir sonraki arzu nesnesine amansızca ilerlemesinden daha basit ne olabilir?” diye sordu.

“Öyle bir şeye amansızca *ilerlememek*.”

“Buna feragat denir; görüldüğü kadar basit bir şey değil.”

Julia, “Bu ancak arzu ilk sıradaysa feragattir,” dedi.

“Çocukların ilk sırada bir sürü arzuları var,” dedi baba, “ama galiba haklısın, temelde arzuları bir tane: sevdiklerine yakın olmak.”

“Normal olanlar *Kutsal Hazine Avcıları*’nı da seyretmek isterler.”

Julia’nın son sözünü duymazdan gelen baba, “Bizim dikkatimiz daha kolay dağılıyor,” dedi, “ikame kültürüne daha alışkınız, tam olarak kimi sevdiğimiz konusunda daha kolay şaşırıyoruz.”

Julia gülümsedi. “Öyle miyiz? Ne hoş.”

“Bir yere kadar,” dedi baba.

Robert artık ne hakkında konuşulduğunu pek de çıkarmıyordu ama en azından Julia neşelenmiş gibiydi. İkame dedikleri bayağı güzel bir şey olmalıydı. Onun ne anlama geldiğini tam soracaktı ki, bir ses, sevgi dolu bir İrlanda aksanıyla seslendi.

“Merhaba! Merhaba!”

Baba, “Ah, Tanrım,” diye mırıldandı, “patron geldi.”

Palmiye ağaçları ve gökkuşaklarıyla kaplı bir gömlekle onlara doğru gelen Seamus, “Patrick!” dedi sıcak bir edayla. Sonra Robert’a adıyla hitap ederek onun da saçlarını şöyle bir karıştırdı. Julia’yı samimi mavi gözleri ve sıkı bir tokalaşmayla olduğu yere mıhlıyarak, “Tanıştığımıza memnun oldum,” dedi. Kimse onu arkadaş canlısı olmamakla suçlayamazdı.

“Ah, ne güzel bir yer burası,” dedi, “çok güzel. Seanslardan sonra sık sık oturuyoruz biz de burada ve herkes ya gülüyor, ya ağlıyor, ya da bilirsiniz kendisiyle baş başa kalıyor. Burası kesinlikle bir güç noktası, insanları müthiş rahatlatan bir yer.” Sonra bir başkasının bilgece görüşüyle aynı fikirdeymiş gibi, “Evet,” diye iç geçirdi, “burada nicelerinin kendini nelerden kurtardıklarını gördüm.”

Baba, Seamus’un sözünü bir başkasının mendiliymişçesine ucundan tutar gibi ona iade ederek, “Kendini bir şeylerden kurtarmaktan’ söz etmişken,” dedi, “benim tarafımdaki komodinin çekmecesinde o kadar ‘Şifa Davulu’ kitapçığı vardı ki, pasaportuma yer açamadım. Gardırobumda da *The Way of the Shaman*’ın¹ yüzlerce nüshasından ayakkabılarımı bulamıyorum.”

Seamus, “Ayakkabı Yolu,” diye kükreyerek sağlıklı bir kahkaha koyuverdi. “Al sana, ayaklarını yere basmakla ilgili bir kitaba güzel bir ad.”

Baba soğukça ve hızlı hızlı devam ederek, “Sence kurumsal hayata ait bu izleri biz buraya tatile gelmeden önce kaldırmak mümkün olmaz mı? Ne olsa bu evi her ağustos bir aile yuvası olarak asli amacına döndürmek annemin dileği,” dedi.

1. Şaman Yolu. (Y.N.)

“Elbette, elbette,” dedi Seamus. “Özür dilerim, Patrick. Kevin’le Anette’nin yüzünden olmalı. Tatil için İrlanda’ya dönmeden önce çok yoğun bir kişisel süreçten geçtiler, anlarsın ya, belli ki burayı size hazırlamakta biraz yetersiz kalmışlar.”

Baba, “Sen de İrlanda’ya dönüyor musun?” diye sordu.

“Hayır, ben ağustos köy evinde geçireceğim. Pegasus Yayınevi benden şaman çalışması hakkında kısa bir kitap yazmamı istedi.”

Julia, “Gerçekten mi?” diye sordu. “Ne kadar ilginç. Siz de şaman mısınız?”

Robert’ın babası, “Ayakkabılarımın arasındaki kitapçıklardan birine bir göz atmıştım da,” diye araya girdi, “aklıma kaçınılmaz olarak bazı sorular geldi. Mesela Si-biryalı bir büyücü hekimin yanında yirmi yıl öğrencilik yaptın mı? Kısa yaz aylarındaki dolunay gecelerinde nedir bitkileri topladın mı? Diri diri gömülüp bu dünyada öldün mü? Ölüm döşegindeki bir adamı kurtarmana yardım edebilecek ruhlara dua ederken kamp ateşinin dumanından gözlerin yaşardı mı? *Amanita muscaria* filizlerini otlamış bir rengeyiğinin idrarından içip başka âlemlere yolculuk yaptın, orada çetin bir hastalığın gizemini çözdün mü? Yoksa Brezilya’nın Amazon havzasındaki *ayahuasca*’ralarla mı çalıştın?”

“Doğrusunu istersen,” dedi Seamus, “ben İrlanda Sağlık Bakanlığı’nda hemşirelik eğitimi aldım.”

“Eminim diri diri gömülmenin yerine geçecek kifa-yetli bir tecrübedir bu.”

“Bir bakımevinde yıllarca çalışıp oradaki belli başlı işleri yaptım; bilirsin, kendi bok ve idrarına bulanmış hastaları yıkamak, kendi beslenemeyen yaşlıları kaşıkla yedirip içirmek gibi.”

Julia, “Lütfen,” dedi, “daha yemeğimizi yeni yedik.”

“Benim gerçekliğim o zamanlar öyleydi,” dedi Sea-

mus. “Bazen niye üniversiteye gidip tıp öğrenimi görmedim diye hayıflanıyordum, ama geriye dönüp bakınca bakımevinde geçirdiğim o yıllar için minnettarım; orada gördüklerim ayaklarımı yere basmamı sağladı. Holotropik Nefes Çalışması’nı keşfedip Stan Grof’tan ders almak için California’ya gittiğimde, nasıl diyeyim, bayağı uçuk insanlarla tanıştım. Günbatımı renkli bir elbise giyen bir kadını özellikle iyi hatırlıyorum: ayağa kalkıp, ‘Ben Vega sisteminden Tamara, şifa ve bilgi dağıtmak için dünyaya geldim,’ demişti. Eh, o zaman İrlanda’da bakımevindeki yaşlı insanlar aklıma geldi ve sağduyumu korumama yardım ettikleri için onlara şükran duydum.”

Julia, “Şu holo... bilmem ne dediğin şey, şamanlıkla mı ilgili?” diye sordu.

“Hayır, pek sayılmaz. Şaman çalışmasına başlamadan önce onunla ilgilenmişim, ama biliyor musun, aslında hepsi birbiriyle bağlantılı. Hepsi de insanları daha ötedeki bir şeyle, o diğer boyutla temasa geçiriyor. Ona dokunduğumuz zaman da hayatımızda köklü değişimleri tetikleyebiliyor.”

Julia, “İyi de bu niye hayır işi diye geçiyor, onu anlamıyorum. İnsanlar buraya parasıyla gelmiyor mu?” diye devam etti.

Seamus, “Parasıyla, parasıyla,” dedi, “ama o gelirleri, deyim yerindeyse, geri dönüştürüyor ve şaman çalışmasını öğrenmek isteyen Kevin ile Anette gibi öğrencilere burs sağlıyoruz. Nitekim onlar da Dublin şehir merkezindeki toplu konutlarda yaşayan çocuklarla gruplar oluşturmaya başladılar. Çocuklar kurslara ücretsiz katılabiliyorlar ve onlardaki değişimi görmenin ne kadar güzel olduğunu size anlatamam. Trans müziğe ve davullara bayılıyorlar. Bana gelip, ‘Seamus inanamıyorum, bu uyuşturucu almadan tribe girmek gibi,’ diyorlar ve mesajı yaşadıkları yoksul mahallelere götürüp kendi şaman gruplarını kuruyorlar.”

Baba, “Tribe girmek için hayır işine gerek mi var?” dedi. “Dünyada onca bela varken tribe girmeyenlerin birkaç kişiyi geçmediği gerçeğini o kadar dert etmeli miyiz? Hem insanlar tribe girmek istiyorlarsa niye onlara güçlü bir doz LSD vermiyoruz da davullarla oynatıyoruz?”

“Avukat olduğun nasıl da belli,” dedi Seamus sevecenlikle.

“İnsanların hobileri olsun tabii,” diye devam etti baba. “Ben sadece bunları kendi rahat evlerinde yapmaları gerektiğini düşünüyorum.”

“Ne yazık ki Patrick,” dedi Seamus, “bazı evler o kadar rahat olmuyor.”

“O duyguyu biliyorum,” dedi baba. “Bu da aklıma neyi getiriyor bak, sence o kitap, reklam, broşür vesairenin birazını temizleyebilir miyiz?”

“Tabii, tabii.”

Babayla Seamus kalkınca Robert, Julia’yla yalnız kalacağını anladı.

Taraçada onların peşine düşerek, “Ben de yardım edeceğim,” dedi. Babası hole önden girdi ve neredeyse girer girmez durakladı.

“Başka merkezleri, kurumları, şifa çevrelerini, ileri davul kurslarının reklamını yapan şu deste deste broşürler,” dedi, “bunlar burası için gerçekten israf. Hatta şu koca ilan tahtasını bile,” diye devam etti, “mantar yüzeyinin çekiciliğine ve rengârenk raptiyelerine rağmen, buradan alsak olur.”

Seamus, “Hiç sorun değil,” diyerek ilan tahtasını kucakladı.

Baba kendine tamamıyla hâkim olmakla birlikte Robert onun öfke ve nefretle köpürdüğünü hissedebiliyordu. Duygularını anlamaya çalıştığı Seamus belli etmiyordu, ama Robert sonunda el yordamıyla şu feci sonuca vardı ki, adam aslında babasına acıyordu. Yetkinin

kendisinde olduğunu bildiği için ihanete uğrayan bir çocuğun hışmını hoş görecektik lüksü vardı. Şu itici acıma duygusu onu Patrick'in öfkesini hissetmekten koruyordu; fakat kum torbasıyla yumruğun arasında kaldığı duygusuna kapılan Robert kendini ürkmüş ve işe yaramaz hissederek ön kapıdan sıvıştı, babası da Seamus'a karşı bir sonraki hücumuna geçti.

Dışarıda evin gölgesi taraçanın kıyısındaki çiçek yataklarına kadar yayılmış, Robert'ın aklının yorulmayan bir köşesine, vaktin ikindiye geldiğini işaret ediyordu. Ağustosböcekleri yine cırlıyordu. Robert işitmeden duyabiliyor, bakmadan görebiliyordu; düşünmediğinin farkındaydı. Genelde bir şeyden bir başkasına sıçrayan ilgisi hareketsizdi. Mukavemetini sınamak için bu yeteneğini zorluyor, ama çok da ileri gitmiyor, zorlarsa herhalde kesintisiz bir tilt oyunu gibi kendini oradan oraya sektelebileceğini biliyordu. Zihni, göğün desenini yineleyen uyuşuk bir su birikintisi gibi durgundu.

İşin tuhaf yanı şuydu ki, hayalinde su birikintisini canlandıracak diye kıyas konusu olan dinginliğini yitirmeye başlamıştı. Artık basamakların başındaki havuza, bahçe yolunun sonundaki yarım daire biçimli, Japon balıklarının akisli bir kalkanın altında saklandığı taş akvaryuma gitmek istiyordu. Evet, babası ve Seamus'la evin içinde dolanmak istemiyor, suya ekmek fırlatıp kaygan bir çark gibi dönen o turuncu renkli balıkların yüzeye çıkıp çıkmayacağını görmek istiyordu. Hızla mutfığa gidip bayat ekmek aldı ve koşar adım havuza yöneldi.

Babası kışın kaynak suyunun borudan kuvvetle fışkırdığını ve sağa sola seğirten balıkların arasından güldür güldür aktığını anlatmıştı; derecik kabına sığmayarak aşağıdaki havuzlara doluyor ve sonunda, vadinin bükümü boyunca akan çaya karışmış. Robert bir gün onu da görebilmeyi umuyordu. Ağustosta havuzun ancak ya-

rısı doluydu. Yosunların sakal tuttuğu borudan yeşilimsi sıvıya damla damla su akıyordu. Suyun tozlu sıcak yüzünde yabanarıları, eşekarıları ve yusufçuklar cirit atıyor, daha güvenli diye nilüfer minderlerine konup öyle su içiyorlardı. Japon balıkları yiyeceğin cazibesi haricinde görünmezlerdi. En iyi yöntem iki parça bayat ekmeği ince kırıntılar halinde dağılacak şekilde birbirine sürtmekti. İri parçalar öylece batıyor, ama küçük kırıntılar toz gibi yüzeyde kalıyordu. Balıklardan en güzel olanı, Robert'ın görmeyi en çok istediği kırmızı beyaz benekliydi. Öbürleri hep turuncunun şu veya bu tonunda olurdu; gerçi içlerinde birkaç küçük siyah da vardı, ama onlar ya sonraları yine turuncuya dönüyor ya da ölüyor olmalıydı, çünkü büyüklerden siyah olan hiç yoktu.

Robert ekmeği böldü ve iki parçayı birbirine sürtmeye başlayarak hafif kırıntıların suya inip yayılmasını izledi. Hiçbir şey olmadı.

Aslında balıkların çılgın bir girdap halinde döndüğünü bir kez görmüştü; ondan sonra da ya hiç hareket olmamış ya da tek bir balık, oynaşp batan kırıntıları yalnız başına miskin miskin yemişti.

“Balıklar! Balıklar! Balıklar! Hadi! Balıklar! Balıklar! Balıklar!”

Arkasından bir ses, “Erk hayvanına mı sesleniyorsun?” diye sordu.

Robert neye uğradığını şaşırarak arkasını döndü. Seamus tropikal gömleği güneşte göz kamaştırarak dikilmiş, müşfikçe gülümsüyordu.

“Balıklar! Balıklar! Balıklar!” diye o da seslendi.

Robert, “Onları besliyordum sadece,” diye mırıldandı.

Seamus ona doğru eğilerek, “Balıklarla özel bir bağın olduğunu düşünüyor musun?” diye sordu. “Çünkü erk hayvanları öyledir. Hayat yolculuğunda sana yardım ederler.”

“Ben sadece balıkları seviyorum. Benim için bir şey yapmalarına gerek yok.”

“Şimdi balıklar, mesela, bize derinlerden mesajlar getirir.” Seamus eliyle havada kıvrımlı hareketler yaptı. “Ah, burası büyülü bir ülke,” derken dirseklerini geriye doğru ittirip gözlerini kapattı ve boynunu sağa sola bükte. “Biliyor musun, benim kişisel erk noktam yukarıdaki korulukta, kuş banyosunun olduğu yerde. Orayı biliyor musun? İlk kez büyükannen göstermişti bana; aynı yer onun için de özeldi. Burada ilk olarak o banyonun yanında yolculuk yaptım, sıra dışı gerçeklikle orada bağ kurdum.”

Robert, Seamus’tan hiç ama hiç hoşlanmadığını o an fark etti ve fark etmesiyle kaçınılmaz olduğunu da anladı.

Seamus ellerini ağzına götürüp birleştirerek, “Balıklar! Balıklar! Balıklar!” diye uludu.

Onu öldürmek istiyordu Robert. Bir arabası olsaydı onu ezerdi. Bir baltası olsaydı biçerdi.

Evin yukarıdaki kapısının, sonra da tel kapının gıcırıtıyla açıldığını duydu ve annesi, kollarında Thomas’la dışarı çıktı.

Anne kibarca, “Aa, sen misin? Merhaba, Seamus,” dedi. “Uyku sersemi halimizle dışarıda niye bir seyyar balıkçının böyle bağırdığını anlayamadık.”

Seamus, “Biz, nasıl diyeyim, balıkları çağırıyorduk,” dedi.

Robert koşarak annesinin yanına gitti. Annesi de onunla birlikte havuzun kenarındaki alçak duvara, Seamus’un durduğu yerin biraz uzağına oturdu ve görsün diye Thomas’ı suya doğru tuttu. Artık Robert balıkların su yüzüne çıkmaması için dua ediyordu, yoksa Seamus bunu özel güçleriyle yaptığını düşünebilirdi. Zavallı Thomas, o turuncu renkli girdabı, kırmızı beyaz benekli o iri balığı belki de hiç göremeyecekti. Seamus ondan havuzu

da, koruluğu da, kuş banyosunu da çalışıyordu; bütün şı coğrafyayı çalışıyordu. Hatta düşününce, Thomas daha doğduğu an büyükannesinin saldırısına uğramıştı. Büyükanne değildi o, daha çok peri masallarındaki üvey anneler gibiydi, bebeği daha beşiginde lanetlemişti. Koruluk-taki kuş banyosunu Seamus'a nasıl gösterirdi? Robert eliyle korur gibi kardeşinin başına pıt pıt dokundu. Thomas gülmeye, üstelik o şaşırtıcı tok agucuklarıyla gülmeye başlayınca Robert onu deli eden bu meseleleri kardeşinin bilmediğini, ağabeyi ona anlatmazsa bilmesine de gerek olmadığını anladı.

Josh Packer, Robert'ın okuldaki sınıfından bir çocuktur. Çocuk (tamamen kendi başına) ikisinin can ciğer arkadaş olduklarına karar vermişti. Kimse onların niye böyle ayrılmaz bir ikili olduklarını anlamıyor, hele Robert hiç anlam veremiyordu. Josh'tan yeterince ayrı durabilse kendine başka bir can ciğer arkadaş kesin bulurdu Robert, ama çocuk okul bahçesinde peşini hiç bırakmıyor, yazım sınavlarında ondan kopya çekiyor ve çay için onu kendi evine sürüklüyordu. Josh'un okul dışında yaptığı tek şey televizyon izlemektir. Robert sadece ücretsiz olanları izleyebilirken onda altmış beş kanal vardı. Çok zengindi ailesi, o yüzden ona, çoğu zaman kimsenin daha haberinin bile olmadığı şaşırtıcı yeni oyuncaklar alırlardı. Son doğum gününde, içinde bir DVD oynatıcı ve minik bir televizyonun olduğu elektrikli gerçek bir cip hediye etmişlerdi. Çocuk onu evin bahçesinde sürerken çiçekleri eziyor ve köpeği Arnie'yi altına almaya çalışıyordu. Sonunda aracını bir çalıya çarptı ve Robert'la ikisi minyatür televizyonu izlemekle yetindiler. Josh, Robert'ların dairesine geldiğinde onun oyuncaklarını ne kadar sefil bulduğundan ve canının sıkıldığından yakınmıştı. Robert onunla yeni oyunlar bulmaya çalışmıştı, ama yeni şeyler nasıl icat edilir, bilmiyordu. Sonra üç saniye kadar bir televizyon

karakterini canlandırmış, ardından yere düşüp, “Ben öldüm,” diye bağırmıştı.

Önceki gün Josh’un annesi Jilly telefonla arayıp Jim’le birlikte Saint-Tropez’de ağustos sonuna kadar muhteşem bir ev tuttuklarını haber vermişti: Robert’ın ailesi niçin bir gün gelmiyor, birlikte eğlenip oyun oynamıyorlardı? Anne baba, yaşıtı olan bir çocukla bir gün geçirmesinin Robert’a iyi geleceğini söylediler. Josh’un ailesiyle daha önce bir kere, o da okuldaki spor gününde karşılaştıkları için onlara da güzel bir macera olurmuş. Okuldaki o gün Jim ile Jilly, yarışları çekip Josh’a özel bir film yapmaktan konuşmaya doğru dürüst fırsat bulamamışlardı. Jilly, Josh yarışlarda zaten sonuncu geldiği için hiç gerek olmamasına rağmen video kameranın her şeyi nasıl ağır çekimde oynatabildiğini göstermişti.

Fakat şimdi oraya giderlerken Robert’ın babası direk-siyonda verip veriştiriyordu. Julia gittiğinden beri adam iyice aksileşmişti. Güzelim tatil gününü kalabalık trafikteki bir sıcak dalgasında geçirdiklerine, “dünyaca ünlü boktan bir şehre” adım adım ilerlediklerine inanamıyordu.

Robert, ağabeyinin eski bebek koltuğunda arkası dönük oturarak arka koltuğun lekeli kumaşından başka eğlencesi olmayan Thomas’ın yanında oturuyordu. Küçük bir oyuncak köpeği kardeşinin bacağından yukarı tırmandırırken havlıyordu. Fakat Thomas hiç oralı değildi. Robert, Niye olsun ki, diye düşündü. Gerçek bir köpek daha görmemişti bile. Öte yandan sadece daha önce gördüğü şeylere merak besleyecek olsa, doğumhanedeki burgaçlı ışıklar arasında kısılıp kalmış olması gerekmez miydi?

Sonunda doğru sokağı buldular ve rüstik üsluptaki bir seramik panoya eğik yazıyla karalanmış “*Les Mimosas*” yazısını Robert fark etti. Oluklu beton üstünden zangırdaya zangırdaya indikleri park yeri Jim’in kişisel otomobil sergisindeki araçlarla –siyah bir Range Rover, kırmızı bir

Ferrari ve üstü açık, deri koltukları çatlamış, krom çamurluğu bombeli krem rengi eski bir arabayla- doluydu. Robert'ın babası kendi Peugeot'larına, tırtıklı dilleri her yana uzanan dev bir kaktüsün yanında yer buldu.

“Gauguin'in frengili alacakaranlığında onun bir müridi tarafından dekore edilmiş yeni Roma üslubunda bir villa,” dedi baba. “İnsan daha ne isteyebilir?” Ve yaldızlı bir reklam sesi takınarak devam etti. “Saint-Tropez'in en mümtaz kapalı sitesinde, Brigitte Bardot'nun efsanevi evcil hayvan mezarlığından arabayla yalnızca altı saat uzaklıkta...”

Anne, “Tatlım,” diye araya girdi.

Biri arabanın camını tıklattı.

Baba kolu çevirerek camı indirirken sıcak bir sesle, “Jim!” dedi.

Onların gelişini kayda alan Jim, video kamerasını indirerek, “Havuz için şişme oyuncak almaya çıkıyorduk tam,” dedi. “Robert gelmek ister mi?”

Robert, Range Rover'ın arkasında kaykılarak oturan Josh'a baktı. Çocuğun Gameboy oynadığı belliydi.

“Hayır, teşekkür ederim,” dedi. “Arabayı boşaltmaya yardım edeceğim.”

“Onu iyi eğitmişsiniz, belli,” dedi Jim. “Jilly havuz başında güneş banyosu yapıyor. Bahçedeki patikayı takip edin.”

Thomas'ın hâlâ uyuduğu bebek koltuğunu taşıyan baba bir yana doğru eğilerek anne de bir katır gibi iki yanında çantalarla dolup taşarak, kireç badanalı ve Pasifik duvar resimleri sıvalı bir revaktan gür bir çimenliğe, oradan da şişme zürafalar, itfaiye arabaları, futbol topları, yarış arabaları, hamburgerler, Miki Fare'ler, Mini Fare'ler, Gufi'lerden küçük bir filonun altında kusursuzca gizlenen havuza doğru ilerlediler. Sarılı beyazlı bir şezlongda sersemlemiş bir halde yatan Jilly'nin iki yanında vıcık vı-

cık ışıldayan birer yabancı vardı ve hepsi de cep telefonlarına bağlı kulaklıklardan birer peruk kuşanmıştı. Babanın gölgesi pişmekte olan suratına düşünce Jilly gözlerini açtı.

Kulaklıklarını çıkararak, “Aa, merhaba!” dedi. “Kusura bakmayın, kendi dünyama dalmışım.”

Konukları karşılamak için doğruldu, ama daha o an Thomas’a bakakalarak bir elini açıp kalbinin üstüne koydu ve afallar gibi geri adım attı.

Ağzı açık, “Ah, Tanrım,” dedi, “şu ufaklık ne kadar güzelmiş. Affedersin, Robert” –ışıltili uzun tırnaklarını onun omuzlarına gömerek güya dengesini korudu– “kıskançlığın ateşine körükle gitmek istemem, ama küçük kardeşin gerçekten özelmış.” Ve Thomas’a dönerek, “Sen ne kadar özelsin bakayım?” diye onun üstüne çullandı. Ardından annesini uyardı. “Seni ölesiye kiskandırır bu; bütün kızlar ayaklarına kapanacak. Şu kirpiklere bak! Bir çocuk daha yapacak mısın? Benimki buna benzese en az altı tane yaparım. Kulağa çok doyumsuz geliyorum, değil mi? Ama elimde değil, o kadar şeker ki. Bana kendimi kaybettirdi, sizi Christine ve Roger’la tanıştırmadım. Sanki çok umurlarında da. Şunların haline bakın, kendi dünyalarındalar. Hadi ama, uyansana!” Roger’a bir tekme salları gibi yaptı. “Roger, Jim’in iş ortağı,” diye konukları bilgilendirdi, “Christine de Avustralya’dan. Dört aylık hamile.”

Christine’i sarsarak uyandırdı.

“Hı, ne oldu?” diye sordu Christine. “Geldiler mi?”

Jilly herkesi tanıştırdı.

Ardından, “Senin hamile olduğundan söz ediyordum,” diye Christine’e açıkladı.

“Ha, evet. Aslında bana büyük bir inkâr halindeymişiz gibi geliyor,” dedi Christine. “Sadece biraz ağırlaşmış hissediyorum, hepsi bu; sanki dört litre maden suyu ya da öyle bir şey içmişim gibi. Yani sabahları midem bu-

lanmıyor bile. Geçen gün Roger, ‘Ocakta kayak yapmak ister misin? İş için İsviçre’ye gitmem gerekiyor nasıl olsa,’ diye sordu, ben de, ‘Tabii, niye olmasın,’ dedim. İkimiz de o hafta doğum yapacağımızı unutmuşuz!”

Jilly gözlerini geriye doğru devirerek kahkahayla ortalığı inletti.

Christine, “Yani bu dalgınlık mı, yoksa ne?” diye sordu. “Bu arada, hamilelik sahiden beyni öldürüyor.”

Jilly, Robert’ın annesi ve babasını gösterdi. “Şunlara baksana, dünyanın en büyük şaşkınları... ama onlar sevgi dolu bir aile işte.”

“Biz de öyleyiz,” diye itiraz etti Christine. “Megan’la nasıl olduğumuzu biliyorsun.” Sonra konuklara, “Megan iki yaşındaki kızımız,” diye açıkladı. “Onu Roger’ın annesine bıraktık. Kız sinirlenmeyi yeni keşfetti; duyguları nasıl bulduklarını ve buldular mı da sonuna kadar üstüne gittiklerini, sonra da sıradaki duyguya geçtiklerini biliyorsunuz.”

Robert’ın babası, “Ne ilginç,” dedi, “yani sizce duygular bir çocuğun nasıl hissettiğiyle o kadar mı alakasız; arkeolojik bir kazı alanındaki katmanlardan mı ibaret? Peki sevinci ne zaman keşfediyorlar?”

Christine, “Onları eğlence parkına götürdüğünüzde,” dedi.

Bu arada Roger sersemleyerek uyandı ve elini kulaklığına götürdü.

“Ah, merhaba. Kusura bakmayın, telefon çalışıyor da.” Kalkıp çimenliği yukarı aşağı adımlamaya başladı.

Jilly, “Dadınızı getirdiniz mi?” diye sordu.

Robert’ın annesi, “Dadımız yok,” dedi.

“Çok cesursun,” dedi Jilly. “Jo olmasa ben ne yaparım bilmiyorum. Daha bir hafta önce geldi ve şimdiden ailenin bir üyesi. Ona her şeyinle güvenebilirsin, harika biri.”

Anne, “Biz onlara bakmaktan memnunuz,” dedi.

Jilly, “Jo!” diye bağırdı. “Joo-e-yoo!”

Roger, “Onlara karma serbest portföy olduğunu söyle!” diyordu. “Şu aşamada daha fazla ayrıntı verme.”

“Jo!” diye bağırdı Jilly yine. “Tembel kancık. Bütün gününü *Hello!* dergisine aval aval bakıp Ben&Jerry dondurması yiyerek geçiriyor. Tamam gerçi, işvereni de pek farklı sayılmaz, ama serveti ödeyen *benim*, parayı alan da *o*.”

Roger bu arada, “Nigel’e ne dedikleri umurumda değil,” diyordu, “bu onları hiç mi hiç ilgilendirmez. Burunlarını sokmasınlar.”

Jim, yüzünde başarılı bir alışverişin ışıltısı, çimenlikten uzun adımlarla geliyordu. Peşinden gelen şişko ve bodur Josh birbirine dolanan bacaklarını güçlkle sürükler gibiydi. Babası bir ayak pompası çıkardı ve havuzun yanındaki döşeme taşlarında kim bilir kaçınıcı plastik şişme oyuncağı açmaya girişti.

Eve doğru hışımla bakan Jilly, “Ona ne aldın?” diye sordu.

Jim külahta çilekli dondurmayı şişirirken, “Kafasını dondurma külahına takmıştı ya,” dedi, “ben de ona en âlâsından aldım.”

Josh müşkülpesentçe, “Bir de makineli tüfek,” diye ekledi.

Çenesini Roger’a doğru oynatan Jim, Robert’ın babasına, “Vergi dairesi ensesinde,” diye yorum yaptı. “Yemekte senden belki hukuki yardım isteyebilir.”

Baba, “Tatildeyken çalışmıyorum,” dedi.

Anne, “Tatildeyken fazla çalışmıyorsun,” diye onu düzeltti.

Jim yerde kırıksıklıkları açılan çilekli dondurmayı filme çekerken onlara doğru döndü. “Aman Tanrım, bir karıkoca çatışması mı görüyorum?”

Jilly, “Jo!” diye ciyakladı.

Safari şortlu ve çilli kocaman bir kız, “Geldim,” diye-

rek evden çıktı. Çimenlikten salına salına gelirken tişörtünün önündeki “Hazırım” yazısı hop hop oynuyordu.

Thomas ağlayarak uyandı. Onu kim suçlayabilirdi? En son arabada sevgili ailesiyle beraberken şimdi gözleri siyah bir şeylerle örtülü olarak bağırان yabancılarla, klorlu ortamda birbirine tedirgince çarpıp duran canavarlarla çevriliydi; ayağının dibinde şişen bir başka canavar da cabası. Üstelik Robert da şu manzaraya dayanamıyordu.

Jo, Thomas’a doğru eğilerek, “Kimmiş bakalım acıkan genç erkeğimiz?” diye sordu. Sonra Robert’ın annesine döndü. “Ah, ne güzel bir çocuk, değil mi? Tam bir bilge olduğu her halinden belli.”

“Şu ikisini bir videonun önüne koy,” dedi Jilly, “biz de sessizliğin biraz tadını çıkaralım. Gaston’a da söyle, bir şişe roze getirsin.” Sonra Robert’ın annesine dönerek, “Gaston’a bayılırsın,” dedi. “Tam bir dâhi. Eskilerden kalma gerçek bir Fransız şefi. Daha bir hafta önce geldik, şimdiden sanki yirmi kilo aldım. Ama boş ver. Bugün öğleden sonra Heinrich gelip imdadımıza yetişecek: kişisel antrenörüm, koca bir Alman azmanı; çok iyi egzersiz yaptırıyor. Sen de bana katılsana, hamilelikten sonra forma girmene yardımcı olur. Ama yanlış anlama, böyle de çok iyi görünüyorsun.”

Annesi Robert’a, “Video mu izlemek istiyorsun?” diye sordu.

Oradan çaresizce uzaklaşmak isteyen Robert, “Hı hı, evet,” dedi.

Babası, “Havuzda bu kadar şişme yiyecek varken yüzememesi anlaşılır bir şey,” diye kabul etti.

İki elini de yana doğru açan Jo, “Hadi ama!” dedi. Josh’la Robert’ın ellerinden tutacağını ve onlarla beraber yokuşu koşa koşa çıkacağını sanan bir hali vardı.

Bir hıçkırık nöbetine tutulacakmış gibi, “Kimse elimi tutmayacak mı?” diye uludu.

Josh tombul elini onunkine verdi, ama Robert uzak kalmayı becerdi ve Jo'nun safari şort içindeki çıkık poposunu hayran hayran izleyerek biraz geriden geldi.

Jo ürkütücü sesler çıkararak, "Şimdi video mağarasına giriyoruz," diyordu. "Evet! İkiniz ne seyredeceksiniz bakayım? Kavgalı dövüslü bir şey istemiyorum ama."

Josh, "*Sinbad'ın Maceraları*," diye haykırdı.

"Yine mi? Vay canına!" diyen Jo'ya katılmamak elde değildi. İyi bir filmi beş-altı kez izleyebilirdi Robert, ama bütün diyalogları artık ezberine alınca ve her sahne birbirinin aynısı olan çoraplarla dolu bir çekmeceye benzeyince, içinde bir isteksizliğin kıpırtıları baş gösteriyordu. Fakat Josh farklıydı. Yeni bir filme neredeyse suratsız bir açgözlülükle başlardı Josh ve ancak yirmi kez mi ne izledikten sonra gerçek bir merak geliştirirdi. Kolay kolay lütfetmediği bir duygu olarak sevgisini ise çoğunu arkadaşları Robert'la birlikte izledikleri yüz küsur kere gördüğü *Sinbad'ın Maceraları*'na bağışlamıştı. Josh'un hayali video filmleri, Robert'ın hayaliye yalnız kalmaktı. Şu video mağarasından nasıl kurtulabilirdi? Çocuk olunca kimse sizi yalnız bırakmak istemez. Şimdi koşup kaçacak olsa peşinden bir arama ekibi gönderir, onu derdest eder ve ölümüne eğlendirirlerdi. Belki de orada öylece uzanmak ve Josh'un ödünç muhayyilesi duvarda oynatılırken düşüncelere dalmak en iyisiydi. Kaseti geri saran videonun uğultusu yavaşlarken Josh, kahvaltı sırasındaki seyir etkinliğinden kalan koltuğundaki çukurluğa çökmüş, yanındaki masada dağılmış peynir çeşnili parlak turuncu mısır çerezlerini hatırlar hutur yemeye dönmüştü bile. Jo filmi başlattı, ışığı kapattı ve usulca çıktı. Josh öyle canavar kesilip filmi hemen ileri sarmaya girişecek tiplerden değildi: kaset korsanlığı hakkındaki uyarıyı, daha önce seyrettiği filmlerin ön izlemelerini, çoktan atmış olduğu oyuncakların reklamlarını ve Video Standartları Kuru-

mu'nun mesajını, banliyölerin çirkinliğinden gerçek taşranın sığırlı melankolisine atılan bir trenin hızıyla geçiştirmezdi; hepsine hakkını vermek, hak ettiği saygıyı göstermek gerekirdi ki, ekrandan dökülmeye başlayan ıvır zıvıra fazlasıyla aşına olduğu ve dikkatini hiçbir şekilde etkilemediği için Robert'ın buna zaten itirazı yoktu.

Gözlerini kapattı ve havuz başındaki cehennemi çözümlüp dağılmaya bıraktı. Başkalarıyla geçen saatlerin üst üste yığıldığı izlenimleri bir şekilde içinden atması gerekiyordu; ister taklit yaparak, ister bazı şeylerin işleyişine kafa yorarak, isterse de zihnini boşaltmaya çalışarak. Çünkü öbür türlü, izlenimler birikip tehlikeli bir yoğunluğa ulaşıyor ve onu patlayacakmış gibi hissettiriyordu.

Bazen yatağında yatarken, "korku" veya "sonsuzluk" gibi tek bir sözcük bile evin çatısını uçurup onu gecenin içine çekmeye yetiyor, onu ayı veya cezvelerin şeklini almış yıldızların yanından geçiriyor, yok oluş duygusu dışında her şeyin yok olduğu katıksız bir karanlığa sürüklüyordu. Aklının küçük uzay mekiği parçalara ayrılırken roketin kenarlarından yandığını ve kasasının dağıldığını hissedebiliyor, kapsül mekiğin kalanını geride bırakırken o çözülen parçalarla beraber çözülüyor, parçalar atomlara ayrışırken o çözülmenin kendisine dönüşüyor, her şeyin tükenişine kafa tutan ve atıklardan beslenen şeytani bir enerji gibi zayıflayacağına kuvvetleniyor, çok geçmeden bütün uzay boşluğu atıkla körüklenen bir karmaşaya dönüyor ve içinde insan aklına yer kalmıyor, ama hissetmenin kendisi hâlâ varlığını sürdürüyordu.

Böyle zamanlarda Robert boğulacakmış gibi oluyor ve zembereğinden boşalmış gibi koridordan inerek soluğu annesiyle babasının yatak odasında alıyordu. Bunu yaşamamak için her şeyi yapmaya, her sözleşmeyi imzalamaya, her andı içmeye hazırdı, ama işe yaramayacağını bildiği, gerçek bir şeyler gördüğünü ve bunu değiştire-

meyeceğini, olsa olsa bir süreliğine görmezden gelebileceğini bildiği için kendini annesinin kollarına bırakıyor, orada ağlıyor, annesi de onu yatıştırıyor ve ona tatlı sözler söylüyordu.

Mutsuz olduğundan değil. Sadece bazı şeyler görüyor ve o şeyler başka her şeyden daha gerçek çıkıyordu. Bunu ilk kez büyükannesi felç olduğunda yaşamıştı. Büyükannesini bırakmak istememiş, ama kadın doğru dürüst konuşmadığı için onun duygularını sürekli zihninde canlandırmakla uğraşmıştı. Herkes vefalı olmak gerektiğinden söz ediyordu ve Robert bunu aklından çıkarmamıştı. Büyükannesinin elini uzun süre bırakmamış, o da onunkini tutmuştu. Hoşuna gitmediği halde büyükannesinin elini bırakmamıştı. Kadının korktuğu her halinden belliydi. Gözleri bulanmıştı. Bir yanıyla rahatlamıştı aslında, iletişim kurmakta zaten zorlanıyor ve artık kimse ondan çaba göstermesini beklemiyordu. Bir yanıyla da gitmiş, belki kaynağa dönmüş, ama öyle değilse bile en azından müzmin olarak kuşkulandığı maddi düzlemde uzaklaşmıştı. Robert'ın yaklaşabildiği yanı, artık zapt edemediği bir ikircikle, o kadar sırrı saklamak mı istediği konusunda duyduğu şüpheyi geride kalan yanıydı. Hastalık onu karahindiba çiçeğinin tohumları gibi dağıtmıştı. Robert kendisinin de öyle mi olacağını, kırık bir sapa tutunan birkaç tohumdan mı ibaret kalacağını merak etmişti.

Josh aşktan başı dönmüş bir halde, "Burası en sevdiğim yer," dedi. Korsanlar Sinbad'ın gemisine çıkıyorlardı. Geminin papağanı en alçak görünümlü korsanın dosdoğru yüzüne uçuyor. Korsan neye uğradığını şaşırarak sendeliyor ve Sinbad'ın adamları onu zahmetsizce aşağı atıyorlar. Bunu papağanın memnuniyetle ciyaktığı sahne izliyor.

Robert, "Hımm," dedi. "Baksana, az sonra geleceğim, tamam mı?"

Josh onun gidişyle ilgilenmedi bile. Robert koridoru tarayarak Jo'yu arandı, ama kız ortada yoktu. Sonra eve girdikleri rotadan geri döndü ve bahçe kapısına ulaştığında büyüklerden kimsenin havuz başında olmadığını gördü. Usulca dışarı çıkıp köşeden evin arka tarafına geçti. Bakımlı çimenlik yerini yavaş yavaş çam yapraklarından bir örtüye ve birkaç büyük çöp kutusuna bıraktı. Robert yere çöküp gözlerden ırak, sırtını çam ağacının kabartılı gövdesine yasladı.

Packer'larla gün geçirerek en çok kim vaktini ziyan ediyordu, merak etti; ama buna tabii vaktini herkesten çok ziyan eden ve bunu da genelde video kayıtlarıyla ispatlayan Packer'ların kendileri dahil değildi. Thomas daha altmış günlük olduğuna göre en çok onun vakti ziyan oluyor, çünkü bir gün hayatının altmışta birine karşılık geliyor, buna karşılık orantı bakımından hayatın en küçük bölümünü kırk iki yaşında olan baba feda ediyordu. Robert bir günün, hayatlarının kaçta kaç olduğunu bulmaya çalıştı. Hesaplamaları akılda tutmak zor olduğu için hayalinde farklı büyüklüklerde saat çarkları canlandırdı. Sonra karşıt olguları; Thomas'ın önünde koca bir hayatın olduğu, anne ve babasının ise hayatlarının önemli bir bölümünü geride bırakmış oldukları gerçeğini, buna nasıl katacağını merak etti; çünkü önünde daha fazla günü olan Thomas için bir günün ziyanlığı daha az oluyordu. Yeni –gümüş değil, kırmızı renkli– bir çarklar takımını yaratan bu durumda babanın çarkı vızır vızır dönerken Thomas'ınki yavaş ve vakur tıklamalarla ilerliyordu. Şimdi sıra herkes için acının farklı niteliklerini ve bunun getirdiği farklı avantajları da dahil etmeye gelmişti, ama bunu yaparsa düzenek iyice karmaşık bir hal alacaktı, o yüzden sağlıklı bir hamleyle herkesin aynı derecede acı çektiğine ve bundan kimsenin bir fayda sağlamadığına, şu günün değerinin kocaman bir sıfırdan ibaret olduğuna

karar verdi. Ziyadesiyle rahatlamış olarak iki çark takımını birbirine bağlayan çubukları tekrar canlandırmaya döndü. Ziyanın miktarına ait sayıları yazan kâğıt çıktıları sayılmazsa, Bilim Müzesi'ndeki kocaman buharlı motora benziyordu bu. Robert sayıları karşılaştırdınca en büyük ziyana kendisinin uğradığını gördü. Sonuç ürkütücü, ama aynı zamanda epey memnuniyet vericiydi. Derken, Jo'nun ürkünç sesiyle onu çağırdığını duydu.

Kararsızca donakaldı. Saklanırdı saklanmasına, ama sorun şuydu ki bu arama çalışmalarını telaşa vermekten ve kızıştırmaktan başka bir işe yaramıyordu. O da hiçbir şey olmamış gibi davranmaya karar verdi ve tam köşeyi salına salına dönerken Jo adını yine haykırdı.

“Merhaba,” dedi Robert.

“Neredeydin? Her yerde seni arıyordum.”

“Her yerde beni aramış olamazsın, yoksa zaten bulurdun.”

Jo, “Bana ukalalık yapma,” diye çıkıştı. “Yoksa Josh’la kavga mı ettiniz?”

“Hayır,” dedi Robert, “öyle bir hımbılla kavga etmek mümkün mü?”

“O senin en iyi arkadaşın, ona nasıl hımbıl dersin?”

“En iyi arkadaşım değil.”

Jo, “Kavga *etmişsiniz* işte,” dedi.

Robert ısrar etti. “Hayır, etmedik.”

“Ne olursa olsun, öylece çekip gidemezsin.”

“Niye?”

“Çünkü herkes senin için endişelenir.”

Robert, “Annem babam gidince ben de onlar için endişeleniyorum, ama bu gitmelerine engel olmuyor,” diye yorum yaptı. “Zaten olmamalı da.”

Bu tartışmayı kesin kazanacaktı. Acil durumlarda babası duruşmalara kendi yerine onu gönderebilirdi. Robert peruklu haliyle jüriyi kendi bakış açısına ikna ettiği-

ni hayalinde canlandırdı, ama o sırada Jo önünde çömeldi ve araştıran bir edayla gözlerinin içine baktı.

“Annen baban çok mu gidiyorlar?” diye sordu.

“Pek sayılmaz,” dedi Robert, ama ikisinin aynı anda evde olmadığı sürenin üç saati hiç geçmediğini söylemesine kalmadan, Jo onu kollarının arasına alıp “Hazırım” yazısına yapıştırmıştı bile. Neye hazır olmaktan bahsedildiğini pek anlamayan Robert, sırtını teselliyle sıvazlayacağım diye Jo’nun pantolonundan çıkardığı gömleğini yine içeri tikiştirmek zorunda kaldı.

Tekrar nefes alabilince, “Şuradaki ‘Hazırım’ ne demek?” diye sordu.

Gözleri iyice açılan Jo, “Boş ver,” dedi. “Hadi! Yemek saati geldi!”

Robert uygun adım eve sürüklendi. Üstelik artık neredeyse sevgili oldukları için Jo’nun elini tutmasına diremedi de.

Önlüklü bir adam yemek masasının başında dikiliyordu.

Jilly, “Gaston, bir insan bu kadar da şımartılmaz ki,” diye sitem etti. “Şu turtalara sırf bakarak bir ton kilo aldım. Senin televizyonda program yapman lazım. *Vous sur le television, Gaston, beaucoup de monnaie* yaparsın. *Fantastique!*”¹

Masanın üstü, ikisi şimdiden boşalmış pembe şarap şişeleri ve muhtelif kremalı turtalarla doluydu ve turtalardan birinde küçük jambon parçaları, birinde küçük soğan parçaları, birinin üstünde kıvrılmış domatesler, birinin üstünde de kıvrılmış kabak parçaları vardı.

Yalnızca Thomas güvende, meme emiyordu.

Jilly, “Demek yoldan çıkanları topladın,” diyerek eliy-

1. (Fr.) Sen televizyonda, Gaston, çok para yaparsın. Muhteşem! (Ç.N.)

le havada bir kamçı hareketi yaptı ve gürültüyle şarkı söylemeye girişti. “*Round'em up! Bring'em in! Raw-w h-ide!*”¹

Robert'ın utançtan her yeri karıncalanmaya başladı. Jilly'nin hali gerçekten içler acısıydı.

Jo, Robert'ın annesinden hesap sorar gibi, “Çok yalnız kaldığı için buna alışık, değil mi?” dedi.

Robert'a yetimhanede yaşıyormuş gibi muamele eden Jo'nun niyetini anlayamayan anne, “Evet, istediği zaman yalnız kalabiliyor,” dedi.

Jilly yiyecek servisi yaparak, “Ben de annenle baba-na, seni gerçek Noel Baba'yı görmeye götürmeleri gerektiğini söylüyordum,” dedi. “Sabah Gatwick Havaalanı'ndan bir Concorde'la Laponya'ya, orada sizi bekleyen kar arabalarıyla, hoop, yirmi dakika sonra Noel Baba'nın mağarasındasınız. Çocuklar ondan birer hediye alıyor, sonra Concorde'a geri dönüyorsunuz ve akşam yemeği için evdesiniz. Hani, Kuzey Kutup Dairesi'nin yukarısında kaldığı için Harrods Mağazası'nda dolanmaktan çok daha gerçekçi.”

“Kulağa çok eğitici geliyor,” dedi baba, “ama sanırım bizim için okul harçları daha öncelikli.”

Jim, “Josh'u götürmesek çocuk bizi öldürür,” dedi.

Baba, “Buna şaşırmadım,” diye yorum yaptı.

Josh büyük bir patlama sesi çıkararak havayı yumrukladı.

“Ses duvarını delip geçiyoruz,” diye bağırdı.

Jilly, “Turtalardan hangisini istersin?” diye sordu Robert'a.

Hepsi de birbirinden itici görünüyordu. Robert, ba-

1. 1958'de yazılıp kaydedilmiş bir Western şarkısı. Bir sığırtmacının yaptığı işi anlatan şarkı, 1959-1966 tarihlerinde aynı isimli Amerikan Western dizisinin tema şarkısı olmuş ve 1980 tarihli *Cazcı Kardeşler* filminin müzikleri arasında yer almıştı. (Ç.N.)

kır saçları göğsündeki Thomas'a doğru dalgalanan annesine baktı; ikisinin ıslak kil gibi birbirlerine kaynadıklarını hissedebiliyordu.

“Thomas'ın içtiğinden istiyorum,” dedi. Bunu yüksek sesle söylemek istememiş, ama ağzından kaçırvermişti.

Jim, Jilly, Roger, Christine, Jo ve Josh eşekler gibi anırdılar. Roger gülerken daha da sinirli görünüyordu.

Jilly kadehini sarhoşlar gibi kaldırarak, “Ben de meden süt içiyorum, bak,” dedi.

Annesiyle babası Robert'a sevgiyle baktılar.

Babası, “Korkarım artık katılarla beslenmek zorundasın, eski dostum,” dedi. “Gençken ben de daha küçük olmayı dilerdim, ama sen hiç tahmin etmediğim kadar erken başladın. Bu yaşta daha büyük olmayı dilemen gerekir.”

Annesi onu sandalyesinin kenarına oturtup alnından öptü.

Robert'ın ebeveynlerinin hayatlarında doğru dürüst bir çocuk bile görmediklerini bilen Jo, “Bu son derece normal,” diye onları temin etti. “Sadece genelde bu kadar açıksözlü olmuyorlar, hepsi bu.” Ve kendine müsaade edip son bir hıçkırıklı kahkaha attı.

Robert frekans değiştirip ortamdaki gevezelikten sıyrıldı ve kardeşine baktı. Thomas'ın dudakları emiyor, sonra duruyor, sonra yine emiyor, annesinin memesine masaj yaparak süt sağıyordu. O da orada olup duyularının merkezine kıvrılmak, hiç görmediği şeyleri –Nil'in uzunluğunu, ayın büyüklüğünü, Boston'da İngilizleri protesto eden Amerikalıların denize çay dökerken ne giydiklerini– bilmekten ve yetişkinlerin propaganda bombardımanından öncesine dönmek istiyor, yaşadığı her şeyi bunun ölçüsüne vurup öyle değerlendiriyordu. O da orada olmak istiyor, ama tanıklığı olmayan bir tecrübenin sinsi

tanığı olarak benlik duygusundan da vazgeçmek istemiyordu. Thomas yaptığı şeylere tanık değildi, sadece yapıyordu. Robert'ın şimdiki haliyle ona orada katılması imkânsızdı; takla atarken aynı anda hareketsiz durmak gibi bir şeydi bu. Çok düşünmüştü bunu ve yapabileceğine hiç kanaat getirmiş olmasa bile, hayal gücünün kasları trampenin tam ucunda dikilen bir atlayışçı gibi gerildikçe, eylemin imkânsızlığı sanki yitiyordu. Elinden gelen buydu: Thomas'ın atmosferine dalmak, kardeşinin yaşadığı ve kendisinin de bir zamanlar yaşamış olduğu yere yaklaştıkça gözlem yapma isteğinin kabuk atıp erimesine göz yummak. Fakat Jilly tekrar üstüne geldiği için bunu şimdi yapmak hiç kolay değildi.

“Niçin burada bizimle kalmıyorsun, Robert? Jo seni yarın arabayla evine bırakır. Dönüp küçük kardeşini ölesiye kıskanmaktansa burada Josh'la oynayarak eğlenebilirsin.”

Robert çaresizlik içinde annesinin bacağını sıktı.

Neyse ki sonunda Gaston yine geldi de, bir karamel havuzunda yüzen sümüklü bir muhallebi yığısıyla Jilly'nin dikkatini dağıtabildi.

Robert annesine doğru iyice eğildi. “Artık gidebilir miyiz, lütfen?” diye kulağına fısıldadı.

Annesi fısıldayarak, “Yemekten hemen sonra,” diye cevap verdi.

Jilly burnunu buruşturdu. “Sana yalvarıyor mu?”

“Aslına bakarsan, evet.”

“Hadi ama,” diye ısrar etti Jilly, “bırak kalsın burada.”

Jo sanki bir yenilik teklif ediyormuş gibi, “Ona iyi bakarız,” dedi.

“Maalesef kalamaz. Gidip bakımevinde büyükannesini görmemiz gerekiyor,” dedi annesi, ama bunu üç gün sonra yapacaklarını söylemedi.

Christine, “Çok ilginç,” dedi, “Megan şimdiye kadar kıskançlık göstermedi sanki.”

“Ona bir şans ver,” dedi baba, “daha öfkeyi yeni keşfetti.”

Christine, “Evet,” diye güldü. “Belki ben de daha hamileliğimi sahiplenmediğim içindir.”

Baba, “Bunun da bir faydası olmuştur herhalde,” diye iç geçirdi. Robert babasının artık fena halde sıkıldığını görebiliyordu. Nitekim yemekten hemen sonra, it-faiye haricinde nadiren görülen bir aceleyle Packer’ların yanından ayrıldılar.

Arabalarıyla evin bahçe yolundan çıkarlarken, “Açlıktan ölüyorum,” dedi Robert.

Hepsi kahkahalarla güldüler.

Babası, “Arkadaş tercihini kötü bulacağım hiç aklıma gelmezdi,” dedi. “Onun yerine videolarını gösterebildirdin bize.”

Robert, “Ben tercih etmiyorum,” diye itiraz etti, “o bana yapıyor.”

Yol kenarında bir restoran görünce orada mükemmel pizzalar, salata ve portakal suyundan oluşan geç bir öğle yemeği yediler. Zavallı Thomas yine süt içmek zorunda kaldı. Süt, süt, süt; başka bir şey alamıyordu.

Robert’ın babası, “Ben en çok Londra’daki ev hakkında söylediklerini sevdim,” dedi. Abartılı budalaca bir ses takındı; tam olarak Jilly’nin sesi gibi değil, ama tavrı aynı onunkiydi. “‘Aldığımızda kocaman görünüyordu, ama misafir süitini, egzersiz odasını, saunayı, çalışma odasını ve ev sinema sistemini dayayıp döşeyince, nasıl desem, pek de alan kalmadı.’”

Sonra, “‘Neyin alanı?’” diye hayretle devam etti. “‘Oda alanı. Burası oda odası; alan olsun diye kullanılan yer. Londra’ya bir dahaki gidişimizde portmantoya tüneyeceğiz ve bir yarasa ailesi gibi orada uyuyacağız; gerçek medeniyetin birkaç yatak odası değil, sadece bir oda odası uzağında olduğumuz için şükretmeliyiz.’”

Jilly taklidini sürdürerek, “Jim’e söyledim,” dedi. “Umarım gücümüz yeter, çünkü bu hayat tarzını –restoranları, tatilleri, alışverişi– seviyorum ve onlardan vazgeçecek değilim. Jim hepsine gücümüzün yeteceği konusunda beni temin ediyor.”

“En iyisi de burası,” dedi baba. “Yetmezse onu boşayacağımı biliyor.’Kahrolası kadın inanılır gibi değil. Çekici bile değil.”

Anne, “Benim de aklım almıyor,” diye katıldı. “Ama Christine’le Roger’ın da kendi sessiz hallerince pek aşağı kalır yanları yok gibi. Christine’e, hamileyken çocuklarımla konuştuğumu söyleyince kadın” –anne burada tiz bir Avustralya aksanı takındı– “Orada dur bakalım! Bebek doğumdan sonra olur. Benden hamile karnımla konuşmamı bekleme. Roger beni tımarhaneye kapatır.”

Robert, karnında mühürlüyken annesinin onunla konuştuğunu hayal etti. Tabii ağzından çıkan boğuk hecelerin ne anlama geldiğini bilemezdi, ama aralarında yaşanan akışı, korkunun çekilip iyileşmenin yayılmasını mutlaka hissetmiş olmalıydı. Thomas o duygu alışverişi-ne hâlâ yakındı; Robert’a ise onun yerine açıklamalar sunuluyordu. Thomas, Robert’ın zihninin yabani sınırları sözlerin egemenliğine girince neredeyse tamamen yitirdiği o sessiz dili nasıl anlayacağını hâlâ biliyordu. Bir tepenin üstünde dikiliyordu Robert; yokuş aşağı kaptırmak üzereydi ve gitgide hızlanıyor, gitgide boylanıyor, daha fazla kelime öğreniyor, daha büyük, hep daha büyük açıklamalar alıyor, yol boyu tezahüratlar geliyordu. Derken Thomas ona arkasını döndürüp bir an kılıcını indirtmiş, ona kaybettiği onca şeyi fark ettirmişti. Kendini cümleler kurmaya o kadar vermişti ki Robert, düşünmenin, bir rengin sayfaya sıçraması gibi barbarca olduğu günleri haniyse unutmuştu. Şimdi geriye dönüp bakınca, bugün ona duraklamalar gibi gelen bir şey içinde ya-

şamanın neye benzediğini hâlâ görebiliyordu: perdeleri ilk açıp da bütün arazinin karla kaplı olduğunu gördüğü ve nefesinin kesildiği, o nefesi vermeden önce bir an durakladığı zamanlardaki gibi. Hepsini geri getiremezdi artık, ama belki yokuş aşağı inişini yavaşlatabilir, belki oturup manzaraya bakabilirdi.

Babası, “Şu sefil kasabadan çıkalım artık,” diyerek küçük kahve fincanını başına dikti.

Gök mavisi tavşanlarla kaplı şişkin bir çantayı toplayan anne, “Önce altını değiştirmem gerek,” dedi.

Robert koltuğunda kaykılmış olarak bir yelkenli resmine bakan, ne resmin ne de bir yelkenlinin ne olduğunu bilen Thomas’a doğru gözlerini indirdi ve kifayetsiz küçük bedenlere hapsolmuş devlerin dramını içinde hissetti.

5

Büyükanneninin kaldığı bakımevinin yıkaması kolay, uzun koridorlarında yürüyorlardı ve hemşirenin kauçuk tabanlarından çıkan gıcırtı, anneyle babanın sessizliğini olduğundan da telaşlı gösteriyordu. Gümbürdeyen televizyonun başka türden bir sessizliği örttüğü ortak odanın açık kapısından geçtiler. Renkleri iyice ağarmış ve kırıkmış sakinler sıralar halinde oturuyorlardı. Ölümü bu kadar uzatan ne olabilirdi? Bazıları sıkılmaktan çok korkmuş, bazıları da korkmaktan çok sıkılmış görünüyorlardı. Robert duvarları süsleyen parlak geometrik şekilleri ilk ziyaretinden hâlâ hatırlayabiliyordu. Uzun sarı bir üçgenin sivri ucuyla göğsüne saplandığını ve şu kırmızı yarım dairenin keskin kenarının boynunu kestiğini hayal etmişti, onu da hatırlayabiliyordu.

Bu yıl Thomas'ı ilk kez büyükannesini görmeye götürüyorlardı. Gerçi pek bir şey söyleyecek hali yoktu kadının, ama ona bakılırsa Thomas'ın da yoktu. Gayet iyi anlaşabilirlerdi yani.

Odasına girdiklerinde büyükanne pencerenin yanındaki koltukta oturuyordu. Dışarıda, pencereye gereğinden de yakın olarak hafifçe sararmış bir kavak ağacının kalın gövdesi ve onun ilerisinde, park yerini kısmen gizleyen çit halindeki mavimsi serviler görünüyordu.

Ailesinin gelişini gören büyükanne yüzüne bir gülümseme yerleştirdi, ama şaşkınlık ve acıyla donmuş olan gözleri bu sürece katılmadı. Dudakları aralanınca Robert kararmış kırık dişlerini gördü. Katı şeylerin üstesinden gelebilecek gibi görünmüyorlardı. Ve belki o yüzden vücudu, onu görmeyeli sanki daha da çökmüştü.

Hepsi büyükanneyi yumuşak ve bir hayli tüylü yanaklarından öptüler. Sonra anne, Thomas'ı büyükanneye yaklaştırıp, "Bu Thomas," dedi.

Thomas'ın varlığının hem yadırgatıcılığı hem de samimiyeti arasında bir orta yol bulmaya çalışan büyükannenin ifadesi bocaladı. Gözlerine bakan Robert onun bulutlu bir gökyüzünde sürüklendiği, bir an berrak bir açıklığa ulaştıktan sonra koyulan perdelerin arasındaki bir bulutun sütsü körlüğünde tekrar hızla kaybolduğu duygusuna kapıldı. Ne o Thomas'ı tanıyordu ne Thomas onu, ama sanki torunuyla arasında bir bağ olduğunu sezebiliyordu. Fakat o bağ kopup duruyordu ve onu kurmak için mücadele etmesi gerekiyordu. Konuşmaya yaklaştığı zamanlarda, durumun gerektirdiği sözleri bulmanın gayreti onu basbayağı bitiriyordu. Odadaki onca insan karşısında kim olduğunu hatırlayamıyordu. Artık azim işe yaramıyordu; bir fikre ne kadar sıkı tutunmaya çalışırsa fikir ondan o kadar hızla uzaklaşıyordu.

Sonunda parmaklarıyla bir şeyi kararsızca kavrayarak Robert'ın babasına baktı ve, "Beni... seviyor... mu?" diye sordu.

Robert'ın annesi, dünyadaki en doğal şeymiş gibi ânında, "Evet," dedi.

Büyükanne, gözlerindeki çaresizlik havuzu yüzünün geri kalanına boşalarak, "Evet," diye yineledi. Bu soruyu sormak istememiş, ama yine de ağzından çıkmıştı. Tekrar koltuğuna çöktü.

O sabah duyduklarından sonra Robert bu sorudan da, sorunun görünürde babasına yöneltilmesinden de

dehşete düşmüştü. Öte yandan, cevabı annesinin vermesi onu şaşırtmamıştı.

Sabahleyin annesi yukarıda Thomas için çanta hazırlarken o da mutfakta oynuyordu. Bebek telsizinin hâlâ açık olduğunu fark etmemişti, derken Thomas'ın birkaç kesik ağlama sesiyle uyandığını ve annesinin yatak odasında yanına gelip ona avutucu sözler söylediğini duydu. Fakat o ortada yokken annesi Thomas'a daha mı tatlı davranıyor diye anlamaya kalmadan, babasının ahizede patlayan sesi geldi.

“Şu siktiğimin mektubuna inanamıyorum.”

Anne, “Ne mektubu?” diye sordu.

“Seamus Dourke denen o pislik, bu evin sağlığında mutlak devri için Eleanor'a mektup yazmış. Ben devrin esnek bir borç aralığına alınması için avukata müracaat etmiştim. Annem vasiyetinde borçtan feragat ediyor ve evi dönüşsüz olarak hayır kurumuna bırakıyor, ama sağlığında, mülkün değeri hayır kurumuna borç verilmiş sayılıyor; annem bu borcu hatırlarsa mülk ona iade ediliyor. Hastalanabilir ve bakım için paraya ihtiyaç duyabilir diye böyle bir çareye başvurmuştu, ama bu arada ben de tabii ki aklının başına geleceğini ve şu hayır kurumu müsveddesinin bize büyük zarar verdiğini, üstelik Seamus dışında kimseye de bir hayrının dokunmadığını anlayacağını umuyordum. İrlandalılar şanslı derler ya. Adam Sağlık Bakanlığı'nın bir hemşiresi olarak Meath ilçesinde hasta lazımlıklarını değiştirirken annem onu yeşil İrlanda'dan havayoluyla getiriyor ve hayır kurumu diye geçinen bir Ruhani Akım otelinden gelen vergi dışı, devasa bir akarın tek lehtarı yapıyor. Bu kadarı midemi bulandırıyor, kusacağım geliyor.”

Baba giderek bağırmaya başlamıştı.

Anne, “Tatlım, sesini çok yükselttin,” dedi. “Thomas geriliyor.”

“Nasıl bağırmayayım? Mektubu şimdi gördüm. Kadın baştan beri yaramaz bir anneydi, ama hayatının sonuna

doğru belki tatile çıkar, bu kadar ihmal ve ihanet ettiğim yeter diye düşünür, torunlarıyla oynar, evde kalmamıza izin verir filan sanmıştım. Beni asıl dehşete düşüren ondan ne kadar nefret ettiğimi anlamam. Şu mektubu okuduğumda nefes alabilmek için gömleğimi gevşetecek oldum, ama sonra fark ettim ki, zaten yeterince gevşekmiş; boy-numa ilmek geçirilmiş gibi hissettim, nefret ilmeği.”

Robert’ın annesi, “O kafası karışık yaşlı bir kadın,” dedi.

“Biliyorum.”

“Ve bugün onu görmeye gideceğiz.”

Baba artık çok daha sakin, neredeyse duyulmayan bir sesle, “Biliyorum,” dedi. “Asıl nefret ettiğim, nesilden nesle damla damla sızan zehir. Annem, üvey babası annesinin bütün parasını yediği için her şeyi elinden alınmış hissediyordu; şimdi de bilinçlendirme atölyeleri ve kişisel gelişim programlarıyla geçen otuz yılın ardından, üvey babasının yerine geçmesi için Seamus Dourke’u buldu. İnanılır gibi değil, ama annemin bilinçaltı istese de o adamdan daha uygun bir araç bulamazdı. Beni deli eden şey bunun tekdüzeliği. Aynısını çocuklarıma yapacağıma boğazımı keserim daha iyi.”

“Merak etme, sen öyle bir şey yapmazsın,” dedi anne.

“Aklın alabiliyor mu...”

Robert babasının yiten sesini duyabilmek için telsizle doğru iyice sokulurken merdivenden inen ebeveyninin konuşmaları arkasından gelmeye başladı.

“... sonuçta ben de annem gibi olayım,” diyordu babası.

Anne, “Kral Lear’la Mrs. Jellyby,” diye güldü.

“Âciz bir zorbadan fanatik hayırsevere çayırdan giden kestirme yol.”

Annesiyle babasını telsizden dinlediğinin bilinmesini istemeyen Robert mutfaktan koşarak çıktı. İşittiği şey bü-

tün sabah içinde kalmıştı, ama büyükannesi gözlerini babasına dikip sanki onu kastederek, “Beni seviyor mu?” diye sorduğunda, aynı konuşmaya onun da kulak misafiri olduğu şeklinde delice bir fikre kapılmadan edemedi.

Babasının o sabah söylediklerinin hepsini anlamamış olsa bile, anladıkları ayaklarının altında çatlaklar açıldığını hissetmesine yetmişti. Şimdi de, büyükannesinin gayri-ihtiyari kurnaz sorusunu takip eden sessizlikte, Robert onun derin mutsuzluğunu da, annesinin uyum isteğini de, babasının kendini tutmak için ne kadar zorlandığını da hissedebiliyordu. Her şeyin düzelmesi için bir şeyler yapmak istiyordu.

Thomas’ın vaftiz edilip edilmediğini sorması büyükannenin yaklaşık yarım saatini aldı.

Robert’ın annesi, “Hayır,” dedi, “resmî bir vaftiz töreni yaptırmıyoruz. Aslına bakarsan, çocukların günaha batmış olduklarını düşünmüyoruz ve o tören de büyük ölçüde onların sanki batmış oldukları ve kurtarılmaları gerektiği fikrine dayanıyor.”

“Evet,” dedi büyükanne. “Hayır.”

Thomas koltuğunun bükümlelerinde yeniden keşfettiği gümüş renkli küçük halterini sallamaya başladı. Başının üstünde titrekçe oynattığı alet garip tiz bir çingirak sesiyle çınılıyordu. Çok geçmeden onu alnına çarptı. Önce başına ne geldiğini anlamaya çalışır gibi oldu, kısa bir gecikmenin ardından da ağlamaya başladı.

Baba, “Kendini mi vurdu, yoksa halter mi ona vurdu, bilmiyor,” dedi.

Anne haltere karşı tavır alarak, “Seni yaramaz halter,” dedi ve Thomas’ın alnını öptü.

Robert da rol kesip yandan başına vurdu ve büyükannesinin yatağına doğru devrilir gibi yaptı. Fakat umduğunun aksine, Thomas bunu pek de eğlenceli bulmadı.

Büyükannesi, Thomas kendisinin de hissettiği bir şe-

yi ifade ediyor ama bunun hatırlatılmasını istemiyormuş gibi, anlayışla ve rica eden bir edayla kollarını uzattı. Anne, Thomas'ı usulca büyükannenin kucağına kaldırdı. Thomas bu yeni duruşun cazibesıyla ağlamayı kesti ve araştıran gözlerle büyükannesine baktı. Torununun varlığı büyükanneyi teskin etmişe benziyordu. Thomas kucağında oturmuş, ona ihtiyacı olan şeyi veriyordu, böylece ikisi beraber sözsüz bir dayanışmanın içine daldılar. Onların suskunluğunu yüzlerine vurmak istemeyen ailenin diğer fertleri de sessizliğe gömüldü. Robert babasının büyükannesini kolladığını, aklındakini söylememek için kendisini zor tuttuğunu hissedebiliyordu. Sonunda sessizliği, pek akıcı olmasa da az önceki kadar tutukluk göstermeden, büyükanne bozdu; sanki konuşma kabiliyeti hasretin fena halde tıkanmış karayolunu terk etmiş, karanlığın ve suskunluğun örtüsü altından gizlice ortaya çıkıvermişti.

“İletişim kuramamaktan... çok mutsuz... olduğumu bilmenizi isterim,” dedi.

Robert'ın annesi uzanıp kadının dizine dokundu.

Babası, “Senin için korkunç olmalı,” dedi.

Yer döşemesinde çok uzaklara bakan büyükanne, “Evet,” diye onayladı.

Robert ne yapacağını bilemiyordu. Babası öz annesinden nefret ediyordu. Ve o da ne babasına katılabiliyordu ne de onu suçlayabiliyordu. Büyükannesi ailesine karşı bir yanlış yapmıştı, ama çok da büyük acı çekiyordu. Ve bu durumda Robert, babasının hüsrân duygusuyla hayatı kararmadan önceki şartlara dönmekten başka çare göremiyordu. Büyükannesini sevdiği o aydınlık günler: o günler gerçek miydi, bilemiyordu, ama şu an öyle bir şeyin olmadığından emindi. Evi Seamus'a bırakıyor olsa bile şu ürkmüş kadının hep birlikte üstüne gitmek ona yine de haksızlık gibi geliyordu.

Yataktan atlayıp büyükannesinin koltuğunun kolça-

ğına oturdu ve kadın ilk hastalandığında yaptığı gibi, elini eline aldı. Böylece konuşmak zorunda kalmadan derdini ona anlatabilir, düşüncelerini resimler halinde torununa akıtabilirdi.

Köprüler yakılmış, yıkılmıştı ve büyükannesinin söylemek istediği her şey, bir koyağın kıyısına vuruyor, biçim kazanamıyor, yoluna devam edemiyordu. Kadın daimi bir baskı, gözyuvarının gerisinde içeri alınmak için yalvaran bir köpeğinkine benzer bir tırmalama hissediyordu ve bu şişkinlik ancak gözyaşlarıyla, iç geçirmelerle ve kesik jestlerle bir çıkış bulabiliyordu.

Hissetmenin yarası altında, kızgın bir yolda ezildikten sonra çırpınan bir yılan veya kanayan gövdeye özsu-yu pompalayan kör bir kök gibi, vahşi bir hayatta kalma içgüdüğü vardı.

Ona niçin işkence ediliyordu? Bir çuvalın içine tıkıp onu bir geminin altına fırlatmış, ayaklarına zincir dola-mışlardı. Kayıkla körfezin açıklarına götüren kürekçilere büyük bir kötülük yapmış olmalıydı ki, ona böyle muamele ediyorlardı. Büyük bir kötülük, ama ne olduğunu hatırlayamıyordu.

Robert kurtulmaya çalıştı. Bu kadarı fazlaydı. Elini bırakmadı gerçi, sadece kendini kapatmaya çalıştı, ama bağlantıyı tümünden koparmak imkânsızdı.

Büyükannesinin ağladığını fark etti. Elini sıktı.

“Ben... yok.” Kadın söyleyemedi. Özenle dizilmiş bir düşüncenin ipi çözüldü ve ne varsa etrafa saçıldı. Bu dağınıklığı toplayamadı. Işık geçirmeyen bir matlık yapışıyordu üstüne hep. Başını kirli bir naylon torbaya sokmuşlardı sanki, torbayı yırtıp atmak istiyordu, ama elleri bağlıydı.

“Ben...” diye tekrar denedi. “Cesurum. Evet.”

Akşamüstü güneşi binanın öbür yanında-ydı ve içeriye loşluk çöküyordu. Kaybedecek bir şeyi olmayan Thomas hariç, hepsinin dili tutulmuştu. Ufaklık büyükanne-

sinin kollarına yaslanmış, soğukkanlı nesnel bakışıyla onu süzüyordu. Onun örnek tutumuyla odanın havası dengelendi. Neredeyse dingin denebilecek ortamın solan ışığında anlayışla, biraz da sıkılarak oturdular. Robert'ın büyükannesi daha da suskun bir ıstıraba gömüldü ve koltuğunun bozuk yayları arasına adamakıllı sıkışan biri gibi, bir kum fırtınasının dünyayı donuk gri bir tabakayla kaplamasını izledi.

Kapı tıklatıldıktan sonra cevap beklemeden bir hemşire girdi ve gıcırtyla bir yemek arabası getirip takırtıyla tepsiyi yatağın yanındaki hareketli masaya bıraktı. Anne Thomas'ı tekrar kollarına aldı, baba da masayı uygun konuma getirerek ana yemeğin madenî kapağını kaldırdı. Tabaktaki buğulu gri balık ve etsiz türlü açgözlü bir adamı duraksatabilirdi, ama elinden gelse açlıktan ölmeyi zaten yeğleyen ve tüm yiyeceklere aynı mesafeyi koyan büyükanne, Robert'ın elini bir kez daha sıkıp torununun hayal gücünü kıyıcı resimlerle dolduran devreyi kestikten sonra, çaresizliğin tuhaf ruhsuz itaatkârlığıyla çatalını aldı. Bir manevrayla balıktan aldığı lokmayı ağzına götürmeye başladı. Sonra durdu ve gözlerini Robert'ın babasına dikerek çatalı tekrar indirdi.

Bir acil durum kesinliğiyle, "Ağzımı... bulamıyorum," dedi.

Annesi ona duyduğu kızgınlığı dindirecek bir numara bulmuş gibi, neye uğradığını şaşırды baba, ama Robert'ın annesi hemen çatalı kapıp gülümsedi ve dünyanın en doğal şeyiymiş gibi, "Ben yardımcı olabilir miyim, Eleanor?" diye sordu.

Büyükannenin omuzları, işlerin bu noktaya mı geldiği düşüncesiyle biraz daha çöktü. Başıyla olur dedi ve Robert'ın annesi, bir kolunda hâlâ Thomas, ona yemeğini yedirmeye başladı. Bir süreliğine donakalan baba kendine gelince Thomas'ı annesinden aldı.

Birkaç lokmanın ardından büyükanne başını sallayıp, “Hayır,” dedi ve koltuğunda bitkince arkasına yaslandı. Bunu takip eden sessizlikte baba, Thomas’ı annesine geri verdi ve büyükannenin yanına oturdu.

Cebinden bir mektup çıkarıp, “Bunu sana söyleyip söylememe konusunda tereddüt ediyordum,” dedi.

Robert’ın annesi, “Bence tereddüde devam etmelisin,” diye aceleyle araya girdi.

Baba, anneye dönerek, “Artık tereddüt edemem,” dedi. Sonra büyükanneye döndü. “Brown ve Stone bana senin Saint-Nazaire’i doğrudan vakfa bağışlamayı düşündüğünü yazdılar. Ben sadece bunun seni fazlasıyla savunmasız bırakacağını söylemek istiyorum. Buranın masrafını zaten ucu ucuna karşılayabiliyorsun ve tıbbi ihtiyaçların artarsa göz açıp kapayana kadar meteliksiz kalırsın.”

Robert büyükannesinin bundan daha mutsuz görünemeyeceğini sanırdı, ama yüz çizgileri her nasılsa yepyeni bir dehşet anlamı yansıtabildi.

“Ben... gerçekten... ben... gerçekten... yok.”

Sonra yüzünü elleriyle örtüp çılgılık attı.

“Benim gerçekten itirazım var...” diye inledi.

Robert’ın annesi, babasına bakmadan bir kolunu büyükannenin omzuna doladı. Baba mektubu cebine geri koydu ve katıksız bir hor görüyle ayakkabılarına baktı.

“Merak etme,” dedi anne. “Patrick sadece sana yardım etmek istiyor, yarın elinde avucunda bir şeyin kalmasından endişe ediyor; yoksa kimse vakıfla ne yapacağını sorgulamıyor. Eskiden sen ondan yardım istediğin için avukatlar da ona danıştılar.”

Büyükanne, “Benim... şimdi... dinlenmem gerek,” dedi.

“O zaman biz gidelim,” dedi anne.

“Evet.”

Baba, “Seni üzdüğüm için kusura bakma,” diye iç

geçirdi. “Ben sadece acele edilmesini anlamıyorum: vasiyetinde Saint-Nazaire zaten vakfa gidiyor.”

Anne, “Bence bu konuyu burada bırakalım,” dedi.
“Pekâlâ.”

Büyükanne herkesin sırayla onu öpmesine müsaade etti. Robert en son veda etti.

“Beni... bırakma,” dedi büyükanne.

Robert şaşırarak, “Şimdi mi?” diye sordu.

“Yok... bırakma... yok.” Kadın vazgeçti.

Robert, “Bırakmayacağım,” dedi.

Bakımevine yapılan ziyaretle ilgili herhangi bir yorum bile fazla tehlikeli görüldüğünden eve dönüş başlangıçta sessizdi. Fakat çok geçmeden babanın suskunluğu bozma kararlılığı devreye girdi. Havadan sudan konuşmaya, annesiyle ilgili konulardan uzak durmaya çalıştı.

“Hastaneler,” diye başladı, “yersiz şöhret veya abartılı paralar peşinde koşmaktansa hayatın anlamının başkalarına yardım etmek olduğunu sanan zavallı aldanmışlar ve budalalarla dolu, dehşet verici yerler. Bu fikirlere nereden kapılıyorlar, bilmiyorum. Özgüven kazanmaları için onları Packer’ların yanına bir hafta sonu atölyesine göndermeliyiz.”

Robert’ın annesi gülümsedi.

Babası, “Seamus’un şaman bakışıyla böyle bir şeyi organize edebileceğinden eminim,” dedi. Baba elinde olmadan yörüngeden çıkıyordu. “Bununla birlikte, hastaneler her ne kadar neşeli aziz ve azizelerle dolup taşsa da, bugün tanık olduğumuz kişilik aşınmasına uğrayacağıma kendimi başımdan vurmayı tercih edeceğimi de belirtmem gerek.”

Anne, “Bence Eleanor gayet iyiydi,” dedi. “Cesur olduğunu söylemesi beni çok duygulandırdı.”

“İnsanı deli edebilecek bir şey varsa, o da bir duyguyu yaşarken o duygunun ona yasak edilmesidir. Annemin

ihaneti beni kızdırdı, ama sonra hastalığından dolayı ona acımak zorunda kaldım. Şimdi düşüncesizliği beni yine kızdırıyor, ama bu sefer de cesaretine duyduğum hayranlıkla o kızgınlığımı bastırmam gerekiyor. Ben basit bir adamım ve gerçek şu ki, hâlâ *sikindirik bir öfke içindeyim*.” Baba sözünü bağırtıyla direksiyona vurarak noktaladı.

Robert arka koltuktan, “Kral Lear kim?” diye sordu.

Annesi, “Bu sabah konuştuklarımızı duydun mu sen?” dedi.

“Evet.”

“Casusluk yaptın yani,” dedi babası.

Robert, “Hayır, yapmadım,” diye itiraz etti. “Siz tel-sizi açık bırakmışsınız.”

Annesi, “Ha, doğru,” dedi, “açık bırakmıştım.” Sonra babaya doğru sevecen bir sesle, “Ama zaten artık bir önemi yok, değil mi tatlım?” diye sordu. “Madem avazın çıktığınca ‘sikindirik bir öfke içinde’ olduğunu bağıırıyorsun.”

“Kral Lear,” dedi baba, “Shakespeare’in oyunundaki fevri ve zorba bir hükümdar; elinde ne varsa veriyor, bakıma muhtaç hale gelince de Goneril’le Regan –ya da onların bana hatırlattığı kişi olarak Seamus Dourke– onu kapı dışarı ediyor.”

“Peki Mrs. Jellybean kim?”

“Jellyby demek istiyorsun. O da kendi çocukları oturma odasının öbür ucunda ocağın ateşine düşerken Afrika’daki yetimler hakkında öfkeli mektuplar yazan saplantılı bir hayırsever.”

“Ya kestirme yol?”

“Eh, buradaki anafikir, o iki şahsiyeti birleştirirsen ortaya Eleanor gibi birinin çıkması.”

“Ha,” dedi Robert, “bayağı karışıkmiş.”

“Evet,” dedi baba. “Mesele şu ki, Eleanor tüm parasını ‘hayır işine’ vererek cennette kendine ön sıradan bir koltuk satın almaya çalışıyor, ama gördüğün gibi, yaptığı asıl şey cehenneme bilet almak.”

Anne, “Robert’ı büyükannesine karşı doldurmanın akıllıca olduğunu sanmıyorum,” dedi.

“Ben de onun bunu kaçınılmaz hale getirmesinin akıllıca olduğunu sanmıyorum.”

“Kendini ihanete uğramış hissedenden sensin; o senin annen.”

Baba, “O hepimize yalan söyledi,” diye üsteledi. “Bana her fırsatta Robert’a neleri neleri bırakmayı düşündüğünü söyledi, sonra da ailevi duygulara verilen bu ödünlerin birer birer içi boşaltılıp vakıf denen kara deliğin içinde kayboldu.”

Robert’ın annesi bir müddet sessizliğe izin verdikten sonra, “Eh, en azından bu yıl *benim* annem gelip kalmadı,” dedi.

“Haklısın,” dedi baba, “şükredeceğimiz bir şeyler var neyse ki.”

Bu uyum ânının kısa bir süre ardından ortam yatıştı. Eve çıkan kır yolunu tırmanıyorlardı. O akşam dağlar, odalar ve merdivenler yaratan bulutların yokluğunda sade bir günbatımı yaşandı; tepelerin doruklarında berak pembe bir ışık ve kararan havada asılı kalan ince bir hilal, o kadar. Bozuk bahçe yolundan gürültüyle inerlerken Robert yuvaya döner gibi hissetti, ama artık buna fazla bel bağlamamayı öğrenmesi gerektiğini de biliyordu. Büyükannesi başlarına niçin bu kadar dert açıyordu? Cennetin ön sırasında yer kapmaya çalışmak ona dayanılmaz derecede pahalı bir yarış gibi geliyordu. Bebek koltuğundaki Thomas’a bakarak, onun “kaynak”a kendilerinden daha mı yakın olduğunu, eğer öyleyse de bunun iyi bir şey mi olduğunu merak etti. Büyükannesinin aydınlık bir adsızlıkta kaybolmak için duyduğu sabırsızlık, içinde ansızın karşıt bir sabırsızlık uyandırdı: geçen zaman onu bir hastane yatağına mihlayıp dilini koparmadan önce doyasıya yaşamak istiyordu.

AĞUSTOS 2001

6

Gündüz vadinin karşı tarafındaki mutsuz köpeğin yankılı havlamalarını işitmek Patrick'e komşunun paspal Alman kurdunu ve hayvanın bahçe hapishanesindeki saz çit boyunca ileri geri koşmasını hatırlatırken şimdi, gecenin bir yarısı, aynı ağlamaklı ulumalar nedense sesin halka halka yayılıp dağıldığı o engin boşluğu çağırıyordu. Evin kalabalığı yalnızlığını depreştirmişti. Gidebileceği kimse yoktu; bir yıl aradan sonra belki tekrar geri dönebileceği Julia hariç, ama belki o da imkânsızdı (yoksa değil miydi?).

Her zaman olduğu gibi okuyamayacak kadar yorgun, uyuyamayacak kadar da huzursuzdu. Komodinin üstündeki kitap kulesi tüm ruh hallerine hitap eder gibiydi, ama içine kök saldığı şu tedirgin çaresizlik hali hariç. *Evrenin Zarafeti* onu geriyordu. Bitkin bakışı karşısında tavan zaten eğilip bükülürken bir de uzay boşluğunun kıvrımlarını okumak istemiyordu. Halihazırda bu kadar narin durumdayken bir de içinden akıp geçen nötrinoları düşünmek istemiyordu. Rousseau'nun *İtiraf-lar'*ına başlamış, ama bırakmak zorunda kalmıştı. Herkesin ona düşman kesildiği duygusundan yeterince mustaripken bir yenisine daha ihtiyacı yoktu. Güya Hawaii'ye doğru ilk yolculuğuna çıkan Kaptan Cook'un subayla-

rından birinin güncesiymiş gibi yazılan roman, hayatın kendisine yaklaşılamayacak derecede iyi araştırılmıştı. Kumanya İdaresi'ne ait peksimetlerin amblemlerindeki ince farklarla içi kararan Patrick'in morali iyice bozulmuş; ilk anlatıcının yirmi birinci yüzyılda, Plymouth'ta yaşayan ve Honolulu'da tatil yapan bir torunu tarafından yazılmış, ilk anlatıyla oyunbaz bir tezat oluşturan ikinci anlatıysa onu delirmenin eşiğine getirmişti. Biri tuzun tarihi, öbürü MÖ 1500'den itibaren dünya tarihi üstüne olan iki tarih çalışmasına gelince, onlar kitap yığınının en alt sırası için birbiriyle yarışıyordu.

Mary her zamanki gibi yine Thomas'la yatmaya giderek Patrick'i takdir ve terk edilmişlik duyguları arasında bırakmıştı. Annesizliğin neye benzediğini bildiği için özveriliydi Mary. Aynı duyguyu Patrick de biliyordu ve Mary'nin abartıya varan annelik güdülerinin sabık bir muhatabı olarak, artık bebek olmadığını kendine hatırlatmak, evde dehşete henüz alışmamış gerçek çocuklar olduğuna kendini ikna etmek zorunda kaldığı bile oluyor, bazen kendini güzelce azarlaması gerekiyordu. Fakat babalığın olgunlaştırıcı etkilerini görmeyi boşuna beklemişti. Çocuklarla çevrili olmak onu kendi çocukça hallerine yaklaştırmaktan başka bir işe yaramamıştı. Gösterişli yataının güvertesi altında uyduruk bir çift zamanlı –korkan ve isteyen, korkan ve isteyen– motor olduğunu bildiği için limandan ayrılmaktan ödü kopan biri gibiydi.

Mary'nin annesi Kettle o gün öğleden sonra gelmiş ve her zamanki gibi, kızıyla sürtüşecek bir konu bulmuştu.

Mary nazikçe, "Uçuşun nasıldı?" diye sormuştu.

Kettle, "Berbattı," diye karşılık vermişti. "Uçakta, memeleriyle fena halde gurur duyan ve onları durmadan çocuğunun yüzüne dayayan korkunç bir kadın oturdu yanıma."

"Ona emzirme diyorlar, anne."

“Sağ ol, canım. Bugünlerde çok moda olduğunu biliyorum, ama benim çocuk yaptığım dönemde bütün mesele eski formuna tekrar kavuşmaktı. Akıllı kadın, hiç hamile kalmamış gibi görünerek partilere giden kadındı; memelerini dışarı sarkıtan, en azından emzirmek için dışarı sarkıtan kadın değil.”

Tamazepan uyku ilacı da her zamanki gibi komodinin üstündeydi. Bir uyku ilacı sorunu vardı Patrick’in, orası kesin; açıkçası, ilaç yeterince etkili değildi. Fakat yan etkileri; hafıza kaybı, susuzluk, sonrasında gelen sersemlik, yoksunluk kâbusundan duyulan korku... bunların hepsi çok güzel etki gösteriyordu. Eksik olan tek şey uykuydu. Yoksunluk çekmemek için hapları yutmaya devam ediyordu. Hatırladığına göre çok eskiden, bir kullanma talimatında, ilacın otuz günden fazla üst üste alınmaması gerektiğini okumuştı. Oysa aynı ilacı üç yıldır her gece giderek artan dozlarla alıyordu. İnsanların aksini kastettikleri durumlarda söyledikleri gibi, büyük acılara “seve seve katlanmaya” hazırdı, ama bir türlü vakit bulamıyordu işte. Ya çocukların doğum günü oluyor, ya zaten serseme dönmüş vaziyette duruşmaya çıkması gerekiyor, ya da halüsinasyon veya aşırı kaygı haline tahammülü olmayan bir başka çok önemli görev çıkıyordu. Yarın, sözgelimi, annesi öğle yemeğine geliyordu. İki anne birden: ruhsal bir buhranı daha da ağırlaştırmanın sırası değildi şimdi.

Halbuki buhranları ağırlaştırmaktan büyük zevk aldığı günleri hâlâ özlüyordu. Oxford’daki ikinci yılı, çiçeklerin çarpıntıyla fıldır fıldır dönmesini seyretmekle geçmişti. Julia’yla da ürkütücü deneylerle geçen o yaz tanışmıştı. Trinity kampüsünde aynı merdivende oturduğu ruhsuz bir adamın kız kardeşiydi Julia. Mantarla kafası güzel olarak çıktığı yolculuğun başında olan Patrick adamın çay davetini aceleyle geri çeviriyordu ki, yarı açık

kapıdan, pencere yanındaki sandalyesinde kollarını dizlerine sarmış, görmek için insanın boynunu olmayacak açılarda bükeceği kadar güzel kızı fark etmişti. “Bir fincanı hızlıca içmeye” doğru fikir değiştirdi ve bunu izleyen iki saat boyunca, haksızlık derecesindeki sevimli, pembe yanaklı ve koyu mavi gözlü Julia’ya aval aval bakakaldı. Kızın üstünde meme uçlarını gösteren frambuaz renkli bir tişört ve arka cebinin birkaç santim altıyla sağ dizinin üstü epriyerek açılmış solgun bir blucin vardı. Yaşı erdiğinde onu baştan çıkaracağına yemin etti Patrick, ama kız onun bu ürkek kararlılığının, daha o akşam onu baştan çıkararak önünü aldı. Zamanı hızlandırdılar, ağır çekim ve teknik olarak yasadışı (kız ertesi hafta on altısına basacaktı) aşk yaptılar. Yukarıya doğru düştüler, tavşan deliklerinden aşağı kayboldular, saatlerin ters yönde döndüğünü gördüler ve onları kovalamayan polislerden kaçtılar. Yunanistan’a giderken Patrick LSD’yi en sevdiği yere, kızın bacak arasına nasıl saklayacaklarını gösterdi. Bir maceradan öbürüne çağılacaklar diye beklerken sevişmelerinin sersemletici coşkusu yitik bir dünyaya ait mucizevi bir özgürlük ânı gibi geride kalmaya başladı. O rastlantısal samimiyeti bir daha yakalayamadılar; özellikle de –Patrick bunu kendine durmadan hatırlatıyordu– katılaştan ve donuklaştan Julia’nın onunla kalmaya başladıktan sonraki sohbetlerinde. Gelgelelim, bereli ama hâlâ sevimli haliyle Julia, işte şuracıkta hemen koridorun karşısındaydı. Gitmeli miydi? Tehlikeyi göze almalı mıydı? Birlikte geçmişe ait bir yolculuğa çıkmalı mıydı? Bedenleri birbirine dolandığında aynı yoğunluğu bir daha yaşarlarmıydı? Uyku nedir bilmeyen gözlem manyağı Robert’ın, haşın Kettle’ın, bebeğin huzursuzluk seviyesindeki en küçük bir oynamayı kaçırarak diye uykunun yüzeyinde bir yusufçuk gibi seyreden Mary’nin odalarının önünden geçmesi gerekecekti ki, herhalde kendini

zaten bütünüyle kızı Lucy'ye vermiş olan Julia'nın odasına girebilsin. Birbirine denk ve zıt güçlerce felç edilmişti yine.

Hasılı, her şey her zamanki gibiydi. Ruhsal çöküntüydü bu: sıkışmış, kendisinin tarihi geçmiş bir sürümüne takılıp kalmıştı. Çocuklarla oynadığı gün içinde, göründüğü gibi olmaya, çocuklarla oynayan bir baba olmaya çok yaklaşıyor, ama akşam çökünce ya geçmiş özlemiyle içi sızlıyor ya da bir kendini inkâr haliyle kıvranıyordu. Havalı spor ayakkabıları giymiş gençliği, arkasında bir toz bulutu ve sahte antika eşyalar bırakarak uçup gitmişti (sadece Kettle'ın gençlik halinde kanatlı sandaletler vardı). Gençliğinin gerçekte neye benzediğini kendine hatırlatmaya çalışırken aklına seks bolluğundan ve potansiyel büyüklük duygusundan başka bir şey gelmiyor, merceği bugüne yaklaştırdıkça da o bolluk ve büyüklüğün yerine, cinselliğin yok olduğu ve potansiyelin harcandığı duygusu geçiyordu. Korku ve istek, korku ve istek. Belki uyku ilacından yirmi miligram daha almalıydı. Akşam yemeğinde kırmızı şarabı bolca içerse kırk miligram ona bazen birkaç saatlik uyku veriyordu; ama özlemini çektiği görkemli bir kendini unutuş olarak değil, kâbuslarla süslenmiş terli, çalkantılı bir uyku olarak. Gerçi istediği son şey, böyle rüyaları getiren bir uykuydu: odanın bir köşesinde sandalyeye bağlanmış olarak çocuklarına işkence edildiğini seyrederken, işkenceciye bağıra bağıra lanet yağdırdığı veya durması için yalvardığı bir uyku. Bir de bunun hafifletilmiş çeşitlemesi –Hafif Kâbus– vardı ki, orada kendini tam vaktinde oğullarına siper ederken gövdesi silah ateşiyle delik deşik ediliyor veya açgözlü trafikte paramparça oluyordu. Böyle sarsıcı görüntülerle uyanmadığı hallerde de, rüyasızca uyuklarken, birkaç dakika sonra nefessiz kalarak gözünü açıyordu. Dalmak için ihtiyaç duyduğu yatıştırıcı kaynaklı sa-

kinleşmenin bedeli, nefes düzeninin tutukluk yapması ve sonra da beyninin gerisindeki bir acil servisin ön loblara ciyak ciyak bir ambulans göndererek onu sarsıntıyla bilince döndürmesiydi.

Başlı başına zaten yeterince ürkütücü olan rüyaları hemen her seferinde analitik bir savunma takip ediyordu. Çocuk psikoloğu olan arkadaşı Johnny onun “kontrollü rüya gördüğünü”, böyle durumlarda rüya görenin, rüya gördüğünü bildiğini söylemişti. O halde çocuklarını neden koruyordu? Tabii ki kendi çektiği işkenceden. Patrick bu rüya içindeki rüya seminerlerinde daima böyle makul sonuçlara ulaşıyordu.

Zehrin bir nesilden öbürüne akmasını önlemeyi saplantı haline getirmişti, doğru, ama bunda şimdiden başarısızlığa uğradığını zaten kabul ediyordu. Yaşadığı ıstırapın sebeplerini çocuklarına yansıtmamaya kararlı olduğu halde sonuçlarından onları koruyamıyordu. Babasını yirmi yıl önce gömmüştü ve sonrasında da onu neredeyse hiç aklına getirmemişti. Sevecenliğinin doruğundayken bile David kaba, soğuk, alaycı ve kolay sıkılan bir adamdı; Patrick kavalkemiğini illa kırsın diye önüne son anda bir engel koymadan edemezdi. Patrick’in berbat bir baba olması, boşanması veya çocuklarını reddetmesi kör göze parmak sokmanın daniskası olurdu; onun yerine, çocuklar yaşananların hiddetli, uykusuz sonuçlarına katlanmak zorundaydılar. Patrick, Robert’ın gece anksiyetesini ondan aldığını biliyor ve bunu açıklamayı kolaylaştıran bir anksiyete geni olduğuna inanmak istemiyordu. Oğlunun onu her yanıyla taklit etmeyi istediği sıralarda uykusuzluk çektiğinden biteviye söz ettiğini hatırlıyordu sözgelimi. Ayrıca, Eleanor ve onun hayırsever zulmüne karşı Robert’ın beslediği anlayış ve sadakatin giderek nefret ve tiksintiye döndüğünü de suçluluk, hoşnutluk ve hoşnutluktan duyduğu suçluluğun karışımıyla izliyordu.

Çok şükür ki, bu yıl Packer'ları görmeyeceklerdi. Üç hafta okula gönderilmeyen Josh bu süre zarfında Robert'la çok yakın arkadaşlarmış gibi yapma alışkanlığını yitirmişti. Baş döndüren o özgürlük döneminde Patrick'le Robert, Holland Parkı'nda Jilly'ye rastlamış ve kadının Jim'den ayrılacağını öğrenmişlerdi. Kadın, "Elmasın foyası çıktı," diye kabul etmiş, sonra küçük muzaffer bir ulumayla, "ama hiç olmazsa taşın kendisi bende kalacak," diye eklemişti. "Roger'ın hapse girmiş olması korkunç. Duymamış mıydınız? Açık bir hapishane, şu havalı olanlardan. Yine de iç açıcı sayılmaz ama değil mi? Onu dolandırıcılık ve vergi kaçırmaktan yakaladılar. Bir başka deyişle, herkesin yaptığını yapmaktan, ama yakasını kurtarmayı becerememekten. Christine perişan, iki çocuğuyla filan. Bir dadı bile tutamıyor. Ona, 'Boşansana,' dedim, 'neşeni yerine getirir.' Ama iyi bir anlaşma koparmayacağını unutmuşum. Ortada bir servet yoksa insan *nasıl* neşelenebilir, bilemiyorum. Ne kadar korkuncum, değil mi? Ama gerçekçi olmak gerek. Doktorun bana verdiği haplar yüzünden ha bire konuşuyorum. İyisi mi siz yürüyün gidin, yoksa ben gevezelik ederek sizi bütün gün buraya mıhlarım. Yine de geçen yıl Saint-Trop'ta havuz etrafında her beraber oturup günümüzü gün ederken şimdi herkesin kendi yoluna gittiğini düşününce komik. Ama en azından çocuklarımız var, değil mi? Asıl önemlisi bu." Baba oğul uzaklaşırlarken de arkalarından bağırıyordu. "Josh hâlâ senin en iyi arkadaşın, unutma."

Thomas son bir yılda konuşmaya başlamıştı. İlk kelimesi "ışık"tı ve onu çok geçmeden "hayır" takip etmişti. Onca şey buharlaşmış ve yerlerini öyle şaşmazcasına başka şeyler almıştı ki, çocuğun bir şey anlatmaktan çok sanki sessizliğin içinden kelimeler çıkarmak istediği başlangıcı hatırlamak bile zordu. Hayretin yerini yavaş yavaş arzu almıştı. Onu, sözgelimi, görmek değil, istediğini

görmek hayrete düşürmeye başlamıştı. Öbürleri daha çöpçünün fosforlu ceketini bile göremeden o sokağın yüzlerce metre aşağısında onun süpürgesini görebiliyordu. Elektrikli süpürgeler kapıların arkasında boşuna saklanıyordu; arzu ona röntgen bakışı vermişti. Thomas yanlarındaysa kimse kemerini uzun süre üstünde tutamaz, çünkü çocuk ona el koyar ve olanca ciddiyetiyle oynadığı müphem bir oyunda, bir makine gibi uğuldayarak tokasını etrafta sallardı. Olur da Londra'nın dışına çıkarlarsa, anne baba çiçekleri koklayıp manzaranın tadını çıkarır, Robert üstüne çıkacak güzel ağaçlar arar, doğadan henüz fazla uzaklaşmadığı için onu putlaştırmamış olan Thomas da bahçenin biçilmemiş çimleri arasında neredeyse göze görünmeyen kangal halindeki cansız hortuma doğru hızla atılırdı.

Geçen haftaki birinci doğum gününde Eliot adında bir oğlan ona ilk kez saldırmıştı. Patrick oturma odasının karşı tarafında bir kargaşa fark etti. Thomas bir ipin ucundaki tahta tavşanıyla yalpalayarak yürürken oyun arkadaşlarından bir kabadayı onu itip düşürmüş, ip de Thomas'ın elini zorlamıştı. Çocuk öfkeyle bir çığlık koyuverdikten sonra gözyaşlarına boğuldu. Kabadayı da, dengesiz tekerlekler üstünde takırtıyla ine kalka ilerleyen tavşanı arkasından çekerek, zafer kazanmış bir edayla uzaklaştı.

Mary bir hamleyle eğilip Thomas'ı yerden kaldırdı. Robert da tavşanı geri almadan önce geldi ve iyi olup olmadığına baktı.

Mary'nin kucağına oturan Thomas az sonra ağlamayı kesti. Saldırıya uğramanın yeniliğini deneyim dünyasında bir yere oturtmaya çalışır gibi düşünceli görünüyordu. Sonra kıvrılarak Mary'nin dizinden tekrar yere indi.

Patrick, "O felaket çocuk da kimdi öyle?" diye sordu. "Hiç öyle uğursuz bir surat gördüğümü hatırlamıyorum. Sanki Mao'nun steroit almış haline benziyor."

Mary cevap vermeye kalmadan kabadayının annesi geldi.

“Olanlar için üzgünüm,” dedi. “Eliot aynı babası gibi rekabetçi. Ben de onun o istek ve enerjisini bastırmayı hiç sevmiyorum.”

Patrick, “Bu işi ceza hukukuna bırakıyorsunuz demek ki,” diye yorum yaptı.

Robert savunma sanatlarından bildiği hareketleri göstererek, “Bir de beni devirmeye kalksın,” diye araya girdi.

“Şu tavşanı bir dünya meselesi haline getirmeyelim,” dedi Patrick.

Kabadayının annesi en özelinden yapmacık bir ses takındı. “Eliot, Thomas’a tavşanını geri ver bakayım.”

Eliot, “Olmaz,” diye homurdandı.

Oğlunun diretmesine bayılan kadın, “Ah, Tanrım,” dedi.

Thomas bu arada ilgisini kovaşından gürültüyle çıkarmaya giriştiği maşaya çevirmişti. Yanlış şeyi çalmış olması gerektiğine kanaat getiren Eliot tavşanı bırakıp maşaya yöneldi, Mary tavşanı ipinden tutup Thomas’a verince de neyin kavgasını vereceğini şaşırarak kovanın yanında bir oraya bir buraya bakakaldı. Thomas tavşanın ipini uzattı, ama o istemeyerek acılı bir feryatla badi badi annesine yöneldi.

Annesi, “Maşayı istemiyor musun, canım,” diye gönlünü almaya çalıştı.

Patrick, Thomas’la işleri Robert’la olduğundan daha akıllıca yürütmeyi, ona kendi endişe ve dertlerini aşılammamayı umuyordu. Öte yandan, engeller hep son anda çıkıyordu. Artık çok yorgundu. Engeller hep çıkıyordu... Tabii... ona öyle geliyordu... Şimdi de kendi kuyruğunu kovalamaya başlamıştı... vadinin öbür yanındaki köpek havlıyor... iç ve dış dünyalar birbirine geçiyor... uykuya

daldı dalacak... belki de rüya görecek... siktir. Düşünce-
nin sonunu getirmek üzere doğruldu. Evet, en aydın fi-
kirli çocuk bakımının bile bir gölgesi oluyordu. Johnny
bile (gerçi o bir çocuk psikoloğuydu tabii) çocuklarına
onları gerçekten anladığını, daha kendilerini bile bilme-
den onların hislerini bildiğini, bilinçdışı dürtülerini oku-
yabildiğini hissettirdiği için kendini kınıyordu. Çocuklar
onun her şeyi gören anlayış ve uzmanlığının hapsinde
yaşıyorlardı. Johnny onların iç yaşamını çalmıştı. Belki
de Patrick'in çocuklarına yapacağı en büyük iyilik, aileyi
dağıtmak, onlara katıksız ağır bir felaket yaşatmaktır. Her
çocuk önünde sonunda zincirlerini kırmak zorundaydı.
Ve madem öyle, onlara niye tekme atacak sert bir duvar,
atlayacak yüksek bir trampelen vermesin? İsa aşkına, artık
cidden dinlenmesi gerekiyordu.

Saat gece yarısını geçti mi Dr. Zemblarov da aklına
düşüyordu. Köyde doktorluk yapan Bulgar, ağır aksanlı
ve inanılmaz hızlı bir İngilizceyle konuşurdu. Girift bir
reçete yazıp imzalarken, "Bizim kültürümüzde olan,"
derdi, "sadece *la pharmacologie. Pacifique*'te¹ yaşıyor olsak
belki dans ederdik, ama burada, kimyasal dalavereden
başka bir şey yok elimizde. Bulgaristan'a dönecek oldu-
ğumda, sözgelimi, *de l'amphetamine*² alıyor, araba kulla-
nıyor kullanıyor, kullanıyor, ailemi görüyor, araba kullanı-
yor kullanıyor kullanıyor ve Lacoste'a dönüyorum." Pat-
rick'in tereddütle uyku ilacı istediği son sefer, bu kadar
utangaç olduğu için onu azarlamıştı Dr. Zemblarov.
"*Mais il faut toujours demander.*³ Seyahat ederken ben
kendim de kullanıyorum. *L'administration*⁴ bizi otuz

1. (Fr.) Sırasıyla: ilaç bilimi; Pasifik ülkeleri. (Ç.N.)

2. (Fr.) Amfetamin. (Ç.N.)

3. (Fr.) Fakat (tabii ki) her zaman istemelisin. (Ç.N.)

4. (Fr.) İdare. (Ç.N.)

günle sınırlandırmak istiyor, o yüzden 'bir tane akşam bir tane de gece' diye yazacağım; böyle yapman gerektiğinden değil tabii, ama hiç olmazsa buraya böyle sık gelmene gerek kalmaz. Sana ayrıca başka bir aileden olan Stillnox'u yazacağım; hipnotik bir ilaçtır bu!" Sonra kalemini kâğıdın üstünde süzdürürken, takdir dolu bir gülümsemeyle eklemişti. "Onun dışında bir de barbitürat ailesi vardır."

Patrick'in sürekli yorgun olmasına ve çocuklarına kısa hamlelerle ilgi gösterebilmesine şaşmamalıydı. Bugün Thomas'ın sıkıntısı vardı. Tahriş olmuş dişetlerinden birkaç diş daha zorla çıkmaya çalışıyordu. Patrick akşam evde nihayet hızlı bir tur atmasına katkı sağlayabilmişti. İlk durakları, duvarda aynanın altındaki prizdi. Thomas prize özlemle bakmış ve babasından gelecek tepkiyi kestirerek, "Yo, yo, yo, yo, yo," demişti. Başını samimiyetle sallarken kendiyle priz arasına yığabildiğince "yo" yığmıştı, fakat vicdanın küçük seddi çok geçmeden arzu seline yenik düştü ve düşmesiyle de küçük nemli parmaklarını fiş gibi yaparak prize doğru atıldı. Patrick ayaklarını yerden keserek koridorda ilerledi. Thomas isyan ederek bağırdı ve babasının hayalarına birkaç sert tekme gömdü.

Elektrik çarpmasından daha tehlikesiz bir seçenek sunmanın haksızlık olacağını düşünen Patrick, "Hadi seyyar merdiveni görmeye gidelim," dedi. Kelimeleri tanıyan Thomas sakinleşti; kazan dairesindeki narin, boya lekeli alüminyum merdivenin de bir yaralanma ve ölüm potansiyeli barındırdığının farkındaydı. Patrick onu belinden hafifçe tutarken o da basamakları maymunca çıkmaya girişti, fakat merdiveni az daha üstlerine deviriyordu. Yere indirilince bu sefer kazana doğru sarhoş gibi koşmaya başladı. Patrick onu yarı yolda yakalayıp su haznesine çarpmasının önüne geçti. Daha şimdiden canı çıkmıştı. Bu kadarı yeterdi. Bebek bakımında kendine

düşen sorumluluğu yerine getirmiş sayılırdı. Artık bir tatile ihtiyacı vardı. Kollarında kıvranan oğlunu tutarak sendeleye sendeleye oturma odasına döndü.

Mary, “Ne var ne yok?” diye sordu.

“Pilim bitti.”

“Şaşırmadım; bir buçuk dakika az zaman değil.”

Thomas son anda kendini öne doğru vererek annesine doğru atıldı. Mary onu başını yere çarpmadan yakalayıp tekrar ayağa kaldırdı.

Julia, “Dadısız nasıl baş ediyorsun, bilmiyorum,” dedi.

“Ben de dadıyla nasıl ederim, onu bilmiyorum. Çocuklarıma hep kendim bakmak istemişimdir.”

“Annelik bazılarını öyle yapıyor,” dedi Julia. “Kabul etmeliyim ki, bende öyle olmadı, ama Lucy olduğunda çok *gençtim*, bir de öyle bir gerçek var.”

Kettle, güneşe doymuş Güney’de kendi de aklını yitirdiğini göstermek istercesine akşam yemeğine firuze renkli ipek ceket ve limon sarısı keten pantolonla indi. Üstlerinde hâlâ ter lekeli gömlek ve safari pantolon olan evin diğer ahalisi onu tam da istediği konumda, kendine ait yüksek bir kürsüde tek başına dikilen bir şehit olarak bırakmışlardı.

Kadın içeri girerken Thomas elleriyle yüzünü şap diye örttü.

“Oo, ne tatlı,” dedi Kettle. “Ne yapıyor böyle?”

Mary, “Saklanıyor,” dedi.

Thomas ellerini hızla çektikten sonra ağzı bir karış açık olarak insanlara baktı. Patrick onun tekrar ortaya çıkışından hayrete düşmüş gibi geri geri sendeledi. Bu Thomas’ın yeni oyunuydu. Patrick’e dünyanın en eski oyunu gibi gelen oyun.

“Hepimizin onu görebileceği bir yerde saklanması büyük rahatlık,” dedi babası. “Odadan çıkması gerektiğini anlayacağı zamanı korkuyla bekliyorum.”

Mary, "Bizi göremediği için bizim de onu göremediğimizi sanıyor," diye ekledi.

Kettle, "Onu anlayışla karşıladığımı söylemek zorundayım. Keşke insanlar benim de gördüğümün aynısını görseler," dedi.

"Ama öyle olmadığını biliyorsun," dedi Mary.

Kettle, "Bazen öyle olmadığını," diye düzeltti.

Patrick kurama girme yanlışına düşerek, "Bunun ben-merkezci çocuk ile ona uyum gösteren yetişkin meselesi olduğundan emin değilim," dedi. "Thomas bizim gördüğümüzün onunkiyle aynı olmadığını biliyor olmasa gülmezdi. Buradaki şaka, perspektifteki değişiklik ile ilgili. Yüzünü örttüğü zaman bizden onun bakış açısına girmemizi, ellerini çektiğinde de yine kendimizinkine dönmemizi bekliyor. Sıkışmış olan bizleriz."

Kettle, "Patrick, her şeyi bu kadar entelektüel hale getirmek zorunda mısın gerçekten?" diye yakındı. Sonra sarhoş bir sürücüden direksiyonu alıyormuş edasıyla devam etti. "O alt tarafı oyun oynayan bir çocuk. Saklanma oyunu oynuyor işte. Hatırlıyorum da, evlenmeden önce babanızla Venedik'e gitmiştik. O günlerde insandan böyle şeylerin tantanasını yapması beklendiği için kimseye haber vermemiştik. Eh, tabii daha havaalanındayken Cynthia'yla Ludo'ya rastladık. Biz de Thomas'ın yaptığını yapalım, onları görmezden gelirsek onlar da bizi görmez dedik."

Patrick, "İşe yaradı mı?" diye sordu.

"Kesinlikle hayır. Havaalanının öbür yanından avazları çıktığınca adımızı söyleyerek seslendiler. Görülmek istemediğimizi yeterince belli ettiğimizi sanıyordum, ama ona bakarsanız Ludo'da öyle incelik ne gezer? Her neyse, sonra biz de onları gördüğümüze çok sevinmiş gibi yaptık."

Mary, "Ama Thomas görülmek istiyor, asıl beklediği bu," dedi.

Kettle sinirden hafifçe dili dolaşarak, “Ben de iki durumun birebir aynı olduğunu demiyorum zaten,” diye söylendi.

Yemeğe geçerlerken Robert, Patrick’e, “‘Mış gibi yapmak’ nedir?” diye sordu.

Patrick içten içe kayınvalidesinin duymasını umarak, “Kettle’in yaptığı her şey,” dedi.

Julia’nın Mary’ye buz gibi davranması işleri kolaylaştırmıyordu, ama ona bakılırsa, sıcak davranması da kolaylaştırmazdı. Buradaki mesele Patrick’in Mary’ye sadık kalması değildi (yoksa öyle miydi?); mesele, sevişmeden bir saniye daha dayanıp dayanamayacağıydı. Delikanlılıktaki coşkun arzuların aksine, şimdiki isteklerinin trajik bir yanı vardı; bunlar arzuya duyulan özlemlerdi, meta-özlemlerdi, istemeyi istemektir. Şu anki mesele, aletinden gün gelir de kurtulup kurtulamayacağı değil, o lanet şey kalktığında sertliğini sürdürüp sürdüremeyeceğiydi. Ayrıca, özlemlerin sadeleşebilmesi gerekiyordu; trajik doğalarını gizleyebilmek için bir arzu nesnesine indirgenmeleri gerekiyordu. Onlar erişilebilir şeylere değil, bir daha asla geri kazanılamayacak kabiliyetlere duyulan isteklerdi. Julia’yı elde ederse ne olacaktı? Dermansız olduğu için özür dileyecekti elbette. Kafası bu kadar dolu olduğu için özür dileyecekti. Patrick (hadi, adını koy artık, sana iyi gelir) bir orta yaş bunalımı geçiriyordu, ama bir yandan da geçirmiyordu, çünkü orta yaş bunalımı denen şey bir basmakalıptı, yaşanan bir durumu uyku haline sokmak için kullanılan sözlü bir uyutucuydu ve halihazırdaki durum itibarıyla o, şu sikik sabahın üç buçuğunda, hâlâ cin gibi uyanıktı.

Ufukların küçültülmesi, melekelerin silinmesi: bunların hiçbirini kabul etmiyordu. Ağır hipermetroplu gözlerinin istediği kavanoz dipli gözlüğü almayı reddediyordu. Damarlarını işgal etmiş benzeyen ve her şeyi

bulandıran mantardan nefret ediyordu. İnsanlarda bazen uyandırdığı zekâ izlenimi bir görüntüydü. Konuşması, daha önce yüz defa birleştirdiği bir yap bozdu; önceden yaptıklarını hatırlıyordu sadece. Artık yeni bağlantılar kurmuyordu. Bunların hepsi geçmişte kalmıştı.

Koridorun aşağısından Thomas'ın ağlamaya başladığını duydu. Ses sinirlerini törpülüyordu resmen. Oğlunu avutmak istiyordu. Julia'nın onu avutmasını istiyordu. Mary'nin Thomas'ı avutarak avunmasını istiyordu. Herkesin iyi olmasını istiyordu. Dayanılır gibi değildi. Yatak örtüsünü bir kenara atıp odayı adımlamaya başladı.

Thomas çok geçmeden sakinleşti, ama bağirtısı Patrick'in artık zapt edemediği zincirleme bir tepkimeye neden olmuştu. Julia'nın odasına gidecekti. Hayatına tahsis edilen daracık parseli göz kamaştıran bir gelincik tarlasına çevirecekti. Kapısını, menteşeleri gıcırdamasın diye hafifçe kaldırarak usulca açtı. Kilidin dili çıtlamasın diye de kapı kolunu aşağıda tuttu, sonra serbest bırakarak dili yavaşça yuvasına oturttu. Koridor çocuk dostu ışıklarla apaydınlıktı; bir hapishane avlusu gibi parlıyordu. Parmaklarının ucunda en uca kadar yürüdü; Lucy'nin kapısı aralıktı. Kızın odasında olup olmadığına bakmak istemişti önce. Evet, odasındaydı. Güzel. Sonra Julia'nın kapısına doğru gerisingeri döndü. Kalbi gümbürdüyordu. Korkunç derecede canlanmıştı. Kapıya iyice sokulup kulak kabarttı.

Şimdi ne yapacaktı? Odasına girdi diye Julia ters tepki verir miydi? Polisi arar mıydı? Yoksa onu yatağına çekip, "Niye bu kadar bekledin?" diye mi sorardı? Belki de onu sabahın dördünde uyandırmak biraz densizlik olurdu. Belki onunla ertesi akşam için randevulaşmalıydı. Altıgen fayansların üstünde öyle dikilirken ayakları üşümeye başladı.

"Baba."

Patrick dönünce yatak odasının kapısında solgun yüzünü ekşiten Robert'ı gördü.

“N’aber?” diye fısıldadı.

“Ne yapıyorsun?”

Patrick, “İyi soru,” diye başladı. “Thomas’ın ağladığını duydum...” Bu kadarı doğrudu. “Ve iyi mi diye merak ettim.”

“İyi de niye Julia’nın odası önünde duruyorsun?”

“Tekrar uykuya daldı mı diye Thomas’ı rahatsız etmek istemedim,” diye açıkladı Patrick. Robert bu saçmalıkları yutmayacak kadar akıllı olsa bile, babasının ona doğruyu söyleyebilmesi için herhalde birazcık daha büyümesi gerekirdi. Birkaç yıl içinde Patrick ona bir puro uzatıp, “Tuhaf bir *mezzo del camin*¹ durumu yaşıyorum ve neşemin yerine gelmesi için şipşak bir ilişkiye ihtiyacım var,” diye açıklayabilirdi. Robert da babasının sırtına bir şaplak atıp, “Seni çok iyi anlıyorum, eski dostum. İyi şanslar ve mutlu avlar,” diyebilirdi. Fakat şimdilik çocuk altı yaşındaydı ve gerçeğin ondan saklanması gerekiyordu.

Derken, Patrick’in imdadına yetişircesine, Thomas acılı bir feryat daha saldı.

“İçeri girsem iyi olacak. Zavallı anneciğin bütün gece uykusuz kaldı.”

Kaderine razı bir edayla Robert’a doğru gülümsedi. “Sen de biraz uyusan iyi edersin,” diyerek oğlunu alnından öptü.

Robert pek de ikna olmadan odasına döndü.

Thomas’ın sıkışık odasındaki priz emniyetinden zemine doğru belli belirsiz turuncu bir ışık vuruyordu. Patrick, Thomas’ın nefret ettiği bebek karyolasından Mary’nin her gece kaldırıp yanına aldığı büyük yatağa doğru

1. Dante Alighieri’nin (1265-1321) *İlahi Komedya*’sında “Cehennem” bölümünün ilk dizesinden: “yolun yarısı.” (Ç.N.)

dikkatle ilerledi ve beş-altı oyuncağı yere iteleyerek kendini şilteye bıraktı. Thomas kıvranıp dönerek kendini rahat ettirmeye çalışıyordu. Patrick yatağın en kenarına yanlamasına uzandı. Düştü düşecek vaziyette böyle put gibi yatarak uyuyamayacağı kesindi, ama hiç olmazsa biraz kafasını boşaltabilir, biraz dinlenebilirdi belki; uykudan önceki o tatlı rehavete, rüyaların ceberutluğunu geride bırakıp onların gevşekliğine kapılabilse, o da bir şey sayılırdı. Şu Julia hadisesini hiçbir şey olmamış gibi unuttabilirdi. Hatta, Julia hadisesi de neydi?

Belki Thomas bir enkaz olarak büyümezdi. İnsan daha ne isteyebilirdi?

Yarım düşüncelerin arasında süzölmeye başlıyordu... çeyrek düşünceler, geri sayım... geri.

Yüzüne sert bir tekme indi. Burnuna ve genzine sıcak kanın madenî kokusu hücum etti.

“Tanrım,” dedi, “galiba burnum kanıyor.”

Mary, “Zavallı,” diye mırıldandı.

“İyisi mi odama döneyim.” Patrick yuvarlanıp yataktan çıktı. Thomas’ın kadifemsi fedailerini yerlerine koyup ayağa kalktı. Dizleri ağrıyordu. Herhalde eklem iltihabı vardı. Annesinin bakımevine o da mı yatsaydı ne? Pek hoş olurdu doğrusu.

İşaretparmağının boğumuyla burnuna bastırarak koridordan odasına doğru kös kös döndü. Pijamasında kan lekeleri vardı: gelincik tarlası yerine bunlarla idare edecekti artık. Bu arada saat beş olmuştu; yatmak için geç, kalkmak için erkendi. Uyuma umudu da yoktu. Bari aşağı ineyim, bir galon sağlıklı, organik kahve içip birkaç fatura ödeyeyim, diye düşündü.

Kettle güneş gözlüğü ve devasa hasır şapkasıyla taş masaya geçmişti bile. Kullanılmış biniş kartını ayraç olarak kullanarak, James Pope-Hennessy'nin Kraliçe Mary biyografisini kapattı ve tabağının yanına bıraktı.

Annesinin tekerlekli sandalyesine uygun bir yer ayarlayan Patrick, "İkinizin de aynı anda burada olması bir rüya gibi," dedi.

Eleanor genelleme yapan bir edayla, "Bir... rüya... gibi," diye yineledi.

Kettle alabildiğine kayıtsızca, "Nasılsın, canım?" diye sordu.

"Çok..."

Eleanor'un bir süre sonra tiz bir sesle telaffuz etmeyi başardığı "iyi" sözcüğü bambaşka bir etki uyandırmış ve sanki "deli" veya "berbat" diyecekken bundan son anda caydığı izlenimini bırakmıştı. Kadın neşeyle gülümseyince Patrick'in yaptırmaması için kaç kere yalvardığı ağızındaki enkaz gözler önüne serildi. Faydasızdı, bir hayırseverlik nefesi verebilirken parasını kendi üstünde ziyan edecek değildi. Ona ayrılan cılız gelirden Seamus'un duyusal yoksunlaştırma tankı için tasarruf ediyordu. Ve bu arada, kendini yeme duyumundan yoksun bırakmak konusunda da epey yol almıştı. Dili parçalanmış kayalık-

ların arasında kıvrılıp bükölüyor, sağlam bir diş için beyhude aranıyordu. O ağızda gıdaların giremeyeceğı kadar hassas bölgelerin olması kaçınılmazdı.

Patrick müteessir, sorumluluk duygusuyla yüklü olarak, “Ben öğle yemeğine yardım etmeye gidiyorum,” dedi ve uzun bir dalışın ardından su yüzüne aceleyle çıkan bir yüzücü gibi çimenlikten seğirterek uzaklaştı.

Kaçtığı asıl şeyin annesi değil, ne zaman onu aklına getirse içine doğan bıkkınlık ve öfkenin zehirli birleşimi olduğunu biliyordu. Öte yandan, bu uzun vadeli bir tasarıydı. Yapmacık bir şefkatle, “Bir ömür buna yetmeyebilir,” diye kendini uyardı. Önündeki birkaç dakikaya bakınca, kendiyle annesi arasına koyabildiğince fiziksel mesafe koymalıydı. Bakımevinde o sabah, kadını kapının dibinde çantasını dizlerine koymuş, sanki saatlerdir hazır bir halde oturur olarak bulmuştu. Oğlu gelince ona kurşunkalemle yazılmış silik bir not uzatmıştı. Notta, Saint-Nazaire’in vakfa ölümünden sonra değil, derhal devredilmesini istediğı yazıyordu. Patrick geçen yıl bu isteğı geçiştirmeyi başarmıştı ama bu yıl yapabilir miydi, bilmiyordu. Bir “kapanışa ihtiyaç” duyduğunu, bu konuda oğlunun yardımını ve “hayırduasını” istediğini söylüyordu not. Yazı baştan aşağı Seamus’un üslubunu ve parmak izini taşıyordu. Adam kapanış merasimini de şüphesiz hazırlamış olmalıydı: Amerika yerlilerinin esrime dansı, birer gök baba ve toprak ana eşliğinde Patrick ve ailesinin Saint-Nazaire’deki varlığını simgesel ve fiilî, acil ve ebedî olarak makrokozmetik ve mikrokozmetik düzeyde sonlandırarak bir kapanış. Çatışan duygularla kaynayan bir it dalaşının ortasında Patrick şu siktiğimin yerinden kurtulma özlemini seçebiliyordu bazen. Önünde sonunda bunların hepsinden vazgeçmesi gerekecekti, şifa davullarıyla geçecek bir hafta sonu için Saint-Nazaire’e dönmesi ve çocukluk evine veda edebilmek için Seamus’tan yardım is-

temesi, fena halde “kişisel” görünen bu konuda “transa” girmesi gerekecekti.

Taraçadan zeytinliğe doğru ilerlerken erkek ve kadınlardan mürekkep bir yeni-şaman topluluğuna, kararının uygunluğunu ve çetinliğini coşkuyla açıkladığını hayal etti: “Bunun mümkün olabileceğini hiç tahmin etmezdim,” diyordu, “fakat salıverme sürecinde bir kapanışı gerçekleştirmek için şu mülke gelmeyi ancak ‘güzelik’ olarak niteleyebilirim (takdir dolu iç geçirmeler). Bir zamanlar kırgındım, evet, Seamus’tan, vakıftan ve öz annemden nefret ettiğimi itiraf etmeliyim, ama bu nefret mucizevi bir şekilde minnete dönüştü ve şunu da açıklıkla söylemeliyim ki (boğazı hafiften takılıyor), Seamus yalnızca olağanüstü bir öğretmen ve davul kılavuzu değil, aynı zamanda benim en samimi arkadaşım (alkış ve çingirakların patırtısı).”

Bu küçük hayalini alaycı bir viyaklamayla başından savan Patrick sırtı eve dönük olarak yere oturdu ve saklanıp düşünmek için hayatı boyunca sığındığı çatallanmış yaşlı zeytin ağacına sırtını yasladı. Seamus’un zavallı yaşlı bir kadını kandırıp parasına konan apaçık bir dolandırıcı olmadığını kendine sürekli hatırlatması gerekiyordu. Eleanor’la o, bir iyi niyet savurganlığı içinde birbirlerini şımartmışlardı. Seamus, Navan’da –İrlanda’nın tersten okununca adı aynı olan tek kasabası– hasta lazımlıklarını değiştirerek iyilik yapmayı, Eleanor da çavdarlı krakerle beslenerek gelirini körlere, tıp araştırmalarına ya da işkence mağdurlarına aktarmayı sürdürüyor olabilirdi; ama bunu yapmak yerine güçlerini birleştirmiş, bir gösteriş ve ihanet anıtı dikmişlerdi. Birlikte güya dünyayı kurtaracaklardı. Birlikte, zaten tehlikeli derecede aptal olanları daha da aptallaştırarak güya bilinçlendireceklerdi. Seamus’ta iyilik adına ne varsa, Eleanor onu hastalıklı cömertliğiyle yok ediyor, aynısını da Seamus o gülünç tasarılarıyla Eleanor’a yapıyordu.

Eleanor hangi sebepten böyle bir iyilik meleşine dönüşmüştü? Patrick'e kalırsa, bu muhteris diğergâmlığın kökünde onun kendi annesine duyduğu nefret vardı. Eleanor ona, annesinin onu götürdüğü ilk büyük davetin hikâyesini anlatmıştı. İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ardından Roma'da verilmiş bu davet. Eleanor on beş yaşındaymış ve İsviçre'deki yatılı okulundan tatil için oraya yeni gelmişmiş. Zengin bir Amerikalı ve yılmaz bir züppe olan anne, Eleanor'un sefih, çekici ve unvansız babasından boşanıp rütbe ve şecereyle kafasını bozmuş Jean de Valencay adında asabi bir Fransız düküyle evlenmişmiş. Komünizme iyice yaklaşan bir cumhuriyetin köhneyen sahnesinde, sadece yeni karısının yeni edinilmiş sınai servetinden beslenen bu adam soyağacının çok eskilere kadar uzandığı konusunda pek ısrarcıymış. Davet akşamıymış ve Eleanor, Prenses Colonna'nın ıslıl ıslıl pencere evinin köşesini dönünce bombardımanda harap olmuş bir binanın yanına park eden annesinin Hispano-Suiza marka kocaman arabasının içinde oturuyormuş. Üvey babası hastaymış ve karısının bir ay önce ona armağan ettiğinden beri aile malı olan süslü bir Rönesans yatağında halsizce yattığı halde, ondan, prensesin evine Duchessa di Dino'dan¹ önce girmeyeceği konusunda yemin almış, çünkü kıdem olarak Eleanor'un annesi düşesten üstünmüş. Fakat bu durumda kıdem, annenin davete geç katılmasını gerektiriyormuş. Arabada beklemişler. Öndeki sürücünün yanında, kıdemsiz Duchessa'nın gelip gelmediğine bakması için arada bir içeri gönderdikleri bir uşak oturuyormuş. Eleanor, yemek pişirilen konuklardan ziyade aşçılarla konuşmayı seven utangaç ve idealist bir kız olmasına rağmen daveti yine de merak ediyor ve sabırsızlanıyormuş.

1. (İt.) Dino düşesi. (Ç.N.)

“Gitsek olmaz mı? İtalyan değiliz nasıl olsa?”

Annesi, “Jean beni öldürür,” demiş.

“Sen olmazsan neyle geçinir?”

Annesi öfkeyle donakalmış. Eleanor az önce ağzından çıkana pişman olmuş, ama diplomatik davranmaktansa dürüstlüğe öncelik verdiği için kendiyle küçük de olsa bir gençlik gururu duymuş. Annesine ait arabanın cam kafesinden dışarı bakınca yırtık pırtık kahverengi giysili bir evsizin sendeleyerek onlara doğru geldiğini görmüş. Adam yaklaşırken yüzünün iskeletsi keskinliğini, gözlerinde açlığın derinliğini fark etmiş. Ayaklarını sürüyerek gelen evsiz camı tıklatmış, yalvaran bir edayla ağzını göstermiş, ellerini dua eder gibi kaldırmış ve yine ağzını göstermiş.

Eleanor annesine dönmüş. Ondan özür dilemesini bekleyen kadın dosdoğru önüne bakıyormuş.

“Ona biraz para vermeliyiz. Açlıktan ölüyor.”

Annesi başını çevirmeden, “Ben de öyleyim,” demiş. “Şu İtalyan kadın yakında gelmezse aklımı kaçıracağım.”

Ardından, onları ön koltuklardan ayıran camı tıklatıp uşağa eliyle sabırsızca işaret etmiş.

Sonunda eve girdiklerinde Eleanor bütün daveti bir nöbet gibi ilk kez yaşadığı bir hayırseverlik heyecanı içinde geçirmiş. Annesinin değerlerini reddetmenin verdiği baş döndürücü idealist bakışla kendini baldırı çıplak bir ermiş gibi görmeye başlamış: bundan böyle hayatını, akrabaları olmamak kaydıyla, başkalarına yardım etmeye adanacakmış. Birkaç yıl sonra kanserden ölüm döşğinde olan anne, baskılara boyun eğip koca servetinin neredeyse tamamını doğrudan üvey babaya bırakarak Eleanor’un kendini hiçe sayarak tutturduğu yolda ilerlemesini iyice hızlandırmış. Bunun öncesinde üvey baba, karısının servetinden yalnızca sağ olduğu sürece yararlanabileceğini belirten asıl vasiyete itiraz etmiş; üvey kızlarını kandırıp

onları mirastan mahrum bırakabileceğini ima ettiği için bunun ona bir hakaret olduğunu söylemiş. Fakat sırası gelince, ölüm döşegindeki karısına verdiği sözden dönmüş ve ganimeti yeğenine bırakmış. Ruhsal yolculuğuyla fazla meşgul olan Eleanor onca parayı kaybetmenin onu uğrattığı şaşkınlığı o sıralar kabul edebilecek durumda değilmiş. Ve bunun kini de, Jean'ın –karısının sırtından– biriktirmeyi sevdiği antikalar gibi, Patrick'e özenle aktarılmış. Eleanor'un annesinin düklere, kendisinin de müstakbel büyücü hekimlere zaafı vardı; ama içtimai mevki-deki düşüş hesaba katılmazsa, yöntem esas olarak aynıydı: asil hanım veya meczup ermiş şeklinde üstüne titrenen bir benlik algısı uğruna çocukların soyulup soğana çevrilmesi. Eleanor hayatından silmek istediği fasılları –boşanma, ihanet, anne nefreti, mirastan mahrum edilme– bir sonraki nesle itelemiş ve dünyanın kurtuluşunda kendisinin de bir payı olduğu düşüncesine tutunmuştu. Dünyanın kurtuluşu veya Kova Çağı'nın gelişi, ilk Hıristiyanlığa dönüş, şamanlığın canlandırılması: terimler yıllar içinde değişmiş, ama Eleanor'un rolü değişmemişti; o hep kahraman, iyimser, öngörülü, alçakgönüllülüğüyle gururluydu. Yaptığı psikolojik ayrımcılık, kendinin hem reddedilmiş hem de istekli yanlarını donmuş bir halde tutmak sonucunu doğurmuştu. Roma'daki davetin verildiği o akşam bir aile dostundan biraz ödünç para almış ve açlıktan ölmek üzere olan o evsizi bulup hayatını kurtarmak üzere dışarı fırlamıştı. Birkaç köşe dönünce, geride bıraktığı cümbüş ahalisinin aksine, sokakların altı yıllık bir savaştan sonra hiç de toparlanamadığını fark etmişti. Sıçanların ve molozların arasında gök mavisi balo kıyafeti ve hevesle sıkılmış yumruğunda bir banknot irisiyle göze battığı duygusundan sıyrılamamıştı. Bir kapı aralığında gölgeler oynaşınca, içine düşen korkuyla ürpererek annesinin arabasına dönmüştü.

Aradan elli beş yıl geçmiş ve Eleanor iyi olma isteğini gerçekçi bir şekilde hayata geçirmenin yolunu hâlâ bulamamıştı. Hâlâ şöleni de kaçırıyor, kıtlığı da gidere-miyordu. İşler ters giderse –ki sürekli gidiyordu– yaşanan olumsuzluklar o tutkulu genç kızın tecrübe hanesi-ne yazılmıyor, buna müsaade edilmiyordu; onun yerine, yaşanan olumsuzluklar çöplüğüne atılıyordu. Eleanor’un görünen yarısı inanç ve heyecanını koruyacak diye gizli yarısı gitgide kine ve şüpheyi gömülüyordu. Seamus’tan önceki müttefiklerin haddi hesabı yoktu. Eleanor hayatını bu şahsiyetlere tam bir güvenle emanet etmiş, ardından da, en son yaşadıkları saadetin üstünden daha birkaç saat geçmeden, onları birdenbire reddedip isimlerini bir daha anmamıştı. Üstelik sürgünü hak edecek ne yaptıklarını da söylememişti. Şimdi de Eleanor’un nice zahmetlerle ayrı tuttuğu iki benlik hastalığın etkisiyle tehlikeli şekilde bir araya geliyordu. Patrick merak ediyordu; acaba güven ve ret döngüsü sağlam kalacak mıydı? Çünkü Seamus gölgeler âlemine karışacak olursa Eleanor vakfı kurduğu gibi bir hamlede lağvetmek de isteyebilirdi. Dolayısıyla Patrick gidişatı belki bir yıl daha erteleyebilirdi. Hâlâ buraya tutunma umudu vardı yani.

Patrick büyükannesine ait saray gibi beş-altı evin odalarında ve bahçelerinde dolaştığını hatırlayabiliyordu. Dünya çapında bir servetin, Eleanor’a ve Nancy Teyzesine –o da anneleri, ikinci kocasının yalan ve zorbalığına boyun eğmeden önce– kalan görece küçük bir mirasla mütevazı bir boyuta inmesini izlemişti. Biri New York, öbürü Londra’da olmak üzere iyi adreslerde yaşayan, ayrıca kırsalda da birer yerleri olan ve çalışmaya, hatta alışverişe gitmeye, çamaşır bulaşık yıkamaya, bahçıvanlık veya kendileri için yemek yapmaya bile ihtiyaç duymayan Eleanor ile Nancy bazılarına zengin gelebilirdi, ama aile geçmişleriyle kıyaslandığında, aslında çerez pa-

rasıyla geçiniyorlardı. Hâlâ New York'ta yaşayan Nancy sahip olması gereken eşyaların resimleri için uluslararası müzayede evlerinin kataloglarını tarardı. Patrick'in onu 69. Cadde'de ziyaret ettiği son sefer, kadın bir fincan çay ikram eder etmez Christie's'in Cenevre şubesine ait şık siyah bir katalogunu çıkarıvermişti. Katalog eline yeni geçmişti ve içinde, çiçek açmış gümüş dalların arasında neredeyse vızıldayarak dolaşan altın arılarla süslü iki kurşun bahçe vazosuna ait bir fotoğraf vardı. Vazoların Napoléon için yapıldığı belirtiliyordu.

Nancy gazele, "Onların lafını bile etmezdik," demişti. "Dediğimi anlıyor musun? O kadar güzel eşyalar vardı. Bunlar taraçada yağmur yerdı. Bir buçuk milyon dolar; annemin bahçe vazoları için küçük yeğenin aldığı meblağ bu." Satış fiyatlarından sonra biraz da yitirilmiş olan manevi değerlere dikkat çekmek için başka kataloglar ve fotoğraf albümleri getirerek, "Yani çocuklarına vermek için sen de bunlardan birkaçını istemez miydin?" diye sormuştu.

Ve kininin zehrini iki saat boyunca Patrick'e akıtmayı sürdürmüştü.

Patrick zaman zaman, "Bunlar otuz yıl önceydi," diye hatırlatırdı.

Buna mukabil teyze de homurtuyla savunmaya geçmişti. "Ama küçük yeğen her hafta annemden bir şeyler satmasını biliyor."

Aldanma ve kendini kandırmayla süregiden bu dram Patrick'i fena halde bunaltıyordu. Gerçekten mutlu olduğu yegâne anlar, günün başında Thomas'ın onu katıksız bir sevgi patlamasıyla karşıladığı, kollarını hoş geldin dercesine ardına kadar açtığı anlardı. Patrick o sabahın erken saatinde onu taraçada gezdirmiş, panjurların ardında geko var mı diye birlikte bakınmışlardı. Thomas yanlarından geçtikleri her panjura yapışıyor, sonra da

Patrick mandalları gevşetip onları gıcırdatarak açıyordu. Bazılarının arkasından gerçekten bir geko fırlıyor ve üst kattaki bir panjura sığınıyordu. Thomas da ağzı hayretten yuvarlanmış bir halde hayvanı işaret ediyordu. Geko gerçek bir deneyimi ve paylaşılan heyecanı tetikleyen şeydi. Patrick, gözleri Thomas'ınkiyle aynı hizaya gelene kadar başını yan yatırıyor, ona rastladıkları şeylerin adını söylüyordu. "Kedi otu... Kamelya... İncir ağacı." Thomas bir süre sessiz kaldıktan sonra ansızın, "Tırmık!" dedi. Patrick dünyayı oğlunun bakış açısıyla hayal etmeye çalıştı, ama olacak şey değildi. Çoğu zaman dünyayı kendi bakış açısından bile tasavvur edemiyordu. Bayat, uzak ve ancak yer yer zevk veren günlerin gerisindeki gerçek umutsuzluğun hızlandırılmış kursu için akşamın çökmesini beklemesi gerekirdi. Thomas onun antidepresanı olsa da, belinin ağrımaya başlamasıyla bu etki çabucak geçiyor ve bir süre sonra erken ölüm kaygısına teslim oluyor, çocukları hayatlarını kazanmaya başlamadan ve baba kaybıyla baş edecek yaşa ermeden can vereceği korkusuna kapılıyordu. Gerçi vakitsiz öleceğine inanmak için bir sebebi yoktu; o yüzden çocukları yüzüstü bırakmanın fazla belirgin ve denetlenemeyen bir yoluydu bu. Patrick için umudun en büyük simgesi Thomas olmuştu ve başka hiçbir şey onun yerini tutamazdı.

Neyse ki yakında Johnny geliyordu. Patrick bir şeyleri kaçırdığından emindi çünkü ve Johnny'nin onu aydınlatabileceğini biliyordu. Bir şeyin hastalıklı olduğunu görmek kolay, ama iyi olmanın anlamını bilmek zordu.

"Patrick!"

Peşindeydiler. Julia ona sesleniyordu. Şuraya gelip zeytin ağacının arkasında ona katılsa, şipşak oral seks yapsa ne güzel olurdu; sofraya hiç olmazsa biraz hafiflemiş ve sakinleşmiş olarak otururdu. Harika bir fikir. Gece kapısının önünde dikilmek. İç içe geçen utanç ve hüsrana duygu-

ları. Güçlkle ayağa kalktı. Dizler gidiyordu. İhtiyarlık ve ölüm. Kanser. Kendi mahrem alanından çıkıp başkalarıyla olmanın karmaşasına girmek ya da kendi mahrem alanının karmaşasından çıkıp başkalarıyla iletişime geçmenin zahmetsiz mecburiyetine girmek. Bunların hangi yönde işlediğini hiçbir zaman bilemiyordu.

“Julia. Buradayım.”

Julia zeytinliğin daha engebeli zemininde dikkatle yürüyerek geldi. “Seni bulmam için gönderdiler beni. Saklanıyor musun?”

“Senden değil. Gel de şurada otur iki saniye.”

Julia, Patrick’in yanına oturdu ve birlikte çatallaşan gövdeye yaslandılar.

“Güzelmış burası,” dedi Julia.

“Çocukluğumdan beri burada saklanırım.” Patrick itiraf etmenin sakıncalarını tartarak durakladı.

“Sabahın dördünde kapının önüne gelmiştim.”

Julia, “Niye içeri girmedin?” diye sordu.

“Beni gördüğüne sevinir miydin?”

Julia eğilip Patrick’in dudaklarına kısacık bir öpücük kondurdu. “Tabii ki.”

Patrick’in içinde bir heyecan dalgası kabardı. Gençmiş gibi davranarak yerdeki keskin taşların ve kopmuş ince dalların arasında yuvarlandığını, sivrisinekler çıplak teninde kanını emerken erkekçe güldüğünü hayal edebiliyordu.

“Sana ne engel oldu?”

“Robert. Koridorda oyalanırken gördü beni.”

“Bir dahaki sefere oyalanmasan iyi edersin.”

“Bir dahaki sefer olacak mı?”

“Niye olmasın? Sen sikkın ve yalnızsın; ben sikkın ve yalnızım.”

“Tanrım,” dedi Patrick, “aynı odada beraberken çok fazla sikkınlık ve yalnızlık olacak.”

“Ya da belki elektriğin karşı kutupları gibi birbirlerini götürürler.”

“Sendeki sıklık yükü pozitif mi, negatif mi?”

“Pozitif,” dedi Julia. “Pozitif yüküyle mutlak olarak yalnızım.”

Patrick, “O zaman haklı olabilirsin,” diye gülümsedi. “Çünkü *bendeki* sıklıkta çok negatif bir şeyler var. Sıkıca denetlenen koşullar altında bir deney yapıp, sıklığı kusursuzca giderecek miyiz, yoksa aşırı bir yalnızlık yükü mü yaratacağız, görmemiz gerek.”

“Benim de seni artık gerçekten sofraya sürüklemem gerekiyor, yoksa herkes bir ilişki yaşadığımızı düşünecek.”

Öpüştüler. Diller. Patrick dilleri unutmuştu. Bir ağacın arkasında saklanıp gerçek bir öpüşmenin neye benzediğini görmek için deney yapan bir ergen gibi hissediyordu. Sersemleticiydi kendini böyle canlı hissetmek, neredeyse acı vericiydi. Ellerini Julia’nın karnına dikkatle koyarken yakınlık kurmak için duyduğu bastırılmış arzunun parmak uçlarına hücum ettiğini hissedebiliyordu.

“Beni şimdi baştan çıkarma,” dedi Julia, “bu hiç adil değil.”

İnleyerek ayağa kalktılar.

Julia eteğindeki tozu silkelerken, “Sana bakmak üzere çıkarken Seamus gelmişti,” dedi. “Kettle’a yılın kalan zamanında neler yaptıklarını açıklıyordu.”

“Peki Kettle nasıl karşıladı?”

“Galiba senle Mary’yi gıcık etmek için Seamus’u sevimli bulmaya karar verdi.”

“Tabii ki öyledir. Bunu şimdiye kadar anlamadıysam beni fazlasıyla heyecanlandırman yüzündedir.”

Fazla sırtmamaya veya ağırbaşlı görünmemeye çalışarak taş masaya doğru geldiler. Patrick ailevi dikkatin merceği altına tekrar girdiği duygusuna kapıldı. Thomas hoş geldin jestiyle kollarını hızla açtı. Robert bilen, ürkü-

tücü gözlerini üstüne dikti. Patrick, Thomas'ı kucağına alıp Mary'ye doğru gülümsedi ve içinden, "Kötü adamlar da gülümser," diye geçirdi. Sonra, çetin ceviz olmasıyla nam salmış bir yargıcın önünde suçluluğu besbelli olan bir müvekkili savunduğu zamanki ruh haliyle Robert'ın yanına oturdu. Hiçbir şeyi kaçırmazdı Robert. Patrick onun zekâsını takdir ediyordu, fakat ona bunalımını unutturan Thomas'ın aksine Robert, ebeveynlerin çocukları üstündeki –onun çocukları üstündeki– yıkıcı etkisinin sinisi inatçılığını daha çok hissettiriyordu. Sevgi dolu bir baba olsa bile, kendi ebeveyninin yaptıkları ağır hataları yapmasa bile Patrick'in bu uğurda gösterdiği hassasiyet başka bir düzlemde yine bir gerilim yaratıyordu ve Robert o gerilimin farkına varmıştı. Thomas'la beraberken Patrick daha başka hissediyordu; tutsaklığı ve rahatsızlığı içinde olsa daha serbest ve daha rahat hissediyordu. Her şey ne kadar umut kırıcıydı. Gerçekten iyi bir gece uykusu çekmeliydi. Kendine bir kadeh kırmızı şarap doldurdu.

Seamus sırtını sıvazlayarak, "Seni görmek güzel, Patrick," dedi.

Patrick'in içinden ona bir yumruk atmak geldi.

Kettle, "Seamus bana yaptıkları atölye çalışmalarını anlatıyordu," diye söze girdi. "Tek kelimeyle olağanüstü bulduğumu söylemeliyim."

"Sen de bir tanesine kaydolsana," dedi Patrick. "Kiraz mevsiminde burayı başka türlü göremezsin."

Seamus, "Ah, kirazlar," diye başladı. "Gerçekten çok özeller. Onların etrafında her zaman bir ayin düzenleriz; hayatın meyveleri, bilirsiniz."

Patrick, "Kulağa çok derin geliyor. Peki onları bir kiraz ağacının meyveleri olarak deneyimleseniz tatları daha iyi olur mu dersin?" diye sordu.

"Kirazlar... evet... hayır..." Eleanor ovaladığı iki eliyle düşüncesini alelacele uzaklaştırdı.

“Eleanor kirazlara bayılıyor. Muhteşemler, değil mi?”
Seamus, Eleanor’un elini güven telkin eden elleriyle kavradı. “Bakımevine ona her zaman taze koparılmışlardan bir kâse götürürüm.”

Patrick kadehini ağzına dikerek, “Yüklü bir kira ödüyormuşsun,” diye yorum yaptı.

Telaşlanan Eleanor, “Yok,” dedi, “kira yok.”

Patrick annesinin huzurunu kaçırdığını fark etti. Laf bile dokunduramıyordu. Tüm yollar kapalıydı. Kendine bir kadeh daha doldurdu. Günün birinde bütün bunları geride bırakması gerekeceğini biliyor, ama şimdilik kavgayı sürdürmek istiyordu; elinde değildi. Öte yandan, neyin kavgasını sürdürmek? Keşke annesinin ahmaklığını yasallaştırma zahmetine girmeseydi. Kadın ona kendini mirastan mahrum etme görevini vermiş, o da bunu özenle yerine getirmişti. Bazen temele gizli bir kusur yerleştirmeyi düşünmemiş değildi gerçi. Napoléon kanunlarının şart koştuğu miras hükümlerini boşa çıkartacak şekilde bir vakıf kurmak, vakfın vergi ve muhasebe işlerini yola koymak için farklı ihtisaslardan noterler ve avukatlarla toplantılar düzenlemiş, her yaptığıyla tasarıyı daha güçlü ve daha verimli kılmıştı. Şimdi de tek çıkış yolu, Eleanor’un kırpmayı önerdiği şu esnek borç aralığıydı. Oysa Patrick o hükmü sahiden onu korumak için oraya koymuştu. Annesinin ondan faydalanacağı umudunu unutmaya çalışmış, ama şimdi kaybetmek üzere olduğunu görünce, aslında o umudu içten içe beslediğini, o umudun kendiyle gerçekler arasında küçük ama ölümcül bir mesafe koymaya yaradığını anlamıştı. Yakında Saint-Nazaire’i temelli olarak kaybedecekti ve bu konuda yapabileceği hiçbir şey yoktu. Annesi, annelikten habersiz bir budalaydı ve karısı Thomas için onu terk etmişti. Neyse ki, diye içinden hıçkırdı, güvenebileceği bir dost vardı: Kadehine tekrar kırmızı şarap boca etti.

Kendini mutlaka sarhoş edip Seamus'a hakaretler yağdıracaktı; ama belki de yağdırmazdı. Ne olsa terbiyesiz davranmak, terbiyeli davranmaktan da zordu. Psikopat olmamanın kötü yanı buydu işte. Tüm yollar kapalıydı.

Orada bir şeyler oluyordu şüphesiz, ama kendi içine öyle dalmıştı ki, nelerin döndüğünü çıkarmak zordu. Hem zaten kuyunun kaygan duvarından güçbela tırman-sa da, Kraliçe Mary'nin çocuk yetiştirme yöntemlerini göklere çıkaran Kettle'dan veya Keltlerin karizmasını tebliğ eden Seamus'tan başka ne bulacaktı? Hafıza ve çağrışımın zırhtan eldivenine benzer vadiye baktı. Manzaranın ortasında Mauduit'lerin çirkin çiftlik binası ve ön bahçede hâlâ büyümeyi sürdüren iki koca akasya ağacı görölüyordu. Küçükken kaba saba bir çocuk olan Marcel Mauduit'le sık sık oynardı Patrick. Vadi tabanındaki akarsuyun iki yanında yükselen kamışlardan mızraklar yaparlardı. Onları küçük kuşlara fırlatırlar, ama kamış parçası hedefteki dala ulaşmadan birkaç dakika önce o kuşlar tüneklerini boşaltmış olurlardı. Patrick altı yaşındayken Marcel onu babasının bir tavuğun başını nasıl kestiğini izlemeye davet etmişti. Dediğine göre, başını arayan tavuğun etrafta aptal aptal koşturmasını izlemekten daha ilginç ve eğlenceli bir şey yoktu. O yüzden de Patrick'in gelip bizzat görmesi gerekiyordu. Oğlanlar akasya ağaçlarının gölgesinde beklemişlerdi. Eski bir nacak, karmakarışık kesiklerle kaplı kahverengimsi bir çınar kütüğüne elverişli bir açıyla saplanmıştı. Marcel baltalı bir Kızılderili gibi dans ediyor, düşmanlarının kellesini uçurur gibi yapıyordu. Patrick tavuk kümesindeki kargaşalığın sesini uzaktan duyabiliyordu. Marcel'in babası, adamın koca karnına kanatlarını faydasızca vuran bir tavuğu boynundan tutarak geldiğinde Patrick hayvanın tarafını tutmaya başlamıştı bile. Onun kurtulmasını diliyordu. Tavuğun olacakları anladığını görebiliyordu. Mösyö Mauduit onu

yan tutmuş, boynun kenardan dışarı taşacak şekilde kütüğün üstüne yerleştirmişti. Derken, nacağı öyle bir indirdi ki, kuşun başı Patrick'in neredeyse ayakları dibine uçuverdi. Sonra tavuktan geri kalanı çabucak yere koydu ve Marcel güler, eğlenir, eliyle işaret ederken, cesaret verir gibi hayvana eliyle pıt pıt vurarak, çılgın bir özgürlükle onu koşturmayla bıraktı. Başka bir noktada tavuğun gözleri gökyüzüne, Patrick de onun gözlerine bakıyordu.

Dördüncü kadehle birlikte Patrick muhayyilesinin Victoria dönemi melodramlarına doğru meylettiğini fark etti. Karanlık sahneler kendi kendine peydahlanıyor, o da buna bir son vermeye yeltenmiyordu. Seamus'un boğulup şişmiş gövdesi Thames Irmağı'nda yüzüyordu, sözgelimi. Annesinin tekerlekli sandalyesi kontrolden çıkmış, Dorset'teki bir patikadan uçurumlu kıyıya doğru paldır küldür ilerliyordu. Kadın kayaların eşiğini aşmış tam öne doğru devrilirken fondaki enfes Milli Park manzarası Patrick'in gözünden kaçmamıştı. Bunların hepsini artık sahiden geride bırakması, gerçeğe dönmesi, çağına dönmesi, gerçekleri kabul etmesi gerekse de bu seferlik, kendini sahte bir vasiyete son rötuşları yaparken hayal etmeyi sürdürecekti ve bu arada çalışma masasının kenarına oturmuş olan Julia, iç çamaşırındaki giriftliklerle aklını çecekti. Ve bu seferlik, kendine bir kadeh şarap daha boca edecekti.

Thomas kucağında öne doğru eğilince Mary, her zamanki kusursuz sezgisiyle oğluna hemencecik bir bisküvi uzattı. Oğlan her gün yüzlerce defa yaptığı gibi, her istediğini alacağına kanaat getirmiş olarak kucaktaki yerine tekrar çöktü. Patrick kıskançlık var mı diye yüreğini yokladı, ama yok. İçi karanlık duygulardan geçilmese bile küçük oğlunu bir rakip olarak görmüyordu. İşin püf noktası, annesine karşı olan nefretini üst düzeyde tutarak Thomas'ı, kendisinin besbelli eksikliğini hissettiği

temelleri sağlam atılan oğlunu kıskanmaya mahal bırakmamaktı. Thomas ikinci bir kez daha öne doğru eğildi ve soru soran bir mırıltıyla bisküvisini Julia'ya uzatarak ona bir ısırık ikram etti. Islanıp hamura dönmüş şeye bakan Julia, "Ööö. Çok teşekkür ederim," diye onu geri çevirdi.

Patrick'in kafasına, Thomas'ın cömertliğindeki anlamı bu derece kaçıran biriyle sevişemeyeceği bir anda dank etti. Yoksa sevişebilir miydi? Duyduğu tiksintiye rağmen kellesi uçurulmuş bir tavuktan pek de farklı olmayan şehveti başıboş koşturmaya devam ediyordu sanki. Artık her şeye sarhoşluğun araya koyduğu sahte bir mesafeyle, kendine acıma ve hafıza kaybının bataklığı önündeki küçük bir tepecikten bakar gibi bakıyordu. Sahiden toparlanması gerektiğini, bu yolda böyle devam edemeyeceğini görüyordu. Günün birinde bunların hepsini geride bırakırdı bırakmasına, ama önce kendini hazır hissetmesi gerekiyor ve ne zaman hazır olacağını da denetleyemiyordu. Yine de hazır olmaya hazırlanabilirdi. Sandalyesinde tekrar arkaya yaslanıp hiç olmazsa bu kadarı için kendini ikna etti: bu ayın sonuna kadar yapacağı şey, iyi olmanın hazırlığına hazırlanmaktı.

Ucuz bir puro yakan Johnny, “Ee, nasılsın?” diye sordu.

Alev alan kibrit çöpü, ay ışığının vurduğu siyah beyaz peyzaja bir parça renk getirdi. İki arkadaş akşam yemeğinden sonra laflayıp puro tütürmek için dışarı çıkmışlardı. Patrick boz renkli çimenlere bakıp gözlerini ayın şiddetinden solmuş yıldızlarıyla gökyüzüne kaldırdı. Nereden başlayacağını bilmiyordu. Önceki günkü “ööö” hadisesini bir şekilde atlatmayı başarak gece yarısından sonra Julia’nın odasına gizlice sızmış ve sabahın beşine kadar orada kalmıştı. Julia’yla bir vehim pusunun içinde uyumuş, dürtüselliği ve ihtirası o pusu bir türlü dağıtamamıştı. Zinayla gelişen duyguların neye benzediğini kendine sormaktan Julia’nın duygularını neredeyse gözden kaçırmıştı. Uzuvarının ve teninin nispeten sönük gerçekliğinden ziyade bir nostalji mekânı olan bir kadının tekrar içine girmenin anlamı neydi? Zamanın Yakalanması¹ demek olmadığı kesindi. Haysiyetsiz bir duygunun çamurunda ağnayan bir domuz olmak istem dışı hafıza ve çağrışımlı düşünmenin rastlantısal zamansızlığına yetmiyordu. Kendi hayatının eğri büğrü kaldı-

1. İngilizcesi, *Time Regained*: Marcel Proust’un *Kayıp Zamanın İzinde* serisinin son kitabı, *Yakalanan Zaman*’a gönderme. (Ç.N.)

rım taşları, gümüş kaşıkları ve gümüş kapı tokmakları neredeydi? Onlara denk gelse, yüzen köprüler kendi özerk tuhaflıklarıyla –ne özgüne ne de tekrarlanana, ne geçmişe ne de firari şimdiki zamana ait olmaksızın, ama zamanın doğrusallığını çepçevre kuşatmaya kadir zengin bir şimdiki zaman olarak– peydahlanıverir miydi? Bunu düşünmek için bir neden yoktu. Patrick kendini yalnızca kesif bir hayal gücünün alelade büyüsünden değil, kendi bedensel duyumlarına gömülmenin iyice alelade büyü-sünden de mahrum hissediyordu. Cinsel zevkin müstes-nalığını tecrübe edemediği için kendini ayıplayacak de-ğildi. Cinselliğin her türlü –illa ticari anlamda değil, başka bir şeyin yerine geçme bakımından, daha derinde-ki etimolojik anlamıyla da– her iki taraf için de fahişelik demekti. Bunun bazen, arzu nesnesiyle insanın yatmış bulunduğu kişinin haftalar, hatta aylar boyunca özdeş olmayı sürdürecekt derecede etkili bir biçimde yapılıyor olması, altta yatan arzu modelinin yanılsamalı yuvasın-dan er veya geç uzaklaşmasını önleyemiyordu. Julia ör-neğine gelince, bunun aykırılığı, onun kendi yerine geç-mesi, yirmi yıl önce olduğu gibi, uzaklaşma öncesi sevgi-liyi temsil etmesiydi.

Patrick'in sorusunu cevaplamak istemediğini anla-yan Johnny, “Bir puro bazen yalnızca bir purodur,” dedi.

Patrick, “Ne zaman?” diye sordu.

“Sen onu yakmadan önce; yaktıktan sonra yeniden kurulmuş orallığın bir belirtisinden ibarettir.”

“Bu puroyu içiyorsam sigarayı bırakmış olduğum içindir,” dedi Patrick. “Bunun kesin olarak açıkça anlaşıl-masını istiyorum.”

“Seni çok iyi anlıyorum.”

“Çocuk psikoloğu olmanın külfetlerinden biri,” diye devam etti Patrick, “sen birine nasıl olduğunu sorduğun-da onun sana nasıl olduğunu anlatması. O yüzden iyiyim

demek yerine sana gerçek cevabı vermem gerekiyor: iyi *değilim*.”

“İyi değil misin?”

“Kötüyüm, keşmekeş içindeyim, ürkmüş durumdayım. Duygusal yaşantım sözsüzlüğe doğru her yönde dalga dalga yayılıyor ve bunun sebebi sadece Thomas’ın konuşmaya henüz başlamaması veya Eleanor’un dilsiz kalması değil, aynı zamanda, denetleyebildiğim şeylerin küçüklüğü karşısında denetleyemediklerimin enginliğini içimde hissetmem. Çok ilkel ve bir o kadar da kudretli bir şey bu. Yaban hayvanlarını uzak tutan ateş için yakacak odun kalmadı; ona benzer bir durum. Ama daha kafa karıştırıcı bir şey de var: o yaban hayvanları, benim galip gelen yanımin bir parçası. Onları parçalamadan, onların beni parçalamasına engel olamam; ama onları parçalarsam kendimi de parçalamış olurum. Gerçi bu bile kulağa fazla tertipli geliyor. Aslında çizgi filmlerde birbiriyle kavgaya eden kedilere benzetmek daha doğru: içinden ünlem işaretlerinin fırladığı bir girdaba döndüm.”

Johnny, “Olan biteni bayağı iyi kavramış gibisin,” dedi.

“Bunun bir avantaj olması gerekir, ama olan biteni ne kadar kavrayamadığımı anlatmaya çalıştığım için aslında bir engel.”

“İçindeki keşmekeşi anlatmana engel değil ama. Sadece dışa vurmaya çalıştığın zaman bir engel.”

“Belki de dışa vurmak istiyorum; böylece şu kocaman ruh haline bürüneceğine hiç olmazsa biraz somutluk kazanır.”

“Bence bazı somut halleri kesin vardır.”

“Hımm...”

Patrick içinde o somut halleri araştırırken uykusuzluğunu, ağır içiciliğini, dönem dönem aşırı yemesini, sürekli yalnız kalmak isteyişini ve bunu başarabildiği durum-

larda, dün geceki zina vakası bir yana (yoksa bir yana koyalı mı? Johnny'yi saran kuvvetli çekim alanının itiraf ettirici etkisini hissedebiliyordu), birinin arkadaşlığını çaresizce aramasını hatırladı.

Daha birkaç saat önce bunun bir hata olduğu sonucuna varmış ve Julia'yla yapacağı olgun konuşmayı hayal etmeye başlamıştı. Alkolün meddine tekrar kapıldığı şimdiyse, hatanın yatağa girmesinde değil, yanlış tutumla girmesinde olduğuna kanaat getiriyordu. Toparlamalıydı. Toparlayacaktı.

“Toparlamalıyım,” dedi.

Johnny, “Neyi toparlamalısın?” diye sordu.

Patrick muğlak konuştu. “Her şeyi işte.”

Johnny'ye kesinlikle anlatmayacak, alev almış arzularının patolojik bir çerçeveye oturtulmasına ve daha kötüsü, bir tedavi programına alınmasına göz yummayacaktı. Öte yandan, açık davranmayacaksa Johnny'yle arkadaşlığının ne anlamı kalırdı? Otuz yıllık dosttular. Johnny'nin ebeveynleriyle onunkiler tanışıyorlardı. Birbirlerinin hayatını derinlemesine biliyorlardı. Patrick intihar etmeyi aklından geçirse bile bu konuda Johnny'nin fikrini sorardı. Belki sohbetin konusunu kendi akıl sağlığından sevindikleri bir başlığa, zamanın kendi nesillerini nasıl öğüttüğüne çevirebilirdi. Bu süreç için kullandıkları kestirme tabir, Napoléon'un ordusundan kalan kana bulanmış postalsız dağınık topluluğun donmuş atlar ve can veren insanlar arasından aksayarak geçişine ait, ikisinde de bulunan canlı tabloya atıfla, “Moskova'dan Çekilme”¹ idi. Johnny önceki yıl, sırf meraktan, kendi okulundaki bir mezunlar yemeğine katılmıştı. Ve ardından da izlenimlerini Patrick'e aktarmıştı. On birinci sınıfların öğrenci tem-

1. Napoléon'un Moskova'dan Geri Çekilmesi. Alman ressam Adolph Northen'e (1828-1876) ait tablo. (Ç.N.)

silcisi şimdi kokain bağımlısıydı. O yıl mezun olanlar arasındaki en parlak öğrenci, devlet bürokrasinin orta kademesine saplanıp kalmıştı. Gareth Williams akıl hastanesinde olduğu için yemeğe gelememişti. En “başarılı” akranları da ticari bir bankanın başkanıydı, ama Johnny’ye göre o da “sahicilik radarına girememiş” idi. O radarı önemserdi Johnny; onun gözünde, insanın sonunda kendini yol kenarındaki bir çukurda bulup bulmayacağını o radar belirlerdi.

Fakat Patrick kendini ortak hayal kırıklığının, ilkelere ihanetin ve kaybın güvenli zeminine çıkaramadan Johnny, “Kendini kötü hissetmene üzüldüm,” dedi.

Patrick, “Dün gece Julia’yla yattım,” diye açıkladı.

“Bu seni daha iyi hissettirdi mi?”

“Daha iyi hissettirdi mi diye merak ettirdi. Belki fazla düşünülmüş bir hareketti.”

“‘Toparlaman’ gereken şey bu.”

“Kesinlikle. Sana söyleyip söylemeyeceğimi bilemiyordum. Ne olduğunu tam olarak çözersek bu işe bir son vermem gerekebilir diye düşündüm.”

“Sen zaten çözmüşsün.”

“Bir yere kadar. Thomas’ın beni, Robert’ın hiç yapmadığı bir şekilde, kendi bebekliği tekrar düşünmeye yönelttiğini biliyorum. Belki bu geri dönüş böyle sahicilik katan şey, eski dayanağımın tekrar ön plana çıkmasından, annemin bir anne bakımına muhtaç olmasındandır. Her halükârda, gecelerim aile geçmişinden gelen derin bir kasvetin tehdidi altında ve o saatleri kendi başıma, ilkel bir karmaşa içinde geçirmektense bana gençliğimi nispeten zararsızca öldürme fırsatını sunan Julia’yla geçirmeyi tercih ederim.”

“İlkel Karmaşa, Gençliğin Ölümü; bunların hepsi kulağa ne kadar simgesel geliyor. Bir kadın bazen yalnızca bir kadındır.”

“Sen onu yakmadan önce mi?”

Johnny, “Yo, yo, o puro için geçerliydi,” dedi.

“Gerçekten de kolay cevaplar yok. Tam bir şeyi çözdüğünü düşünmeye başlıyorsun...”

Patrick sağ kulağında bir sivrisineğin vızıltısını işitti. Başını çevirip sese doğru duman üfledi. Ses kesildi.

“Tabii ki yaşadıklarımın gerçek ve somut olmasını, onları tüm varlığımla yaşamayı ben de isterim; özellikle konu sevişmek olunca,” diye sözünü sürdürdü Patrick. “Ama senin de söylediğin gibi, her şeyin gayet bilinen bir sendrom veya çatışmayı temsil eder görüldüğü simgesel alana sığınıyorum. Bir keresinde doktoruma, bana yazdığı bir antivirüs ilacının yan etkilerinden şikâyet etmiştim. Müthiş sarsılmaz bir soğukkanlılıkla, ‘Ha, evet, bu bilinen bir şey,’ demişti. Bu arada ona bilinmeyen bir yan etkiden söz edince, ‘Daha önce hiç duymadım,’ dediğini de hatırlatırım. Ben galiba onun gibi olmaya, olgulara yoğunlaşarak yaşantıya karşı bağışıklık kazanmaya çalışıyorum. Tersini hissettiğim, yabancı, tehditkâr ve denetimden çıkmış olduğunu bildiğim halde, ‘Bu bilinen bir şey,’ diye kendime telkin ediyorum.”

Keskin bir iğne acısı hisseden Patrick, “Siktiğimin sivrisinekleri,” diye ensesine gereğinden sert bir şaplak indirdi. “Beni çiğ çiğ yiyorlar.”

Johnny şüpheyile, “Bunu daha önce hiç duymadım,” dedi.

Patrick de, “Ha, bu *bilinen* bir şey,” diye onu temin etti. “Papua Yeni Gine’nin dağlık kesiminde yaşayanlar arasında gayet yaygındır. Asıl sorun, sana kendini çiğ çiğ yedirip yedirmeyecekleri.”

Johnny bu konuyu sessizlikte boğulmaya bıraktı.

Patrick, “Dinle,” diyerek öne doğru eğildi ve daha hızlı konuşmaya başladı. “Şu an yaşadığım şeyler küçük-lüğümde yaşadıklarımınla bir şekilde ilişkili, bundan şüp-

he duymuyorum. Bendeki gece anksiyetesiyle bebeklik yatağında kapıldığım boşluk duygusu arasında bence mutlaka bir benzerlik var ve bu da, annemle babamın hem benim iyiliğim için hem de onları parmaklarında oynatacak küçük bir canavara dönmemi engellemek için işlerine geldiği şekilde beni görmezden gelmelerine dayanıyor. Annemin cehenneme giden yolu her zaman tertemiz bir yürekle döşediğini sen de biliyorsun; dolayısıyla iradeyi ezen bir terbiyeyle yetiştirilmenin kişiliği oluşturmada avantaj sağladığı fikrinin babamdan çıktığını varsayabiliriz. Ama bunun doğrusunu öğrenebilir miyim ve öğrensem bile bana ne faydası olur?”

“Eh, ilk olarak şunu söyleyeyim ki, Mary’yi Thomas’ tan ayırmak için ikna kabiliyetini kullanmıyorsun. Ama kendi küçüklüğüne arada bir bağ kurmasan bu kabiliyetini devreye sokacağın da hemen hemen kesin. Çizilmesi en zor haritaların erken döneme, ilk iki yıla ait olanlar olduğu doğru. Bu konuda ancak tahmin yürütebiliriz. Mesela birinin bekletilmeye karşı şiddetli bir tahammülsüzlüğü varsa, daimi bir açlık duyuyor ve yemek yemek içindeki çaresizliği büyütmekten başka bir işe yaramıyorsa, aşırı tetiklik yüzünden uyku tutmuyorsa...”

Patrick ağlamaklı bir sesle, “Sus! Sus!” dedi. “Hepsi doğru.”

“Bunlar ilk zamanlarda gördüğün bakımı akla getirir,” diye sözünü sürdürdü Johnny, “Eleanor’un ‘sıra dışı gerçeklik’ ve ‘erk hayvanları’yla kalıcılaştırmak istediği her şeye kadir fantezi âlemini değil. Bizler her zaman ‘bizi kendimizden gizleyen örtüleriz’, ama anıların olmadığı, oturmuş bir benlik duygusunun olmadığı bebekliğimize bakınca zaten *her şey örtüden ibaret*. Yoksunluk yeterince şiddetliyse bunu idrak edecek kimse de olmaz. Burada yapılacak şey, bulabileceğimiz en iyi sahte benliği bulup onu sağlamlaştırmak; yoksa sahici benliğimize

ulaşmak gibi bir seçenek yok. Ama senin durumun böyle değil. Bence sen kontrolü kaybetmeyi kaldırabilir, boşluk duygusunda serbest düşüşe geçebilirsin. Geçmiş seni mahvetseydi şimdiye kadar ederdi.”

“Gerçekten eder miydi? Bence doğru nı da bekliyor olabilir. Geçmiş bu, dünya kadar vakti var. Tükenen bir şey varsa geleceğin ta kendisi.”

Patrick şarap şişesini kadehine boşalttı.

“Bir de şarap,” diye ekledi.

“Ee,” dedi Johnny, “bu gece ‘toparlamaya’ çalışacak mısın?”

“Evet. Vicdanım biraz beklemediğim şekilde isyan ediyor. Mary’yi cezalandırmak için Julia’yla yatağa giriyor değilim, ben sadece biraz şefkat istiyorum. Mary ğrense belki rahatlar bile. Bana ihtiyaım olanı verememesi ona dert oluyordur, o öyle biri.”

“Yani ona iyilik yapıyorsun,” dedi Johnny.

“Evet. Bu konuda övünmek hoşuma gitmiyor, ama aslında ona yardımcı oluyorum. Beni yalnız bıraktığı için kendini suçlu hissetmesine gerek yok.”

“Keşke başkaları da senin gibi yceğnll olsa.”

Patrick, “Bence birçok insan öyle zaten,” dedi. “Ama ailemde iyiliksever bir damarın olduğunu sen de biliyorsun.”

“Söylemek istediğim bir şey var,” dedi Johnny, “o da sana bir bakış açısı kazandırmayacaksa serbest düşüşe geçmenin anlamsız olacağı. Thomas güvenli bir bağ kuracağı bir dönemden geçiyor. Evliliğini mahvetmeden veya Mary’yi bunalıma sokmadan onun üçüncü doğum gününü grebilirsen bu büyük bir başarı olur. Robert’ın da bence ayakları yere sağlam basıyor. Ayrıca bir şeye üzüldüğünde onu eğlendiren şu müthiş taklit yeteneği var.”

Patrick cevap vermeye kalmadan tel kapı açıldı ve manyetik şeridine çarparak tekrar kapandı. İki arkadaş

da evden kimin çıktığını anlayana kadar sessizce beklediler.

Patrick boz renkli çimlerin üstünden hışırdayarak gelip görüntüye girene, “Julia,” dedi, “gel, katıl bize.”

Julia, “Herkes bu adamlar ne yapıyor diye merak etti. Aya karşı uluyor musunuz, yoksa hayatın anlamını mı çözmeye çalışıyorsunuz?” diye sordu.

Patrick, “İkisi de değil,” dedi. “Bu vadide zaten yeterince uluyan var, hayatın anlamını da yıllar önce çözmüştük: ‘Dik dur ve düşmanlarının mezarına tükür.’ Öyle değil miydi?”

“Hayır, hayır,” dedi Johnny. “‘Komşunu kendin gibi sev’ idi.”

“Öyle mi? Eh, kendimi ne kadar sevdiğim düşünülürse ikisi de aşağı yukarı aynı kapıya çıkıyor.”

Julia ellerini Patrick’in omuzlarına yaslayarak, “Ah canım, en azılı düşmanın kendin misin?” diye sordu.

“Öyle olmasını umduğum kesin,” dedi Patrick. “Bir başkasının bunda benden daha iyi çıkacağını düşünmek bile istemiyorum.”

Johnny purosunu çitirdatıp parçalayarak kül tablasında ezdi.

“Sen kimin mezarına tüküreceğine karar verirken ben yatağa gidebilirim,” dedi.

Patrick, “Oo pitipiti,” diye başladı.

“Biliyor musunuz, Lucy’nin akranları artık, ‘Size geldik bitlendik,’ demiyor, ‘Size geldik eğlendik,’ diyorlar. Çok tatlı değil mi?”

“‘Dandini dastana’yı da değiştirdiler mi? Yoksa danelar hâlâ bostana girebiliyor mu? Tanrım.” Patrick, Johnny’ye baktı. “Her cümlenin altından bilinçaltımızın sızdığını duymak senin için zor olmalı.”

Johnny, “Tatildeyken duymamaya çalışıyorum,” dedi.

“Ama işe yaramıyor.”

Johnny gülümsedi. “İşe yaramıyor.”

Patrick, “Herkes yattı mı?” diye sordu.

“Kettle hariç herkes,” dedi Julia. “O da biraz yalnız kalmak istedi, galiba Seamus’a âşık. İki gündür öğleden sonraları onun kulübesine çay içmeye gidiyor.”

Patrick, “Ne yapıyor?” diye sordu.

“Kraliçe Mary’nin dulluğundan dem vurmayı bırakıp ‘insanın tüm potansiyelini açmaktan’ konuşur oldu.”

“Piç Seamus. Bu gidişle Mary’yi de mirastan mahrum bıraktıracak. Ve benim onu öldürmem gerekecek,” dedi Patrick.

Julia, “Vasiyetini değiştirmeden Kettle’ı öldürmek daha iyi olmaz mı?” diye sordu.

“Doğru düşündün. Duygularımla konuştum.”

Johnny, “Ne oluyoruz yahu?” diye sordu. “Macbeth’lerle bir akşam mı geçiriyorum? Az önce kadının tüm potansiyelini açmasına ne oldu?”

“Tanrım,” dedi Patrick, “son zamanlarda kimi okuyorsun? Senin gerçekçi biri olduğunu sanırdım; rastladığı her çiçek aranjmanında yaratıcılığın şahikasını gördüğünü iddia eden bir insan potansiyeli budalasını değil. Bir psikoterapi dehasının eline düşse bile Kettle’ın zirvesi, Cheltenham’da bir tango kursuna katılmak olur; Seamus’a gelince, o olsa olsa kadının ‘tüm potansiyeli’ni tümüyle soyup soğana çevirir.”

Johnny, “Kettle’ın gerçekleştirmemiş olduğu potansiyelinin –ve bu yalnız onun için geçerli değil– hobileriyle, hatta başardıklarıyla bile bir alakası yok,” diye itiraz etti. “Bu herhangi bir şeyi yapıp yapamamakla alakalı.”

Patrick, “Ha, böyle bir potansiyelden söz ediyoruz,” dedi. “Haklısın tabii ki, bu konuda hepimizin çalışması gerek.”

Bu arada Julia tırnaklarıyla Patrick’in uyluklarını Johnny’ye belli etmeden hafifçe tırmalıyordu. Patrick

biraz eksik de olsa bir sertleşmenin, iç çamaşırının en olmadık katları arasına doğru ilerlediğini hissediyordu. Johnny'nin önünde pantolonuyla uğraşmak istemediğinden, sorunun geçmesini güvenle bekledi. Çok beklemesi de gerekmedi.

Johnny ayağa kalktı ve Patrick'le Julia'ya iyi geceler diledi.

Eve doğru yürürken, "İyi uyu," diye ekledi.

Patrick, Kettle'ın sesini canlı ve kışkırtıcı bir edayla taklit etti. "Bazılarımız tüm potansiyelini açmakla fazla meşgul."

Johnny'nin eve girdiğini duyar duymaz Julia bacakları açık ve yüzü ona dönük olarak Patrick'in kucağına çıktı ve ellerini omuzlarına atıp aşağı doğru serbestçe sallandırdı.

"Biliyor mu?" diye sordu.

"Biliyor."

"Bu iyi bir fikir mi?"

"O kimseye bir şey söylemez."

"Söylemez belki, ama bizim de artık kimseye söylememek gibi bir şansımız kalmadı. Şimdiden kimin bildiği, kimin bilmediği meselesine girdiğimize inanamıyorum. Daha yeni yatağa girdiğimiz halde bir bilme sorumuz var."

"Bilmek her zaman sorundur."

"Niye?"

"Çünkü bir bahçe vardı, tamam mı? Bir de elma ağacı..."

"Hadi ama bunun konuyla ne ilgisi var? Ben öyle bir bilmekten söz etmiyorum."

"Birlikte oldular. Tanrı'nın yokluğunda, bizi kimin neyi bildiğiyle meşgul edecek, bilginin tüm sahalarını kuşatan bir dedikodu faaliyetimiz var."

"Ben aslında kimin neyi bildiğiyle değil, birbirimiz

için ne hissettiğimizle ilgileniyorum. Bence sen konunun bilgiyle ilgili olmasını istiyorsun, çünkü bu yüreğine değilse bile aklına daha çok yatıyor. Her halükârda, Johnny'ye söylemek zorunda değildin."

Derdini anlatma veya bir tartışmayı kazanma isteğini bir anda tümüyle yitiren Patrick, "Neyse ne," dedi. "Neyseneadam diye bir süper kahraman olması gerektiğini düşünürüm sık sık. Ama Süpermen veya Örümcek Adam gibi bir aksiyon kahramanı değil, daha çok bir eylemsizlik kahramanı, bir teslimiyet kahramanı."

"'Neysene'yle 'Adam' arasında bir virgül var mı?"

"Ancak konuşmaya zahmet ettiği zamanlarda ve inan bana, o zamanlar hiç de çok değil. Birisi, 'Tam üstümüze bir göktaşı geliyor. Dünyada tüm hayat son bulacak!' diye çılgılık attığında o, 'Neyse ne, adam,' diyecek ve arada bir virgül olacak. Ama mesela bir etnik temizlik veya paranoid şizofreni vakası sırasında onu çağırıp, 'Bu tam Neyseneadamlık bir iş,' dediklerinde, kelime bitişik oluyor."

"Pelerini var mı?"

"Tanrım, hayır. Yıllar geçse de o hep aynı eski kot pantolon ve tişörtü giyiyor."

"Ve senin bu fantezin hep Johnny'ye anlatmakla yanlış yaptığını kabul etmemek için."

"Seni üzdüyse yanlıştı," dedi Patrick. "Ama en eski dostum bana neyimin olduğunu sorduğunda en önemli meseleyi dışarıda bırakmak en basitinden samimiyetsizlik olurdu."

"Zavallı, ne kadar da..."

Patrick, "Sahiciyim," diye araya girdi. "Benim sorum hep bu olmuştur."

Julia, "O sahiciliğinin birazını da üst kata getirmeye ne dersin?" diyerek Patrick'e doğru eğildi ve onu uzun uzun, ağır ağır öptü.

Neyse ki Julia onu cevaplayamaz hale getirmişti. Yoksa Patrick ne diyeceğini bilemiyordu. Acaba onun önceki geceki sııııı ve aklının başka yerde oluşuyla dalga mı geçiyordu? Yoksa fark etmemiş olabilir miydi? Başka zihinler sorunu. Of, yine oralara giriyordu. Öpüşüyoruz şurada. Kendini versene. Kendini verdiğini hayalinde canlandırıyor. Yok, canlandırma değil, olayın kendisi. Ya da her neyse. Sahici olmak için zihnini kendine dönen yanını görmezden gelmek gerektiğini kim iddia edebilirdi? Fikir yürütüyordu sonuçta. Sahiciliğın canlandırılmasından, kendini vermenin klişesinden ibaret olan bir şeyi yapacağım diye fikir yürütmeyi bastırmak niye?

Julia öpüşmeye ara verdi.

“Nereye gittin?”

Patrick, “Kafamın içinde kayboldum,” diye itiraf etti. “Benden sahiciliğımı de üst kata çıkarmayı isteyince dengem şaştı galiba; o kadar doluyum ki, bununla başa çıkabileceğimden emin değilim.”

“Ben sana yardım ederim,” dedi Julia.

Birbirlerinden ayrılıp abayı yakmış yeniyetmeler gibi el ele tutuşarak eve doğru yürüdüler.

Sahanlığa vardıktan sonra Julia’nın odasına girmek üzerelerken Lucy’nin yatak odasından boğuk kıkırtılar ve şiddeti artan şşşt sesleri geldi. Gizli âşıklar olmaktan çıkıp sorumlu ebeveynlere dönen Julia’yla Patrick yeni bir heybetle koridorda ilerlediler. Julia kapıyı hafifçe vurup beklemeden açiverdi. İçerisi karanlıktı ama koridordaki ışık, üstü dolu olan yatağı vurdu. Lucy’nin vazgeçilmez pofuduk oyuncaklarının hepsi; beyaz tavşanı, mavi gözlü köpeğı, hatta üçüncü doğum gününden beri dinî bir vecibe gibi çiğnediğı çizgili sincabı, iki büküm olarak değışik pozisyonlarda yatak örtüsünün üstüne dağılmış ve yatağın içindeki yerlerini canlı bir oğlan almıştı.

Julia, “Tatlım?” diye seslendi.

Çocuklar çıt çıkarmadılar.

“Uyuyormuş numarası yapmanıza gerek yok. Sizi koridorda duyduk.”

Aniden doğrulan Lucy, “Tamam, ama biz yanlış bir şey yapmadık,” dedi.

Julia, “Yaptığınızı söylemedik zaten,” diye karşılık verdi.

Patrick, “Bu gördüğüm en acayip altplan. Yine de, eğer istiyorlarsa, birlikte yatmamaları için bir sebep görmüyorum,” dedi.

Robert, “Altplan nedir?” diye sordu.

“Ana hikâyenin dışındaki bir yan konu,” dedi Patrick. “Onu biraz daha göze batacak şekilde yansıtır.”

“İyi de *biz* niye altplan oluyoruz?” diye sordu Robert.

Patrick, “Siz altplan değilsiniz,” dedi, “bizzat konunun kendisisiniz.”

Lucy araya girdi. “Konuşacak o kadar çok şeyimiz vardı ki, yarına kadar bekleyemedik.”

Robert, “Siz de bu yüzden mi hâlâ ayaktasınız?” diye sordu. “Konuşacak çok şeyiniz olduğu için mi? O yüzden mi bizim bir altplan olduğumuzu söyledin?”

“Dinle,” dedi Patrick, “söylediğimi unut.” Sonra Robert’ın kafasını olabildiğince karıştırmak için, “Herkes birbiri için ayrı bir altplan zaten,” diye ekledi.

“Ayın dünya çevresinde dönmesi gibi yani,” dedi Robert.

“Aynen öyle. Herkes dünyada olduğunu sanıyor, ama aslında başkalarının ayındalar.”

“Ama dünya güneşin çevresinde dönüyor,” diye itiraz etti Robert. “Güneşte kim var?”

Yaptığı yorumun asıl amacından bu kadar uzaklaştıklarına sevinen Patrick, “Güneş yaşanabilir bir yer değil,” dedi. “O bizim durmadan dönmemizi sağlayan bir hikâye, hepsi bu.”

Rahatı kaçmış görünen Robert bir soru daha soracaktı ki, Julia araya girdi.

“Bir saniyeliğine kendi gezegenimize dönebilir miyiz? Aynı yatağı paylaşmanızda bence bir sakınca yok, ama yarın su parkına gideceğimizi biliyorsunuz, o yüzden hemen uyumanız gerek.”

Lucy kıkırdamaya başlayarak, “Başka ne yapacaktık ki?” dedi. “Altımıza mı edeceğiz?”

O da, Robert da tiksiniş gibi abartılı sesler çıkarak ve kolları bacakları birbirine girerek kahkahalarla yatağa gömüldüler.

Patrick bir duble espresso daha ısmarladı ve garson kadının zikzaklarla bara dönmesini izlerken bir an, onun masalardan birinin üstüne kapanıp iki yandan tutunduğunu ve kendisinin de arkasına geçip onu düzdüğünü hayal etti. Fakat kafenin öbür yanında, gözleri kapalı ve bacakları hafif aralanmış, bir kertenkele kadar kıpırtısız olarak sabah güneşini özümseyen siyah bikinili kızla hayal âlemine zaten yeterince dalmışken ona ihanet edip dikkatini garsona vermenin yeri değildi şimdi. Patrick binkisinin çizgisini inceleyen kızın bakışlarındaki o büyük ciddiyetin etkisinden nasıl kurtulacağını bilmiyordu. Ortalama bir kadın o bakışı banyodaki aynaya saklardı, ama bu kız kendiyle meşgul olmanın kusursuz bir örneğini vererek parmağını iç çeperinde boylu boyunca gezdirdiği binkisini kaldırmış ve daha da ortaya çekmiş, asıl hedefi olan tam çıplaklıkla aradaki engeli olabildiğince küçültmüştü. Promenade Rose'de kendi paylarına düşen tabut kadar sahil parçasına sahip çıkmak için ağır ağır ilerleyen tatilci kitlesi onun için yoktu; bronzluğuna, ağda yapılmış tenine, belinin hatlarına olan hayranlığından, kendine olan aşkından gözleri onları görmüyordu. Patrick de ona âşıktı. Ona sahip olmazsa ölürdü. Eğer kaybolacaksa, ki öyle görünüyordu, onun içinde kaybol-

mak; eğer yer varsa, onun kendine olan sevgisinin içinde boğulmak isterdi.

Ama hayır, böyle olmasın. Lütfen. Eksiksiz bir spor malzemeleri setinin tecessüm etmiş hali az önce masada ona doğru yaklaşmış, kırmızı Marlboro paketiyle cep telefonunu kızın cep telefonuyla Marlboro Light paketinin yanına koymuş ve onu dudaklarından öpüp yanına oturmuştu – tabii o sandalyeye bir kas yığınının yaylana yaylana gelip en sonunda kurulabilmesine oturmak denirse. Kalp ağrısı. Tiksinme. Hiddet. Patrick ilk duygularının zemini üstünde sekerek kendini teslimiyetin melankolik göğüne kaldırdı. Elbette ki kızın bir sevgilisi olacaktı. Sonuçta bu iyi bir şeydi. Zamanın kendilerinden yana olduğunu düşünenler ile onun dişlerinden, Satürn'ün¹ mideye indirmek üzere olduğu evlatları gibi, sallandıklarını bilenler arasında gerçek bir diyalog olamazdı. Mideye indirilmek. Hissedebiliyordu: ön ayakları arasında sıkıştırdığı hâlâ canlı bir yaprak bitinden çekiştire çekiştire et koparan bir peygamberdevesinin ruhsuz ama etkili hücumu; kendinden emin bir aslan dişlerini boynuna geçirmişken onunla birlikte yere kapanmaya isteksiz bir Afrika antilobunun daireler çizerek hoplaması. Düşüş, kalkan toz, son kasılmalar.

Evet, Bikinili Kız'ın sahipli olması iyi bir şeydi. Onu kart zampara olmak gibi ucuz bir çareye yöneltecek o müstesna havadan ve pedagojik sabırdan yoksundu Patrick. İki haftalık ziyarete gelen Julia alıştırmıştı onu sekse ve eğer bir âşık arayacaksa da, yine Julia'yla aynı küflü kuşaktan zaman mültecileri arasında şansını denemeliydi. Tabii zikzak yaparak ona yaklaşan garson kız bir istis-

1. Yunan mitolojisindeki Titan Kronos'a karşılık gelen Roma tarım tanrısı. Kronos, çocuklarının onu tahtından edeceği korkusuyla onları doğar doğmaz yer. (Ç.N.)

na olabilirdi. Onun müşteri yorgunu gülümsemesindeki samimiyet her nasılsa Patrick'in ruh haline uyuyordu. Yoksa kot pantolonunun kalıbını dolduran o inatçı yuvarlak çıkıntıdan mıydı? Espressosuna bir fiske brendi koydurmayı tarttı. Saat daha sabahın on buçuğuydu, ama yuvarlak masalarda şimdiden buğulu soğuk bira bardakları belirmeye başlamıştı. Sadece iki günlük tatili kalmıştı. O günleri de pekâlâ sefahat içinde geçirebilirdi. Brendiyi sipariş etti. Böylece hiç olmazsa garson kız da az sonra dönerdi. Patrick onu böyle düşünmeyi seviyordu: Rahatlamanın acemice çarelerini arayan müşterisinin ihtiyaçlarına yorulmak nedir bilmeden koşarken zikzaklarla yanına gelip giden bir kız olarak.

Yüzünü denize döndü, ama suyun kör edici ışıltısı gözünü kamaştırınca elini güneşe siper etti ve sarı kumsalın kavsini hıncahınç dolduran onca insanı düşünmeye daldı; onlar koruyucu losyonlarla parıldar, raketler ve toplarla oynar, koyun durgunluğunda aylaklık yapar, havlu ve minderlerinde bir şeyler okurken hepsinin birden sert bir rüzgâr patlamasıyla yerlerinden kopup ışıltılı kumların ince örtüsüne karışmalarını, gürültülü bağır-tılar ve keskin çığlıklarla kesilen toplu mırıltıların yerini sessizliğe bırakmasını hayal etti.

Mary ve çocukları yok oluştan kurtarmak, kendi bedeninin çürüyüp dağılan kalkanıyla onlara birkaç saniye daha hayat vermek için koşarak plaja inmeliydi. Babalık ve kocalık rollerinden sıyrılmak için o kadar uğraşır ve tam da başarırken, olacak iş miydi şimdi bu rolleri özlemek? Çocukların –kumdaki çukurlara kovalarla deniz suyu doldurmak gibi– en beyhude görevler için bile insana kazandırdığı müthiş sorumluluk bilincinden daha iyi bir panzehir olamazdı şu müthiş beyhudelik duygusuna. Patrick ailesinden uzaklaşmayı başarmadan önce, yalnız kalınca açık bir ilgi alanına döneceğini veya dür-

bününü, çoğunlukla yaygaracı bir sığırcık topluluğu gibi önünde salınan yükümlülükler kütlesi yüzünden göremediği ender bir idrak türüne çeviren yalnız bir gözlemci olacağını hayal etmeyi severdi. Yalnızlık gerçekte kendi rollerini yaratıyor ve bu roller sorumluluğa değil, açlığa dayanıyordu. Ve şu şartlarda Patrick, arzu sarhoşu bir kafe röntgencisine veya gelirin kifayetsizliğini deli gibi ölçmeye çalışan bir hesap makinesine dönmüştü.

Bir role bürünüp onun içinde donmayan herhangi bir faaliyet var mıydı? Dinleyici olmadan dinlemek, düşünür olmadan düşünmek mümkün müydü? Şüphesiz, dünya bir geniş zaman fiili akışıyla, yanı başında hızla akan dinleme ve düşünme eylemleriyle doluydu, buna rağmen Patrick, zihin dünyasındaki kasvetli simgesel damarın etkisiyle o ısıltılı sele sırtını dönüp oturmuş, taştan bir dünyayı seyrediyordu. Julia'yla yaşadığı ilişkinin bile üstünde "Zinanın Verdiği Elemler" yazısı kazınmış bir mezar taşı vardı. Gösterdiği cüret onu heyecanlandıracağına elinde ne kadar az şey kaldığını hatırlatıyordu. Julia'yla yatmaya başlamalarından sonra Patrick günlerini havuz başındaki bir şezlongda cansızca serilerek geçirmiş; güzel çocuklarıyla ilgileneceğine, yol kenarındaki bir oluğa sere serpe terk edilmiş aç sıçanların iştahını kapatan bir ceset gibi hissetmişti kendini. Suçluluk duygusunun kışkırtmasıyla Mary'ye yaptığı sevimlilik gösterileri, kavga çıkarmak için aradığı bahaneler kadar abartılıydı. Julia'yla kendine açtığı özgürlük alanı çok geçmeden başka bir rolün betonuyla dolmuştu. Julia onun metresi, o da onun evli erkeğiydi. Julia onu kendine almak isteyecek, o da ailesini dağıtmadan onu metreslik konumunda tutmak isteyecekti. Çıkarların nihayetinde birbiriyle çatıştığı son derece oturmuş bir yapının içine çabucak girivermişlerdi. Ve o yapıdaki geçer akçe, aldatma idi: Mary'yi aldatma, birbirlerini aldatma, kendini

aldatma. Ortak zemini ancak aceleci bir açlıkla girdikleri yatakta bulabiliyorlardı. Julia'yla olan ilişkisini kuşatan mağlubiyet duygusu ve rahatsızlığın büyüklüğü Patrick'i hayrete düşürmüştü. Atılacak yegâne sağlıklı adım bu meseleye hemen son vermek, ilişkiyi bir yaz kaçamağı olarak tanımlamak ve işi daha da ilerletip bir aşk ilişkisine çevirmemektir. Fakat burada asıl korkunç olan, Patrick'in kontrolü çoktan kaybetmiş olmasıydı. Sadece Julia'yla yataktayken, onun içindeyken, boşalırken kendini iyi hissediyordu. Julia koltukta dizlerini çekip bacaklarını açtığı anda, karşısında diz çökmek güzeldi, söz gelimi. Ve gök gürültülü fırtınanın olduğu, havanın serbest iyonlarla yıkandığı gece Julia pencerede şimşeklere soluğunu tutmuş bakarken arkasına geçip... hah, işte brendisi gelmişti neyse.

Patrick garson kıza gülümsedi. "Ee, ne dersin, canım?"ın Fransızcası neydi? Bir şey, bir şey, bir şey, *chérie*. Ama en iyisi yaş tahtaya basmamak, "aynısından"ın Fransızcasından şaşmamaktı. Evet, ne yapacağını bilemez haldeydi, çünkü Julia'nın her halinden hoşlanıyordu; ağzının tütün kokmasından, âdet kanının tadından bile. Herhangi bir şeyinden tiksinebileceğine güvenemezdi ki, serbest kalabilsin. Sevecendi, özenliydi, rahatlatıcıydı. İçine düştükleri durumun onları bir makine gibi ezip öğütmesine –ki öğüteceğini biliyordu– güvenmek zorundaydı.

Patrick yakındaki bir masaya tepsisini boşaltan garson kıza, "*Encore la meme chose*,"¹ diye seslenerek parmağını boş kadehinin üstünde çevirdi. Kız başıyla tamam dedi. O bir garson, Patrick de garsonun gelmesini bekleyen müşteri idi. Herkesin bir rolü vardı.

1. (Fr.) Aynısından bir tane daha. (Ç.N.)

Plaj ve restoranlardaki dermansızlıktan *fin de saison*'un¹ geldiği, okula ve işe, büyükşehirlere dönme vaktinin gelip çattığı hissedilebiliyordu; bölge sakinlerinin de kalabalığın azalmasından, sıcağın yatışmasından rahatladıkları belliydi. Patrick'in Saint-Nazaire'e gelen tüm ziyaretçileri gitmişti. İlk fırsatta tekrar geleceğini bilen Kettle zaferle ayrılmıştı: Seamus'un temel şamanlık atölyesine kayıt yaptırmış, sonra da bir alışveriş sarhoşluğuna kapılmış gibi, birinin onu izlediğini fark eder etmez resmine daldığı atkuyruklu bir dövüş sanatı ustasının chi gong kursuna katılmaya, bunun için bir süre daha kalmaya karar vermişti. Seamus'un ona verdiği *Şimdinin Gücü* diye bir kitabı şezlongunun yanına, ön kapağı aşağı bakacak şekilde koymuş ve belli ki okumak için değil, Saint-Nazaire'i idare eden yeni güce duyduğu bağlılığın bir nişanesi olarak yanında tutmuştu. Kadının Seamus'a sarılmasının nedeni, bundan daha sinir bozucu bir şey yapmayı akıl edememesiydi. Çocuklarını yetiştirme tarzından dolayı Mary'yi eleştirmedeği zamanlarda kendini böyle meşgul ediyordu. Mary bir şey demeden uzaklaşmayı, yarım gün boyunca kendini başka işlere vermeyi öğrenmişti. O verimsiz zamanlarda ne yapacağını bilemeyen Kettle da sonunda Seamus'un Kişi Ötesi Vakfı'nın bir hayranı olmaya karar vermişti. *Şimdinin Gücü* ancak Kettle'in eski arkadaşı Anne Whitling, kocaman hasır şapkası ve arkasında tehlikeli bir şekilde salınan Isadora Duncan'inki² kadar uzun eşarbyla içkili oyunların oynandığı şık partilerden sahile doğru konuşa konuşa geldiğinde ortadan kaybolurdu. Bu kadının başkalarını dinleme konusundaki engin kabiliyetsizliğine, başkalarının onun hakkında ne düşündüğü konusundaki telaşlı bir

1. (Fr.) Sezon sonu. (Ç.N.)

2. Modern dansın öncülerinden ABD'li kadın sanatçı (1877-1927). Eşarby bir arabanın tekerleğine takılınca boğularak ölmüştü. (Ç.N.)

kaygı eşlik ederdi. Nitekim, Thomas havuz başındaki kü-
lubenin dibinde kangal halinde duran hortum hakkında
annesine bir şeyler gevelemeye başlayınca, “Ne diyor?
Ne diyor? Burnumun hortumun ucu gibi olduğunu söy-
lüyorsa bağlanırım¹ bak,” diye heyecanlanmıştı. Patrick’in
daha önce hiç duymadığı bu sevimli kestirme ifade, er-
keklerin bağlanma korkusu hakkında kanlı sahneler can-
landırmıştı zihninde. Evliliğine mi bağlı kalmalıydı, yok-
sa Julia’ya mı? Yoksa sadece bağlanıp kurtulsa mıydı?

Patrick kendini bu kadar berbat hissetmeyi nasıl
sürdürebilirdi? Ayrıca buna nasıl son verebilirdi? Aklı
tekleyen annesinden bir resim çalsa neşesinin yerine ge-
leceği kesindi, sözgelimi. Sahip olduğu son iki kıymetli
tablonun ikisi de, Deauville sahiline ait birbirini tamam-
layan Boudin’e² ait birer resimdi ve kabaca iki yüz bin
pound ederdi. “Olayların olağan seyrinde” Boudin’lerin
ona miras kalacağını düşünmek için saf olmak gerekirdi.
Çünkü Patrick daha üç gün önce Kettle’a coşkuyla veda
ederken Eleanor’un kurşunkalemle müşkülpesentçe ya-
zılmış silik notlarından birini daha almış, Boudin tablo-
larının satılması ve onların parasıyla Seamus’a bir duyus-
al yoksunlaştırma tesisi yapılmasını istediği konusunda
bilgilendirilmişti. Demek ki akılsızlık âleminin Kubilay
Han’ı için işlerin daha da hızlanması gerekiyordu.

Patrick uzak geçmişte, “Boudin tablolarının aile içinde
tutulması” gerektiğini düşündüğünü; o üst üste biriken
bulutlar için yitmiş ama her nasılsa varlığını hâlâ dipdiri
sürdüren o iklim ve Normandiya kıyılarından yayılan o

1. Burada “bağlanırım” diye çevrilen sözcük, *commit suicide* (intihar etmek)
birleşik fiilinin ilk sözcüğü. Bir sonraki cümlede geçen “bağlanma korkusu”ndaki
bağlanma ise *commitment*’in karşılığı; yani metindeki sözcük oyunu çerçevesin-
de, “intihar etmek” fiilinin isim hali olarak düşünülebilir. (Ç.N.)

2. Eugène Louis Boudin (1824-1898): Daha çok Bretonya ve Normandiya
kıyılarına ait manzara resimleriyle ünlenen ve Monet gibi izlenimcileri etkile-
miş olan Fransız ressam. (Ç.N.)

kültürel izlekler için duygulandığını hatırlar gibiydi. Şimdiyse onların, annesinin bakımevi odasının duvarındaki birer ATM'den farkı kalmamıştı. Saint-Nazaire'den ayağını kesmek zorunda kaldıktan sonra Boudin tablolarının ve Londra'daki dairenin satıldığını bilmek onu ancak hafifletirdi ve böylece hiç olmazsa Queen's Park'a taşınmak için hazırlıklara girişebilirler, Thomas da halen içinde uyuduğu dolap eskisinden kurtulup anayol üstünde, ağabeyinin okulundan yoğun trafikli iki saat mesafedeki taraçalı bir evde normal boyutlu bir çocuk odasına kavuşabilirdi. Zaten ikinci kanyanın kehribar renkli merceğinden Les Lecques beldesinin kanserojen cehennemini uzaktan beğeniyle seyretmek varken Fransa'nın öbür ucuna ait bir sahil manzarasına ihtiyacı yoktu. Patrick şimdiden hafifçe çakırkeyif bir halde, "Çok teşekkür ederim, Mösyö Boudin, deniz burada da gökyüzüyle buluşuyor," diye kendi kendine mırıldandı.

Seamus'un o nottan haberi var mıydı? Yoksa onu zaten kendi mi yazmıştı? Patrick, Saint-Nazaire'in devrini daha kendi sağlığında tamamlamak isteyen Eleanor'un talebini görmezden gelmekle yetinecek, ama Boudin'in tabloları konusunda daha etkili bir tavır takınacak, onları çalacaktı. Eleanor'un tabloları vakfa bırakma isteği hakkında yazılı bir kanıt olmadığı sürece Seamus'un tüm itirazları, Patrick'in sözüne karşı bir iddia düzeyinde kalmaya mahkûmdu. Üstelik Eleanor'un felç geçirdikten sonraki imzaları beceriksiz bir taklitten farksızdı. Patrick annesinin sevgisi için belki Seamus'la yarışamazdı, ama yasal yollarla o İrlandalı hayalperestin elini ayağını bağlayabileceğine güveniyordu. Öğle yemeğinden önce körkütük sarhoş olmaksızın yapacak daha iyi bir şeyi olan adamlar gibi neşeyle bir *dernier cognac*¹ ısmarlarken bütün mese-

1. (Fr.) Son bir kanyak. (Ç.N.)

lenin o iki yağlıboya ATM'yi duvardan sökmekle ilgili olduğu konusunda kendini temin etti.

Promenade Rose'deki ışık, kızgın bir iğne yağmuru gibi yağıyordu üstüne. Güneş gözlüğünün ardında bile gözleri zonkluyordu. Gerçekten de biraz... kahveyle bren-di... bir jet motorunun uzak ıslığı. "Kumsallarda yürüyüp / Fıstıklara bakmak / Na, na-na, na-na-na-na-na." Kimindi bu? Dosyaları karıştıralım. Her zamanki gibi sonuç yok. Gerard Manley Hopkins'in¹ mi? Patrick delice kıkırdadı.

Puro içmeliydi. Mutlak surette içmeli, içmeli, içmeliydi. Bir puro ne zaman yalnızca puro oluyordu? Mutlak surette içmek gerekmeden önce.

Bir aksilik olmazsa, (İrlanda aksanıyla) adamını efendice şişe geçirmek, pardon, bir şişe şarap içmek için Tahiti Plajı'na tam vaktinde yetişebilirdi. Ardından bodur bir bronz sokak lambasının dibine doğru bir kusma sesiyle, "Tanrı Seamus'tan razı olsun," diye dindarca ekledi. Dil sürçmesi: şizoid kişiliğin belirtileri.

İşte, *tabac*² da gelmişti. Kırmızı silindir. Hop. "*Pardon, madame.*" Altın takıları şingırdayan ve yanlarında karamel renkli finolarıyla gezen şu turuncu saçlı güneş yanığı, kırışmış, iri Fransız kadınların nesi vardı? *Her yer-deydiler.* Camlı dolabın kilidini aç. Bir Hoyo de Monterey purosunu işaret etti. "*Celui-là.*"³ Küçük giyotin. Cırt. Dükkânın arka tarafında daha ciddi bir şeyler var mı? *Un vraiguillotine. Non, non, Madame, pas pour les cigars, pour les clients!*⁴ Kırt.

1. (1844-1889) İngiliz şair ve Cizvit rahibi. Ölümünden sonra ünlenmiş ve Victoria döneminin önde gelen şairlerinden biri olarak kabul edilmiştir. (Ç.N.)

2. (Fr.) Tütün. (Ç.N.)

3. (Fr.) Oradaki. (Ç.N.)

4. (Fr.) Gerçek giyotin. Hayır hayır, madam, puro için değil, müşteriler için. (Ç.N.)

Yine kızgın iğneler. Bir sonraki çam gölgesine koş. Ailesinin yanına dönmeden önce bir küçücük brendi daha alsa mıydı? Mary'yle oğlanlar, onları öyle çok seviyordu ki, ağlayacağı geliyordu.

Le Dauphin'de mola verdi. Kahve, kanyak, puro. Şu angaryaları da aradan çıkardı mı günün kalanını serbestçe, keyifle geçirebilirdi. Purosunu yaktı ve koyu duman ağzından sızarken bir halıcıda yuvarlanarak açılan bir halı gibi, önünde şekilli bir görüntü belirlediği duygusuna kapıldı. Mary gibi iyi bir kadını almış ve onu bir işkence aracına çevirmişti, hiçbir zaman kocasının yanında olmayan ve onu dışlayan bir hayırseverlik tasarısına bağlılığıyla daima yorgun haldeki bu kadın, kırk yıl önceki Eleanor'un olmayacak bir yankısıydı sanki. Patrick bunu başarmak için ironik bir çareye başvurmuş, Eleanor gibi kötü bir anne olacak bir kadını reddedip sevgisinin bir damlasının bile çocuklarından başkasına gitmesine izin vermeyecek kadar iyi bir annenin mayasına sahip bir kadını tercih etmişti. Patrick yeterince parasının olmadığı konusundaki saplantısının aslında duygusal yoksunluğunun maddi bir yansıması olduğunu görebiliyordu. Bunun yıllardır farkında olsa bile şu an gerçeği hiç olmadığı kadar berrak bir şekilde kavrayabildiğini ve kavrayışın etkisiyle duruma tamamen hâkim olduğunu hissediyordu. Bir ağız dolusu koyu mavi puro dumanını havaya saldı. Durumunu tarafsızca değerlendirebildiği duygusuyla kendinden geçmişti; içgüdüsel bir idrake azat olmuştu adeta, tünediği kayanın üstüne gelen bir dalganın patlamasından hemen önce havalanan bir deniz kuşu gibiydi.

Fakat bu duygu da geçti. Kahvaltı yerine içtiği portakal suyundan sonraki altı espresso ve dört kadeh brendi midesinde meyhane kavgasına tutuşmuştu. Ne yapıyordu? Sigarayı bırakmıştı sözde. Puroyu kenardaki oluğa doğru fırlattı. Hay aksi. "*Pardon, madame.*" Tanrım,

aynı kadındı; ya da neredeyse aynı kadın. Finoyu ateşe verecekti az daha. Gazete başlıklarını düşünemiyordu bile... *Anglais intoxiqué... incendie de caniche...*¹

Julia'yı aramalıydı. Julia'nın onsuz yapamayacağını bildiği sürece onsuz yapabilirdi. Öfkeli zayıflar, daimi hayal kırıklıklarıyla geçici avuntularını böyle uzlaştırırlardı. Patrick şu haline tiksintiyle bakıyor, ama uzlaşa belgesini sonunda imzalayacağını biliyordu. Julia'nın onu beklediğini, onu özlediğini, onu istediğini ve pazartesi akşamı evine gelmesini umduğunu bilmeye ihtiyacı vardı.

Çiş kokulu kapısız bir atık kâğıt kutusunu andıran en yakın telefon kulübesi ilerideki köşede, amansız güneşin altında kavruluyordu. Ahizenin mavi plastiğinden eli yanarak numarayı çevirdi.

"Şu an telefona bakamıyorum, lütfen mesaj bırakın..."

"Alo? Alo? Ben Patrick. Yoksa telesekreterin arkasına mı saklanıyorsun?.. Pekâlâ, yarın arayacağım. Seni seviyorum." Son cümleyi söylemeyi az daha unutuyordu.

Demek evde değildi. Tabii yatakta başka bir adamla beraber şu mütereddit telefon mesajına kıs kıs gülmüyorsa. Patrick'in dünyaya söyleyecek bir sözü olsa, o da şu olurdu: Önce güvenilir bir metres edinmeden, sakın ama sakın çocuk yapmayın. Ve sakın sahte ufuklara, "emzirmeyi bitirdiğinde; çocuk bütün geceyi kendi yatağında geçirmeye başladığında; üniversiteyi bitirdiğinde" gibi sözlere aldanmayın. Bu boş vaatler insanı firari atlardan bir takım gibi kırık taşların ve dev kaktüslerin üstünde sürükler, birbirine dolaşmış dizginlerin kopması için dua ettirir. Hepsi geride kalmıştı; sadece görev ve yükümlülükten ibaret olan evlilikte bir avuntu yoktu. Ailesini tekrar görmeden önce bir molaya daha ihtiyaç du-

1. (Fr.) Sarhoş İngiliz... fino köpeği yandı. (Ç.N.)

yan Patrick en yakın banka çöktü. Tahiti Plajı'ndaki gök mavisi kulübe ve şemsiyeler menzile girmiş, hafızasının derinliklerine işliyordu. Oraya ilk gittiğinde Thomas'ın yaşındaydı ve aklında en çok kalan anıları da Robert'ın yaşında olduğu zamanlara aitti: büyük oğlunun yaşındayken Afrika sahillerine vurmayı umarak deniz bisikletlerine binmiş; yabancı dil öğrenmeye gelen genç bakıcıların onun için özenle yaptıkları kumdan kalelerin üstünde tepinmiş; çenesi ahşap tezgâhları süpürmeye başladığında kendi içeceklerini ve dondurmalarını ısmarlamasına izin verilmişti. Onlu yaşlarındayken plaja kitaplarla gidiyordu. Les Lecques köyünün açık sarı kumlarında yeni yeni üstsüz güneşlenmeye başlayanlara, gözlerini iyice kapatan güneş gözlüklerinin gerisinden bakarken şortundaki kabarıklığı gizlemeye yarıyordu bunlar. Ondan sonra Tahiti Plajı gitgide daralmış ve nihayetinde deniz tarafından tümüyle yutulmuştu. Yirmili yaşlarında Patrick, binlerce ton çakıлтаşı getirten belediyenin plajı tekrar yapmasına tanıklık etmişti. Artık her Paskalya körfezden kum çıkarılıyor ve bir alay buldozerle yapay plajın üstüne seriliyor, her kış da fırtınalar plajı tekrar denizin içine çekiyordu.

Patrick öne doğru eğilip çenesini ellerine dayadı. Kahve ve brendinin etkisi geçiyor, geride, fırlatılıp birkaç kere suda seken ve ardından gömülmeye başlayan bir taşınki gibi batmaya mahkûm asabi bir enerji bırakıyordu. Aslının yetersiz bir taklidi olan plaja bezgince baktı; şimdi çocuklarının olduğu yaşlarda gördüğü plaj için geçerli sözcük "asıl" mıydı, tartışılabilirdi. Fakat bu sefil yerel düşünceyi de uçup gitmeye bıraktı ve jeolojik zamanlarda paldır küldür geriye giderek boş kayalık havuzları ve milyarlarca yıldır ne yapacaklarını bilemeyen basit molekülleriyle kumsalın ilk başlardaki kusursuz sıkıcı haline döndü. İtişip kakışmak dışında yapacak herhangi bir şey dü-

şünebilen var mı? Pazar akşamı için yeni bir restoran önerebilecek eski arkadaşlardan bir topluluğa sorar gibi, sıra sıra ifadesiz yüzlere baktı. Sahilin eski zaman halinden bakınca, insan hayatının ortaya çıkışı Géricault'nun tablosundaki *Medusa'nın Salı* gibiydi; yeşile çalan hayatlar çağların soğuk okyanusunda boğuluyorlardı.

Muhayyilesinin keşmekeşinden çıkıp toparlamak için gerçekten bir içkiye daha ihtiyacı vardı. Biraz da yemeye. Ve biraz da sevişmeye. Fakat Seamus'un da diyeceği gibi, ayaklarını yere basması gerekiyordu. Aralarında bir jilet bıçağı, ağda işlemi veya kocaman kalın bir kürk dışında hiçbir şey olmaksızın sahilde bitmez tükenmez sıralar halinde geçiren; gösteriştten ibaret dik duruşlarının bedelini feci acılarla ödeyen, ama içten içe, ellerinin tersini kumlarda sürüyerek ağır aksak yürümek, homurdanıp ciyaklamak, kavga edip düzüşmek isteyen hayvanlardan mürekkep kendi türüne tekrar katılması gerekiyordu. Evet, gerçeğe dönmesi gerekiyordu. Şu an kasılmış göğsüne yumruklarını yağdırmıyor ve bölgesini belli etmek için böğürmüyorsa, sebebi bankın az ilerisinde şişmiş ayak bilekleriyle oturan ak saçlı ihtiyar kadını düşünmesiydi. Hem onu düşünmesi hem de gün ortasındaki içki sersemliği ve marazlı kasvetinin ağırlığını giderek daha çok hissetmesi.

Güçlkle kalkıp Tahiti'ye olan son birkaç yüz metreyi de ayaklarını sürüye sürüye yürümeye girişti. İnsanın aklını başından alacak kadar kusursuz göğüsleri ve göbek deliğinde küçük elmas bir yavru kuşla pürüzsüz pembe betonda ona doğru salına salına gelen neredeyse cırılçıplak bir kız, gözlerini onunkilere kilitleyip gülümseyerek, görünüşte uzun sarı saçlarını başının üstünde gevşek bir topuz halinde toplamak için, ama aslında kolları geriye atılmış olarak yatağa uzansa uzuvlarının nasıl bir vaziyet alacağını gösterircesine, iki kolunu birden

kaldırdı. Tanrım, hayatın düzeni niye bu kadar berbattı? Niye şu kıızı kızgın bir araba kaputunun üstüne hop diye kaldırıp bikini altı olacak o firuze kumaş parçacığını yırtıp atamıyordu? O da istiyordu, kız da. Yani en azından o istiyordu. Kızın istediği de herhalde zaten sahip olduğu şeyin ta kendisiydi; yani, sıkıcı erkek arkadaşıyla çevik küçük arabası arasında gamsızca gidip gelirken, yürekten yaraladığı tüm heteroseksüel erkeklerin –Patrick, bir belediye başkanının resmiyetiyle, lezbiyen meslektaşlarımızı unutmamalı, diye ekledi– rahatını kaçırarak bir kudrete sahip olmak. Kız geçip gitti, o sersem sersem yürüme-ye devam etti. Sanki cinsel organı kesilip kumlara savrulmuştu. Bacaklarından aşağı kanın sızdığını hissedebiliyor, köpeklerin bu beklenmedik et parçası yüzünden birbiriyle dalaştıklarını işitebiliyordu. Tekrar oturmak, hatta uzanmak, kendini derinlere gömmek istiyordu. Bir erkek olarak işi bitmişti. Dişiyi dölledikten hemen sonra ona yem olan erkek örümceklere gıpta ediyordu; insan hemcinsleri gibi, onları azar azar yiyip bitirmiyorlardı hiç olmazsa.

Tahiti Plajı'na inen geniş beyaz merdivenin başında durakladı. Su kaçıran bir hendeği doldurmaya çalışan Robert'ın bir kovayla ileri geri koşturduğunu görebiliyordu. Thomas annesinin kollarında yatmış, örtüsünü tutarak başparmağını emiyor, şu tuhaf nesnel bakışıyla ağabeyini izliyordu. Çocuklar mutluydular, çünkü annelerinin tüm ilgisi üzerlerindeydi; Patrick mutsuzdu, çünkü Mary ona tümünden ilgisizdi. Yani en azından görünür sebep buydu, ama Patrick'in mutsuzluğunun asıl sahili başka yerde olmalıydı. Fakat boş ver şimdi asıl sahili. Patrick baba olup aşağıdakine inmeliydi.

Mary gözlerinin hiç de katılmadığı daimi yorgun gülümsemesiyle, "Merhaba, tatlım," dedi. O gözler, oğullarının hiç bitmeyen isteklerine ve bir an bile kendi başı-

na kalamadan yıllarını geçirmenin yalnız bir kişilik üstündeki yıkıcı etkilerine dayanmaya çalışmanın çetin dünyasında yaşıyordu.

“Merhaba,” dedi Patrick. “Yemek yiyelim mi?”

“Thomas galiba uykuya dalmak üzere.”

“Pekâlâ.” Patrick şezlonguna çöktü. Hevesinin kırılması için iyi bir sebep daima bulunurdu.

Robert gözkapığındaki şişliği babasına göstererek, “Bak,” dedi, “beni sivrisinek ısırıldı.”

Patrick, “Sivrisineklere kızma,” dedi, “onların sadece gebe dişileri vızıldanır ama kadınlar her zaman sızlanır ve birkaç çocuk yapmaları bile bunu değiştirmez.”

Niye söylemişti bunu şimdi? Hayvanbilimsel kadın düşmanlığı tutmuştu bugün. Sızlanan biri varsa o da kendisiydi. Mary hiç sızlanmazdı. Kadınlara güvenmeyen ve bundan dolayı acı çeken kendisiydi. Ve oğullarının da böyle olması için bir sebep yoktu. Kendini toplamak için çaba göstermesi gerekiyordu. Hiç olmazsa şu bunalımını kontrol altına almalıydı.

“Özür dilerim,” dedi. “Bunu niye söylediğimi bilmiyorum. Kendimi berbat derecede yorgun hissediyorum.”

Herkese doğru özür dilercesine gülümsedi. Sonra kendi de bir kova alarak Robert’a döndü. “Şu hendek için biraz yardıma ihtiyacın var sanki.”

Thomas annesinin kollarında uyuyakalana kadar baba oğul kumlara deniz suyu döktüler.

AĞUSTOS 2002

Thomas daha az önce halinden memnun olarak içinde oynadığı mavi çocuk havuzundan kumlara doğru fırladı ve annesi peşinden geliyor mu diye omzunun üstünden baktı. Mary sandalyesini geri iterek oğlunun arkasından koşturmaya başladı. Çocuk çok hızlıydı ve gün geçtikçe daha da hızlanıyordu. En üst basamağa ulaşmıştı bile ve Promenade Rose'den karşıya geçti mi kendini trafiğin içinde bulacaktı. Mary merdiveni üçer üçer çıktı ve sahil yolunda seyreden arabaları gizler haldeki park etmiş otomobilin tam köşesinde oğlunu yakaladı. Kıvranıp tekmeler savurmasına aldırmadan Thomas'ı kaldırdı.

Neredeyse gözyaşlarına boğularak, "Bunu sakın bir daha yapma," dedi. "Sakın yapma. Çok tehlikeli oğlum."

Thomas heyecanlı bir kahkahayla gurulduyordu. Bu yeni oyunu dün Tahiti Plajı'na tekrar geldiklerinde keşfetmişti. Oysa geçen yıl annesinden üç metre uzaklaştı mı gerisingeri dönerdi.

Mary onu yoldan şemsiyeye doğru taşıırken keyfi yerine geldi; başparmağını emerken öbür elinin içini annesinin yüzüne sevgiyle pat pat vurdu. "İyi misin, anne?"

"Yola doğru koşmana üzüldüm."

Thomas gururla, “Çok tehlikeli bir şey yapacağım,” dedi. “Evet, çok tehlikeli.”

Mary ister istemez gülümsedi. Thomas o kadar tatlıydı ki.

Bir dakika sonra mutluluktan uçarken şimdi üzgün olduğunu nasıl söylerdi? Bir dakika sonra çığlık atmak isterken şimdi mutlu olduğunu nasıl söylerdi? İçinde kaynaşan duyguların soy kütüğünü çıkarmaya zamanı yoktu. Darmadağın bir empati halinde, çocuklarının serseri ruh hallerine kendini kaptırarak fazla vakit geçirmişti. Bazen kendi varlığını hepten unutacağı duygusuna kapılıyordu. Ve kendini tekrar sahiplenmek için ağlaması gerekiyordu. Bunu anlamayanlar o gözyaşlarının nicedir bastırılmış gündelik faciaların bir sonucu olduğunu, ölümcül yorgunluğundan, sınırlarını çok aşmasından veya kocasının sadakatsizliğinden kaynaklandığını düşünürlerdi, ama değil; bu aslında benliğini geri kazanıp tekrar kurban etmek için şart olan hızlandırılmış bir hodbinlik kursundan başka bir şey değildi. Ezelden beridir böyleydi Mary. Daha çocukken bile dala konan bir kuşu gördü mü onun delice kalp atışını kendi bağrında hissedirdi. Bu diğergâmlığının bir ayrıcalık mı, yoksa bir hastalık mı olduğunu o da merak ediyordu. Nihai cevabını bilmediği bir başka konu daha. Hükümlerin ve fikirlerin yetkili bir edayla beyan edildiği bir dünyada o değil, Patrick çalışıyordu.

Thomas’ı masa başındaki üst üste konmuş plastik sandalyelere oturttu.

Thomas, “Hayır, anne, ben çifte sandalyelerde oturmak istemiyorum,” diyerek kalktı ve hınzır bir gülüşle tekrar merdivene yöneldi. Mary onu oracıkta kapıp tekrar sandalyesine yerleştirdi.

“Hayır, anne, beni kucaklayıp kaldırma, gerçekten dayanamıyorum.”

Mary güldü. “Bu lafları nereden kapıyorsun?”

İşletme sahibesi Michelle birer ızgara *dorade*¹ ile geldi ve sitem dolu gözlerle Thomas'a baktı.

“*C'est dangereux, ça,*”² diyerek onu azarladı.

Dün Michelle, kendi çocukları yola doğru öyle koş-salar onlara dayak atacağını söylemişti. Mary hep böyle yaramaz öğütler alıyordu. Ne olursa olsun, Thomas'a dayak atamazdı o. Düşüncesinin bile midesini bulandırması bir yana, ceza vermek ona göre olsa olsa alınacak dersi örtbas etmeye yarardı; çocuk gördüğü şiddetten başka bir şeyi hatırlamaz, ailesinin haklı endişesinin yerine kendininkini koyardı.

Anne olarak faydasızlığının derin kuyularından beslenen Kettle da işe yaramaz öğütler konusunda eşsiz bir kaynaktı. Ve Mary'nin bağımsız kişiliğini daima boğmaya çalışmıştı. Fakat Mary'ye taşbebek muamelesi yaptığından değil –bu muameleyi kendine yapmakla fazla meşguldü–, onu daha çok bir girişim sermayesi fonu olarak gördüğünden; ona, başlangıç olarak beş para etmeyen, ama büyük bir ailesi veya büyük bir ismi olan biriyle evlenirse, günün birinde kendini amorti edecek bir yatırım gözüyle baktığından. Nitekim, yurtdışındaki orta ölçekli bir evi yitirmek üzere olan bir avukatla evlenmenin aklındaki piyangoyla bir ilgisi olmadığını açık etmişti. Öte yandan, Mary'nin bir yetişkin olarak Kettle'ı uğrattığı hayal kırıklığı, daha doğarken yaşattığı hayal kırıklığının ancak devamından ibaretti. Mary oğlan değildi bir kere. Oğlan doğmayan kızlar daima büyük bir hüsrandırlar. Kettle, Mary'nin babasının hep bir erkek çocuğu istediği izlenimini vermişti, ama bu istek aslında siper savaşını kadınların arkadaşlığına tercih eden, zayıf cinsle

1. (Fr.) Çipura. (Ç.N.)

2. (Fr.) Çok tehlikeli. (Ç.N.)

ancak bir erkek vâris peydahlama umudu varsa münasebete giren ve bunu asgari düzeyde tutan kendi asker babasına aitti. Ve bu baba, üç kız çocuğunun ardından kendini çalışma odasına kapatmıştı.

Oysa Mary'nin babası onu olduğu haliyle seve seve bağına basardı. Baba kız olarak utangaçlıkları, ikisini de serbest bırakacak şekilde birbirine tam uyuyordu. Haya-tının ilk yirmi yılında nadiren konuşan Mary, suskunluğunu bir başarısızlık olarak hissettirmedeği için babasını severdi. Bunun şiddetli bir duygusal yoğunluktan, bir izlenimler fazlalığından kaynaklandığını anlıyordu baba. Toplumsal teamülle kızının duygusal yaşantısı arasındaki uçurum aşılamayacak kadar genişti. Gençliğinde o da öyleydi ve zamanla dünyaya, kendisiyle pek de örtüşmeyen bir şeyler sunmasını öğrenmişti. Buna karşılık Mary'nin tamamen kendine özgü hali onu da kendi özüne döndürmüştü.

Mary babasını iyi hatırlıyordu ve anıları onun erken ölümüyle adeta mumyalanmıştı. Adam kanserden öldüğünde Mary on dört yaşındaydı. Mary'yi onun hastalığından güya korudukları ince gizlilik perdesi durumu olduğundan daha da vahim boyutlara taşımıştı. Kettle'ın eseri-ydi bu gizlilik; onun duygudaşlık yerine koyduğu şeydi. Henry öldükten sonra da Mary'den "cesur" olmasını istemişti. Cesur olmak burada yine duygudaşlık istememek anlamına geliyordu. Gerçi bu imkânın önü kapatılmasa bile öyle bir şey istemenin bir anlamı olmazdı. Tecrübeleri kökten farklıydı çünkü. Mary kendi kaybının içinde tümüyle kaybolmuş, babasının çektiklerini tasavvur edişinde kaybolmuş, onun ölümü hakkındaki hislerini anlayabilecek yegâne insanın yine babası olacağını bilmenin çıldırtıcılığında kaybolmuştu. Öte yandan, ne kadar kafa karıştırıcı da olsa, ilişkilerinin öyle büyük bir kısmı sessiz bir paylaşım içinde geçmişti ki, bunun devam etmemesi

için bir sebep görünmüyordu. Kettle da yaşadıkları kaybı paylaşıyor görünüyordu. Fakat gerçekte hissettiği acı, kaçınılmaz hayal kırıklığının son taksitinden başka bir şey değildi. Ne büyük haksızlıktı. Dul kalmak için fazla genç, makul şartlarda yeni bir başlangıç yapmak için fazla yaşlıydı. Mary'ye gelince, annesinin duygusal bakımından ne kadar kısır olduğunu ancak babasının ölümü ardından her yönüyle anlayabildi ve kadından nefret etmeyi öğrendi. O günden sonra ona olan acıma duygusundan bağladığı kabuk, kendi çocukları doğduktan sonra incelmeye başladı. Ve şimdi de aynı kabuk yeni öfke patlamalarıyla sürekli olarak parçalanma tehdidi altındaydı.

Kettle'ın en son katkısı, Thomas'ın ikinci doğum gününe hediye alamadığı için dilediği özürdü. Dediğine göre, "çocukken sende de olan şu şahane emniyet kemeri" için "aramadığı yer" kalmamıştı (tercüme: Harrods mağazalarına telefon etmişti). Harrods onu yüzüstü bırakınca da başka bir şey arayacak mecali kendinde bulamamıştı. Sonra da, Thomas yirmisine veya otuzuna basınca ya da dünyanın akli başına gelip bebekleri dizginlemeye yarayan o aletleri tekrar stoklamaya başlayınca ona öyle bir kemer armağan edebilirmiş gibi, "Bir gün mutlaka tekrar rağbet göreceksin," diye eklemişti.

"Büyükanne emniyet kemeri almamakla galiba seni büyük hayal kırıklığına uğrattı," demişti Thomas'a.

Duyduğu her şeye itiraz etmeyi huy edinen Thomas, "Ben emniyet kemeri istemiyorum," diye karşılık vermişti. Onun bu huyundan haberi olmayan Kettle şaşkınlık içindeydi. "Büyükanne çok güvenirdi ona," demişti.

Mary, "Ben de ona küfredirdim," demişti.

Kettle, "Doğrusunu istersen, etmezdin," diye kızını düzeltmişti. "Thomas'ın aksine, sarhoş denizciler gibi sövmene izin vermezdik senin."

Gerçi doğruydı; Kettle'ı Londra'da en son ziyaret

ettiklerinde Thomas, “Hayır, olamaz! Kahrolası boktan çamaşır makinesi yine çalışmaya başladı,” diye söylenmiş ve ardından, Kettle’ın şöminesi yanında duran işlevsiz zile basarak güya cihazı kapatmıştı.

Sotheby’s Müzayede Evi’nden gelen mektubu okuduktan sonra Patrick’in “kahrolası boktan” lafını kullandığını duymuştu. Mektupta Boudin tablolarının sahte olduğu yazıyordu.

“Onca ahlaki emek boşa gitti,” demişti Patrick.

“Niye boşa gitsin? Çalmamaya karar vermeden önce sahte olduklarını bilmiyordun ki.”

“Biliyorum, ama zaten mesele bu: Bilseydim karar vermek çok daha kolay olurdu. Erdemli bir suçla adalet getirmeye çalışan nesiller arası bir Robin Hood olsam mı olmasam mı diye bir yılımı düşünerek geçireceğime, en baştan, ‘Annemden çalmak mı? Asla!’ diye gürleyebilirdim. Fakat annem haysiyetli davrandığım için beni kendimden nefret ettirmeyi başardı.” Patrick burada başını ellerinin arasına almıştı. “Çatışmanın bu kadarı. Üstelik ne kadar gereksiz.”

Thomas, “Baba ne anlatıyor?” diye sormuştu.

“Kahrolası büyükannenin sahte tablolarından bahsediyorum.”

Thomas başını ciddiyetle sallamıştı. “Hayır, o benim kahrolası büyükannem değil.”

“*Benim* kahrolası büyükannemden kalan azıcık paradan vazgeçmesi için onu üçkâğıda getiren ilk kişi Seamus değilmiş meğer. Parisli bir sanat simsarı aynı kirli numarayı otuz yıl önce çevirmiş.”

“Hayır, o senin kahrolası büyükannen değil,” demişti Thomas, “o benim kahrolası büyükannem.”

Thomas’ın son zamanlarda kaptığı şeylerden biri de mülkiyetti. Sahip olma algısından uzun zamandır yoksun olduğu halde şimdi her şey ona aitti.

Ağustosun ilk haftasında Mary, Thomas'la yalnızdı. Patrick çetin bir dava sebebiyle Londra'da kalmıştı ve Mary bu davadaki tarafların başkaları değil, Julia'yla kendisi olduğundan şüpheleniyordu. Fakat Julia'yı kimi zaman kıskanırken kimi zaman da hiç kıskanmıyordu. Hatta bazen ona minnet bile duyuyordu. Patrick'in onu bırakmasını istemiyordu, bırakacağını da sanmıyordu. Bir yanıyla doğuştan kıskançtı Mary, bir yanıyla da doğuştan müsamahakâr ve bu iki özelliği uyum içinde sürdürmenin tek yolu içindeki müsamahakârlığı beslemektir. Böylece Patrick onu hiçbir zaman terk etmek istemez, o da kıskançlığını tatmin edebilirdi. Ancak gayet basit görünen bu akış çizelgesinde hemen göze çarpan iki sorun vardı. Birincisi, anne olmadan önce paylaştıkları erotik yaşantıya Mary bazen baş döndürücü bir özlem duyuyordu. Tutkunun doruk noktasına ulaştığı dönem, pek tabii ki, aynı tutkunun kendi sonunu da hazırladığı dönemdi, yani Mary'nin hamile kalmaya çalıştığı zaman. İkincisi, Patrick'in yasak aşkını canlandırmak için kendi ilişkilerini kasten bozmaya çalıştığını düşündükçe de kızıyordu. Özetle: adamın sevişmeye ihtiyacı vardı, Mary bu ihtiyacı karşılayamıyordu, adam da başka yerde aranıyordu. Başkasıyla yatmak bir ayrıntı sayılırdı, ama sadakatsizlik köklü bir şüphe uyandırıyor, ölümcül bir atmosfer yaratıyordu.

Robert ilk kez bir geceden uzun bir süre evde değildi. Arkadaşı Jeremy'de kaldığı ilk akşam telefonda konuştuklarında çocuk müthiş rahatlamıştı. Mary elbette bundan hoşnuttu; elbette bu durum, ailesinin onu sevdiğine ve yanında olmasalar bile o sevginin baki olduğuna Robert'in duyduğu güvenin bir işaretiydi. Öte yandan, onsuz olmak garipti. Thomas'ın yaşındayken onu kovalasınlar diye kaçmasını ve bulsunlar diye saklanmasını hatırlıyordu. O zaman bile Thomas'a göre daha kendine

dönük, daha tasalıydı. Bir yandan, Thomas'ın asla bilemeyeceği bakir bir cennette yaşıyordu, bir yandan da ilk denemeydi. Öğrenilmiş hataların ve bunları izleyen daha isabetli umutların nimetlerinden faydalanan Thomas olmuştu.

Thomas, "Bu kadar yeter," diyerek sandalyelerinden inmeye başladı.

Mary, Michelle'e doğru el salladı, ama kadın başka bir müşteriyle ilgileniyordu. Bu an için saklanan bir tabak patates kızartması vardı. Thomas patatesi önceden görürse balık yemiyor, ama öbür türlü, ikinci bir beş dakikalık oturuma razı geliyordu. Fakat Mary, Michelle'in dikkatini çekemiyor ve bu arada Thomas inişini sürdürüyordu.

"Patates kızartması ister misin, tatlım?"

Thomas, "Hayır, anne, istemiyorum," dedi, ama hemen kendini düzeltti. "Evet, istiyorum."

Derken, ayağı kaydı, çenesini masanın üstüne çarptı. Kollarını açarak, "Anne al seni," dedi.

Mary onu kaldırıp kucağına oturttu ve usulca sallamaya başladı. Thomas'ın ne zaman canı yansa kendine "sen" demeye başladı, oysa birinci tekil şahsı doğru olarak altı ay önce kullanmaya başlamıştı. Altı ay öncesine kadar, herkesin ona "sen" demesi gibi gayet mantıklı bir sebeple, o da kendine "sen" diyordu. Ve bu arada başkalarına da, yine herkesin kendine "ben" demesi gibi aynı mantıklı gerekçeyle, "ben" diye hitap etmişti. Sonra bir hafta içinde "sen istiyorsun"dan "ben istiyorum"a dönuverdi. O sıralar yaptığı her şey –tehlikenin onu cezbetmesi, sahiplenmeye başlaması, itiraz alışkanlığı geliştirmesi, bir şeyleri kendisi için yapmak istemesi– hep "sen"den "ben"e doğru yaşadığı, kendini ebeveyninin gözünden görmeyi bırakıp kendi gözüyle görmeye doğru yaşadığı şiddetli dönüşümle ilgiliydi. Şimdilik dilbilgisel bir geri-

leme yaşıyordu, o kadar; tekrar “sen” olmak, annesine ait bir varlık olmak istiyordu.

Sally önceki akşam, “Çok zor, çünkü hayatın altından kalkmanı sağlayan şey iraden,” demişti. “Çocuğunun iradesini niye kırmak isteyesin? Halbuki annelerimiz hep bunu isterdi. ‘İyi olmak’ böyle bir şeydi, iradenin kırılmasıydı.”

Mary’nin Amerikalı arkadaşı Sally onun en büyük müttefikiydi; o da yaramaz öğütlere boğulan bir anneydi, o da çocuklarını kayıtsız şartsız desteklemeye, onlar serbestçe koşabilsinler diye kendi yetiştirilme tarzının devasa kayasını yoldan kaldırmaya kararlıydı. Hasmane yorumlarla kuşatılıyordu bu görev: paspas olma, çocuklarına kölelik yapma, tekrar forma gir, kocanı mutlu et, kabuğundan çık; bir partiye git, bütün vaktini çocuklarla geçirmek seni deli edecek; çocuklarını bir başkasına emanet eder ve bunu yapan kadınların suçluluk duymamaları gerektiği hakkında bir kompozisyon yazarsan özsaygını güçlendirirsin; çocuklarına her istediklerini vererek onları şımartma; o küçük zorbaları bırak, ağlaya ağlaya uyunlar, zaten işe yaramadığını anladıkları zaman ağlamayı bırakıyorlar; hem zaten çocuklar sınırları seviyor. Bu katmanın arkasından kafa karıştırıcı söylentiler geliyordu: sakın parasetamol kullanma, parasetamol kullan, parasetamol homeopatinin¹ işe yaramasını engelliyor, homeopati işe yaramıyor, homeopati bazı konularda işe yarar, bazıları işe yaramıyor; kehribar kolye diş ağrılarını kesiyor; o kızarıklık inek sütüne alerjiden olabilir, buğdaya alerjiden olabilir, hava kalitesine alerjiden olabilir, Londra’nın havası son on yılda beş kat kirlendi; kimsenin bir şey bildiği yok, herhalde kendi kendine geçer. Kırıcı

1. Sağlıklı bireylerde hastalık belirtilerine sebep olan maddelerin hastalara çok küçük dozlarda verilmesine dayalı alternatif bir tedavi yöntemi. (Ç.N.)

karşılaştırmalar ve açık yalanlar da cabası: Benim kızım bütün gece uyuyor; üç haftalık olduktan sonra bez bağlamaya gerek kalmadı; annesi onu beş yaşına kadar emzir-di; çok şanslıyız, ikisinin de Acorn Okulu'nda yerleri ga-ranti; okuldaki en iyi arkadaşı Cilia Black'in¹ torunu.

Onca sataşmayı kulak arkası edebildiği zamanlarda Mary kendi yetiştirme tarzının ölü ormanında; eksiklikleri gidermek için gösterdiği fazladan çabanın, bitkinlik, sinir bozukluğu ve korkunun, kendinde olduğu kadar çocuk-larında da olan –fark etmek zorunda olduğu ama zaman ayıramadığı– bağımlılık ve bağımsızlık arasındaki gerili-min ortasında kendine yol açmaya çalışıyor, böylece bel-ki sevgi içgüdüsünün köküne inmeyi ve kendine orada bir yer bulup oradan eyleme geçebilmeyi umuyordu.

İçinde, Sally'nin ipinin de onunkiyle aynı kaya duva-rına bağlı olduğu ve birbirlerine güvenebilecekleri şeklin-de bir his vardı. Kadından geçen akşam bir faks gelmiş ama Mary henüz okumaya fırsat bulamamıştı; faksı maki-neden yırtarak alıp sırt çantasına tıktırabilmişti, o kadar. Belki Thomas uyurken... hayatın geri kalanının sanatkârca sıkıştırılması gereken o kısacık an: Thomas uyurken. Thomas'ın uyku vakti geldiğinde Mary'nin kendisi de ge-nelde uykuyu o kadar arar halde oluyordu ki, oğlanın dü-zeninden kopup farklı bir şey yapamıyordu.

Patates kızartmasının büyüünden şimdiden kurtu-lan Thomas yine sandalyesinden inmeye kalkıyordu. Mary onu elinden tutup daha önce yukarı fırladığı merdivene götürdü. Birlikte Promenade Rose'de el ele yürüdüler.

Thomas, “Burası ayaklarıma çok güzel ve kaymak gibi geliyor,” dedi. Sonra, “Aa,” diyerek bir sıra solmuş kaktüsün önünde ansızın durdu. “Bunlara ne deniyor?”

1. Asıl adı Priscilla Maria Veronica White (1943-2015) olan İngiliz şarkıcı, te-levizyon sunucusu ve aktris. (Ç.N.)

“Bunlar bir çeşit kaktüs, tatlım, ama tam olarak ne dendiğini bilmiyorum.”

“Ama ben tam adını bilmek istiyorum.”

“O zaman eve gittiğimizde kitaptan bakmamız gerek.”

“Tamam, anne, o zaman... Aa! O çocuk ne yapıyor?”

“Su tabancası var.”

“Çiçek sulamak için.”

“Ya, evet, onunla çiçek sulamak iyi olur tabii.”

Thomas, “O çiçekleri sulamak için,” diye annesini bilgilendirdi.

Sonra ellerini gevşetip annesinin önünden yürümeye başladı. Sürekli beraber oldukları halde Mary çoğu zaman saatler boyunca ona doğru dürüst bakamazdı bile. Ya çocuk bir bütün olarak göremeyeceği kadar yakınında olur, ya da Mary ortamda tehlike arz edebilecek başka şeylere kilitlendiğinden çocuğunun güzelliğini takdir edemezdi. Bu sefer, enine çizgili mavi tişörtü, safari pantolonu ve kararlı yürüyüşüyle pek sevimli görünen oğlunu herhangi bir kaygı taşımaksızın bütünüyle süzebiliyordu. Yüzü şaşırtıcı derecede güzeldi. Mary bazen onun çekeceği dikkatten ve alacağı tepkiden, bu tepkiye alışmasından endişe ediyordu. Thomas'ın gözlerini hastanede ilk açtığı zamanı hatırlıyordu. Kelimelerin ifade edemeyeceği kadar güçlü bir anlamla, baştan sahip olduğu bir bilgiye yer açmak için dünyaya anlam verme azmiyle adeta alev alevdi o gözler. Oysa Robert bambaşka bir havayla, bir duygu yoğunluğuyla, çözülmesi gereken bir tasayla dünyaya gelmişti.

Thomas, “Aa,” diyerek işaret etti, “o komik adam ne yapıyor?”

“Gözlük ve şnorkelini takıyor.”

“O benim gözlüğüm ve şnorkelim.”

“Ne iyi ediyorsun da kullanmasına izin veriyorsun.”

“Ona ben izin veriyorum,” dedi Thomas. “Onları kullanabilir, anne.”

“Eksik olma, tatlım.”

Thomas uygun adım yürümeye devam etti. Şu an pek yüce gönüllüydü, ama on dakikaya kadar gücü tükenecek ve her şey sarpa saracaktı.

“Plaja dönüp biraz dinlenelim mi?”

“Ben biraz dinlenmek istemiyorum. Çocuk parkına gitmek istiyorum. Çocuk parkını çok seviyorum,” diyerek koşmaya başladı.

Fakat günün bu saatinde çocuk parkında oynamak akıl kârı değildi; zaten tehlikeli olan tırmanma kafesinin madenî kaydırağında yumurta pişirilebilirdi. Kafesin yanında duran plastik midillinin altındaki yay ise dayanılmaz derecede gıcırdıyordu. Parkın ahşap kapısına ulaştıklarında Mary uzanıp Thomas’a yol vermek için kapıyı açtı.

Thomas ani bir üzüntünün iniltisiyle, “Hayır, anne, ben açarım,” dedi.

Mary, “Tamam, tamam,” dedi.

Parkın oyuncak sayısından dört kat fazla olan sekiz kuralını gösteren madenî levha yüzünden ağırlaşmış kapıyı biraz da güçlkle çekip açan Thomas hâlâ, “Hayır, ben yaparım,” diye söyleniyordu. Asfalt süsü verilmiş pembe kauçuk zemine geçtiler. Thomas kaydırağın üstündeki sahanlığa çıkan kıvrımlı parmaklıkları tırmandıktan sonra öbür açıklığa doğru seğırtti, fakat oradaki itfaiyeci direğini kendi başına inmesi mümkün değildi. Mary onu karşılamak için kafesin çevresinden koşarak geldi. Thomas sahiden atlar mıydı? Yapabilecekleri konusunda bu kadar yanılabilir miydi? Yoksa Mary alt tarafı oyun oynanan bir duruma boş yere korku mu pompalıyordu? Bir felaketin gelişini görme içgüdü müydü bu, yoksa dünyadaki bütün annelerden daha mı tedbirli davranıyordu? Rahatmış gibi görünmenin bir artısı var mıydı, yoksa bu her zaman

kötü bir şey miydi? Mary direğin başına gelince Thomas kaydırağa doğru dönüp kendini aniden bırakıverdi. Kaydırağın ucuna geldiğinde yana devrilip başını kenara çarptı. Yorgunlukla birleşen kazanın şaşkınlığını uzun bir sessizlik takip etti; sonra yüzü kızaran Thomas, pembe dili ağzında titreşerek ve gözleri yoğun yaşlarla perdahlanarak uzun bir çığlık salıverdi. Mary yine yüreğine bir mızrak saplanmış gibi hissetti. Oğlunu kollarına alıp bağrına basarak onu da, kendini de teskin etti.

Thomas, “Etiketli örtü,” diye hıçkırdı. Mary ona üstünde hâlâ etiketi olan bez örtüyü uzattı. Etiketsiz örtüler yalnızca teselli edici olmamakla kalmıyor, üstünde hâlâ etiketi olan örtülere kışkırtıcı benzerlikleri yüzünden iki kat sinir bozucu oluyorlardı.

Mary, Thomas’ı kollarında taşıyarak çabucak plaja döndü. Örtüyü tuttuğu elinin başparmağını emen çocuk ürpere ürpere sakinleşti. Macera bitmişti; keşif gezisi maksadını aşmış ve sona erebileceği tek şekliyle, istemeye istemeye sona ermişti. Mary onu şemsiyenin altında bir mindere yatırdı ve kıvrılarak yanına uzandı, gözlerini kapatıp tamamen hareketsiz kaldı. Thomas’ın yattığı yerde başparmağını daha da şiddetle emdiğini duyabiliyordu; sonra çocuğun nefes alıp verışı değişti, uyumuştı. Mary gözlerini açtı.

Şimdi mektuplara cevap vermek, vergilerini ödemek, arkadaşlarıyla iletişim kurmak, zihnini toparlamak, biraz egzersiz yapmak, iyi bir kitap okumak, para kazandıracak dâhiyane bir tasarı üstünde düşünmek, yoga yapmaya başlamak, bir osteopata¹ görünmek, dişçiye gitmek ve üstüne iyi bir uyku çekmek için bir ya da belki iki saatlik zamanı vardı. Uyku mu, uyumayı hatırlıyor muydu?

1. Osteopati: Kas dokularına ve kemiklere masajla veya el yordamıyla uygulanan bir tedavi yöntemi; uygulayıcılarına da “osteopat” denir. (Ç.N.)

Bu sözcük bir zamanlar büyük bilinçdışı kütlelerini, altı, sekiz, dokuz saatlik dilimleri ifade ederken şimdi Mary yirmi dakikalık huzursuz dinlenme kırıntılarına, ne kadar dermansız olduğunu ona hatırlatan dinlenmelere talim ediyordu. Önceki akşam, eğer uyursa Thomas'a bir zarar gelecek diye aklını başından alan bir korkuyla uyanık kalmıştı; nöbetinde dalarsa ölüm cezasına çarptırılacağını bilen bir nöbetçi gibi bütün gece kaskatı direnç göstermişti. Şimdiyse, ne kadar bulanık ve akşamdan kalmalığa benzer olsa bile, ciddi bir öğlen uykusu çekmesi gerekiyordu, fakat önce Sally'nin faksını okuyacaktı; sık sık Thomas'inkinden bile daha zayıf olduğunu düşündüğü, çünkü sınırlarını onun kadar serbestçe zorlayamadığı bağımsızlığını böyle de olsa gösterebilmeliydi. Sally'nin onu uyardığı üzere, işlevsel bir faksı bu; Saint-Nazaire'e geliş tarihi ve saati hakkındaydı, ama sonuna şu eklenmişti: "Geçen gün Alexander Herzen'den şu alıntıya rastladım: 'Çocuk büyüdüğü için amacının da büyümek olduğunu düşünüyoruz. Oysa onun amacı oyun oynamak, eğlenmek, çocuk olmaktır. Sürecin sonuna bakmakla yetinirsek, hayatın amacı ölmektir.'"

Evet, Robert'la beraberlerken Patrick'e söylemek istediği de buydu. Robert'ın zihnini biçimlendirmekle, ona şüphecilik aşılama ile o kadar meşguldü ki Patrick, bazen onu oyun oynasın, eğlensin ve çocuk olsun diye serbest bırakmayı unutuyordu. Kısmen kendi psikolojik selametiyle de uğraştığı için; ama aynı zamanda, çocuğun bilgiye olan tutkusu tüm ailevi ihtirasları geride bıraktığından, Thomas'ı kendi haline bırakabilmişti. Mary küçük oğlunun uyuyan yüzüne son bir bakış attıktan sonra gözlerini kapatırken oynamak ve eğlenmenin insanı saran dünyayı öğrenme çabasıyla aynı olduğunu, Thomas'ın bunu açıkça gösterdiğini düşündü.

Banyodan sonra Thomas mavi havlusunun üstünde yatıyordu. “Pipim nereye gitti?” dedi.

“Kaybolmuş,” dedi Mary.

Thomas bacaklarını açtı. “Aa! İşte orada, anne.”

“Neyse ki bir yere gitmemiş.”

“Evet, neyse ki gitmemiş,” dedi Thomas.

Banyoda oynadıktan sonra çocuk bezinin yastıklı hücreğine girmeye isteksizdi. Mary, uykunun korkulu habercisi olan pijamalarını bazen ancak o uyuduktan sonra üstüne geçirebiliyordu. Mary acelesi olduğunu belli etmeye görsün, Thomas’ın yatağa girmesi iki kat uzardı.

“Hayır, olamaz! Pipim yine kayboldu,” dedi Thomas. “Çok üzülüyorum böyle olunca.”

“Öyle mi, tatlım?” Mary, oğlu önceki gün bir bardağı mutfakta yere fırlattığı zaman kullandığı cümleyle deneme yaptığını anlamıştı.

“Evet, anne, beni deli ediyor.”

“Acaba nereye gitmiş olabilir?”

Annesi kaybın ciddiyetini takdir etsin diye bekleyen Thomas, “İnanmıyorum,” dedi. “Aa, işte geldi!” Annesinin bir süt şişesi veya kayıp bir ayakkabıyı bulduğunda takındığı güven verici neşeyi kusursuzca taklit ediyordu.

Yukarı aşağı zıplamaya başladı, ardından kendini yatağa bırakıp yastıkların arasında yuvarlanmaya girişti.

Yatağı çeviren madenî korumalara fazla yakın hopladığını gören Mary, “Dikkatli ol,” diye uyardı.

Çocuğu aniden yakalamak gerekir diye hazırda beklemek, keskin köşe ve sert kenarları sürekli gözetlemek, macera sınırlarının zorlanmasına göz yummak hiç kolay değildi. Mary artık gerçekten uzanmak istiyordu, ama bir sinir veya sabırsızlık işareti gösterme lüksü yoktu.

“Ben bir sirk akrobatıyım.” Thomas öne doğru yuvarlanayım derken devriliverdi. “Anne, ‘Dikkatli ol, maymuncuk,’ desene.”

Mary oğlunu itaatkârca yineledi. “Dikkatli ol, maymuncuk.” Ona bir rejisör koltuğu ve megafon almalıydı. Şimdiye dek ne yapması gerektiğini hep başkaları söylemişti Thomas’a, artık sıra ondaydı.

Uzun günün sonunda bitkin düşmüştü Mary, ama en çok da bakımevinde Eleanor’a yaptığı ziyaret onu yormuştu. Thomas’la odasına girdiklerinde kapıldığı dehşeti belli etmemeye çalışmıştı. Eleanor’un üst dişlerinin bir tarafı tamamen dökülmüştü, öbür tarafta da üç tanesi siyah birer sarkıtı andırır halde sallanıyordu. Normalde iki günde bir yıkadığı saçları yağlı bir keşmekeşe dönmüş, yamru yumruluğu ortaya çıkan kafatasına yapışmıştı. Onu öpmek için eğilirken ağır bir kokunun hücumuna uğrayan Mary sırt çantasında taşıdığı alt değiştirme örtüsüne davranacak oldu. Fakat annelik içgüdüsüne hâkim olmalı, hele bu konudaki başarısını kanıtlamış birinin huzurunda daha dikkatli davranmalıydı.

Eleanor’un durumundaki bozulma, Thomas’la eşit konumunu yitirmiş olmasından dolayı şimdi daha da belirgindi. Geçen yıl ikisi de doğru düzgün konuşamıyor ve yürüyemiyorlardı; Eleanor’un ağzında sağlam kalan dişler, Thomas’ın çıkardığı dişlerle hemen hemen aynı sayı-

daydı; idrarını kaçırmaya başladığı için Eleanor da torununun zaten kullanageldiği alt bezlerini kullanıyordu. Fakat bu yıl her şey değişmişti. Thomas'ın bebek bezine olan ihtiyacı son demlerindeyken Eleanor'un belli ki altını daha sık değiştirmesi gerekiyordu; Thomas'ın çıkmadık yalnızca en arkadaki azıdişleri kalmışken Eleanor'un ağzında, yakında aynı azıdişlerinden başka bir şey kalmayacaktı; Thomas o kadar atikti ki, annesi ona yetişmekte zorlanıyordu ve buna karşılık, koltukta dik durmakta zorlanan Eleanor yakında yatalak olacaktı. Mary bir sohbet imkânının buzlu yamaçları üstünde duraladı. Thomas'ın büyümesinden aynı heyecanı duydukları şeklindeki zorlama varsayım şimdi üstü örtük bir hakaret gibi görünmez miydi? Babasından kinlenmeyi öğrenmiş olan eski müttefik Robert'tan söz etmenin de yeri değildi.

Thomas, “Hayır, olamaz!” dedi Eleanor’a. “Alabala, halumbalumumu çalmış.”

Büyüklerin yanındayken anlaşılmaz heceli trafik karmaşalarında sıkça kaybolan Thomas bazen kendine ait özel diliyle onlara cevap veriyordu. Mary onun bu tatlı intikam huyuna alışmış, fakat klasik bir rol üstlenerek Thomas'ı eğlendirip haşarılık yapması gerektiği anlaşılan ve Felan adıyla kişileşmiş vicdanının eşlik ettiği şu yeni Alabala'nın ortaya çıkışından biraz da kafası karışmıştı. Oğlan başını kaldırıp gülümseyerek Eleanor'a baktı. Bakışı karşılıksız kaldı. Eleanor, Thomas'ı dehşet ve kuşkuyla süzüyordu; karşısında bir çocuğun pratik zekâsını değil, en büyük korkusunun –kendini anlatamadığı yetmezmiş gibi, çok geçmeden başka kimseyi anlayamaz hale geleceğinin– habercisini görüyordu. Mary çabucak araya girdi.

“Saçma konuşmanın üstüne başka şeyler de yapıyor,” dedi. “Şu an en sevdiği tabirlerden biri –bence bunda Patrick'in etkisini sen de göreceksin–” burada sır vericesine gülümsemeye çalıştı yine, “dayanılır gibi değil.”

Eleanor beş-on santim kadar öne doğru salındı. Koltuğunun ahşap kollarını kavrayıp müthiş bir dikkatle Mary'ye baktı.

“Dayanı-lır gi-bi de-ğil,” diye kelimeler dökülüverdi ağzından; ardından kendini geriye bırakıp tiz ve mecalsiz bir sesle, “evet,” diye ekledi.

Sonra yine Thomas'a döndü, ama bu sefer ona neredeyse açgözlülükle bakıyordu. Oğlan daha az önce onu bir zırvalıklar fırtınasında boğacak gibiyken şimdi ona kusursuzca anlayacağı, kendi başına bulması mümkün olmayan, ama hislerini birebir tarif eden bir deyiş hediye etmişti.

Mary, İngiltere'den gönderilmesini isteyebileceği bir sesli kitaplar listesini ona yüksek sesle okurken de aynısı oldu. Eleanor'un kitap seçme yönteminin yazarlar veya türlerle görünür bir ilişkisi yoktu. Mary; Jane Austen'la Proust, Jeffrey Archer ile Jilly Cooper'a ait yapıtların adlarını tekdüze sıralamış, ama Eleanor hiç de oralı olmamıştı. Sonra, *Şahidin Gözleri*'ni duyunca, başını evet anlamında sallayıp göğsüne su sıçratır gibi bir hareketle, ellerini bana ver dercesine çırpmaya başladı. *Harvest of Dust*¹ da aynı heyecan dalgasını kabarttı. Beklenmedik bir iletişim imkânıyla harekete geçen Eleanor daha önce yazdığı notu hatırlayıp yaşlılık lekesi kaplı titreyen elle-riyle onu Mary'ye uzattı.

Mary kurşunkalem ve büyük harflerle yazılmış silik sözcükleri okudu: “SEAMUS NİYE GELMİYOR?”

Sebebini tahmin etse de inanmak güçtü. Seamus'un bu kadar arsız olmasını beklememişti. Adam fırsatçıydı fırsatçı olmasına, ama sanki kendisinin iyi biri olduğuna sahiden inanan, ya da hiç olmazsa insanların iyi biri olduğunu düşünmeleri için güçlü bir istek duyan bir hali de

1. Toz Hasadı. (Y.N.)

vardı. Gelgelelim durum ortadaydı: Saint-Nazaire vakfa kesin olarak geçeli daha iki hafta olmamasına rağmen ba-
ğışçısını dımdızlak ortada bırakmıştı.

Mary, evi devretmek için annesinden aldığı imza yetkisini sonunda kullanan Patrick'in sözlerini hatırladı: "Bu insanlar mezarlarına bütün ağırlıklarını atmış olarak sürüne sürüne girmek isteseler bile nafile. İkinci bir çocukluk yok, sorumsuzca davranma lüksü yok." Kocası sonra da körkütük sarhoş olmuştu.

Eleanor'un suratına baktı Mary. Mutsuzluk okunuyordu. Gözlerine az önce can vermiş bir balığinki gibi perde çekilmiş olmasına rağmen o donukluk sanki daha çok gerçeklerle bağ kurmamak için gösterilen çabadan kaynaklanıyordu. Mary kayıp dişlerin aslında bir intihar jesti olduğunu, açlık grevlerinin şiddet dolu edilginliğini sergilediğini görebiliyordu. Oysa yerlerine yenilerinin konması ne kolaydı; o dişler birer birer dökülür, tıp mesleği, antidepresanlar, bakımevi ve yaşama iradesinin son kırıntıları da hiçe sayılırken kendine karşı kayıtsız kalmanın girdabında böyle haftalarca durabilmek için ne büyük bir inat gerekmişti kim bilir?

Mary'nin yüreği hüznle burkuldu. Bir hayal ve bir insan uğruna ailesini terk eden kadını şimdi o hayal ve o insan terk etmişti. Eleanor hâlâ yeterli düzeyde konuşabilirken Seamus'la "önceki yaşamları"ndan tanıştıklarını Mary'ye anlatmıştı. O önceki yaşamlarından biri, mali flörtlerinin başlarındaki fırtınalı unutulmaz bir günde Seamus'un Eleanor'u götürdüğü ve elini tutup, "İrlanda'nın sana ihtiyacı var," dediği "*skelig*"¹ isimli yerlerden birinde, adanın deniz kıyısındaki bir tepeciğinde geçmiş. Eleanor bir "önceki yaşam anısı"nda, talan ve göçün iç içe

1. İrlanda kıyılarında görülen bir tür höyük. (Y.N.)

geçtiği Karanlık Çağ'da İrlanda Hristiyanlık ışığını saçarken Seamus'un karısı olarak o *skelig*'de yaşadığını görmüş, gördükten sonra da nispeten sığ bir geçmişi paylaştığı şimdiki ailesinden giderek uzaklaşmıştı. Sonra Seamus Saint-Nazaire'i görmüş ve İrlanda'nın Eleanor'a olan ihtiyacından çok Fransa'nın kendisine ihtiyacı olduğunu anlamıştı. Ev on yedinci yüzyılda bir kadınlar manastırıydı ve ikinci bir "geçmiş yaşam anısı"nın kanıtladığına göre, Eleanor da orada başrahibeydi (insan bunları bir kere işitmeyegörsün, her şey nasıl açıklık kazanıyordu). Mary, tamlamadaki isim o gün bugündür sıfatın arkasında kalmış, diye düşündüğünü hatırlıyordu.¹ Üstelik Seamus, ilginçtir, tam o sırada yakındaki bir başka manastırın başrahibiymiş. Yani kader onları tekrar bir araya getirmiş ve bu sefer "manevi dost" oldukları halde bu münasebet yanlış anlaşılmış ve yörede büyük infial uyandırmış.

Eleanor, kız muhabbetinin baskıcı bir parodisiyle ona bütün bunları anlattığında Mary onunla tartışmak istememişti. Yeter ki yanlış olsun, kadın her şeye inanmaya hazırdı. İnanılmaz olana ilkyardım yetiştirir gibi hemen inanmak onun hayırsever mizacının bir parçasıydı. Yatak odasında hayata geçemeyen –geçebilecek aşamayacağı çoktan geride bırakmış– bir tutkunun hayal kırıklığını telafi edebilmesi için bu tarihî romanlarda bir yer edinmeye ihtiyacı vardı belli ki; ve o heyecanı tapu dairesinde yaşamak için yeterince de zamanı. Bunlar o sıralar Mary'ye basbayağı gülünç gelmişti, ama şimdi düşünüyordu da, keşke Eleanor'daki saflığın soyulan duvar kâğıdını tekrar yerine yapıştırabilse. O itirafın ürkütücü samimiyeti altında ihtiyaç duyulmaya duyulan ihtiyacın yattığını çok iyi biliyordu.

1. Başrahibenin İngilizcesi, *mothersuperior* (sözcük anlamıyla "üstün anne"). İsim burada sıfatın önüne geçiyor. (Ç.N.)

Eleanor'un eline elini usulca yaslayarak, "Ona sorarım," dedi. Henüz görmemiş olsa da, Seamus'un kulübesinde olacağını biliyordu. "Belki hastadır ya da İrlanda'da."

Eleanor, "İrlanda," diye fısıldadı.

Arabaya dönerlerken Thomas başını sallayarak durdu. "Vah vah," dedi. "Eleanor pek iyi değil."

Mary oğlunun talihsizlik karşısındaki açık yürekli merhametine bayılıyordu. Öyle bir şey yokmuş gibi davranmayı veya talihsiz kişiyi suçlamayı henüz öğrenmemişti. Çocuk arabada uyuyakalınca Mary doğruca Seamus'un kulübesine gitmenin daha iyi olacağına karar verdi.

"Hay aksi, bu hiç iyi olmamış," dedi Seamus. "Ailesi falan da burada olunca Eleanor'un beni görmek istemeyebileceğini düşünmüştüm. Ayrıca sana karşı dürüst olmam gerekirse Mary, Pegasus Yayınevi beni sıkıştırıp duruyor. Kitabımın bahar kataloğuna yetişmesini istiyorlar. Kafamda fikirler kaynaşırken onları mutlaka kâğıda dökmem gerekiyor. Sence *Kalbimin Davul Vuruşu* mu daha iyi, *Davulumun Kalp Atışı* mı?"

"Bilmiyorum," dedi Mary. "Herhalde hangisini kastettiğine bağlı."

"İyi fikir. Davullardan söz açılmışken annenin kaydettiği ilerlemeden çok memnunuz. Ruha ait kayıp parçaların geri getirilmesi için yapılan çalışmaya bir ördeğin suya alışması gibi ısınıverdi. Daha az önce ondan aldığım e-postada, sonbahardaki hızlandırılmış kursa gelmek istediğini yazıyordu."

Mary, "Ne güzel," dedi. Bebek telsizi çalışmıyor olabilir diye endişeliydi. Gerçi yeşil ışık her zamanki gibi göz kırptıyor, ama daha önce arabada hiç kullanmadığı için Mary emin olamıyordu.

"Bence bu çalışma Eleanor'un da müthiş yararına olur. Sadece yüksek sesle düşünüyorum." Sandalyesinde coşkuyla sallanan Seamus bilgisayar ekranında ağzından

pipo sarkıtarak ışıyan meşin tenli yaşlı Eskimo kadınının görüntüsüyle Mary'nin arasına gırıyordu. "Annen halkanın ortasında Eleanor'la bir tören gerçekleştirecek olsa, bilirsin, onca bağlantıyla büyük bir güç oluşabilir." İki elinin de parmaklarını açan Seamus onları şefkatle birbirlerine geçirdi.

Mary, zavallı Seamus, diye içinden geçirdi; aslında kötü biri değil, katıksız bir budalaydı, o kadar. Kimin anesi daha sinir bozucu diye bazen Patrick'le yarışır gibi oluyorlardı. Kettle hiçbir şey vermezken Eleanor her şeyini veriyordu; Mary'nin "beklentileri" olması hariç, sonuç bakımından ikisi arasında görünür bir fark yoktu ve o beklentiler kılı kırk yararcasına bencil olan, kendi rahatı dışında hiçbir şeyi düşünmeyen, ne zaman aksırsa soluğu doktorda alan ve son tatilinin hayal kırıklığını atlatmak için kendine her ay yeni bir tatil "hediye" eden annesinin tavizsizliğiyle müthiş uzaklara öteleniyordu. Mirastan mahrum kalmasıyla Patrick "kötü anne" bahsinde bir adım ileri geçmişti, ama belki Kettle'ın da parasına konmayı tasarlayan Seamus onun bu üstünlüğünü elinden alabilirdi. Budala rolünü kusursuzca oynayan kötü bir adam olabilir miydi gerçekten? Anlamak zordu. Aptallıkla kötülük arasındaki bağlar fazla karışık ve fazla yoğundu.

Parmaklarını birbirine dolayan Seamus, "Giderek daha çok bağlantı görüyorum," dedi. "Sana karşı dürüst olmam gerekirse Mary, bir kitap daha yazabileceğimi sanmıyorum. İnsan keçileri kaçırabilir."

"Eminim öyledir," dedi Mary. "Ben kitap yazmaya başlayabileceğimi bile düşünemiyorum."

"Ha, ben başladım başlamasına. Hatta birden fazla başlangıç yaptım. Ama belki de her şey zaten başlangıçtan ibaret; demek istediğimi anlatabildim mi?"

Mary, "Her yeni kalp atışıyla birlikte," dedi. "Ya da davul vuruşuyla."

"Doğru, doğru," diye katıldı Seamus.

Telsizden Thomas'ın uyanış ılığı gmbrdeyiverdi. Onu bu mesafeden duyabildiğini bilmek Mary'yi rahatlattı.

“Tanrım, gitmem gerekiyor.”

Klbesinin kapısına kadar ona eşlik eden Seamus, “nmzdeki birkaç gün içinde Eleanor'u mutlaka görmeye çalışacağım,” dedi. “Kalp atışı ve anda olmakla ilgili söylediklerin için sana gerçekten teşekkür ederim; içimde birçok fikir uyandırdı bu.”

Kapıyı açınca anlar almaya başladı. Mary başını kaldırıncaya yuvarıda asılı pirinç bir çubuğun çevresini almış ince  resim yazısını fark etti.

Seamus, “Mutluluk, Huzur ve Refah,” dedi. “Ayrılmaz l.”

“Bunu duyduğuma üzüldüm. Üçüncüsü olmadan ilk ikisine ulaşabilmeyi umuyordum.”

Mary'yle arabasına kadar yürüyen Seamus, “Ama refah dediğın nedir ki?” diye sordu. “Nihayetinde, acıktığında yiyecek bir şeylerinin olması. 1840'larda mesela o refahı İrlanda'ya çok gördüler; dünyanın her yerinde milyonlara hâlâ çok görüyorlar.”

“Tanrım,” dedi Mary. “1840'ların İrlanda'sı için yapabileceğim pek bir şey yok. Ama Thomas'a ‘esas refahını’ verebilirim; yoksa ‘ğle yemeğı’ mi diyeyim?”

Seamus başını geriye atarak sağlıklı bir kahkaha salıverdi.

Sonra Mary'nin sırtını, onu sinir edercesine sıvazladı. “En iyisi öyle diyelim,” dedi.

Mary arabanın kapısını açıp Thomas'ı koltuğundan kaldırdı.

Seamus, “Küçük adamımız nasılmış?” diye sordu.

“ok iyi,” dedi Mary. “Burada gayet güzel vakit geçiyor.”

Mary'nin tişörtünün arkasında elinin sıcaklığıyla ya-

karak delik açmak üzere olan Seamus, “Eh, eminim kursuz anneliğin sayesinde,” dedi. “Ama aynısını ruh çalışması için de söyleyebilirim; güvenli bir ortam gerçekten önemli. Biz de burada bunu yapıyoruz. Ve Thomas da belli bir düzeyde bunu kapıyor olabilir, bilirsin.”

Thomas’a yapılan övgüleri geri çevirmeye, övgünün hedefi aslında Seamus olsa bile, gönlü elvermeyen Mary, “Herhalde öyledir,” dedi. “Bazı şeyleri çok iyi kapıyor.”

Kollarında Thomas’la sonunda Seamus’un menzillerinden çıkmayı başardı.

Geniş bir parantez hareketiyle ikiliyi çerçeveye alan Seamus, “İşte,” diye yorum yaptı, “anne-çocuk arketipinin resmi. Bana kendi annemi hatırlattı. Sekizimize birden bakardı. Sanırım o zamanlar ben de ilginin kendime düşen makul payından fazlasını almak için ufak tefek numaralar yapmaya çalışıyordum.” Kendi genç ve o kadar da aydınlanmamış halinin anısı karşısında hoşgörüyü kıkırdadı. “Ailem içinde önemli bir dinamikti bu; ama şimdi durduğum yerden bakınca beni şaşırtan şey, annemin verici olmaktan hiç vazgeçmemesiydi. Üstelik biliyor musun Mary, sonunda onun evrensel bir kaynaktan, sözünü ettiğim anne-çocuk arketipinin enerjisinden beslendiğine kanaat getirdim. Anlatabiliyor muyum? Kitabımda bundan da söz etmek istiyorum. Bunların hepsi şaman çalışmasıyla ilişkili; yani belli bir düzeyde. Ayakları yere basan düzeyde. Konuyla ilgili görüşlerin varsa dinlemeye hazırım: bilirsin, kişisel fedakârlığın ötesinde bir şeyin seni desteklediğini hissettiğin anlar filan.”

Anneleri, kendi kaynaklarını ona aktarmaya hangi ufak tefek numaralarla razı ettiğini ansızın anlayan Mary, “Bir düşüneyim,” dedi. “Ama artık gerçekten Thomas’ı doyurmam gerek.”

“Tabii, tabii. Seninle konuşmak müthişti, Mary. Gerçekten aramızda bir bağ olduğunu hissediyorum.”

Mary, “Ben de çok şey öğrendiğimi düşünüyorum,” dedi.

Öğrendiği şeylerden biri, sözgelimi, “önümüzdeki birkaç gün içinde Eleanor’u görmeye çalışma” konusundaki gönülsüz sözün, Seamus’un onu ne bugün, ne yarın, ne de öbür gün ziyaret edeceği anlamına geldiğiydi. “Ufak tefek numaralarını”, namına birkaç sahte Boudin tablosu kalmış bir kadına niçin ziyan etsindi?

Mary, Thomas’ı mutfağa götürüp tezgâhın üzerine oturttu. Thomas başparmağını ağzından çıkardı ve annesine, ciddiyet ile gülmek arasında gezinen incelikli bir ifadeyle baktı.

“Seamus çok komik bir adam, anne,” dedi.

Mary kahkahayı koyuverdi.

Oğlunu alnından öperek, “Hem de nasıl,” diye onayladı.

Mary’nin niçin güldüğünü anlayan Thomas, “Hem de nasıl komik bir adam!” dedi. Sonra daha ciddi gülmek için gözlerini kıstı.

Eleanor ile Seamus’u aynı gün gördükten sonra böyle yorgun olmasına, sızlayan bedeni ve solmuş aklının artık hiçbir şeye dikkat kesilemeyecek hale gelmesine şaşmamalıydı. Bugün bir şey olmuştu; Mary ne olduğunu tam bilemiyor, ama bir baraj ansızın yıkılıverir ya, uzun bir çatışma dönemini sonlandırmanın onun için tek yolu olan o anlardan birini idrak ettiğini kestirebiliyordu. Ve Thomas yatağın ortasında hâlâ hoplayıp zıplarken bunu çözecek vakti de yoktu.

Thomas, “Ne kadar yükseğe zıpladım,” diyerek tekrar ayağa kalktı. “Çok etkilendin, değil mi anne?”

“Evet, hayatım. Bu akşam ne okumak istersin?”

Thomas bu zor soruya kafa yormak için durdu.

Patrick’in Saint-Nazaire’de mahsur kalan eski bir ki-

tabındaki bir ifadeyi hatırlayarak, “Lolipoplar hakkında düzgünce konuşabiliriz,” dedi.

“Mutlu diş doktoruyla mutsuz diş doktoruna ne dersin?”

“Hayır, anne, onu okumak istemiyorum.”

Mary raftan *Babar and Professor Grifiton*'u¹ indirip koruyucu parmaklığın üstünden yatağa girdi. Sonra, günü gözden geçirme âdetlerinin bir gereği olarak her zamanki soruyu sordu. “Bugün ne yaptık?” Thomas umulduğu üzere zıplamayı kesti.

Sesini alçaltıp başını ciddiyetle salladı.

“Tavşan Peter üzümlerimi yiyip durdu.”

Mary dehşete düşmüş gibi, “Olamaz!” dedi.

“Mr. McGregor, Seamus’a çok kızacak.”

“Seamus’a mı? Ben üzümleri Tavşan Peter’ın aldığını sanmıştım.”

“Hayır, anne, o Seamus’tu.”

Thomas’ın “kaptığı” her neyse, Seamus’un “ruh çalışması” için övünerek oluşturduğunu söylediği “güvenli ortam” duygusuyla bir ilgisi yoktu belli ki. Ama hırsızlık duygusuyla ilgisi vardı. Eleanor onun hayatındaki refah çanlarını böyle çın çın çınlatmaya başladıktan sonra Seamus hamisine bu kadar saygısızca davranmaya hazırsa, o zaman kadının mağlup rakiplere verdiği sözleri yerine getirmeye de zahmet etmezdi. Hayal gücü birbirleriyle yarışan kardeşlerle dolup taşıyordu Seamus’un ve tarihöncesi bir müsabakada galip gelmek için, ikisi de onun aldığı komando eğitiminden geçmemiş olan Patrick’le Mary’yi seçmişti. Ona bir duyusal yoksunlaştırma tankı bile alamayan yaşlı bir kadının ne önemi olabilirdi? Onun çocukluğunun ağustosta gelip vakfına doluşmasının ne anlamı vardı?

1. Babar ve Profesör Grifiton. (Y.N.)

Annesinin toplanmasını izleyen Robert, “Ama anlamıyorum,” diyordu. “Neden gitmek zorundayız?”

Mary, “Nedenini biliyorsun,” dedi.

Robert kamburunu çıkarmış, ellerini uyluklarının altına sıkıştırmış olarak yatağın kenarında oturuyordu. Vakit olsaydı Mary yanına oturur, ona sarılır ve tekrar ağlamasına müsaade ederdi, ama hazır Thomas uyurken eşyaları toplamaya devam etmekten başka çaresi yoktu.

Kaybın hüznüyle gitme arzusu arasında kalmış, ikisinin de aynı derecede azabını çektiği için iki gündür gözüne uyku girmemişti. Evler, tablolar, ağaçlar, Eleanor’un dişleri, Patrick’in çocukluğu ve çocuklarının tatilleri: hepsi birden, bir taşkınının getirdiği süprüntüler gibi yorgun zihnine yığılmıştı. Son yedi yılını, Patrick’in kenetli ellerinin arasından çocukluk halatının kayıp gitmesini izleyerek geçirmişti. Ve artık siktir olup gitmek istiyordu. Robert babasının uğradığı haksızlığı artık özümsemişti ve bunun önüne geçmek için çok geç olsa bile Thomas hâlâ şu mirastan mahrumiyet dramının keşmekeşinden kurtarılabilirdi. Aile ikiye bölünmüştü ve ancak buradan ayrılırlarsa tekrar birleşebilirlerdi.

Patrick, Eleanor’la vedalaşmaya gitmişti. Onu bir daha göremeyebileceği için telafisi olmayan bir nefretle

konuşmamaya söz vermişti. Gerçi ölüm döşeginde olduğunun haberini vakitlice alırsa elbette annesinin elini tutmak için uçağa atlayıp gelirdi, ama bakımevinde ölü nöbeti tutsunlar diye öbür aile fertlerinin de Grand Hôtel des Bains'e giriş yapmalarını beklemek gerçekçi olmazdı. Mary artık Eleanor'un hayatlarından tümüyle çıkmasını iple çektiğini itiraf etmek zorundaydı.

Robert, "Seamus'u öldürsek ev bizim olur mu?" diye sordu.

"Hayır," dedi Mary, "vakfın bir sonraki yöneticisinin olur."

"Bu çok büyük haksızlık," diye itiraz etti Robert. "Tabii yönetici ben olmazsam. Evet! Ben bir dâhiyim!"

"Ama vakfı da sen yönetmek zorunda kalırsın."

"Ha, evet, doğru. Eh, belki Seamus pişman olur." Robert koyu bir İrlanda aksanı takındı. "Ne kadar özür dilesem az, Mary. Bana ne oldu da sizden ve çocuklarınızdan evi böyle çalmaya kalktım, bilmiyorum, ama artık aklım başıma geldi ve bilmenizi isterim ki, size verdiğim acılardan dolayı beni bağışlamaya gönlünüz elverse de ben kendimi asla affedemeyeceğim." Kendini koyu ve rip hıçkırmaya başladı.

Mary bu hıçkırma numarasının gerçeğe yakın olduğunu biliyordu. Ve Thomas doğduğundan beri ona en çok ihtiyaç duyanın Robert olduğunu da hissediyordu. Çocuğun en güçlü yanı, olanları kontrol etmeye çalışacağım diye vaktini boşa harcayacağına –bunu da çokça yapıyor olsa bile–, onlarla oynamaya daha yatkın olmasıydı. Gerçi son günlerde oyunbazlığının yerini tümüyle dilekler, özlemler ve pişmanlıklar almıştı. Fakat Mary onun eski halini geri kazanmaya başladığını görebiliyordu. Kulak misafiri olduğu şeylerden kişilere ait derlediği parçalarla Robert bu taklitleri nasıl yapabiliyor, hâlâ akli almıyordu. Oğlunun son takıntısı Seamus olmuştu ve

bunda da şaşılacak bir yan yoktu. Güçlükle gülümsemek dışında bir şey yapabilecek mecali olmayan Mary oğlu-
nun bir haftadan kısa bir süre önce bavuldan çıkardığı
yüzme şortunu tekrar katlamaya girdi. Her şey bir  ır-
pıda olmuştu. Patrick, Robert’la geldiği gün, Kevin’le
Anette’e evde “biraz yer” açıp a amayacaklarını soran
bir not bulmuştu. Ertesi sabah kahvaltı ederlerken de
Seamus cevab  almak üzere yanlarına uğramıştı.

“Umarım sizi b lm yorum.”

“Hiç de değil,” dedi Patrick. “Erken gelmen iyi oldu.
Kahve içer misin?”

“Almayayım, sağ ol Patrick. Yazacağım diye son za-
manlarda kafeinin ölüsünü gerçekten kaçırmaya başla-
dım, bilirsin.”

“Eh, o zaman kusuruma bakmazsan ben ölüyü sen-
siz ka ırayım.”

“Kendini evindeymiş gibi hisset.”

Fırsat  tepmeyen Patrick, “Hissedeyim mi gerçek-
ten?” diye sordu. “Yılın bu zamanında sen benim misafi-
rim değil misin? Çünkü konunun özü bu. Annem bağış
yaparken ağustos boyunca evin bize bırakılmasını şart
koşmuştu, bunu biliyorsun; o yüzden de arkadaşlarını
başımıza dikmeni sineye çekecek değiliz.”

“Ama ‘şartlar’ deyince çok hukuki konuşuyorsun
şimdi,” dedi Seamus. “Vakfın size ücretsiz tatil sunmasıy-
la ilgili yazılı hiçbir şey yok. Sıkıntı verse de annenin is-
teklerini kabul ettiğin için sana sahidenden anlayış besliyo-
rum. O yüzden senden gelecek bir sürü olumsuzluğu da
sineye çekmeye hazırım.”

“Burada annemin dilekleriyle yaşadığım sıkıntıyı de-
ęil, senin onlarla olan sıkınt n  konuşuyoruz. Konudan
sapmayalım.”

“Bunları birbirinden ayıramayız.”

“Bir aptala her şey birbirinden ayrılmaz görünür.”

“Kişiselleşmeye gerek yok. Bunları birbirinden ayıramayız, çünkü ikisi de Eleanor’un ne istediğini bilmeye bağlı.”

“Onun ne istediği belli. Belli olmayan, işine gelmeyen kısmını senin kabul edip edemeyeceğin.”

“Ama benim ufukum bundan daha geniş, Patrick. Ben soruna bütünsel bir açıdan bakıyorum. Bence sen, ailen, Kevin’le Annete ve ben, hepimizin birlikte bir çözüm bulması gerekir. Belki bir ayin yapıp bu topluluğa ne verdiğimiz ve ondan ne almayı umduğumuzu dile getirebiliriz.”

“Olamaz, bir ayin daha mı? Sizin gibilerin ayinlerle olan durumu ne böyle? Konuşmanın nesi var? Ben gençlik yıllarımı şimdi senin kulüben olan yerde geçirdiğimde, orada iki yatak odası vardı. Niye arkadaşlarını ikinci yatak odasına almıyorsun?”

“Orası artık benim çalışma odam ve işyerim.”

“Aman, sakın özel alanına girmesinler.”

Thomas, Mary’nin kollarından sıyrılarak keşfe başladı. O hareket etmek isteyince annesi herkesin nasıl bir felce kapıldığını daha iyi anladı. Patrick’i bir sonbahar ergenliğinde donakalmış –bağnaz ve alaycı, annesinin yaptıklarından dolayı hınç dolu, Seamus’un kulübesini hâlâ beş-altı yazını yarı bağımsız olarak geçirdiği gençlik ini yerine koyar bir halde– görmek hiç hoş değildi. Yalnızca Thomas, o da bu haritaya özel koordinatlar kendisine verilmediği için, kendini yere bırakabiliyor ve akli istediği yere akabiliyordu. Onun kurtulduğunu fark eden Mary, Seamus’un her zamanki budalaca nezaketine karşı içinden asabi bir şiddet yükselse bile, Patrick’le Seamus’un oynadığı sahneden az da olsa uzaklaşabildi.

Patrick, Seamus’a hitapla, “Biliyor muydun,” diyordu, “Laponya’da rengineyi çobanlarının baş şamanı, sihirli mantar yiyen geyiğin idrarını, baş şamanın yardım-

cısı da baş şamanın idrarını içiyor, yardımcının idrarını da bir alt kademedeki ve bu silsile karda debelenen, ge-yik sidiğinden bir yudum için yalvaran on iki basamağın en altındakine kadar böyle devam ediyor?”

Seamus duygusuzca, “Bilmiyordum,” dedi.

Patrick şaşkınlıkla, “Bunun senin özel ilgi alanın olduğunu sanıyordum,” dedi. “Her neyse, burada ilginç olan, birinci mahsulün, yani ilk vuruşun en zehirli türev olması. Zavallı baş şaman onca zehri içinden atmak için deliler gibi ter döküyor, ama birkaç karaciğere daha hasar veren idrar bundan sonra tamamen zararsız hale gelmesine rağmen sanrılattıcı etkisini kaybetmiyor. İnsanlar statüye öylesine bağımlılar ki, sonunda zehir zemberek olduğu anlaşılan bir deneyime tırnaklarıyla kaza kaza ulaşabilmek için huzurlarını da, kıymetli zamanlarını da feda edebiliyorlar.”

“Çok ilginçmiş,” dedi Seamus, “ama bunun şu anki sorunumuzla ne ilgisi var, anlamadım.”

“Tek ilgisi şu: gurur olduğunu kabul ettiğim şeyden ötürü, bu ‘topluluğun’ en alt basamağında idrar içmek istemiyorum.”

Seamus sakince, “Topluluğun bir parçası olmak istemiyorsan burada kalmak zorunda değilsin,” dedi.

Bir duraklama oldu.

“Güzel,” dedi Patrick. “Şimdi en azından gerçekten ne istediğini biliyoruz.”

Robert, “Neden *sen* gitmiyorsun?” diye bağırdı. “Bizi yalnız bırak. Burası büyükannemin evi ve burada olmaya senden fazla hakkımız var.”

Bir elini Robert’ın omzuna yaslayan Mary, “Sakinleşmeye ne dersiniz?” dedi. “Önümüzdeki yıl buraya gelecek olsak da olmasak da çocukların tatilinin ortasında ayrılacak değiliz. Arkadaşların konusunda bir uzlaşmaya varabiliriz belki. Sen işyerin için bir hafta fedakârlık

edersen, kalışımızın son haftasında da biz onlara yer açabiliriz. Böylesi bana yeterince adil geliyor.”

Seamus öfkesinin şiddetiyle makul görünme isteği arasında bocaladı.

“Bu konuda size daha sonra döneyim,” dedi. “Doğrusunu isterseniz, bir karara varabilmek için şu an yaşadığım olumsuz duyguların bir bölümünü sindirmem gerek.”

Konuşmayı sonlandırmak için ayağa kalkan Patrick, “Sindir bakalım,” dedi. “Kendini evindeymiş gibi hisset. Bir ayin yap.”

Masanın etrafından dolaştı ve Seamus’u dışarı götürmek istercesine kollarına açtı, ama sonra durdu.

“Bu arada,” dedi ona doğru başını uzatarak, “Mary’nin dediğine göre, artık evi aldın ya, Eleanor’u yalnız bırakmışsın. Doğru mu? Senin için yaptığı onca şeyden sonra istersen yine de ona bir uğra.”

“Eleanor’la arkadaşlığımın önemi konusunda senden ders almaya ihtiyacım yok,” dedi Seamus.

“Dinle, onun muhteşem bir arkadaş olmadığını biliyorum, ama bu, ortaklığınızı oluşturan koca definenin sadece bir bölümü.”

Suratı iyice bozaran Seamus, “Bu düşmanca tavır yetti ama,” dedi. “Sana karşı sabırlı olmaya çalıştım...”

Patrick, “Sabırlı mı?” diye araya girdi. “Ahbaplarını bize yamamaya çalıştın ve artık sağılabilecek hiçbir şeyi kalmadığı için Eleanor’u bir paçavra gibi kenara attın. Bunu tarif edecek kelimenin ‘sabırlı’ olduğunu düşünüyorsan kitap sözleşmesi imzalayacağına git, yabancı dil olarak İngilizce oku.”

“Bu hakaretleri dinlemek zorunda değilim. Bu vakfı Eleanor’la ben kurduk ve onun başarısına hiçbir şeyin zarar vermesini istemeyeceğini biliyorum. Bana kalırsa asıl trajik olan, annenin hayatındaki amaç için vakfın ne kadar önemli olduğunu görememen ve onun ne kadar olağanüstü bir kadın olduğunu anlamaman.”

“Ben de sana ne kadar yanıldığını anlatamam,” dedi Patrick. “Ondan daha olağanüstü bir anneyi nereden bulacağım?”

Mary, “Bu konuşmanın gidişatı gayet açık,” diye onları böldü. “Hadi biraz ara verelim de sinirlerimiz yatışsın. Bu kadar hıncın bir anlamı yok.”

“Ama hayatım, hınçtan başka elimizde ne kaldı?”

Patrick’in hınçtan başka bir şeyinin kalmadığı kesindi. Mary, onun nefretinden kalan enkazda bundan sonra ancak kendisi çaba gösterirse tatillerini sürdürebileceklerini biliyordu. Hem şu olanları bıkmadan usanmadan sineye çekip hem Patrick’e her şeyiyle anlayış gösteremez, ama beklentileri de boşa çıkaramazdı.

Thomas’ı kollarına alırken anneliğin yalnızlığını nasıl yerle bir ettiğini bir kez daha anladı. Yirmili yaşlarının çoğunu tek başına geçirmişti Mary ve Robert’a hamile kalana kadar da kendi evinden inatla vazgeçmemişti. Başkalarının sel gibi yığılmasıyla arasına mesafe koyma ihtiyacı o kadar güçlüydü. Şimdiyse nadiren yalnız kalabiliyordu ve kaldığında da düşüncelerine ailevi yükümlülükler yön veriyordu. İhmal edilmiş anlamlar, açılmamış mektuplar gibi üst üste yığılmıştı. Ve o mektuplarda hayatın sorgulanmamasıyla ilgili gitgide daha tehditkâr uyarılar olduğunu biliyordu.

Şimdilik Thomas’la paylaşması gereken bir şeydi yalnızlık. Bebeğin “annenin yanında yalnız” olmasıyla ilgili Johnny’nin aktardığı bir söz vardı. Mary bu sözü hiç unutmamıştı ve Patrick’le Seamus’un ağız dalaşının ardından, en sevdiği hortumla oynayan, onu yan tutup suyun gümüş kavsini ve şarıldayarak yere inmesini izleyen Thomas’la baş başa oturunca, oğlunu yararlı olmaya, çiçekleri sulamaya ve pantolonuna çamur sıçratmamaya özendirmenin baskısını içinde hissedebilmesine rağmen, oyunun faydasızlığında bir tür özgürlük görerek baskıya boyun eğmedi.

Özlemini duyduğu ayrılık artık kaçınılmaz göründüğüne göre nostaljiye yer açmak çok mantıklı olurdu şimdi, ama bahçeye, manzaraya ve bulutsuz gökyüzüne buz gibi gözlerle baktığını fark etti. Demek gitme vakti gelmişti.

İçeri girince az da olsa dinlenmek için kendi odasına gitti ve Patrick'i, yanında bir kadeh kırmızı şarapla yataкта şimdiden uzanmış buldu.

"Bu sabahki halin pek dostça değildi," dedi Patrick.

"Ne demek, dostça değildi? Sen kendini Seamus'la ağız dalaşına kaptırmıştın."

"Neyse, savaş sesleri artık uzaklaşıyor zaten."

Mary yatağın kenarına oturup Patrick'in elini dalgın dalgın okşadı.

Patrick, "Hatırlıyor musun, eski günlerde öğleden sonraları birlikte yatağa girerdik?" diye sordu.

"Thomas daha ancak uyudu."

"Gerçek sebebin o olmadığını biliyorsun. Hüsrarla dış gıcırdatıyor, ilk fırsatını bulduğumuzda yatağa atlayacağımıza söz veriyor değiliz." Patrick gözlerini kapattı. "Işıltılı beyaz bir tünelde hızla ilerliyormuşuz gibi hissediyorum..."

"O dündü, havaalanından gelirken," dedi Mary.

Patrick, "İliği sömürülmüş bir kemik," diye üsteledi. "Kokteyl barındaki garson kadına o büyülu sözü ne kadar yinellersen yinele, hiçbir şey eskisi gibi olmuyor."

"Ben hiç öyle bir şey yaşamadım."

"Tebrikler." Gözleri hâlâ kapalı olan Patrick ansızın sessizliğe gömüldü.

Mary anlayışsız mı davranıyordu? Hayrına oral seks mi yapmalıydı şimdi? İlgi talepleri imkânsız bir zamana denk gelen Patrick sadakatsizlikteki haklılığını sürdürmek ister gibiydi. Mary şimdi onunla sevişmeye kalksa herhalde dehşete düşerdi. Yoksa düşmez miydi? Herhangi bir cinsel girişimde bulunacak mecali olmadığı halde Mary

bunu nasıl öğrenebilirdi? Onun için her şey ölmüştü ve bunun suçunu da Patrick'in gizli ilişkisine yükleyemezdi. Thomas'ın doğmasıyla başlamıştı her şey. Kopuşun şiddetine hayret etmekten kendini alamamıştı Mary. İmkânlarını harcanan, zayıf düşen ve örselenen Patrick'ten alıp yeni çocuğunun sunduğu heyecan verici potansiyele yönlendiren bir içgüdünün buyurganlığı vardı o kopuşta. Gerçi birkaç aylığına bile olsa Robert'la da aynı şeyi yaşamıştı. Bu seferse erotik hayatı Thomas'la kurduğu yakınlığın içinde yok olmuştu. Patrick'le ilişkisi ölmüştü, ama suçluluk ve sorumluluk duygularını yanına alıp gitmeden. Mary kocasının yanında yatağa çöktü, gözlerini boş bir gerilimle birkaç saniye tavana dikti ve ardından o da gözlerini kapattı. Sığ bir uykuda süzülerek orada yan yana yattılar.

Mary, "Aman Tanrım," diye söylendi. Diz çökmüş olarak oturduğu açık bavulun başından kalktı. "Büyükannenle Sally'ye gideceğimizi hâlâ haber vermedim."

Robert, Kettle'ın sesini taklit ederek, "Korkunç hayal kırıklığına uğradığımı söylemem gerek," dedi.

Annesinin numarasını çeviren Mary oğlunun yanına oturdu. "Bakalım haklı mısın."

Kettle, "Sahiden hayal kırıklığına uğradığımı söylemem gerek," derken Mary kahkahasını zapt etmeye çalışarak eliyle ahizeyi örttü. Robert'a doğru, "Tam üstüne bastın," diye fısıldadı. Robert bir zafer jestiyle kollarını kaldırdı.

Mary, "Ama yine de gelmene bir engel yok. Seamus senin arkadaşlığına bizim sana verdiğimizden bile fazla değer veriyor gibi," dedi annesine. Sonra gereğinden de uzun bir es vererek, "Bu da az bir şey değil," diye ekledi.

Sally Londra'ya gelip hepsini birden göreceğini söyledi ve konuyu "büyük haber" diye değerlendirdi.

"Dışarıdan biri için orası, havası vakumlanmış güzel

bir cam fanusa benziyor. Patlamadan önce canınızı kurtardığınız iyi olmuş.”

Mary, “Bizim için seviniyor,” diye açıkladı.

Robert, “Hadi ya,” dedi. “O zaman o da evini kaybetsin, biz de onun için sevinelim.”

Patrick döndüğünde, Mary’nin kapatmak için cebelleştiği bavulun üstüne bir kâğıt bırakıp kapının yanındaki sandalyeye çöktü. Mary kâğıdı aldı; Eleanor’un silik kurşunkalemle yazılmış notlarından biriydi.

BURADAKİ İŞİM BİTTİ. EVE DÖNMEK İSTİYORUM.

BANA KENSINGTON’DA BİR BAKİMEVİ BULABİLİR MİSİN LÜTFEN?

Kâğıdı Robert’a uzattı. “Hangi cümlemin bana daha büyük zevk verdiğini çıkarmakta zorlanıyorum,” dedi Patrick. “Eleanor Kensington’a giderse şaman-dışı sermayesinden kalan küçük meblağ da bir yıla kalmadan suyunu çeker. Ondan sonra da hâlâ yaşama zevksizliğini gösterirse, tahmin et, kraliyet semtindeki bitkisel hayatını sürdürmek için kimin eline bakacak?”

Mary, “Oradaki soru işaretini sevdim,” diye yorum yaptı.

“Eleanor’un asıl dehası, duygusal ve ahlaki güdülerimizi tam anlamıyla karşı karşıya getirmesi. Doğruyu yaptığım için beni kendisinden tekrar tekrar nefret ettiriyor, erdemden bir ceza çıkartıyor.”

“Seamus’un aslında sadece parasıyla ilgilendiğini öğrenirse mahvolur, onu bundan korumamız gerek.”

Robert, “Niye ki?” diye sordu. “Hak ediyor.”

“Dinle,” dedi Patrick, “bugün gördüğüm insan korkuyordu. Yalnız başına ölmekten korkuyordu. Seamus’un yaptığı gibi ailesinin de onu terk edeceğinden korkuyor-

du. Boku yemiş olmaktan, annesinin tutumundan oluşan bir kopyanın içinde uyurgezer gibi dolaşıyor olmaktan korkuyordu. İnandıklarının gerçek acılar karşısında etkisiz kalmasından, her şeyden korkuyordu. İsteğini kabul ederssek hayırseverlikten aileye dönüş yapabilir. Gerçi esas olarak ikisi de artık işlevsiz, ama bu dönüş, cehennemi boylamadan önce onu hiç olmazsa biraz rahatlatabilir.”

Kimseden ses çıkmadı.

Sonra Mary konuştu. “Dileyelim ki cehennem değil, bari araf olsun.”

“Bu meselelerden pek anlamam,” dedi Patrick, “ama araf eğer acı çekmenin seni alçaltmaktan çok geliştirdiği bir yerse, onun bir işaretini göremiyorum.”

“Belki en azından bizim için bir araf olabilir.”

“Anlamıyorum,” dedi Robert. “Büyükanne gelip bizimle mi yaşayacak?”

Mary, “Evde değil. Bakımevinde,” diye cevap verdi.

“Parasını da biz mi ödeyeceğiz?”

“Şimdilik değil,” dedi annesi.

Robert, “Ama o zaman Seamus hepten kazanıyor,” diye itiraz etti. “O evi alıyor, biz de felçliyi.”

“O felçli değil,” dedi Mary, “yatalak.”

“Ha pardon, bu çok şeyi değiştiriyor tabii. Ne kadar şanslıyız.” Robert sunucu sesini takındı. “Bugünün şanslı kazananları, Londra’dan Melrose ailesi; muhteşem birincilik ödülünü evlerine onlar götürecek. Konuşamayan, yürüyemeyen, *hatta* bağırsaklarına da hâkim olmayan eşsiz bir *yatalak*.” Çılgınca alkış sesleri çıkaran Robert ağırbaşlı ve avutucu bir tona büründü. Hayalî bir yarışmacının omzuna bir kolunu atarak, “Talihsizlik işte, Seamus, iyi oynadın, ama Ağır Ölüm turunda seni geçtiler. Yine de seni evine eli boş göndermiyoruz, çünkü Fransa’nın güneyinde yüz yirmi dönümlük olağanüstü bir yeşil alanı, dev bir yüzme havuzu ve içinde ço-

cukların oynayabileceği türlü bahçeleriyle bu özel mülk senin olacak...”

“Hayret,” dedi Mary. “Nereden çıktı bu şimdi?”

Patrick, “Seamus’un daha haberi olduğunu sanmıyorum,” diye karşılık verdi. “Annem bana bir kartpostal okuttu; Seamus biz gittikten sonra gelip onu görecekmış. Demek ki hâlâ uğramamış.”

“Peki annen fikir değiştirebilecek gibi görünüyormuydu?”

“Hayır. Bana notu uzatırken gülümsüyordu.”

“Robot gülümseme mi, aydınlık olandan mı?”

Patrick, “Aydınlık olandan,” dedi.

“Sandığımızdan da kötüymüş. Sadece Seamus’un gerçek niyetinden kaçmıyor, bir fedakârlık daha yapıyor. Ona vermek için elinde kalan tek şey, kendi yokluğuydu. Koşulsuz sevgi bu; insanların, yapabiliyorlarsa eğer, genelde çocuklarına sakladıkları şey. Bu durumda kurban edilen şey, çocuklar.”

“Buram buram Hıristiyanlık kokması da cabası. Aynı anda hem yararlı olmak hem de işe yaramazlığını teyit etmek; hepsi de yaralı bir gururun hizmetinde. Burada kalırsa Seamus’un ihanetini görmezden gelemeyecek, ama öbür türlü de ihanete uğrayan bizler olacağız. Onun inadıyla hâlâ baş edemiyorum. İnsanı Tanrı’nın iradesi kadar dik kafalı yapan bir şey yok.”

“Kadın ne konuşabiliyor ne de hareket edebiliyor, ama sahip olduğu güce bak,” dedi Mary.

Patrick, “Evet,” diye katıldı. “Arada yaşanan bunca boşboğazlık, insan hayatının başındaki ve sonundaki ağlamalar ve inlemelerin yanında bir hiç. Beni deli ediyor: öyle ya da böyle, konuşmaktan âciz zorbaların elinde oynuyoruz.”

Robert, “İyi de gelecek yıl tatil için nereye gideceğiz?” diye sordu.

“İstediğimiz yere gidebiliriz,” dedi Patrick. “Artık Provence vilayetinin esirleri değiliz. Kartpostalın dışına atılıyor ve yola düzülüyoruz.” Yatakta Robert’in yanına oturdu. “Bogotá! Blackpool! Ruanda! Hayal gücünü serbest bırak. Kısa Alaska yazının tundradaki dev kazanlar arasında kendini göstermesini düşün. Yılın bu zamanı Tierra del Fuego güzeldir. Oradaki plajlar için koşuşturma olmuyor; o bingıl bingıl eğlenceli denizaslanları hariç tabii. Akdeniz’in deniz bisikletli, *pizza au feu de bois*’lı¹ sürprizsiz eğlencelerine artık paydos. İstiridye kabuğumuz artık dünya.”

“İstiridyelerden nefret ediyorum.”

Patrick, “Haklısın, orada yanlış yaptım,” diye onayladı.

Mary, “Ee, peki nereye gitmek istersin?” diye sordu.

“İstediğin yeri seçebilirsin.”

Robert, “Amerika,” dedi. “Amerika’ya gitmek istiyorum.”

“Neden olmasın,” dedi Patrick. “Evinden kovulan Avrupalılar geleneksel olarak zaten oraya giderler.”

Mary, “Biz evimizden kovulmadık,” diye itiraz etti, “sonunda özgürlüğümüze kavuşuyoruz.”

1. (Fr.) Odun ateşinde pizza. (Ç.N.)

AĞUSTOS 2003

Amerika hayallerindeki gibi çıkacak mıydı? Dünyadaki herkes gibi Robert da hayatının büyük bir bölümünü Amerikan imgelerinin yağmuru altında geçirmişti. Belki de ülkeyi onun adına zaten hayal etmişlerdi ve o yüzden de hiçbir şey göremeyecekti.

Önüne çıkan ilk izlenim, uçak Londra'nın Heathrow Havaalanı'nda hâlâ yerdeyken pürtelaş bir yumuşaklığın duyumuydu. Kendi ağırlığının altında dizleri bükülen kıvılcık saçlı bir kadın, koridordaki yolcu akışını kesmişti.

Soluk soluğa, "Oraya geçemiyorum. Araya giremiyorum," diyordu. "Linda pencere kenarında oturmamı istiyor ama bana dar geliyor."

Ailenin devasa babası, "Geç işte, Linda," dedi.

Boyutları zaten her şeyi anlatan Linda, "Baba!" diye söylendi.

İşte, Londra'nın turistik yerlerinde gördüğü şeylerden tipik bir örnek: Amerikan obezliğinin müstesna yumuşaklığı; bir gürmenin hak edilmiş şişmanlığı ya da bir kamyon sürücüsünün muhkem cüssesi değil, tehlikeli bir dünyada kendi kendilerinin hava yastığı tertibatı olmaya karar vermiş insanların kaygılı şişkinliği. Ya otobüslerini yanında yerfıstığı olmayan bir psikopat kaçıtır-

sa? İyisi mi önden biraz yiyelim. Bir terör olayı yaşanacaksa, hepsinin üstüne bir de aç kalmanın âlemi ne?

Hava Yastıkları sonunda koltuklarına sığıştılar. Robert, gövdelerinin enginliği üstünde birer taslaktan ibaret bu kadar silik suratlar görmemişti hiç. Babanın görece çıkıntılı yüz hatları bile erimiş bir mumdan artakalanları andırıyordu. Bayan Hava Yastığı, solgun kestane gözlerinden yayılan bulanık kahverengi bir yorgunlukla, yolu tıkanmış yolcuların uzun sırasına dönüp baktı.

“Sabrınız için teşekkür ederim,” diye inledi.

Robert’ın babası, “Ona bir şey vermediğimiz halde bize teşekkür etmesi ne güzel,” dedi. “Belki ben de çevikliği için ona teşekkür etmeliyim.”

Robert’ın annesi ona uyarıcı gözlerle baktı. Koltukları meğer Hava Yastıklarının hemen arkasındaki sıradaymış.

Linda’nın babası, “İnişte koltuk kollarını indirmen gerekecek,” diye kızını ikaz etti.

Linda, “Annemle ben bu koltuklarda beraber oturuyoruz zaten,” diye kıkırdadı. “Butlarımız birbirine iyice yapıştı!”

Robert koltukların arasındaki boşluktan baktı. Kolları nasıl indireceklerini merak ediyordu.

Hava Yastıklarını gördükten sonra Robert’ın yumuşaklık duyumu her yere yayıldı. Uçaktan indikleri o sıcak ve yapışkan öğle sonrasında, madenî yarıklarına bayraklar saçılmış olan Manhattan’ın merkezine yaklaşırken bazı suratlarda gördüğü sertlik bile her şeyi beklemleri gerektiği söylenen aldatılmış çocukların sitemkâr yumuşaklığı gibi geliyordu ona. Nitekim avunmaya hazır olanlar için yiyecek bir şeyler mutlaka vardı: bir çatal simitçi, bir dondurmacı arabası, yiyecek teslimat hizmetleri, tezgâhın üstünde bir kâse kuruyemiş, koridorun aşağısında atıştırmalık veren bir otomat. Otlayan sığırların zihin dünyasına sürüklenmek istendiğini hissedebiliyordu Ro-

bert; ama sıradan sığırlar değil, ne bekletilen ne de beklemelerine müsaade edilen endüstriyel sığırlar.

Meşe Bar'da mantarlar kadar solgun ve pofuduk adamlar, hepsi de geniş haki pantolonlarıyla puro dolabının önünde sıra halinde dizilmişlerdi. Yetişkin erkek rolü oynar gibiydiler. Biri gelecek de onları yakalayacak, yakası düğmeli pastel renkli gömleklerinin altındaki yastıkları ve onları şimdiden kelleşmiş gösteren başlarındaki lastik yamaları çıkarttıracak diye bekleyen okul çocukları gibi gülüşerek fısıldıyorlardı. Onları izlemek bile Robert'a kendini büyümüş hissettiriyordu. Yan masadaki yaşlı hanım pudralı dudaklarını kokteyl kadehinin kenarından içeri sarkıtıp pembe sıvıyı uzmanca ağzına çekiyordu. Diş tellerini saklamaya çalışan bir deve gibiydi. Penceredeki siyah seramik kâsenin dışbükey yansımasında insanlar gelip gidiyor, sarı taksiler şişip süzülüyor, parktaki at arabalarının dönen tekerlekleri bir kol saatinin küçümen çarkları kadar büyüyerek yaklaştıktan sonra gözden kayboluyordu.

Park aydınlık ve sıcaktı, kolsuz elbiseler ve omuzlara atılmış ceketlerle kaynıyordu. Yeni gelmenin keskinleşmiş teyakkuzu Robert'ın yorgunluğuna yenik düşüyor ve New York'un ilginçliği, ilk kez geldiği bu yeri daha önce bin defa görmüş olduğu duygusunun altında kalıyordu. Londra'da bildiği parklar sanki daha çok doğaya tutunmaya çalışırken Central Park dinlenceye yaslanmıştı. Her santim eğlenceye ayrılmıştı sanki. Cüruf kaplı patikalar küçük tepecik ve düzlüklerin arasını dolaşırken bir hayvanat bahçesinin, bir buz pateni sahasının, sessiz bölgelerin, spor alanlarının ve sayısız oyun bahçesinin önünden geçiyordu. Paten yapan kulaklıklılı insanlar kendi özel müziklerinin peşinden gidiyorlardı. Gençler tunç grisi kayalardan küçük yükseltilere tırmanıyorlardı. Bir köprü kemerinin altında flüt çalan birinin yılanı ez-

gisi yankılanıyordu. Arkalarında yiten o müziğin yerini bir atlıkarıncanın mekanik tizliği aldı.

Thomas, "Bak, anne, atlıkarınca!" diye seslendi. "Ona binmek istiyorum. Hatta mutlaka binmem lazım."

Robert'ın babası sorun çıkarmaktan kaçınan bir iç geçirmeyle, "Pekâlâ," dedi.

Thomas'ı bindirme görevi verilen Robert kardeşiyle aynı ata çıkarak deri kemeri beline tutturd.

Thomas, "Bu at gerçek mi?" diye sordu.

"Evet," dedi Robert. "Kocaman yabani bir Amerikan atı."

"Sen Alabala ol ve bunun yabani bir Amerikan atı olduğunu söyle."

Robert kardeşinin sözünü dinledi.

Thomas işaretparmağını sallayarak sertçe, "Hayır, Alabala!" dedi. "Bu bir atlıkarınca atı."

Atlıkarınca hareketlenirken Robert, "Tabii ya, pardon," diye özür diledi.

Atlıkarınca çok geçmeden hızlanmış, hatta fazla hızlanmıştı. Lacoste'taki atlıkarıncanın bu şahlanan ve burnundan soluyan, başlarını tutkuyla parka çevirmiş ve burun delikleri kırmızıya boyalı atlarla hiç alakası yoktu. Artık başka bir kıtadaydı Robert. Ürkütücü derecedeki gürültülü müzik ortadaki palyaçoları sanki deliye çevirmişti ve başlarının üstünde ışıklarla boyalı yalancı bir gökyüzü değil, vıcık vıcık yağlı döner madenî çubuklar görölüyordu. Dönüşün şiddeti bir yana, göz önündeki şu düzenek de Robert'a tam Amerikan işi gibi geldi. Fakat nedenini kendi de bilemiyordu. Belki Amerika'daki her şey tam Amerikan işi olduğu duygusunu baştan verdiğinden. Vücudu ona nasıl ikinci bir öğleden sonra aldatmacası yaşıyorsa, buradaki tüm sürprizler de müstesna bir örnek olma duygusuna bulanmıştı.

Atlıkarıncanın yanından ayrıldıktan kısa bir süre

sonra süs köpeğinin üstüne doğru hevesle eğilmiş orta yaşlı bir kadına denk geldiler.

Kadın müthiş bir cazibesi varmış gibi, “Kapuçino ister misin?” diye soruyordu. “Kapuçinoya hazır mısın? Hadi bakayım! Hadi!” Kendinden geçercesine ellerini çırpı.

Fakat köpek, “Ben bir Dandie Dinmont Terrier'im, kapuçino içmem,” der gibi tasmaşını geri geri çekiştiriyordu.

Robert'ın babası, “Bence basbayağı ‘hayır’ diyor işte,” diye yorum yaptı.

Robert, “Şşş...” dedi.

Bebek arabasında arkasına yaslanmış giden Thomas başparmağını ağzından çıkardı. “Yani bence de basbayağı hayır diyor işte,” diyerek kıkırdadı. “Yani inanılır gibi değil. Küçük köpecik kapuçino istemiyor!” Sonra başparmağını yine ağzına götürerek bez mendilinin ipeksi etiketiyle oynamaya girişti.

Beş dakika daha geçtikten sonra anneyle baba otele dönmeye hazırlardı, ama gözüne bir su kütlesi ilişen Robert ileri doğru koştu.

“Bak,” dedi, “göl.”

Peyzajın yarattığı etkiyle göletin uzak ucu Batı Yakası'ndaki çifte bir gökdelenin eteklerini yalıyordu sanki. O gözenekli dik kayalığın bakışları altında tişörtlü adamlar sazlıklı adaların önünden madenî kayıkların küreklerine asılarak geçiyor, küreklerin arasındaki kız arkadaşlar gülerek birbirlerinin fotoğrafını çekiyor, şişik mavi can yelekli çocuklar put gibi duruyorlardı.

Her şeyin ne kadar şaşırtıcı derecede örnek göründüğünü kelimelerle ifade edemeyen Robert, “Bakın,” dedi.

Thomas, “Göle gitmek istiyorum,” diye başladı.

Baba, “Bugün olmaz,” dedi.

Gözkapakları ânında yaşlarla boncuklanan Thomas, “Ama gitmek istiyorum,” diye feryat etti.

Robert’ın babası bebek arabasını kapıp tunç heykellerle süslü bir bulvardan aşağı koşmaya başlayınca ufaklığın itirazları yavaş yavaş yerini, “Daha hızlı!” çığlıklarına bıraktı.

Öbürleri yetiştiğinde baba, bebek arabasının saplarının üzerine iki büklüm eğilmiş soluklanıyordu.

Başını dehalarının ağırlığı altında kamburları çıkmış Robert Burns ve Walter Scott’un dev heykellerine doğru sallayarak, “Seçici kurulun merkezi Edinburgh’daymış anlaşılan,” diye güçlkle konuştu. Az ilerideki dönem kostümü giyinmiş hayat dolu Shakespeare çok daha küçük ölçekteydi.

Kaldıkları Churchill Otel’in oda servisi olmadığı için Robert’ın babası bir su ısıtıcısıyla bazı “temel ihtiyaçları” almaya çıkmıştı. Döndüğünde Robert nefesindeki taze viski kokusunu alabiliyordu.

Alışveriş çantasından bir kutuyu çıkarırken, “Tanrım,” dedi, “bir su ısıtıcısı alacağım diye çıkıyor, sıcak meşrubat makinesiyle dönüyorsun.”

Linda ve annesinin hudutsuz butları gibi deyişler de alabildiğine yer kaplamaya teşneydi. Robert babasının bir kesekâğıdından çay, kahve ve bir şişe viski çıkarmasını izledi. Şişenin birazı boşalmıştı bile.

Robert’ın ne kadar içilmiş diye hesapladığını gören Patrick, “Şu perdelerin kirlene bak,” dedi. “New York’un geri kalanı tertemiz bir hava teneffüs edebiliyorsa, odamızdaki şu özel filtrelerin atmosferdeki tüm pisliği süzmesi sayesinde. Sally buradaki dekorasyonun insanın ‘içine işlediğini’ söylemişti; benim de endişem bu. Yüzeylere dokunmamaya çalışın.”

Sırf otelde kalmaktan bile heyecan duyan Robert çevresine şüpheyle bakmaya başladı. Bir farenin karnı ka-

dar pembe renkli bir Çin halısı ve onun ortasındaki Çin yazısından aslan biçimli madalyon, yerini kanep ve kol-
tuğun Fransız taşra üslubundaki yağlı döşemesine bırakı-
yordu. Kanepenin gerisindeki düğün çiçeği renkli duvar-
da, önünde birkaç inekle bir kuyu başında kaskatı raks
eden kadınların resmedildiği bir Hint halısı asılıydı ve
onun karşısında da biri limon sarısı, öbürü gül pembesi
birer tütü giymiş iki balerine ait kocaman bir tablo vardı.
Banyo ayın yüzeyi gibi kraterliydi. Muslukların krom
kaplaması bozarmış ve emayeler lekelenmişti; insanın içi-
ne girmeden önce gerekmiyorsa bile girdikten sonra yı-
kanması kesinlikle şart olurdu. Thomas'ın, "Bana bakın!
Astronot oldum!" diye yatağında bağırduğu ebeveyn odası,
pek iyi tutturulmamış pencerenin bir-iki metre altında
zangırdayan paslı bir klima tertibatını görüyordu. Ro-
bert'ın Thomas'la (daha doğrusu, Robert eğer kardeşini
tanıyorsa, Thomas annesinin yatağını işgal ettikten sonra
babasıyla) beraber çekyatında yatacağı oturma odası biti-
şikteki gökdelenin taş kaplamasına ait mükemmel bir
manzaraya sahipti.

Bir kadehe birkaç parmak viski boca eden baba,
"Taşocağında yaşamak gibi," diye yorum yaptı. Uzun
adımlarla pencereye gidip gri plastik panjuru aşağı indir-
di. Panjuru tutan çubuk kof bir tangırtıyla oturma odası-
nın klimasına indi.

"Lanet olsun."

Robert'ın annesi kahkahayı koyuverdi. "Sadece bir-
kaç geceliğine," dedi. "Hadi yemeğe çıkalım. Thomas da-
ha hayatta uyumaz. Uçakta üç saat kestirdi zaten." Sonra
Robert'a, "Peki sen nasılsın, tatlım?" diye sordu.

"Ben devam etmek istiyorum. Bir kola içebilir mi-
yim?"

Annesi, "Hayır," dedi, "zaten yeterince heyecanlısın."
Alışveriş malzemelerini boşaltmaya dönen baba,

“Elma ve tarçın çeşnili,” diye mırıldandı. “Yulaf tadında yulaf veya elma tadında elma bulamadım; ancak elma tadında yulaf vardı. Bir de tabii diş macunuyla uyumlu olması için tarçın. Kafası güzel birinin farkında olmadan dişlerini yulaf ezmesiyle fırçalaması veya kahvaltı kâsesine diş macunu boşaltması işten bile değil. İnsanı deli eder bunlar. Üstelik içinde katkı maddesi olmamasıyla da böbürlenirler. Bir papatya çayının ambalajında ‘kafeinsiz’ diye yazıyordu. Papatyada niye kafein olsun?” Bu arada son paketi de çıkarıyordu.

Robert’ın annesi, “Sabah Gümbürtüsü,”¹ diye söyledi. “Sabahları Thomas’ın gümbürtüsü yetmiyor mu?”

“O senin sorunun hayatım; sana göre Thomas her şeyin yerini tutabilir: çay, kahve, iş, sosyal hayat...” Listenin sessizce uzamasını bekledikten sonra baba bu sözünü alelacele unutturmak için genel bir yoruma girişti. “Sabah Gümbürtüsü son derece edebî bir ifade; tırnak işareti bile var.” Boğazını temizleyerek yüksek sesle okumaya başladı. “‘Başka bir göğün altında doğan, daima değişen bir manzaranın ortasında yer alan, her şeyi önüne katarcasına, karşı konulmaz bir selin gücüyle hareket eden Amerikalının bir şeye tutunmaya vakti yoktur; değişime öyle alışır ki o, sonunda bunu insanın doğal hali olarak görmeye başlar. Buna ihtiyaç duyar ve giderek sever hale gelir; değil bir felaket olarak görmek, istikrarsızlık onu çepçevre mucizelerle kuşatır.’

Alexis de Tocqueville.”²

“Görüyorsun ya,” diyerek Robert’ın saçlarını karıştırdı, “‘devam etmek’ bu ülkenin ruhuyla, yani en azından 1840’lardaki filan haliyle tam uyum gösteren bir istek.”

1. *Morning Thunder* isimli çay markası. (Ç.N.)

2. 1831-1832’de Amerika’yı gezdikten sonra *Amerika’da Demokrasi* isimli meşhur bir inceleme yayımlayan Fransız siyasetçi ve tarihçi. (Ç.N.)

Thomas, üstündeki koruyucu dairesel camı kendisinden otuz santim kadar dar olan ve altındaki mor polyester örtüyü kenarlardan gösteren masanın üstüne tırmandı.

Anne onu usulca kollarına alarak, “Hadi bir restorana gidelim,” dedi.

Robert asansörde şiddet boyutlarına varan sessizliği hissedebiliyordu ve bunun sebebi yalnızca annesiyle babasının birbirlerine söylemedikleri şeyler değil, onlara aletin –Robert’ın hak ettiklerini düşündüğü şekilde, köhneliğinden özür dilemek yerine– 1926’da yapıldığını anlatan asansör görevlisinin yumrulu başından yayılan akıl hastalığının kokusuydu da. Dinozorlar veya gezegenler gibi bazı eski şeyler Robert’ın hoşuna giderdi, ama şu asansör yeni olsaydı daha iyi. Ailenin kırmızı suni kadifeden kafesi terk etme isteği patlama noktasındaydı. Deli asansörcü pirinç kolu ileri geri oynatırken alet zemin kata yakın bir hizada şöyle bir sallandı ve sonunda, lobinin üç-beş santim aşağısında durabildi.

Solan gün ışığındaki ıslıl ıslıl kaldırımlarda yürürlerken köşedeki oluklardan ve upuzun hummalı mesafeler boyunca döşeme taşlarının yerine konmuş dev mazgalardan buhar yükseliyordu. Onlardan uzak durarak korkuya teslim olmak istemeyen Robert gönülsüzce de olsa hafif adımlarla üstlerinde ilerlemeye çalıştı. Yerçekimi ona hiç bu kadar ağır gelmemiştir.

“Kaldırımlar niye parlıyor?” diye sordu.

Babası, “Kim bilir?” dedi. “Belki içine demir kattıklarından, belki de çöken borsa fiyatlarından. Ya da belki içlerindeki kafeini iliklerine kadar emdiklerinden.”

Pencerede sergilenen birkaç sararmış gazete haberi ve TANRI ORDULARIMIZI KUTSASIN diye elle yazılmış bir tabela hariç, içeride hazırlanan yiyeceklerin berbatlığı hakkında ait hiçbir ipucu vermeyen Venüs Pizza diye bir yere girdiler. Salata ve pizzaların muhtevası Ro-

bert'ın Heathrow Havaalanı'ndan beri dikkatini çeken geniş mat yüzeylerle uyum içindeydi. Gayet makul bir şekilde beyazpeynir ve domatesle başlayan menü ananas ve İsviçre peyniriyle sınırları aşıyordu. Deniz mahsulleri ziyafeti gibi görünen bir seçeneğe tütsülenmiş tavuk yağı dırmışlardı ve "yukarıdakilerin hepsi" de patates kızartması ve soğan halkaları eşliğinde servis ediliyordu.

Robert, "Her şey 'ağız sulandırıcı'," dedi. "Ne demek bu? Ağızda kalan tadı yıkamak için koca bir bardak suya mı ihtiyaç duyacağız?"

Annesi kahkahayla güldü.

Babası, "Birinin tabağında değil de çöp kutusunda bulunanlara ait bir polis tutanağı sanki," diye yakındı. Sonra Amerikalı aksanıyla homurdandı. "Zanlı belli ki krem peynir ve deniz kabuklularından vazgeçemeyen bir tropikal meyve hastasıydı."

"Patates kızartmasına artık özgür kızartma dediklerini sanıyordum," dedi Robert.¹

Baba, "TANRI ORDULARIMIZI KUTSASIN diye yazmak yüz menüyü tekrar bastırmaktan daha ucuz," diye katıldı. "Neyse ki İspanya işgal koalisyonuna girdi de, 'Ben bir yüksek mahkeme omleti, yanına da özgür kızartma alayım,' gibi şeyler demek zorunda kalmıyoruz." İngiliz pandispanyası bu kıyımdan kendini herhalde kurtarır, ama yaşananlardan sonra Türk kahvesi var mı diye kimseye soramam. Üzgünüm." Sonra oturduğu yere tekrar gömüldü. "Amerika'ya ne kadar âşıktım oysa, şu anki hali galiba beni terk edilmiş hissettiriyor. Gerçi karmaşık ve devasa bir toplumdan söz ediyoruz tabii, üstelik kendile-

1. "Patates kızartması"nın İngilizcesi *french fries*. 2003 yılında Fransa, ABD hükümetinin Irak'ı işgal girişimine karşı çıkınca Kongre'nin yemekhane ve kantinlerinde satılan patates kızartmasına *french fries* yerine *freedom fries* denmesine karar verilmişti. (Ç.N.)

rini ıslah edebilecek güçte olduklarına inancım büyük. Ama nerede bu insanlar? İsyanlara ne oldu? Yergilere? Şüphecilğe?”

“Hoş geldiniz!” Garson kadının yaka kartında KAREN yazıyordu. “Bir menü tercihi yaptınız mı?” Sonra Thomas’ı fark edip iç geçirdi. “Ah, sen ne güzelsin öyle.”

Robert kadının acayip ve içi boş sevecenliğine bakakalmıştı. Onu neşeli görünme yükümlülüğünden azat etmek istiyordu. Aslında evine gitmek istediği her halinden belliydi.

Anne gülümsedi. “Bir Vesuvio istiyoruz, ama ananas parçaları ve tütsülenmiş hindi olmasın, bir de...” Çaresizce gülmeye başladı. “Affedersiniz...”

“Anne!” Robert da gülmeye başlamıştı.

Dışarıda kalmak istemeyen Thomas gözlerini kaldırıp ileri geri sallanmaya başladı. “Yani inanılır gibi değil.”

“Belki konuya tersinden yaklaşmalıyız,” dedi Robert’ın babası. “Domates, ançüez ve siyah zeytinli pizza alabilir miyiz?”

Robert, “Les Lecques’teki pizzalar gibi yani,” dedi.

“Göreceğiz,” dedi babası.

Karen muhtevanın cıızlığı karşısında şaşkınlığını zapt etmeye çalışıyordu.

“Mozzarella peyniri istiyorsunuz, değil mi?”

“Hayır, teşekkürler.”

“Biraz fesleğen yağı serpiştirelim mi?”

“Serpiştirmeyelim, teşekkürler.”

Müşterilerin inatçılığından katılaştan Karen, “Pekâlâ,” dedi.

Robert formika kaplı masanın üstüne kapandı ve kavuşturduğu kollarının yastığına başını dayadı. Kendini bütün gün bedeniyle giriştiği bir tartışmanın kapanına kısılmış gibi hissediyordu: ortalıkta koşturmak isterken uçağa hapsolmuş, yatakta olması gereken şu saatte de

ortalıkta koşturuyordu. Sesi anlaşılamayacak kadar kısalmış, ama sessiz olamayacak kadar da açık bırakılmış olan köşedeki televizyon çapraz bir açıdan salona ışık saçıyordu. Robert daha önce hiç beyzbol maçı izlememiş, ama beyzbol sahalarında insan azminin tersliklere üstün geldiği filmlere rastlamıştı. Bazı gangsterlerin samimi bir beyzbol yıldızına bilerek maç kaybettirmeye çalıştıkları bir film aklına gelir gibiydi; inanacak hiçbir şeyin kalmadığı bir dünyanın tüm hoşnutsuzluğunu yansıtan kalabalığın hüsraniyle homurdandığı bir anda, tam her şeyi bırakmak üzere olan oyuncu hayal âlemine dalıyor ve topu çok uzaklara, Amerika'nın göbeğindeki bir buğday tarlasının ortasına gönderdiği bir zamanı hatırlıyor. Ne çocukluğuna ait o şaşırtıcı ağır çekim enginlik duygusuna, ne de üstünde daima bir önlük olan ve ona yalan söylememesini tembihleyen annesine ihanet edebilirdi; dolayısıyla topu doğruca stadın dışına gönderiyor ve gangsterler Karen'in pizza siparişini aldığı sırada olduğu gibi, ama çok daha kızgın görünüyorlar, kız arkadaşı da, iki yanını gangsterler tuttuğu halde onunla gurur duyuyor, çünkü çok daha pahalı şeftali rengi giysiler giymekle beraber aslında o da kahramanın annesinden farksız ve tekrar inanacak bir şey bulan kalabalık neredeyse çıldırıyor. Sonra arabalı bir kovalamaca yaşanıyor ve ömürleri sporla geçmediği için refleksleri körelmiş olan gangsterlerin içindeki kötülük can alıcı bir virajda kötü şoförlüğe dönüyor ve arabaları hurdahaş olup havaya uçuyor.

Televizyondaki maça gelince, oradaki gangsterler çok daha başarılı görünüyor ve top neredeyse hiç isabet almıyordu. Her birkaç dakikada bir oyun reklamlarla bölünüyor, sonra kocaman altın harflerle DÜNYA LİĞİ diye bir yazı döne döne peydahlanıverip ekranda ışıldıyordu.

Robert'ın babası, "Şarabımız nerede?" diye sordu.

Anne, “Senin şarabın,” diye onu düzeltti.

Robert babasının dişini sıkıp lafını yuttuğunu görebiliyordu. Nitekim Karen bir şişe kırmızı şarapla gelince, söyleyemediği o laf boğazında kalmış gibi, azimle içmeye başladı. Aynı garson Robert’la Thomas’a da yabanmersini suyu koklatılmış buz parçalarıyla dolu devasa bardaklar getirdi. Robert içeceğini isteksizce yudumladı. Dayanılmaz derecede uzun bir gün geçirmişti. Yalnızca uçuşun basınçlı ve bisküvi renkli bayatlığı değil, pasaport kontrolündeki formaliteler de onu yormuştu. Başkan Bush’un “uluslararası terörist” demesine dayanarak kendini “uluslararası turist” olarak tanıtacığı şeklinde dalga geçen babası kendini tutup bunu söyleme isteğine direnmeyi başarmıştı. Ve ona rağmen siyah bir kadın memur, pasaportuna damga vurulduktan sonra onu bir yan odaya almıştı.

Takside, “İngiliz bir avukatın niçin Fransa’da doğduğuna anlam verememiş,” diye açıklamıştı baba. “Kadın başını ellerinin arasına alıp, ‘Sadece nasıl bir hayatınız olduğunu anlamaya çalışıyorum, Mr. Melrose,’ dedi. Ona benim de aynı şeyi yapmaya çalıştığımı ve bir gün bir otobiyografi yazarsam bir nüshasını ona göndereceğimi söyledim.”

Robert’ın annesi, “Ha,” dedi, “demek o yüzden yarım saat fazla bekledik.”

“Bir insan resmiyetten nefret ediyorsa ya ödlekle olur ya da laf sokar.”

“Bir dahakine ödlekliliği dene, daha hızlı olur.”

Pizzalar sonunda geldiğinde Robert gördü ki, durum umutsuzdu. Çocuk bezi kadar kalın oldukları yetmiyormuş gibi, içeriklerinde de yüzde doksan kesinti yapılmamıştı. Robert kendi pizzasındaki domates, ançüz ve zeytinleri bir kenara sıyırdı ve onlardan ağız dolusu iki minik pizza yaptı. Les Lecques’teki ince ve hafif yanık leziz pizzalarla alakası yoktu bunların, ama olabile-

ceğinin düşüncesi bile şimdiye kadar geçirdiği ve bir daha hiç yaşayamayacağı yazlara gizli bir kapı açmıştı.

Annesi, “Ne oldu?” diye sordu.

“Les Lecques’teki gibi bir pizza istemiştım sadece.” Haksızlık ve umutsuzluk her yanını sarmıştı. Oysa ağlamak istemiyordu.

“Ah tatlım, seni çok iyi anlıyorum.” Annesi eline dokundu. “Bu kaçık restoranda inanması zor, biliyorum, ama Amerika’da harika vakit geçireceğiz.”

Thomas, “Bobby niye ağlıyor?” diye sordu.

“Üzgün olduğu için.”

“Ama onun ağlamasını istemiyorum,” dedi Thomas. “Ağlamasını istemiyorum!” diye çığlık atarak o da ağlamaya başladı.

Robert’ın babası, “Hay sıçayım,” diye söylendi. “Ramsgate’e¹ gitmemiz gerektiğini biliyordum.”

Otele dönüşte Thomas arabasında uyuyakaldı.

Robert’ın babası, “Sadede gelelim,” dedi, “ve beraber yatacakmışız gibi davranmayalım. Sen çocukları yatak odasına al, ben çekyatta yatarım.”

“Pekâlâ,” dedi Robert’ın annesi, “istediğın buysa.”

“‘İstemek’ gibi heyecan verici laflara gerek yok. Ben sadece boş beklentilere kapılmıyorum.”

Robert ânında uykuya daldı, ama yatağın yanındaki saatin kırmızı rakamları 2.11 derken uyandı. Annesiyle Thomas hâlâ uyurken o, oturma odasından gelen boğuk sesleri duyabiliyordu. Babasını yerde, televizyonun karşısında buldu.

Kalçalarını halıya bastırarak sınav çeken baba, “Bu boktan çekyatı açayım derken belim çıkıyordu,” dedi.

Cam masadaki dörtte üçü boşalmış viski şişesinin yanında talan edilmiş bir ağrıkesici kutusu vardı.

1. İngiltere’de Kent şehrinin doğu kesimindeki bir kıyı kasabası. (Y.N.)

“Venüs Pizza için üzgünüm. Oraya gittikten ve Carnegie Yiyecek Hizmetleri’nden alışveriş yaptıktan sonra birkaç saat şu suça eğilimli televizyon kanalını izleyince, buradaki tatilimiz boyunca belki de oruç tutmamız gerektiği sonucuna vardım. Fabrika çiftçiliğinin son durağı mezbaha değil, bizim damarlarımız; Henry Ford’un kafeslerinden fırlayan besin füzeleri açık ağızlarımızdan girip büyüme hormonlarını ve GDO’lu mamaları gitgide şişen vücutlarımıza boşaltıyor. Yemeğin “hızlı” olmadığı yerlerde de faturayı hemen kesiyor, başıboş tüketiciyi gerisingeri atıştırmalık dolu sokaklara terk ediyorlar. Sonuçta biz de elektrik verilen tüysüz tavuklarla aynı üretim bandındayız.”

Robert, kan çanağına dönmüş gözleri ve gömleğindeki ter lekeleriyle kendi konuşmasının tirbüşonunu çeviren babasının halinden korkar gibi oldu. Patrick onunla konuşmuyor, konuşma egzersizlerini dinlemesine izin veriyordu. O içeride uyurken adam meğer zihninin mahkeme salonunu yukarı aşağı arşınlıyor, soruşturmasını sürdürüyormuş.

“Park hoşuma gitti.”

Babası, “Park güzel, evet,” diye kabul etti, “ama ülkenin gerisi, bundan sonra ne yiyeceklerini düşünen koca arabalı insanlardan ibaret. Araba kiraladığımız zaman sen de burasının küçük masalar ve fincan tutacaklarıyla dolu, hareketli bir yemek salonundan farklı olmadığını göreceksin. Gerçek silahları olan aç çocukların memleketi burası. Seni bir bomba değilse bile bir Vesuvio pizza mutlaka havaya uçurur. Tam anlamıyla dehşet verici.”

Robert, “N’olur sus,” dedi.

“Affedersin. Ben sadece...” Babası ansızın kaybolmuş gibiydi. “Ben sadece uyuyamıyorum. Yoksa park güzel. Şehir nefes kesici. Sorun bende.”

“Oruca viski de dahil olacak mı?”

Thomas'ın o kelimeyi severek kullandığı hınzır tarzıyla, "Maalesef," dedi baba, "viski *son derece* saf bir şeydir ve yolsuzluğa karşı mücadeleye dahil edilmesi düşünülemez."

"Ha," dedi Robert.

"Ya da burada söyledikleri biçimiyle, yolsuzlukla savaş. Terörle savaş, suçla savaş, uyuşturucuyla savaş. Burada savaş karşıtıysan herhalde savaşla savaşman gerekir, yoksa kimse seni fark etmez."

Robert, "Baba," diye onu uyardı.

"Özür dilerim, özür dilerim." Baba uzaktan kumandayı kaptı. "Hadi, şu rezil saçmalığı kapatalım da bir hikâye okuyalım."

Robert çekyatın üstüne zıpladı. "Harika." Biraz da Karen gibi, olduğundan daha neşeli bir hava takındı. Bu laşıcı mıydı, yoksa yemeklerden miydi ne?

Fotoğraf albümünün sayfalarını çeviren Nancy Teyze, “Ah, Patrick, sürdüğümüz güzelim hayatın sona ereceğinden niye haberimiz olmadı?” diye sordu.

“Haberin yok muydu?” diye karşılık verdi Patrick. “Ne fena. Ama ona bakarsan sana bunu haber verebilecek olanlar için bir şey sona ermedi tabii. Üvey babana güvenmekle annen mahvetti her şeyi.”

“Biliyor musun, o –‘şeytan’ kelimesini kullanacağım–...”

Patrick, “Bugünlerde pek revaçta,” diye mırıldandı.

Onun dikkat dağıtan yorumuna itibar etmediğini göstermek için gözkapaklarını kısacık indiren Nancy, “... herifle ilgili en kötü şey neydi? Annem evde kanserden ölürken o, annemin arabasının arka koltuğunda bana sarkıntılık ederdi. O sıralar Parkinson’du gerçi, elleri titrekti senin anlayacağın. Ve annem öldükten sonra benden onunla evlenmemi istedi. İnanabiliyor musun? Güldüm geçtim, ama bazen keşke kabul etseydim diye düşünüyorum. Çünkü ondan sonra iki yıl daha dayanabildi; Jean’ın öldüğü sabah ben daha yataktayken, küçük yeğenin gönderdiği nakliyecilerin yatak odamdan makyaj masamı götürmelerini izlemek zorunda kalmazdım belki. Mavi tulum giymiş vahşilere, ‘Siz ne yapıyorsunuz?’

Onlar benim saç fırçalarım,’ dedim. ‘Bize her şeyi almamız söylendi,’ diye homurdandılar, sonra da beni yataktan attılar ki, onu da kamyonete yükleyebilsinler.”

“Hem nefret ettiğin hem de fiziksel olarak tiksindiğin biriyle evlenmek seni daha kötü yaralayabilirdi.”

Albümün sayfasını çeviren Nancy, “Aa, bak,” dedi, “annem Fransa’da sıkışıp kalmışken savaşın ilk zamanlarını geçirdiğimiz Fairley. Long Island’daki en nefis evdi. Biliyor musun, Bill Enişte’nin altı yüz dönümlük bir bahçesi vardı; korularla tarlaları saymıyorum bile, onlardan da bir sürü vardı. Şimdikilerin Long Island’da kırk dönüm bahçesi oldu mu kendilerini ulu Tanrı sayıyorlar. Ebe tura bir iki üç oynadığımız *topiary*¹ bahçesinin ortasında pembe mermerden olağanüstü bir taht duruyordu. Eskiden Bizans imparatorununmuş...” Kadın iç geçirdi. “Hepsi kayboldu gitti; onca güzelliğin hepsi.”

“Onca güzelliğin özelliği, hep kaybolması,” dedi Patrick. “Bill Enişte bahçe mobilyalarını kaybetmeden önce o tahtı imparator kaybetmiş.”

Nancy, “Ama Bill Enişte’nin çocukları hiç olmazsa Fairley’i satabildi,” diye heyecanlandı. “Orayı çaldırmadılar.”

“Dinle, seni anlayanların başında ben geliyorum. Eleanor’un yaptıklarından sonra ailenin mali olarak durumu en bozulan kolu biziz.” Sonra Patrick konuyu hafifletmek istercesine, “Annenden ne kadar ayrı kaldınız?” diye sordu.

“Dört yıl.”

“Dört yıl mı?”

“Yani, Amerika’ya savaşın başlamasından iki yıl önce gelmiştik. Annem malların en kıymetlilerini Fransa, İn-

1. Ağaç budama sanatı. (Ç.N.)

giltere ve İtalya'dan çıkarmak için Avrupa'da kaldı ve Alman işgalinden ancak iki yıl sonra kendini Amerika'ya atabildi. O ve Jean Portekiz üstünden kaçtılar ve geldiklerinde, ayakkabı sandığının onları New York'a getirmesi için tuttukları balıkçı teknesinin güvertesinden aşağı yuvarlanmış olduğunu hatırlıyorum. İçinde ayakkabıdan başka bir şey olmayan bir sandık dışında hiçbir şey kaybetmeden Almanlardan kaçılabiliyorsa, demek ki savaş o kadar da kötü değilmiş diye düşünmüştüm.”

“Peki onu onca zaman görmemek seni nasıl hissettirmişti?”

“Eleanor felç olmadan birkaç yıl önce aramızda çok acayip bir konuşma geçmişti. Bana, annemle Jean Fairley'e geldiklerinde kayıkla gölün ortasına kadar kürek çektiğini ve annemin bizi dört yıl terk etmesinin kızgınlığıyla, onlarla konuşmadığını söylemişti. Bunların hiçbirini hatırlamadığım için neye uğradığımı şaşırmıştım. Yani gençliğimizde bunun etkisi büyük olmalı tabii. Ama yine de tek hatırladığım, annemin ayakkabılarının kaybolmasıydı.”

Patrick, “Herhalde herkes kendisi için önemli olan şeyleri hatırlıyor,” dedi.

“Eleanor bana annemden nefret ettiğini söyledi. Ben-se bunun *genetik olarak* mümkün olduğunu bilmezdim.”

“Genleri herhalde dehşet içinde kalmıştır,” dedi Patrick. “Oysa Eleanor bana hep sevdiği ve güvendiği iki insanı, babasıyla dadısını kovduğu için annenizden nefret ettiğini söylerdi.”

Nancy üstünlük taslamak ister gibi, “Dadıyı götürdüklerinde kendimi arabaya bağlamıştım,” dedi.

“Bak, gördün mü? Genlerini zorlayan bir sancı hissetmedin mi...”

“Hayır! Benim gözümde suçlu Jean'dı. Dadılık yaşı çoktan geçtik diye annemin aklına o girdi.”

“Ya babanız?”

“Annem ona artık güç yetiremeyeceğini söylemişti. Adam her hafta onu deli eden yeni bir müsriflik yapardı. Ascot koşularından önce, mesela, bir değil, ahır dolusu yarış atı almıştı. Anlatabiliyor muyum?”

“Ne günlermiş desene,” dedi Patrick. “Thomas yeni bir çift ayakkabıya ihtiyaç duyduğunda kör bir telaşa kapılmak yerine keşke Mary iki düzine yarış atı alsa da ben ona sinir olsam.”

“Abartıyorsun.”

“Tek lüksüm bu kaldı.”

Telefon çalınca Nancy kütüphanenin yanındaki çalışma odasına geçerek Patrick’i, sırtına altın yaldızla 1940 mührü basılmış kırmızı deri ciltli albümün ağırlığından hafifçe çökmüş yumuşak kanepede yalnız bıraktı.

Kimseyle konuşmak istemeyen Eleanor’un gölün ortasına doğru kürek çeken imgesi, Patrick’in hayalinde onun şimdiki yatalak ve dünyadan kopmuş haliyle iç içe geçti.

Annesi Kensington’daki kalın halı döşeli, aşırı ısıtılmalı bakım türbesine yerleştiğinin ertesi günü Patrick’e müdürden telefon gelmişti.

“Anneniz sizi hemen görmek istiyor. Bugün öleceğini düşünüyor.”

“Haklı olduğuna inanmak için bir neden var mı?”

“Tıbbi anlamda yok, ama kendisi çok ısrarcı.”

Patrick evden istemeye istemeye çıkıp Eleanor’u görmeye gitmişti. Yanına geldiğinde kadın söylemek istediği şeyin öneminden dolayı tarif edilmez bir hüsrarla ağlıyordu. Yarım saatin sonunda, yeni annelerin afallamış şaşkınlığıyla “bugün ölüm” sözlerini dünyaya getirdi. Ondandan sonra da yarım saatlik gevelemeli, ağlamalı bir mücadelenin ardından ölüm vaadinin çıkmadığı gün neredeyse olmadı.

Patrick, Eleanor'un yattığı kattan sorumlu olan neşeli İrlandalı hemşire Kathleen'e yakındığında kadın onun koluna yapışıp, "O seni de beni de gömer," diye gülmüştü. "Bir üst kattaki Dr. MacDougal'a bak. Adam yetmiş yaşındayken yarı yaşındaki bir hanımla evlendi; kadın sevimliydi, müthiş dost canlısıydı. Ertesi yıl, burası sahiden trajik, adam Alzheimer oldu ve buraya yerleşti. Karısı ona müthiş bağlıydı, onu her gün görmeye geldi. Ertesi yıl göğüs kanseri olana kadar tabii. Evliliğin üçüncü yılında kadın öldü, ama adam hâlâ üst katta, *hem de çakı gibi*."

Hemşire son bir kahkahayla Patrick'i kilitli revirin yanındaki havasız koridorda öylece bırakmıştı.

Patrick'in moralini Eleanor'un isabetsiz tahminlerinden daha da fena bozan şey, onun kendini kandırmayı ve manevi kibrini inatla sürdürmesiydi. Hayatına hükmeden gündüz düşleri onda tipik olarak kesin ölüm saatine vâkıf olduğu fikrini uyandırıyordu. Fakat hazıranda düşüp kalçasını kırınca, ölümünü nereye kadar denetleyebileceği hakkında daha gerçekçi bir tutum göstermeye başladı.

O düştükten sonra Patrick onu Chelsea and Westminster Hastanesi'nde görmeye gitti.

Kahvaltı yerine morfin verildiği halde kadının huzursuzluğu yatışmamıştı. Daha önce birkaç kere düşmesine, sağ şakağını kapkara morartmasına, burnunu şişirip kızartmasına, sağ gözkapağında sarı bir leke bırakmasına ve nihayetinde kalçasını kırmasına yol açan yataktan mutlaka çıkma ihtiyacıyla bu sefer de –Patrick'in kıskanmadan edemediği taze mor iğne izleriyle dolu– derisi sarkmış beyaz kollarını Evans Nesbit Jubilee marka hastane yatağının kenarlarına uzatıp kendini kaldırmaya çalışıyordu. Anlamsız hecelerden geçilmeyen bir inilti ve mırıldanmalar okyanusundan Pasifik Adaları gibi birkaç berrak söz yükseldi.

Yatağın ucuna doğru yeni bir hamleyle, “Bir randevum var,” dedi.

Patrick, “Her kiminle görüşmen gerekiyorsa onun buraya geleceğinden, senin yerinden kalkmadığını bildiğinden eminim,” dedi.

Eleanor, “Evet,” diyerek kan lekeli yastıkların üstüne bir an tekrar çöktü, fakat sonra yine öne doğru atılarak, “randevum var,” diye sızlandı.

Uzun süre dik duracak kadar mecali olmadığından yatakta ağır ağır kıvranmaya başladı, sonra ısrarcı ve mırıltılı saçmalıkların arasında yine kendini uzun uzun öne vermeye çalıştı. Derken hiçbir şeyle ilintisi olmayan bir “artık yok” belirdi. Ağlamak istediği halde bedeni bu konuda da onu yüzüstü bırakmışçasına bakarak ellerini yüzünden aşağı öfkeyle gezdirdi.

Fakat sonunda başardı.

Patrick’in elini şaşırtıcı bir kuvvetle kavrayarak, “Beni öldürmeni istiyorum,” dedi.

“Sana yardım etmek isterdim, ama bu maalesef kanunlara aykırı.”

Eleanor, “Artık yok,” diye bağırdı.

Patrick, “Elimizden geleni yapıyoruz,” diye belirsiz bir karşılık verdi.

Somut bir eylemde teselli arayan Patrick komodinin üstündeki plastik bardaktan annesine bir yudum ananas suyu içirmeye çalıştı. Bir elini en üstteki yastığın altına koyup Eleanor’un başını kaldırdı ve bardağı onun kavlamış dudaklarına doğru hafifçe yatırdı. Eylemin şefkati onu dönüştürmüştü adeta. Kendi çocukları hariç, kimseye böyle özenle yaklaşmamıştı. Nesillerin akışı tersine dönmüştü ve Patrick, işe yaramaz, hain ve kafası karışık annesini büyük bir ihtimamla tutarken bulmuştu kendini. Başını dikkatlice kaldırmalı, annesinin boğulmasına sebebiyet vermemeliydi. Aldığı yudumu, yüzünde telaş-

lı ve kopuk bir ifadeyle ağzının içinde yuvarlamasını izledi; kadın nasıl yutkunması gerektiğini gırtlığına hatırlatmaya çalışıyor, Patrick de bunu başarmasını istiyordu.

Zavallı Eleanor, zavallı küçük Eleanor hiç de iyi durumda değildi; yardıma ihtiyacı vardı, korunmaya ihtiyacı vardı. Patrick'in ona yardım etme isteği önünde bir engel yoktu, bir kesinti yoktu. Hayal kırıklığına uğramış kavgacı zihninin bu somut eylemle altüst olmasına kendi de şaşırdı. Öne doğru eğilip Eleanor'u alnından öptü.

Bir hemşire gelince Patrick'in elindeki bardağı gördü.

“Ona biraz *Thicken Up* verdiniz mi?” diye sordu.

“Biraz ne?”

Aynı isimde bir kutuya pıt pıt vuran hemşire, “*Thicken Up*,”¹ dedi.

“Annemin genişlemek istediğini sanmıyorum,” dedi Patrick. “*Eriyip Gitmek* diye bir kutunuz yoktur ama değil mi?”

Hemşire neye uğradığını şaşırmıştı ama Eleanor gülümsüyordu.

“Eyiyp gimek,” diye Patrick'i yineledi.

Hemşire, “Bu sabah çok güzel kahvaltı etti,” diye bozuntuya vermedi.

Eleanor, “Orla,” dedi.

Patrick, “Zorla mı?” diye fikir yürüttü.

Eleanor yüzünü çılgın bir bakışla ona doğru çevirdi. “Evet.”

“Bakımevine döndüğünde istersen yemeyebilirsin,” dedi Patrick. “Orada kaderinin ipleri daha çok senin elinde olur.”

Eleanor gülümseyerek, “Evet,” diye fısıldadı.

İlk kez rahatlamış görünüyordu. Patrick de öyle. Annesine daha da berbat bir hayatın dayatılmasından onu

1. Bir gıda takviyesi. Anlamı “kalınlaşmak, genişlemek, koyulaşmak.” (Ç.N.)

koruyacaktı. Sonunda içine girebileceği bir evlat rolü bulabilmişti kendine.

Patrick, Nancy'nin tam karşısındaki raflarda, 1919' dan 2001'e kadar tarihlenen kırmızı deri ciltli yüz özdeş cilt halindeki öbür fotoğraf albümlerine baktı. Odanın geri kalanında, süs mahiyetindeki deri ciltli kitap öbekleri ve onların aşağısında, dekorasyon sanatı hakkındaki kuşe kâğıtlı dekoratif kitaplar diziliydi. Biri hole, öbürü Nancy'nin telefonda konuştuğu odaya açılan iki kapı bile odanın kütüphane temasını kesintiye uğratmıyordu. Kapıların iç yüzü, gerçek raflarla tamı tamına aynı hizada olan *tromp l'oeil*¹ raflardaki sahte kitap sırtlarıyla dolu görünüyor ve kapalı olduklarında odaya klostrofobik bir hava veriyordu. Nancy'nin estirdiği ve sekiz yıl öncesine göre hiç de hafiflememiş olan sitem ve nostalji rüzgârı Patrick'in –Nancy'nin hayallerini yakıp kavuran ah-keşke âlemi şöyle dursun– albüm dolu duvarlarla kutsanan geçmişin dünyasında yaşamama kararlılığını daha da perçinlemişti. Kadın geçmişe olduğu haliyle bile tutunamaz ve neredeyse kırk yıl önce kendine yapılan haksızlıktan arındırılmış bir maziyi tercih ederken ona yaşadığı çağı idrak etmenin değeri hakkında esaslı bir ders vermenin anlamı var mıydı? Patrick'in gözünde plütokrasinin gurup rengi, yemekli bir parti sonrasında birikmiş kirli tabak yığınlarından daha cezbedici değildi. İçinde bir şey ölmüştü ve bu ölüm, hastanede Eleanor'a bardakla ananas suyunu içirirken duyduğu şefkatle doğrudan ilişkiliydi.

Teyzesini görünce iki kız kardeşin birbirlerinden ne kadar farklı olduğuna tekrar hayret etti. Oysa birinin dünyaya aşırı düşkünlüğü, öbürünün de dünyaya aşırı ilgisizliğinin anne ihaneti ve maddi hüsrana bakımından kö-

1. (Fr.) Gözü yanıltan resim. (Ç.N.)

kenleri ortaktı. Nancy bunun günahını üvey babaya havale ederken Eleanor uğradığı ihanetin ağırlığını Patrick'e yıkmaya çalışmıştı. Çabasının başarısızlığa uğradığını düşünmeyi yeğliyordu Patrick, fakat teyzesiyle geçirdiği birkaç saatin ardından, bağımlıktan yeni kurtulduğu halde doğum günü armağanı olarak bir kokteyl çalkalayıcısı alan eski bir alkolik gibi hissetmeden de edemiyordu.

Önü açık olan camlı kapılar, ahşap Japon köprülü bir süs havuzuna doğru meyleden geniş bir çimenliğe bakıyordu. Patrick oturduğu yerden Thomas'ın köprüden aşağı sarkmaya çalıştığını ve o, ısıltılı küçük su birikintisini ürperterek yüzen egzotik bir sokuşunu işaret ederken Mary'nin onu usulca zapt ettiğini görebiliyordu. Belki bahçenin Japon havasına derinlik katan renkli sazan balıkları da vardı havuzda. Ya da çamurda parıltıyan bir samuray zırhı. Nancy'nin dekoratif kabiliyetini kimse hafife alamazdı. Robert havuzun yanındaki tapınak biçimli küçük kameriyede güncesini yazıyordu.

Okunmaz klasiklerle dolu raflar gıcırdayarak açıldı ve Nancy uzun adımlarla odaya döndü.

Parayla temas etmek onu diriltmiş gibi, "Zengin kuzenimizdi," dedi.

"Hangisi?"

"Henry. Haftaya onun adasına gidecekmisiniz."

"Doğru," dedi Patrick. "Amerikalı akrabalarımızın cömertliğine güvenen sefil beyaz ayaktakımıyız biz."

"Çocukların terbiyeli mi diye öğrenmek istedi. Ona şimdiye kadar bir şey kırmadıklarını söyledim. 'Ne zamandır oradalar?' diye sordu. İki saat kadar önce geldiğinizi söyleyince, 'Allah aşkına, Nancy, beni bununla mı kandırıyorsun? Eksiksiz bir rapor için seni yarın tekrar arayacağım,' dedi. Eh, dünyada herkesin paha biçilmez Meissen porselenlerinden bir heykelcik koleksiyonu yoktur herhalde."

“Thomas oraya gittikten sonra artık onun da olmayabilir.”

“Öyle deme!” dedi Nancy. “Beni de geriyorsun, bak.”

“Henry’nin bu kadar şatafat düşkünü biri haline geldiğini bilmezdim. Onu görmeyeli en az yirmi yıl oldu; bizi ağırlayacak olması çok misafirperverce doğrusu. Delikanlıyken o rahat asi haliyle bana çok yakındı. Demek Meissen heykelciklerinden ordusu o asiyi yenilgiye uğratmış. Teslim olduğu için onu kim suçlayabilir? Tepenin yamacını aşıp kâsenin vadisini dolduran ıslıl ıslıl porselen-den sütçü kız ordularını düşünsene; Henry onları ruhsuz bir portföy bilançosuyla nasıl savuştursun?”

“Kendini hayal gücüne fena kaptırıyorsun.”

Patrick, “Affedersin,” dedi. “Üç haftadır duruşmaya çıkmıyorum. Nutuklar birikiyor...”

“Onu bilemem, ama ihtiyar teyzenin artık dinlenmesi gerekiyor. Çay için Walter’la Beth’e gideceğiz ve bunun için formumun zirvesinde olmalıyım. Çocukların çimenlerde yalınayak yürümemesine dikkat et, ormana da sakın girmesinler. Connecticut’ın bu bölgesi Lyme hastalığıyla kaynayan bir cadı kazanı ve bu yıl da keneler aldı başını yürüdü. Bahçıvan zehirli sarmaşığı bahçeden temizlemeye çalışıyor ama ormana gücü yetmiyor. Korkunç bir şey şu Lyme hastalığı. Nüksedip duruyor ve tedavi edilmezse insanın hayatını mahvedebiliyor. Buradaki köyde yaşayan küçük bir oğlan var; durumu hiç de iyi değil. Psikoz nöbetleri filan geçiriyor. Beth de gece gündüz antibiyotik alıyor. ‘Kendi kendini tedavi ediyor.’ Sürekli tehlikede olduğunu varsaymanın daha güvenli olduğunu düşünüyor.”

“Sürekli savaşın gerekçesi,” dedi Patrick. “*Tout ce qu’il y a de plus chic.*”¹

1. (Fr.) Şık şeylerin hepsi. (Ç.N.)

“İstersen öyle de diyebilirsin.”

“Sanırım istiyorum, evet. Ama kadının yüzüne söylemesem de olur.”

Nancy, “Özellikle de onun yüzüne karşı söylemeye kalkma,” diye parladı. “O benim en eski arkadaşlarımdan biri ve ayrıca Park Caddesi’ndeki en kudretli kadın; onu karşına almak iyi bir fikir değil.”

“Aklımdan bile geçmez.”

Nancy yanından ayrıldıktan sonra Patrick içki tepsinin yanına gitti ve kirli bir kadeh bırakmamak için doğruca şişeden birkaç iri yudum Maker’s Mark Bourbon’u içti. Ardından bir koltuğa çöküp pencereden dışarısını seyre başladı. ABD’nin balta girmemiş kuzeydoğu kırsalı göze ne kadar şirin görünse de Kamboçya bataklıklarından daha büyük tehlikelere gebeydi. Mary, adını Connecticut eyaletinin sadece beş-on kilometre ötedeki bir kasabasından alan Lyme hastalığı hakkında birkaç broşür edinmişti bile, dolayısıyla dışarı koşup durumu ailesine anlatmasına gerek yoktu.

“Sürekli tehlikede olduğunu varsaymak daha güvenli.” Patrick sözel bir tik gibi, “Tehlikede değilsen güvende olduğunu varsaymak daha güvenli,” demek istiyordu ama paranoyanın inandırıcılığı onu çabucak teslim aldı. Zaten artık o da kendini sürekli tehlikede hissediyordu. Akciğerinin iflas edeceği tehlikesi, evliliğinin çökeceği tehlikesi, ölümcül korkunun tehlikesi. Korkudan öleceği duygusuyla buram buram terlerken herhangi bir duygudan kim ölmüş? diye kendine telkin eder, ama bir kelimesine bile inanmazdı. İnsanlar türlü duygulardan ölüp duruyorlardı; yeter ki onları mermi, şişe ve tümör şeklinde somutlaştırmanın formalitesinden geçirsinler. Altyapısı tam bir keşmekeş içinde, zekâsı gayet gelişmiş ve ikisinin arasını dolduracak şeylerden neredeyse tümüyle yoksun olan kendi gibi organize birinin

mutlaka bir orta yol geliştirmeye ihtiyaı vardı. O olmadan, arazinin üstünde szlen bir alıı kuş gibi uyanık gündüz kafası ile bir geminin güvertesine sıçramış bir denizanasına benzer çaresiz bir gece kafası arasında bölünüyordu. “Kartal ile Denizanası”: Ezop’un yazmaya tenezzül etmeyeceği bir masal. Patrick hafiften çatlak, kısa bir kahkaha salıverdi ve Bourbon şişesinden iri bir yudum daha almak üzere kalktı. Evet, orta yolu bir alkol gl kaplamıştı artık. İlk içki yirmi dakika kadar kafasını toplamasına yardımcı oluyor, ama sonrakilerde gece kafası, bir güneş tutulmasının karanlık örtüsü gibi arazinin üstünü kaplayıveriyordu.

Patrick bunların hepsinin küçültücü bir Oedipal dram olduğunu biliyordu. Eleanor’la ilişkisindeki yüzey-sel devrime, merhametin nefrete karşı kazandığı sınırlı zafere rağmen, hayatının derinliklerindeki anne etkisi hiç bozulmadan öylece duruyordu. Varoluşunun bir serbest düşüş, hudutsuz bir rkeklik, klostrofobik bir alan korkusundan ibaret olduğunu iliklerine kadar hissediyordu. Gerçi korku evrensel bir duyguydu şüphesiz. Mary’den gördükleri onca msamahaya rağmen oğulları da zaman zaman korkuya kapılıyorlardı, ama bunlar geçici arızalardı; oysa Patrick için korku, ayağını bastığı zeminin ta kendisiydi ya da içine düştüğü zeminsizlikti ve bu duyguyu annesinin ilgisini başka bir insanoğluna hiç mi hiç veremeyişine bağlamadan edemiyordu. Eleanor’un hayatını tanımlayan özellik, diye hatırlatması gerekiyordu kendine, onun acıydı. Kadın ocuk yapmak istemiş ve berbat bir anne olmuştu; ocuk öyküleri yazmak istemiş ve berbat bir yazar olmuştu; hayırsever olmak istemiş ve tüm parasını çıkarcı bir şarlatana vermişti. şimdi de ölmek istiyor ve onu da beceremiyordu. Ancak kendilerini “insanlık” gibi, “kurtuluş” gibi tumturaklı genellemelere açılan birer kapı olarak sunan insanlarla iletişim kurabiliyor-

du ve Patrick de bunların karşısında bir bebek gibi inleyip kusmaktan başka bir şey yapamıyordu. Bebekliğin sorunlarından biri de âciz ile art niyeti ayırt etmenin zorluğuydu ve bu zorluk bazen sarhoş bir gecenin yarısında ona tekrar dönüyordu. Üstelik aynı zorluk şimdi Mary'ye olan bakışını da istila etmeye başlamıştı.

Mary, Robert'a özverili bir anne olmuştu ve bir yılını ona vakfettikten sonra bir eş olarak tekrar su yüzüne çıkmış, ama bunu da bir çocuk daha istediği için yapmıştı. Thomas'la beraber, belki onun son evladı olacağını bildiği için, adeta "Meryem ve Çocuğu"nun¹ güç alanına sıkışıp kalmış, yeniden keşfettiği bakireliği dahil, kendine korunaklı mukaddes bir saflık bölgesi açmıştı. Bu süregiden, ama sürdürülebilir gibi olmayan Beytüllahim faslında Yusufçuğun² tatsız rolü Patrick'e düşmüştü. Mary onunla ilgilenmeyi hepten bırakmıştı ve Patrick ondan istekte bulundukça, küçük oğlunun düzenbaz bir rakibi olmaya soyunduğu izlenimi giderek güçleniyordu. Sonunda Patrick yüzünü başka bir yöne, Julia'ya dönmüş, o kapı da kapanınca kendini alkolün avutucu kucağına bırakmıştı. Buna bir son vermeliydi. Bu yaşta insan ya direnişe katılır ya da ölümün işbirlikçisi olur. Ölmezliğin toy yanılsaması buharlaştıktan sonra intiharla oyun olmazdı.

Hay aksi, Maker's Mark'la işi fazla ilerletmişti. Yapılacak en mantıklı şey şişeyi yukarı çıkarıp içinde kalanı sırt çantasında sakladığı talan edilmiş öbür Bourbon şişesine boşaltmak sonra da şehre inip Nancy'nin içki masası için bir yenisini almaktı. Tabii yeni şişede de ilerleme kay-

1. Hristiyan resim, ikona ve heykel sanatında Meryem ile İsa'nın birlikte tasvir edildiği eserlerin genel adı. İngilizcede *Madonna and Child* diye ifade ediliyor, ancak Meryem'e İngilizcede *Mary* denir. (Ç.N.)

2. Beytüllahim, İsa'nın doğum yeri; Yusuf, Hristiyan inancında Meryem'in kocası. (Ç.N.)

detmesi gerekiyordu ki, eskisinin bitmeye yaklaşmadan önceki haline benzesin. Başarılı bir alkolik olmak kadar çapraşık iş azdır dünyada. Üçüncü dünya ülkelerini bom-balamak, mesela; tam keyif ehline göre bir meslek. Zikzak yaparak odada yürüyen Patrick, “Bazıları için sorun yok,” diye mırıldandı. Günün bu saatine göre biraz fazla sarhoştu elbette, ama sadece birazcık. Düşünceleri zembereğinden boşalıyor, kesik hamlelerle birbirinden kopuyor, tam elini düzecekken başka bir kozun altında kalıyordu.

Yoklama: aile bahçede. Yoklama: holde sessizlik. Merdivenden yukarı koş, kapıyı kapat, sırt çantasını çıkar, Bourbon’u boşalt (ama eline boca ediyor). Boş şişeyi dolabın yukarısına sakla. Arabanın anahtarı. Aşağı inip dışarı çık. Ailesine söylese mi? Evet. Hayır. Evet. Hayır! Arabaya bin. Tin tintin. Sikik Amerikan arabalarının güvenlik tin tini. Kaza sonucu ani bir ölümü varsaymak daha güvenli. Polis hayır n’olur hayır n’olur. N’o-l-u-r. Besleyici çıtır mıcırların üstünden kayarak uzaklaş. Hız sabitleyici kontrol dışı. Sallantılı fikirler. Yola düzöl, heceleri öğüt-meyi bırak ve güneş vurmuş kırsalın ölüm tuzağına atıl. İyisi mi her şeyin kaplamasını değıştir. Motorlu testere ve beton kararlı sıradan vatandaşlardan öfkeli alaylar. “Korkuyla yeterince yaşadık! Ailelerimizi korumak hakkımız! İncil’de, ‘Vahşi yerler ehlileşecek. Ve insanlar kenelerin üstünde egemenlik kuracak,’ denmiyor mu?”

Patrick metalik mavi Buick LeSabre’ında süzölüyor ve Amerikan köylülerinin aksanıyla bağıırıyordu. Kendini durduramıyordu. Hiçbir şeyi durduramıyordu. Arabayı durduramıyor, içmeyi durduramıyor, Kumçakıl Klux Klan’ı durduramıyordu. şehre giden anayola sessizce kavuşurken parlak kırmızı bir “Dur” işaretini süzölerek geçti. Vino Veritas içki dükkânının yanına park etti. Araba her nasılsa kendini kilitledi; böylesi daha güvenliydi. Tin tin tin. Anahtar hâlâ yuvasındaydı. Patrick belindeki donuk

ağrıyı hafifletmek için geriye doğru esnedi. Omurga aşınması mı? Böbrek şişmesi mi? Kişisel gelişim kasetlerinin kendinden hoşnut ses tonuyla, “Alışkanlık haline gelmiş çıkmazlarımızdan kurtulmak için alışıldık düşünce kalıplarımızdan sıyrılmalıyız,” diye mırıldandı. “Burada *ya omurga ya da böbrek* durumuyla değil, *hem böbrek hem de omurga* durumuyla karşı karşıyayız. Kalıpların dışına çık! Yaratıcı ol!”

Ve işte, tam önünde, demiryolunun karşısında, aşağıdaki oyun bahçelerinin içinde bir başka *hem-hem de* durumu yaşanıyordu. Bir yanda, zemini yumuşak talaş döşeli bir oyun bahçesinin parlak renkli tünel, kaydırak ve salıncakları arasında cereyan eden Amerikan aile hayatının coşkun duygusallığı, bir yanda da tel örgünün ilerisindeki büyük çimenlikte bir Alman kurt köpeğine New Milton’un huzur ve refahını bozmayı düşünecek hasta ruhluları paramparça etmeyi öğreten göbekli iki polis. Polislerden biri köpeği tasmaından tutuyor, öbürü de kolunda yastıklı kocaman bir kılıfla çimenliğin uzak tarafında dikiliyordu. Çimenliği şimşek gibi geçerek polisin korumalı koluna atılan ve başını var gücüyle bir o yana bir bu yana sallayan kurt köpeğinin hırlaması, güvenli arabaların vesveseli ses dalgaları ve çocukların çığlıklarıyla yırtılan nemli havada ancak duyuluyordu. Çocuklar artık kendilerini daha güvende hissediyorlar mıydı, yoksa her dem tehlikede olduklarını varsaymak daha mı güvenliydi? Botero’nun¹ tablolarından çıkmışa benzeyen ve yuvarlak köşeli bir piknik masasında kabarık kurabiyelelerini iştahla çiğneyen bir aile, hevesli genç kurt köpeğini meslektaşının kolundan ayırmak için çimenlikte koşan polisi izliyordu. Artık yerlerde yatıp yuvarlanmaya başla-

1. Fernando Botero (1932): Eserlerinde sıklıkla şişman insanları işleyen Kolombiyalı ressam. (Ç.N.)

yan öbür polis de hasta ruhlu değil, iyi adamlardan biri olduğuna köpeği ikna etmeye çalışıyordu.

Vino Veritas'ta üç boy Maker's Mark vardı. Bitirdiğinin hangi boy olduğunu bilemeyen Patrick üçünü de aldı.

Satıcıya, "Neme lazım, kendimizi güvene almakta fayda var," diye açıkladı.

Satıcı, Patrick'e soluğu park yerinde aldirtan bir hevesle, "Bundan hiç şüphlen olmasın," dedi.

Bu arada Patrick sarhoşluğun başka bir evresine geçmişti bile. Daha terli, daha üzgün ve daha ağır bir evre. Walter ve Beth'lerde –hatta herhangi bir yerde– ayakta durabilmesi için *hem* yeni bir içkiye *hem de* büyük bir kahveye ihtiyacı vardı. Üstelik kabul etmeliydi ki, yerine yenisini koyacağı Maker's Mark'ın en küçük şişe olmadığından da gayet emindi. Takımı tamamlama isteğine dayanamayarak onu da almıştı. Tin tin tin. Şişenin ağzındaki taklit kırmızı mumu soyup tıpayı çıkardı. Bourbon boğazından aşağı süzülürken alevli bir ışık huzmesinin ateş ve yıkım saçarak, bir binanın tavanını ve yer döşemelerini kırıp geçtiğini hayal etti. İşte şimdi rahatlamıştı.

Geç Olsun Güç Olmasın kahve dükkânı, adını yalancı çıkarmayan bir işletmeydi. Patrick, şeffaf plastik kupa içindeki çilek aromalı, çırpılmış kremalı ve buzlu leziz diyet karamel *grande* vanilya frappucino'ya yapılan daveti es geçip sade kahve ısmarladı. Ardından seri üretim bandında ilerlemeye koyuldu.

Önlüklü, iri çeneli ve sarı saçlı bir yaratık olan Pete kahveyi tezgâhta kaydırarak, "Bomba gibi günler dilerim!" dedi.

"İyi günler"ın gelişini hatırlayacak yaşta olan Patrick, "Bomba gibi günler" dilemenin böyle alıp yürümesine telaşla bakabildi ancak. Bu sataşkan neşe kültürü nerede biterdi? Patrick yapmacıklıkla sırtarak bıyık altından, "Sana da derin ve anlamlı günler dilerim," dedi ve dev ku-

pasıyla yalpalayarak salona döndü. “Mesut günler dilerim,” diye söylenerek bir masaya oturdu. Güneyli aksanıyla, “Hepinize tüm gövdenizle orgazmlar dilerim,” diye fısıldadı, “ve orgazmınızın uzun sürmesini dilerim.” Çünkü hak ediyorsunuz. Çünkü kendinize bunu borçlusunuz. Çünkü benzersiz ve özel şahsiyetlersiniz. Çünkü bir bardak kahve ve berbat bir kekten bekleyebileceğiniz nihayetinde budur. Pete kendini daha gerçekçi başarılarla sınırlasa ne olurdu? “Soğuk bir duş alın” veya, “Arabanızı çarpmamaya çalışın” gibi.

Patrick kavurucu park yerinde kaybettiği ateşli, dengelessarhoşluğa dönmüştü yine. Evet evet evet. Birkaç litre kahve içti mi artık kimse onu durduramazdı. Salonun karşısında pembe hırkalı ve solmuş kot pantolonlu, dolgun ve seksi bir tıp öğrencisi bilgisayarının başında çalışıyordu. Şömine rafının üstünde duran cep telefonunun yanında bir walkman ve karmaşık bir içecek vardı. Koltuğunda dizlerini kaldırmış ve bacaklarını açmış olarak, dizüstü bilgisayarını yeni doğurmuş gibi oturuyordu ve masanın kenarındaki *The Pathology of Disease*¹ diye bir kitaba gevşekçe karalanmış notlar sıkıştırılmıştı. Ona mutlaka sahip olmalıydı, mutlaka! Vücutuyla ne kadar rahattı. Patrick gözlerini ona dikmişti ve kadın soğukkanlı, sakin bir bakışla ona karşılık verdi. Gülümsedi. Ondaki bu kusursuzluk fena halde ürkütücüydü. Patrick gözlerini çevirdi ve sıkılğan bir edayla dizkapaklarına doğru gülümsedi. Kadının böyle arkadaşça davranması dayanılır gibi değildi. Ağlamak istiyordu. Kadın artık doktor sayılırdı ve onu belki her şeyiyle kurtarabilirdi. Oğulları onu başta özleyeceklerdi elbette, ama bunu da atlatırlardı. Zaten isterlerse gelip yanında kalabilirlerdi. Kadın belli ki müthiş derecede sıcak ve sevecen biriydi.

1. Hastalığın Patolojisi. (Y.N.)

Peş peşe avuntu arayan Patrick gayriihtiyari savrulan bir yaprak gibi Oedipus kompleksinin girdabına kapılmıştı. Bazı diller arzu ve yoksunluğu ayrı tutsa bile İngilizce onları tek bir sözcüğün yalın mahremiyetine zorluyordu: istek.¹ Sevgi eksikliğini gidermek için sevgiyi istemek. İnsana daha fazla şey isteten yokluklar savaşı. Viski ona eski haliyle annesinden, şimdiki haliyle karısından, ya da salonun karşısına geçip dizüstü çökecek ve merhamet dilenecek olsa pembe hırkalıdan daha iyi bakacak değildi. Bunları niçin istiyordu? O kartal haline ne olmuştu? Çekim hissini niçin serinkanlılıkla duyumsayıp özümsemiyor ve mevcut ruh haline, ya da ondan öte, yaşıyor olmanın sade gerçekliğine katmıyordu? Düşüncenin kaynağında durmak varken niçin onun yöneldiği nesnelere acemi-ce koşturuyordu? Gözlerini kapatıp koltuğuna çöktü.

İşte, iç âleminin görkemine kurulmuş olarak artık pembe hırkalıları ve kehribar renkli şişeleri kovalamayı bırakmış, sıcak kalabalık bir salondaki çok sayıda vantilatörün çalıştırılması gibi, düşüncelerinin şak diye açılıvermesini izliyordu. Renkli sahnelerin içine artık atlamıyor; şak diye açılmaları, sıcağı, normalde söze yatkın zihninin sarhoşken şimdi daha çok imgelere ağırlık verdiğini, aradığının kendini kaybetme ve orgazm değil de bilgi ve idrak olduğunu fark ediyordu. Fakat sorun, kovalamacanın nesnesi değişse bile kovalama sıkıntısının sürmesiydi. Patrick bir boşluktan uzaklaşmaya çalıştığını değil, ona doğru atıldığını hissediyordu. Aman ne önemli! Ateşli bir sikişin baygın serabı peşinde dörtnala koşsa daha iyi. Gözlerini açtı. Kadın gitmişti. Çift yönlü yoksunluk. Ama yönler zaten yanıltıcıdır. Doğrusu, bir eksiklikler veya istekler evreni. Sınırsız melankoli.

1. İngilizcede *want* sözcüğü hem istemeyi hem de bir şeyin eksikliğini ifade eder. (Ç.N.)

Koltuğun yeri tırmalaması. Vakit geç. Aile. Çay. Düşünmemeye çalış. Düşün: düşünmemeyi. Delilik. Tin tin tin. Hız sabitleyici kontrol dışı. Ne olur düşünmeyi kes. Kim soruyor? Kime soruluyor?

Patrick eve vardığında “öbürleri” bir sitem ve gerginlik tablosu halinde Nancy’nin arabası etrafında dizilmişlerdi.

Biri soracak olursa ne yapacağını kendi de merak ederek, “New Milton’da başıma ne geldiğine inanamazsınız,” dedi.

“Sensiz gitmek üzereydik,” dedi Nancy. “Beth gecikenleri hiç sevmez; onları konuk listesinin tereddütsüz dışına atar.”

Patrick, “Bayıltıcı bir düşünce,” dedi. Sonra, “Ayıltıcı bir düşünce,” diyerek kendini düzeltti. Fakat ezilen mıcıır ve çarpan kapıların sesi arasında ikisi de duyulmamıştı. Nancy’nin arabasında arka koltuğa geçti ve çay faslını atlatabilmek için keşke Maker’s Mark’ın küçük şişesini alsaydım diye hayıflanarak Thomas’ın yanına çöktü. Yolda hafifçe uyukladıktan sonra arabanın yavaşlayıp durduğunu hissetti. Araçtan güçlükle inince kesintisiz bir ormanla çevrili olduklarını fark etti. Berkshire Tepeleri, sarı yeşil bir deniz şiddetle kabarmışçasına her yöne uzanıyor, Walter’la Beth’in tahta kaplama gemisi en yakındaki dalganın üstüne tünemiş gibi görünüyordu. Patrick kendini hem deniz tutmuş hem de kapalı bir alana kısılmış hissetti.

“İnanılır gibi değil,” diye mırıldandı.

“Biliyorum,” dedi Nancy. “Şu manzaranın çoğu onlara ait.”

Patrick çay partisini orta mesafeden güvensizce idrak etti. Kâh televizyon ekranındaki bir akvaryuma benzer camla kaplı hissediyordu kendini kâh boğuluyormuş gibi. Gözleri kamaştıran beyaz ayakkabılı hizmetçi ka-

dınlar vardı. Latin Amerika kökenli ufak tefek bir kâhya. Tarçınlı tatlı buzlu kahverengi çay. Park Bulvarı dedikoduları. Henry Kissinger'ın perşembe günkü bir akşam yemeğinde söylediği bir şey hakkında gülen insanlar.

Sonra bahçe turu başladı. Önde giden Walter arada bir kolunu Nancy'ninkinden ayırıp süet eldiven taktığı elindeki bahçe makasıyla münasebetsiz bir sürgünü buduyordu. Birileri burayı budamamış olsaydı bu işi hayatta yapmayacağı belliydi. Adamın bahçıvanlıkla ilgisi, yeni bir konut alanının açılış töreninde kurdeleyi kesen bir belediye başkanınkinden farksızdı. Onu Mary ve çocuklara eşlik eden Beth takip ediyordu. Kadın bahçeye ısrarcı bir tevazuyla yaklaşıyor, bazen de düpedüz hoşnutsuzluk gösteriyordu. Bir çiçek yatağının ucundaki geyik şeklinde budanmış bir ağacın yanına geldiğinde, "Bundan nefret ediyorum!" dedi. "Kanguruya benziyor. Ölsün diye üstüne sirke döküyorum. Ama buradaki iklimle imkânsız: mayısın ortasına dek belimize kadar karın içindeyiz, iki hafta sonra da sanki Vietnam'da yaşıyoruz."

Patrick topluluğun gerisinden ayak sürüyerek geliyor ve bitkisel bir esrimeye kapılmış gibi adsız bir çiçeği görmeden süzüyor, bir sohbetin içine çekilmekten korkan küfelik birinden ziyade Andrew Marvell¹ gibi bir izlenim bırakmayı umuyordu. Koca bahçe önce bir labirent kutusuna, sonra budanmış bir hayvanat bahçesine, en son da bir ıhlamur koruluğuna döndü.

Thomas kıvrıcık tüyleri ve koca burnuyla, şiş karnının ve iri dişli dev başının ağırlığını taşıyamayacak kadar narin görünen bacaklarıyla tunç bir yabandomuzunu göstererek, "Bak, baba! *Sangler!*"² dedi.

1. (1621-1678) Metafizik şiirler yazmış İngiliz şair ve politikacı. (Ç.N.)

2. (Fr.) Yabandomuzu. (Ç.N.)

“Evet, canım,” dedi Patrick.

Yabandomuzunu o hep Fransızcayla özdeşleştirmişti ve Thomas’ın da aynısını yapması yüreğini burkuyordu. Aradan koca bir yıl geçtiği halde çocuk o kelimeyi nasıl hatırlayabiliyordu? Saint-Nazaire’de yere düşen incirleri yemek için telaşla gelen veya geceleri asmaların arasında olmuş üzümleri koklanarak arayan yabandomuzunu mu düşünüyordu? Hayır. *Sanglier* sadece şu hayvan heykeli-nin adıydı. Zaten çocuk da arkasını çoktan dönmüştü ve bir uçakmış gibi ıhlamur koruluğuna doğru koşuyordu. Patrick’in üzüntüsü yalnızca kendisine aitti, üstelik de boştu. Saint-Nazaire’e duyduğu yıpratıcı özlem geçmişti; orayı yitirmiş olmak artık onun gerçek başarısızlığını göz-ler önüne seriyordu, o kadar: istediği türden bir baba ola-mamış, miras aldığı karmaşayı arkasında bırakıp çocukla-rına sağlıklı bir sevgi sunamamıştı. Bir ebeveynin hayatın-da en çok nefret ettiği şeyi çocuğuna da yaşatmaya mah-kûm olduğu ve Birinci Bölge dediği durumdan çıkmayı başarmış, ama oraya dönmek için titizlenirken önünü göremeyip başka yanlışlara düştüğü İkinci Bölge’den kur-tulamamıştı. İkinci Bölge vericinin eksikliğini duyduğu şeyi vermesi üzerine kuruluydu. Ve hiçbir şey, yoksunlu-ğun güdümünde olan bu telafi edici çabadan daha yorucu olamazdı. Patrick’in rüyası Üçüncü Bölge’ydi. Onun ora-da, verimli bir ovanın söylentisi gibi hemen tepenin arka-sında olduğunu hissedebiliyordu. Belki de şu an içinde bulunduğu keşmekeş, sürdürülemez varoluşunun nihai reddinden ibaretti. İçmeye son vermesi gerekiyordu; yarın değil, ilk fırsatın doğduğu hemen bugün öğleden sonra.

Bu umut kırıntısından garip şekilde heyecanlanan Patrick geride kalmaya devam etti. Tur hâlâ sürüyordu. Koruluğun uzak ucundaki taş bir Athena heykeli beri ta-raftaki tunç yabandomuzunu ebediyen avlamaya çalışır gibiydi. Evin arkasındaki yumuşak talaş döşeli patika ar-

tık daha gür bir ormanın içinde kıvrılarak ilerliyordu. Alt-ları temizlenmiş geniş gövdeli meşe ve kayınların arasına ışıktan benekler vuruyordu. Koruluktan sonra dev vantilatörleri olan, Afrika zambaklarını kışın sıcak tutmak için küçük bir köye yetecek kadar elektrik harcayan bir hangarın önünden geçtiler. Hangarın yanında, Patrick'in Londra'daki dairesinden biraz daha büyük olan tavuk kümesi öyle tuhaf şekilde temiz görünüyordu ki, Patrick içinde genetiği değiştirilmiş, sıçmasınlar diye salatalıklarla melezleştirilmiş tavuklar mı var diye merak etti. Beth kırmızı ısıtma lambalarının altındaki taze talaşın üstünden yürüdü ve kutuların içinde benekli kahverengi üç yumurta buldu. Her omlet tabağı ona herhalde birkaç bin dolara patlıyordu. Evet, Patrick, özellikle de onlardan biri asla olamayacağı için, büyük zenginlerden nefret ediyordu. Onların çoğu, servetlerinin gürültüsü içinde cılız bir çığlıktan ibaretti. İstekleri "kesesi elvermek" kelimesinin tumturağından yoksun kalmayagörsün, aynı zamanda hem insafsız hem de kaprisli olan, önü alınamaz can sıkıcı insanlar gibi lafı uzatıp dururlardı. Cömertlikleri duygusal alçaklığın her türlüüne bürünebilirdi: "Dördüncü evimizi size ödünç verelim; orayı istesek bile kullanamıyoruz. Biz olmasak da Carmen'le Alfonso size bakarlar. Yo, gerçekten, hiç dert değil. Hem o ikiliden de artık faydalanmanın zamanı geldi; onlara servet ödediğimiz halde hiçbir iş yaptıkları yok."

Hayran bir konuk olarak yeterince çaba göstermediği için Patrick'e sinirlendiği belli olan Nancy, "Sen neye mırıldanıyorsun öyle?" diye sordu.

"Hiç, öylesine."

Nancy onu gayrete getirmeye çalıştı. "Şu tavuk kümesi sence de enfes değil mi?"

İçtimai sorumluluğuna ansızın sahip çıkmaya karar veren Patrick, "Burada yaşamak bir ayrıcalık olurdu," dedi.

Bahçe turu bir yumurta armağanıyla bitince ziyaret de sona erdi. Nancy'nin evine dönerken Patrick içmeye devam etmeme kararıyla yüzleşti. Seçeneği yokken bu kararı vermek kolaydı, ama birkaç dakika içinde arabanın şahsına özel içki dükkânına kendini kapatabilecekti. İçmeyi yarından itibaren bıraksa ne olurdu? Aslında çok şey olacağını kendi de biliyordu. Şimdi devam ederse yarın sabah kafası kazan gibi olacaktı ve günün gerisine zehirli bir geçmişle başlayacaktı. Ama daha önemlisi, bahçede hissettiği silik umudun üstüne gitmek istemeydi. Yarın bırakırsa büyük bir utançtan dolayı bırakmış olurdu ve bu da daha pis ve daha güvensiz bir gerekçeydi. Sahi, Üçüncü Bölge neydi? Gerilimin etkisiyle aklı durmuştu; az önceki umudu tekrar canlandıramıyordu.

Nancy'nin kütüphanesine dönüşte pencereden dışarısını izlerken sanki içki tepsisinde yerine iade ettiği Bourbon şişesi de onu izliyordu. Aslında onu da baştaki şişenin bitmeden önceki seviyesine indirmek ne güzel olurdu. Tam pes etmek üzereyken Nancy içeri gelip dramatik bir iç çekişle Patrick'in karşısındaki koltuğa çöktü.

"Eleanor hakkında ciddi olarak konuşmadığımızı düşünüyorum," dedi. "Son gördüğümde kapıldığım dehşet yüzünden olacak, sormaya korkuyorum."

"Düşüğünü duymuş muydun?"

"Hayır!"

"Kalçasını kırıp hastaneye yattı. Onu görmeye gittiğimde benden onu öldürmemi istedi. O gün bugündür de istemeye devam ediyor. Ne zaman gitsem..."

Nancy, "Aa, hadi ama," dedi, "bu haksızlık! Yani, kulağa çok Yunan geliyor. Ebeveynlerini öldüren evlatlarla ilgili özel bir gazap tanrıçası olmalı."

"Hı-hı," dedi Patrick. "Scrubs Cezaevi."

Nancy koltuğunda döndü. "Ah Tanrım. Ne çetrefilli bir iş. Yani biliyorum; konuşamıyor, kımıldayamıyor, oku-

yamıyor veya film izleyemiyor olsam ben de artık yaşamak istemem.”

“Ölmesine yardım etmenin en şefkatli hareket olacağına hiç şüphem yok.”

“Beni yanlış anlamayı istemem, ama belki bir cankurtaran kiralayıp onu Hollanda’ya götürmelisin.”

“Hollanda’ya gitmek tek başına yetmiyor ki,” dedi Patrick.

“Ah, lütfen, bu konuda konuşmayalım artık. Çok sınırim bozuluyor. Kendi sonumun öyle olmasını düşünemiyorum bile.”

“Bir içki ister misin?”

“Ha, yok. Ben içmiyorum,” dedi Nancy. “Bilmiyor musun? Babamın hayatı gözlerimin önünde öyle mahvoldu. Ama sen istiyorsan buyur.”

Patrick çocuklarından birinin, “Babamın hayatı gözlerimin önünde öyle mahvoldu,” dediğini hayal etti. Derken, koltuğunda öne doğru eğilmiş olduğunu fark etti.

“Buyurmasam daha iyi,” diyerek gerisingeri çöktü ve gözlerini kapattı.

Mary, Patrick'le Robert'in bir, Thomas'la kendisinin de başka bir ince halı döşeli motel odasında yattığına, plastik bardakların naylon ambalajlara sarılı ve plastik klozet kapaklarının hijyenik rulolarla kaplı olmasına, koridorun aşağısındaki sarsıntılı hareketlerle buz boşaltan makinenin ona evliliğinin durumunu hatırlatmasına inanamıyordu. Otoyolun tekdüze uğultusunun sabahın erken saatiyle birlikte koyulduğunu işitebiliyordu. Tam da duyduğu kaygının hızlı ve engelsiz akışına uygun bir müzik. Sabahın dördünde bir deyiş, yorgunluktan uzanıp durduramadığı bir metronom gibi içinde tıklamaya başlamıştı: "Karayolu-ruh karası, ruh karası-karayolu." Böyle alaycı uyumların üreme yeri ydi uykusuzluk; buz makinesi-evlilik; karayolu-ruh karası. Deli olmak işten değildi. Yoksa delirmenin önüne geçebilir miydi? Bağlantılar kurmak. Amerika'nın göçmen kuytularında berbat vakit geçirmek için böyle para saçtıklarına inanamıyordu. Onca yola bu kadar az yerleşim yeri, onca güler yüze bu kadar az samimiyet, onca tatlandırıcıya bu kadar az lezzet. Çocuklarını Londra'ya geri götürmek, Amerika'nın sığ koşturmasından günlük hayatlarının yoğunluğuna döndürmek için can atıyordu.

Patrick, tatilleri bitmeden epey önce kendilerini ga-

yet şahane bir yerden attırma âdetini bozmamıştı. Geçen yıl Saint-Nazaire, bu yıl da Henry'nin adası. Gerçi Patrick'in içkiyi bırakması onu çok sevindirmişti elbette, ama bunun ilk haftaki etkisi, başkalarının körkütük sarhoşken düştükleri hallerden farklı olmamıştı: her an patlamaya hazır, alıngan ve umutsuzdu. Tüm çıbanların hepsi aynı anda patlamış, akan irine taslar yetişmemişti. Henry tam anlamıyla bir kâbus, ama aynı zamanda bir akrabaydı ve her şeyden önemlisi, kendi limanı ve plajlarıyla, yelkenlileri ve motorlu tekneleriyle, hatta Thomas'ın bitmeyen merakını kamçılabileceklerine, kendi petrol istasyonu ile çocuklara oynayabilecekleri bir alan sunmuştu.

Thomas her gün birkaç kere ellerini açıp başını sallayarak, "Yani inanılır gibi değil, Henry'nin kendi benzincisi var!" diyordu. Henry krallığının ölçülerini hesap etmeye çalışan Robert da dönüm ve yatak odası cinsinden bir istatistik çılgınlığına kapılmıştı. Fakat her şey bir yana, iki oğlan da harika vakit geçiriyor, buz gibi suya kısacık daldıktan sonra Henry'nin sürat teknelerinden birine atlıyor, halka açık adalara gidip gelen büyük feribotların dümen suyuna biniyorlardı.

İş bozan tek şey, bunlardan başka her şeydi. İlk öğle yemeklerinde Henry, Mary'ye Thomas'ı yemek salonundan çıkarmasını söylemişti, çünkü bir akaryakıt pompasını taklit eden ufaklık, İsrail'in nükleer kapasitesini artırmasının ahlaki gerekliliği üstüne ev sahibinin çektiği söylevi bölüyordu.

Henry kendinden geçercesine, "Suriyeliler şimdi altlarına yapıyorlar ve iyi ki de öyleler..." derken Thomas, "Bvvvv" diyordu. "Bvvvv..."

Henry, "Çocukların duyulmasının değil, görülmesinin evla olduğuyla ilgili sözü bildiğinizden eminim," demişti.

"Kim bilmez ki?" diye karşılık vermişti Mary.

Henry yaptığı nükteye dikkat çekmek için boynunu gömleğinin yakasından dışarı doğru iyice uzatmıştı. “Ben bu sözü hep fazla hoşgörülü bulmuşumdur.”

Mary, “Yani duymamak yetmedi, görmemeyi de mi tercih edersin?” diye ansızın parlamıştı. Sonra Thomas’ı alıp apar topar dışarı çıkmış, Henry’nin söylevi hiçbir şey olmamış gibi akışına devam etmişti.

“Amiral Yamamoto, Pearl Harbor’a yaptığı saldırıyı tamamladığında zafer sarhoşluğuna kapılacağına daha temkinli olma bilgeliğini göstermişti. ‘Efendiler,’ demişti, ‘uyuyan ejderhayı uyandırdık.’ Dünyadaki uluslararası teröristlerin ve onlara destek veren devletlerin akıllarında öncelikle bu düşüncenin yer etmesi gerekir. İsrail omuz omuza durduğu bölgeye yalnızca caydırıcı bir nükleer kalkanla değil, taktiksel nükleer silahlardan bir yığınakla açık bir mesaj göndermelidir...”

Mary bahçeye hışımla çıkarken Henry’yi, Thomas’ın sevdiği, düğümü çözüldükten sonra odanın içinde çılginca uçuşup ardından da yorulup sönerek ansızın, mecalsizce yere yığılan o balonlardan biri gibi hayal etti.

Tam o sırada Thomas elini küçük daireler halinde döndürerek, “Anne, şimdi balonu salıyorum,” deyiverdi.

Mary, “Aklımdan balon geçirdiğimi nereden bildin?” diye sordu.

Thomas başını bir yana yatırıp gülümseyerek, “Bil-dim işte,” dedi.

Mary sınırların kalktığı böyle anlara her ne kadar bolca tanıklık edip alışmış olsa bile, onların tam yerinde ve tam zamanında olmasının şaşkınlığını hâlâ üstünden atamıyordu.

İçten gelen bir fikir birliğiyle ikisi evden uzaklaşıp çimenliğin eteğindeki kayalık küçük plaja indiler. Mary kara deniz yosunlarıyla süslü taşların arasındaki gümüş beyaz renkli küçük bir kumluğa oturdu.

Thomas, “Bana uzun zaman bakacak mısın?” diye sordu.

“Evet, tatlım.”

“Ben on dört olana kadar?”

Mary, “Ne kadar istersen o kadar bakarım,” dedi. Sonra, “Gücüm yettiği kadar...” diye ekledi. Geçen gün Thomas ona ölüp ölmeyeceğini sormuş, o da, “Evet, ama ona daha çok var, yani umarım,” demişti. Oğlunun onun ölümlü oluşunu keşfetmesi, Mary’nin zihninde toz tutmuş olan bu eski tehlikeyi tekrar tüm berraklığıyla ortaya çıkarmış ve kökündeki tüm dehşetiyle birlikte canlandırmıştı. Oğlunu ortada bırakacağı düşüncesiyle ölümlü aklına bile getirmek istemiyordu. Çocuk niçin biraz daha oynamasın? Niçin kendini bir süre daha güvende hissedemesin? Thomas’ın ölüme olan ilgisini bebeklikten çocukluğa geçişe vererek kendini biraz toparlayabilmişti Mary, ama Patrick’in sabırsızlığı yüzünden o geçişin gereğinden erken olup olmadığını da merak etmiyor değildi. Robert benzer bir buhranı beş yaşındayken yaşamıştı ve Thomas daha üçündeydi.

Oğlan Mary’nin kucağına oturup başparmağını emmeye, öbür eliyle de örtüsünün ipeksi etiketiyle oynamaya girişti. Birkaç dakika içinde uyuyacaktı. Mary dizüstü oturup sakinleşmeye çalıştı. Ne kendi ne de bir başkası, hatta Robert için bile yapmayacağı şeyleri Thomas için yapabilirdi. Thomas korunma için ona muhtaçtı, orası belliydi; ama erdem duygusu için de onun Thomas’a ihtiyacı vardı. Karamsarlığa kapıldığında Thomas onda neşeli olma isteği uyandırıyor, bitkin düştüğünde ona yeni güç kaynakları bulduruyor, sinirlendiğinde onu sabır için derin bir arayışa itiyordu. Çevresindeki kayalar kadar hareketsiz, orada öylece oturdu ve oğlunun uykuya dalmasını bekledi.

Hava ne kadar ısınırsa ısınsın, tuhaf hafif bir esinti

yayan deniz burada buzdolabı gibi bir iş görüyordu. Maine eyaletinin esasen insan yerleşimine pek elverişli olmaması, çok geçmeden yaz ziyaretçilerini sahile inmiş bir köpek gibi geri gönderecek olması Mary'nin hoşuna gidiyordu. Kuzey güneşi iki kış arasındaki kısa fasılda, denizin üstünde iştahla pırıldıyordu. Mary bu ışığı El Greco tablolarındaki sıksa azizler gibi uzanmış hayal etti. Ve bu hayaliyle resim yapma isteği tekrar canlandı. Sevişme isteği tekrar canlandı. Tekrar liste yapmaya başlayabilir mi diye düşünmek istiyordu, ama her nasılsa bağımsızlığını yitirmişti. Varlığı Thomas'ınkiyle birbirine kaynamıştı. Yüzerken kıyafetleri çalınan biri gibiydi ve artık şu güzel ama yorucu havuzdan nasıl çıkacağını bilmiyordu.

Thomas beş dakikadır uyuduğu için artık daha rahat bir duruşa geçebilirdi. Çimenliğin dibindeki banka yaslanarak oturdu ve oğlunu, daha doğumu tamamlanmamış gibi bacaklarının arasına, ama ters yönde, uzunlamasına yatırdı. Onu güneşten korumak için örtüyü bir gölgelik gibi üstüne serdi, sırtını yaslayıp gözlerini kapattı ve dinlenmeye çalıştı, ama düşüncelerinin dar çerçevesi içinde aklı Kettle'ın mesafeli anneliğine ve bunun kendi fanatik düzeydeki amadeliğine nasıl etki ettiğine döndü. Dadısını düşündü; küçük sorunları birbiri ardında çözen, cinsiyetten, sanattan, içkiden ve sohbetten yoksun olarak sadece sevecenlik ve yemekten ibaret bir eylem ve bakım dünyasında yaşayan tatlı ve sadık dadısını. Çocuk bakmak Mary'yi tabii kendisi çocukken ona bakan dadısı gibi hissettiriyordu. Ve tabii ki, ona bakamayan Kettle gibi olmama kararlılığına itiyordu. Kişilik ona hem saçma hem de zoraki geliyordu: süreci görebildiği halde onun içinde sıkışıp kalmıştı. Annelik hakkındaki düşünceleri kıvrılıp bükülüyor, çözemediği bir düğümün izini takip ediyordu.

Hafifçe serin bir yel estiren şu kara denizin karşısın-

da oturmak her şeyi bir şekilde apaçık görebildiği duygusunu uyandırmıştı onda. Thomas uyuyordu ve kimse tam olarak nerede olduğunu bilmiyordu. Aylardır ilk kez kimse ondan bir şey isteyemezdi ve baskının ansızın ortadan kalktığı bu şartlarda, aile içindeki çözümlenmemiş bağımlılığın tropikal iklimini hakkıyla değerlendirebilirdi. Eleanor'un hasta bir çocuk gibi Patrick'ten "bir son vermesini" istemesi; Patrick ne zaman onun kayıtsız bedenine yaklaştırmaya çalışsa, Thomas'ın bir hakem gibi onları birbirinden ayırması; Robert'ın günce tutup mesafesini koruması. Mary fırtınanın göbeğindeydi ve ihtiyaç duyulmaya olan ihtiyacı, insanlarda onun kendine fazlasıyla yeterli olduğu izlenimini uyandırıyor. Oysa başkalarının anlamsız isteklerini tatmin etmenin yüceliği ona yetmiyordu işte. Fedakârlık yapmaya olan tutkusu bazen onu kendi infazının çukurunu uysalca kazan bir tutsak gibi hissettiriyordu. Patrick'in nasıl bağımlılık sultasına karşı devrim yapmaya ihtiyacı varsa, onun da fedakârlık sultası için aynı şeyi yapmaya ihtiyacı vardı. Ve her işe koşmanın gerilimi altında olmasına, başkalarının tekeli altına alınmasına rağmen asıl içgüdülerine dönmek onu tuzağın daha da içine çekiyordu. Kardeş kıskançlığıyla Robert'tan gelmesi beklenebilecek itirazlar, dengesi bozuk Patrick'ten geliyordu. En küçük bir ihtiyaç göstermesinden tiksinti duyduğu bir sırada Patrick'in çaresizliğinin hem Thomas hem de Eleanor tarafından körüklenmesi ise tam bir talihsizlikti. Patrick onu Thomas'ı fazla şımartmakla suçluyordu; ama Thomas annesinin sağladığı bazı konforlardan vazgeçmeye hazırsa Patrick'in buna daha da hazır olması gerekmez miydi? Belki de kocası olgunlaşmaktan çok çürümeye başlamıştı. Belki içinde ruhsal bir kangren baş göstermişti ve Mary'yi tiksindiren, bozulmanın kokusuydu.

Mary o akşam yemeğe katılmamak için mazeret bil-

dirdi ve Thomas'ın yanında kalarak Patrick'le Robert'ı Henry'nin uyanan ejderha konuşmalarıyla baş başa bıraktı. Daha yemekten önce, pencere yanındaki koltuğun soluk pembe minderlerinde otururken ve cumba pence-resinin camları denizden yansıyan akşam ışığının parıltısında kızıla çalarken, çocuklar son derece uslu davranır ve Patrick elinde bir bardak maden suyuyla gülümserken bile Henry'nin halka hitabına beş dakikadan fazla dayanamayacağını biliyordu. Dış politika konularında fırtına gibi esen ev sahibi İsrail'den Doğu'ya, Orta Asya ülkeleri ve eski Sovyet cumhuriyetlerinden geçerek Çin Halk Cumhuriyeti'ne doğru ilerliyordu. Mary yatak saati gelmeden önce onun Kuzey Kore'ye kadar varmasından korkuyordu. Adamın şeytani bir planla Kuzey Kore'yi, onlar Güney'i ve Japonya'yı vurmaya kalmadan, nükleer bombayla vuracağından hiç şüphesi yoktu. Ve bunların hiçbirini işitmek istemiyordu.

Banyodan sonra Thomas, Mary'nin yatağına girmek istedi ve onun da yüreği oğlunu geri çevirmeye el vermedi. *Söğütlükte Rüzgâr*'ı okuyarak birbirlerine sokuldular. Su Sıçanı ile Köstebek piknikten sonra ırmaktan aşağı süzölmeye başlarken Thomas uyuyakaldı. Patrick içeri geldiğinde Mary fark etti ki, kitap kucağında ve okuma gözlüğü gözünde o da sızmış.

Sıkılmış yumruklarla kendine hâlâ hedef arayan Patrick, "Henry'yle az daha birbirimize giriyorduk," diyerek uzun adımlarla girdi.

"Tanrım, bu akşam ne oldu?"

Patrick hayatlarındaki erotizm, sohbet ve sosyalliğin sona erdiğini, artık bürokratik birer ebeveyn den ibaret olduklarını söylerdi hep. Ama işte, ansızın uyandırılmış olarak darmadağın olsa da, heyecanlı bir sohbete şimdi hazır dı Mary.

"Kuzey Kore."

“Anlamıştım.”

“Sen hep her şeyi biliyorsun zaten. Yemeğe niye gelmediğin belli.”

Mary ne dese olmuyordu. Ne yaparsa yapsın, Patrick kendini hep yalnız hissediyordu. Tekrar denedi.

“Demek istediğim, yemekten önce sıranın Kuzey Kore’ye geleceği şeklinde bir his vardı içimde.”

“Henry de öyle düşünüyor: sırada Kuzey Kore’nin olduğunu. İkiniz ittifak kursanıza.”

“Sen onunla mı tartıştın, yoksa onun yerine benimle mi tartışmak istiyorsun?”

“Aynı fikirde olmamak üstüne fikir birliğine varmanın demokratik mucizesine güveniyorduk. Henry ifade özgürlüğünden nefret ediyor, ama biraz da bu yüzden, bunu söyleyemiyor. Yanlış fikirlere sahip olmaktan dolayı vurulmadığımız bir ülkede yaşadığımız için ne kadar şanslı olduğumuzdan dem vurup durdu.”

“Yani seni vurmak istiyor.”

“Hem de nasıl.”

“Harika. Tatilimiz daha da eğlenceli olur.”

“Daha mı eğlenceli? Daha da eğlenceli olması için başta da biraz eğleniyor olmak gerekmez mi?”

“Bence çocuklar eğleniyor.”

Patrick katı bir tutuculukla, “Tabii ya, önemli olan tek şey bu,” diye söylendi. Sonra yatak ucunda sağa sola volta atarak, “Ama Henry’ye şu anki hükümetin dış politikasının tahminlere dayalı olduğunu söyledim,” diye devam etti. “Amerika’nın gerici bir başkana ve tüm ülkelerde olanın toplamından birkaç bin kat fazla kitle imha silahına sahip bir haydut devlet olduğunu vesaire söyledim.”

Onun saldırganlığını siyasi düzlemde tutmak isteyen Mary, “Bunu nasıl karşıladı peki?” diye sordu.

“Şüpheli kahkahalarla. Boynunu çokça uzatarak. Yapmacık gülümsemelerle. Bana, ‘bizlerin buradaki haya-

tında hatırı sayılır bir etkisi olan bir olay'ı hatırlattı. Ben de ona 11 Eylül'ün tarihteki en korkunç olaylardan biri olduğunu, ama 12 Eylül olarak adlandıracağım bu olayın sömürsünün de bir bakıma aynı derecede korkunç olduğunu söyledim. Ve bunun izli mermisinin daha ertesi günden itibaren kullanılmaya başlayan 'savaş' sözü olduğunu. Savaş ülkeler arasında yürüyen bir faaliyettir. İngiliz hükümetinin IRA'yla olan mücadelede otuz yıl boyunca itinayla kaçındığı bir kelime. İntihara meraklı birkaç yüz manyağa niye ulus devlet payesi veriyoruz; tabii bunun bahanesiyle bazı gerçek devletlere savaş ilan etmeyecek-sen? Henry dedi ki, 'Bence sokaktaki insanların anlayacağı bir ayrım değil bu. Amerikan kamuoyunu inandırmamız gereken bir savaş vardı.' Konuşmamızdaki sorun da buydu işte. Benim ithamlarımı o temel ilke olarak kabul ediyor: Amerikan kamuoyunu savaşa ikna etmek, yeni silahlar denemek, silah endüstrisiyle devlet arasındaki işbirliğini ilerletmek, halkın parasıyla başka bir ülkeyi dümdüz ettikten sonra oranın imarından hükümet yanlısı şirketleri yararlandırmak filan. Bunların hepsini benimsemiş adam; sıkı mazeretlerle köşeye sıkıştırmak imkânsız."

"Robert nasıldı?"

"Mükemmel bir avukat yardımcısı," dedi Patrick. "Kanıtlanmamış ilişkiler meselesine parmak bastı ve 'masumların hayatı' fikriyle ustaca oynadı. Henry'ye masumiyetin sadece Amerikalılara mı özgü olduğunu sordu. Fakat az önce dediğim gibi asıl sorun, Henry için bunun cevabının sahiden, 'evet' oluşu ve o yüzden de geri adım atmayışı. İfade özgürlüğü hariç, adam bahane bulmaya bile zahmet etmiyor."

"O Robert'a ne dedi peki?"

"Ha, onu 'eğittiğimin' belli olduğunu söyledi, o kadar. Cehennemden çıkmış bir güreş ekibi olduğumuzu düşündüğünden eminim. Ama gerçekten 'gelişmiş' bir

ülkenin, sadece güçlü olanların aksine, dünya nüfusunun yüzde ikisinin kaynakların yüzde ellisini tüketmesinin ve Amerika dışındaki kültürlere ait ne varsa hepsinin hızla yok olmasının filan sonuçları üstünde düşünmeye zahmet edeceğini söylediğim son bombardımanım onu rahatsız etti. Hatta kendimi biraz fazla kaptırıp büyük zenginlerin hayatına konforun son rötuşlarını katmak pahasına doğayı yok etmenin yüksek bir bedel olduğunu da ekledim.”

Mary, “Hayret, bizi evinden atmıyor,” diye yorum yaptı.

“Merak etme, yarın tekrar deneyeceğim. Ve sonunda başaracağım. Onu neyin sinirlendirdiğini iyi biliyorum. Onun için politika heyecan verici bir oyun, ama para kutsal.”

Mary, Patrick’in ciddi olduğunu görebiliyordu. Gerilimi o kadar had safhadaydı ki, bir şeyleri parçalaması gerekiyordu ve bu sefer parçalayacağı şey kendisi olmayacaktı.

“Bizi attırmamaya birkaç gün daha dayanabilir misin? Daha bavulları açmayı yeni bitirmiştım.” Mary nesheli görünmeye çalışıyordu.

“Ve âşışınla rahatça yerleşmişsin,” dedi Patrick.

“Tanrım, bir de kıskançlıktan yakınmadığını söylüyorsun...”

“Ben kıskançlıktan değil, kızgınlıktan mustaribim. Bu daha köklü bir şey. Kaybetme duygusu önce öfke, sonra sahiplenme getirir.”

Ne hakkında konuştuğunu bildiğini düşünen Mary, “Öfkeden önce kaygı vardır,” dedi. “Ama her neyse, genelde biri daha baskın olsa bile, bence sen üçünü de yaşıyorsun. Bu alışveriş yapmak gibi değil ki sadece öfkeyi tercih edesin.”

“Bir de bana sor.”

“Daha haysiyetli olduğunu düşündüğün için öfkeyi tercih ettiğini biliyorum.”

Patrick, “Ben öfkeyi tercih etmiyorum,” diye bağırdı, “ama yine de öfkeleniyorum işte.”

“Ben beraberindeki duyguları tercih etmekten söz ediyorum.”

Patrick’in bağırmasından rahatı kaçan Thomas yataкта kıpırdandı ve kendi kendine sessizce mırıldandı.

Sakinleşen Patrick, “Konudan sapıyorsun,” dedi. “Üç yaşındaki oğlumuzla olduğun için her zamanki gibi beraber yatamıyoruz.”

Mary, “Beraber yatabiliriz,” diye iç geçirdi. “Onu yana geçiririm olur biter.”

Patrick etkisiz bir fısıltıyla tısladı. “Ben bir kadınla sevişmek istiyorum, suçluluk duygusu ve teslimiyetten iniltili bir yumakla değil.”

Thomas uykulu gözlerle doğruldu.

“Hayır, baba, saçmalamayı kes!” diye bağırdı. “Anne, sen de babayı üzmeyi kes!”

Sonra işini bitirmiş olarak kendini yastığın üstüne bırakıp tekrar uykuya daldı. Odaya çöken sessizliği ilk bozan Patrick oldu.

“Ben saçmalamıyordum...” diye başladı.

“Tanrı aşkına,” dedi Mary. “Onunla gireceğin bir tartışmayı da mı kazanmak istiyorsun? Ne dediğini duymadın mı? Tartışmaya bir son vermemizi istiyor, onunla başka bir tartışmaya girmeni değil.”

Ansızın tekrar can sıkıntılı haline bürünen Patrick, “Anladım,” dedi. “Ben onun yatağına gideyim o zaman, niye ‘onun’ yatağı diyorsam? Numarayı bırakıp ‘benim yatağım’ desem daha iyi.”

“Bunu yapmak zorunda değilsin...”

“Hayır, zorundayım,” diyen Patrick odadan kaçtı.

Kendi yalnızlığını Mary’nin üstüne yıkamadan onu

bir başına bırakıverdi. Mary ise rahatlamış, kızgın, suçlu ve yasal hissediyordu. Duygusal hayatının manzarası o kadar sallantılıydı ve hızlı değışiyordu ki, “duygularıyla bağ kuramayan” insanlara bazen gıpta ediyordu. Nasıl beceriyorlardı? Şu an bilmek isterdi doğrusu.

Yattığı odanın terası, yemekten önce oturduğu salona ait cumba penceresinin üstüne denk geliyordu. Mary camlı kapıya yaklaştı ve kanatları hızla açırverdiğini, yıldızları tefekkür ederken bir aydınlanma ânı yaşadığını hayal etti.

Ama olmazdı. Bedeni uykuya doğru sürükleniyordu. Kapıdan dışarı son bir bakış atarken buna da pişman oldu. Ayın önünden çizgi halinde geçen bir bulut ona *Bir Endülüüs Köpeği*¹’ndeki benzer bir sahneyi ve hemen arkasından, bir gözyuvarının usturayla yarılmasını hatırlattı. Göremediği bir şey mi onu körleştirmişti, yoksa bakmaya dayanamadığı bir şeyi görmek mi? Ne bunu ne de başka bir şeyi çözemeyecek kadar yorgundu. Düşünceleri tehditlerden, uykusu da uyanıklığın enkazından ibaretti.

Yatağa girip üstünü bölük pörçük dinlenmelerden ince bir örtüyle örttü. Çok geçmeden Patrick’in usulca içeri girdiğini duydu. Uyanık mı diye ona baktığını hissedebiliyordu. Hiçbir şey sezdirmedi. Patrick sonunda, bir Ortaçağ yatağında evli olmayanların arasına konmuş bir kılıç gibi duran Thomas’ın öbür yanına uzandı. Niçin kocasına uzanamıyordu? Niçin yatağın bir yanına Thomas için yastıklardan bir yuva yapıp da öbür tarafta onunla yatamıyordu? İçinde Patrick’e gösterebileceği bir sevecenlik kalmamıştı. Hatta evliliği boyunca ilk kez Patrick başka bir yerde, herhangi bir yerde mutsuzken kendini evde çocuklarla yalnız hayal edebiliyordu.

1. *Un Chien Andalou*. Luis Buñuel’in yönettiği ve senaryosunu Salvador Dalí ile birlikte yazdığı 1929 yapımı sürrealist film. (Ç.N.)

Bu soğukluk onu ertesi gün dehşete düşürmüştü, ama çok geçmeden alıştı.

Herkes sıcakkanlı olmayı normal bulurken Mary, tam tersine, kendindeki soğukluğu başından beri biliyordu. Ve mağaraya çekilen bir münzevi gibi artık onun peşine düşüyordu. Patrick'in gergin cazibe ataklarına zahmetsizce karşı koyabiliyordu. Onun gelgitli ruh hallerinin ritmine uymak fazla yorucuydu. En iyisi yerinden hiç kımıldamamaktı. Patrick tatillerini mahvedecekti, ama önce Henry'yle kavga etmenin denetimsiz asabiye-tinin değil de kusursuz dürüstlüğünün bir işareti olacağı konusunda ondan onay almak istemişti. Mary ona istediğini vermedi. Üstelik akşam olunca, Patrick'in Henry'yle çatışma kararlılığının da tehlikede olduğu anlaşıldı.

Açık sözlü Henry, "Söylediğim her şeye saldırmaktan vazgeçmezsen hiçbir şey konuşamaz hale geleceğiz," dedi. "Biz en iyisi aileden şaşmayalım."

Patrick kısa kahkahalarından biriyle havlar gibi güldü. "İyi niyet ve birliğin kanıtlanmış reçetesi."

"Yaser Arafat kadar kötüsün," diye söylendi Henry. "Barış ve yenilginin aynı şey olduğunu sanıyorsun. Ben burada misafirperverlik göstermeye çalışıyorum. Bununla ideolojik bir derdin varsa kabul etmek zorunda değilsin." Temelden gülünç bulduğu "ideolojik" sözcüğü karşısında, dört yaşındaki neşeli bir çocuğa "popo"nun komik gelmesi gibi kıkırdadı.

"Haklısın," dedi Patrick, "kabul etmek zorunda değiliz."

Mary, "Ama bu istemediğimiz anlamına gelmez," diye aceleyle araya girdi.

Patrick, "Kendi adına konuş," diye üsteledi.

"Ben zaten kendi adıma konuşuyorum," dedi Mary, "ve senden farklı olarak, çocukların adına da konuşmaya çalışıyorum."

“Öyle mi? Daha bu sabah Thomas, Henry’nin ‘çok komik bir adam’ olduğunu söylüyordu; Robert’ın ona ‘Hitler’ lakabını taktığını zaten biliyorsun. Geçen gün yemekten kovulduktan sonra kendi adına bile konuştuğundan şüpheliyim.”

Mesele bu kadardı. Ertesi sabah ayrıldılar. Patrick’in inatçı, gururlu ve yıkıcı olmasını beklemişti Mary, ama son amansız hücumuna çocuklarını da kattığı için onu henüz affetmemişti.

Motel koridorundaki makine ince yatak odası duvarının hemen öbür yanında sarsıntıyla bir parti buz küpü daha üretti. Karayolunun sivrisinek vızıltısı yerini eşekarası uğultusuna bırakmıştı. Thomas annesinin yanında kıpırdandı ve ardından, her zamanki ani ve istek dolu geçişlerinden biriyle doğrulup, “Bana bir hikâye oku,” dedi. Mary, Maine’de okumaya başladıkları *Söğütlükte Rüzgâr*’ı uysalca eline aldı.

“Nerede kaldığımızı hatırlıyor musun?” diye sordu.

Thomas gözlerini merakla ardına kadar açarak, “Sıçancık, Köstebekçiğe kendisinin adi bir domuz olduğunu söylüyordu,” dedi. “Ama aslında o bir su sıçanı.”

Mary, “Doğru,” diye güldü. Su Sıçanı ve Köstebek aralık ayında bir öğle sonrasının yaklaşan karanlığında Nehir Kenarına dönüyorlardı. Köstebek daha az önce eski evinin kokusunu aldığından içi özlem ve sıla hasretiyle dolmuştu. Su Sıçanı’ysa, Köstebeğin de gitmek isteyeceğini varsayarak Nehir Kenarına doğru devam etmişti. Derken, Köstebek duygularına daha fazla engel olamayıp Su Sıçanı’na evini ne kadar özlediğini anlatmıştı. Mary önceki akşam okudukları son cümleyi tekrar okudu.

“Doğruca önüne bakan Su Sıçanı hiçbir şey demiyor, sadece Köstebeğin omzuna hafifçe pat pat vuruyordu. Bir süre sonra kederle, ‘Şimdi her şeyi anlıyorum!’

Ben ne domuzmuşum! Domuzum ben işte! Domuz, adı bir domuz!”

Thomas, “Yani...” diyecek oldu.

Kapı çalındı. Mary kitabı indirip gelenin kim olduğunu sordu.

Thomas, “Bobby!” dedi. “Sen olduğunu anlamıştım, çünkü... eh, çünkü sensin işte!”

Robert omuzları çökmüş olarak yatağa oturdu ve kardeşinin yürüttüğü mantığı duymazdan geldi.

“Burayı hiç sevmedim.”

Mary, “Biliyorum,” dedi, “ama sabah gideceğiz zaten.”

Robert, “Yine,” diye homurdandı. “Sayın savcı bizi o güzelim adadan attırdığından beri üç motel değiştirdik. Kendimize bir karavan alsaydık daha iyi.”

“Kahvaltıdan sonra Sally’yi arayıp Long Island’a planladığımızdan birkaç gün erken gelip gelemeyeceğimizi soracağım.”

Robert, “Ben Long Island’a gitmek istemiyorum, ben eve gitmek istiyorum,” dedi.

Ağabeyinin sözünü desteklemek için öne doğru eğilen Thomas, “Köstebekçik de evinin kokusunu alıp gitmek istemişti,” dedi.

Doğruca Long Island’a gidemezlerse, Patrick’e İngiltere’ye dönmek istediklerini söylemek konusunda anlaşılır.

“Açık yolun büyüsunü yeterince tattık,” dedi Robert. “Lütfen.”

Sally’yi Long Island’dan arayan Mary cevap alamadı. Sonunda onu New York’ta buldu.

“Su depomuz patlayıp alttaki daireyi de su bastığı için şehre gelmek zorunda kaldık. Komşularımız bize dava açtı, biz de depoyu daha geçen yıl takan tesisatçıları mahkemeye verdik. Tesisatçılar kusurlu tasarım yaptılar diye depocu şirketi dava ediyorlar. Bina sakinleri de

hepsi tatilde oldukları halde binayı dava ediyorlar; çünkü suların iki saat değil de iki gün kesilmesi Toskana'da veya Nantucket Adası'ndayken onlara büyük sıkıntı yaşattı."

"Tanrım," dedi Mary. "Ortalığı paspasla temizleyip yeni bir depo almanın nesi var?"

Arkadaşının yabansı kaderciliğine bayılan Sally, "Ama da İngiliz'sin," diye karşılık verdi.

Kahvaltıda Mary, New York'taki dairede aslında pek yer olmadığını, ama bir şekilde sıkışmaya razılarsa Sally'nin onları seve seve ağırlayacağını açıkladı.

Robert, "Ben sıkışmak değil, uçup gitmek istiyorum," dedi.

Thomas kollarını kanat gibi açıverdi. "Şu an bir uçaktayız ve kokpitte Alabala var!"

"Eyvah," dedi Robert, "iyisi mi bir sonraki uçağa binelim."

Alabala'nın hünerine herkes kadar kendi de hayret eden Thomas, "Bir sonraki uçağı da o uçuruyor," dedi.

Robert, "Bunu nasıl beceriyor?" diye sordu.

Thomas açıklama için bir an yana doğru baktı.

"Fırlatma koltuğunu kullandı," diyerek bir fırlatma koltuğu sesi çıkardı. "Felan da bir sonraki uçağı durdurdu ve Alabala öyle bindi!"

"Biletlerimizin iadesiz olması gibi küçük bir sorun var," dedi Patrick.

Robert, "Böyle berbat motellere harcadığımız parayla yeni bilet alabilirdik," diye söylendi.

"Ona tartışmayı fazla iyi öğretmişsin," dedi Mary.

Patrick, "Kavga edebileceğim kimse kalmadı, değil mi?" diye sordu. "Artık Amerika'dan hepimiz usandık sanırım."

Eleanor'un düştükten sonraki bitmek bilmeyen ölme isteği Patrick'i ötenazinin ve yardımlı intiharın hukuki durumunu araştırmaya zorlamıştı. Mirastan mahrum bırakılmasında olduğu gibi, Patrick yine annesinin çirkin isteklerinin yasal hizmetkârı haline geldi. Gerçi sığ bir bakışla, Eleanor'dan kurtulmanın Saint-Nazaire'i kaybetmekten daha cazip bir yanı var gibiydi, ama ondan istenen şeyin aşırılığının da gündelik hislerinin duvarını yıkıp geçeceği kesindi. Eleanor'un bakımevi bir *İntikam Trajedis*¹ için pek elverişli bir ortam olmasa bile Patrick, Tanrı'nın öç alanındaki tekeli gasp etmenin tehlikelerini bir İtalyan şatosunun katakomblarındaymış gibi güçlü bir şekilde hissedebiliyordu. Kendini toplamaya, güdülerini titizlikle irdelemeye çalıştı. Dirilerin suçluluk duygusu olmasa ölümler inatçı hayaletlere dönmezlerdi. Eleanor düşüp dağ geçidini tıkayan bir kaya gibiydi. Patrick onu yoldan çekebilirdi belki, ama bunu cinai niyetlerle yaparsa annesinin hayali onun peşini hayatta bırakmazdı.

Eleanor'un ölümünü ayarlamakla ilgili hiçbir şeye bulaşmamaya karar verdi. Annesinin ölmek için ondan

1. *The Revenger's Tragedy*: İngiliz yazar Thomas Middleton'a atfedilen 1606 tarihli tiyatro oyunu. (Ç.N.)

yardım istemesi, oğlu doğduğu günden beri asıl kendisinin neşelenmeye ihtiyacı olduğunda ısrar eden bir kadının son ve en pis numarasıydı. Fakat Patrick sonra Eleanor'u yine ziyaret edecek ve yapabileceği en büyük zalimliğin onu kendi haline bırakmak olduğunu görecekti. Yardım etmemek için öfkesini korumaya çalıştı, ama merhamet duygusu da ona acı çektiriyordu. Merhamete dayanmak iyice zor olduğundan, kincilik ona nispeten uçarı bir ruh hali gibi gelmeye başladı.

“Ne duruyorsun, kendine bir iyilik yap, öldürücü olmayı düşün,” diye kendi kendine homurdanarak Gönüllü Ötenazi Derneği'nin numarasını çevirdi.

Amerika'ya gidene kadar araştırmalarını kendine saklamıştı. Önemli konuları konuşurken mutlaka kavgaya tutuştukları için Mary'ye söylememişti. İlişkileri yozlaşmanın son aşamasına geldiği için Julia'ya da bir şey anlatmamıştı. Ama birinin ölmesine yardım etmenin on dört yıl hapisle cezalandırıldığı bir ülkede zaten gizlilik esas olmalıydı. Patrick cömertçe iğne yaptıkları için cezaevine gönderilen hemşireler hakkında gazete yazıları okudu. Adı ne kadar umut verse de Gönüllü Ötenazi Derneği yardım edemedi. Mevzuatı değiştirmeye çalışan bir kampanya örgütüydüler, o kadar. Patrick, Arthur Koestler ve karısının Montpelier Meydanı'ndaki evlerinde Exit'in sağladığı naylon torbalarla kendilerini havasız bırakarak öldürdükleri konusunda bir şeyler okuduğunu hatırlıyordu. Gönüllü Ötenazi Derneği'nin telefonuna bakan kadının Exit diye bir kuruluştan haberi yoktu. Hatta vereceği öğütler, yardım ve yataklığa ceza öngören aynı yasa tarafından intihar “danışmanlığı”na yorulabileceği için Patrick'in çoğu sorusu karşısında bir değerlendirmede bile bulunmamıştı. Kadın Dignitas diye bir kuruluşu da hiç duymamıştı ve orayla nasıl temasa geçilebileceğini bilmiyordu. Verimsiz telefon konuşması ite kaka sona doğru yaklaşırken Patrick, “İnsanın kendi ken-

dini öldürmesini yasak eden” yalnızca Tanrı değil,¹ diye düşünmeden edemedi. Hukuki sonuçlara aldırmayan telefon numarası sorgulama hizmeti birkaç dakika sonra ona Dignitas’ın numarasını verdi.

Patrick nabızı iyice hızlanarak İsviçre’yi aradı. Aramaya sakın bir tonla cevap veren Almanca ses meğer İngilizce de konuşabiliyordu ve daha ayrıntılı bilgi göndermeye söz verdi; Patrick yasal konularda üsteleyince bunun doktor tarafından uygulanan bir ötenazi meselesi değil, hastanın kendisi tarafından uygulanan bir yardımlı intihar olduğunu aktardı. Doktor işlemin haklılığına ve intiharın tam bir rızayla yapıldığına kanaat getirirse barbitüratın reçetesini yazarmış. Patrick üyelik formları gelene kadar ilerleme kaydetmek isterse Eleanor’dan bir muvafakatname, doktorundan da durumu hakkında bir rapor alabilirmiş. Patrick annesinin artık yazacak durumda olmadığını ve kendi kendine iğne yapabileceğinden de şüphe ettiğine dikkat çekti.

“İmza atabiliyor mu?”

“Zar zor.”

“Yutkunabiliyor mu?”

“Zar zor.”

“O halde size yardım etmemiz mümkün olabilir.”

İsviçre’ye açtığı telefondan sonra Patrick bir heyecan dalgasına kapıldı. İmza ve yutkunma: krallığın anahtarları, füzeyi fırlatmanın şifresi bunlardı. Ve Eleanor bunları da çok geçmeden kaybedecekti. Patrick o kıymetli barbitüratın çeneden aşağı ışıltıyla sızarak boşa gittiğini düşünmek bile istemiyordu. İmzaya gelince; Thomas’ın ilk yazma denemelerini andıran bir dağ silueti şeklindeydi şu an. Patrick evin oturma odasını arşınlayıp durdu. “Evde çalışıyor” idi ve gizli araştırmasını sürdürmek için Robert’ın

1. William Shakespeare’in *Hamlet* oyununda, I. Perde 2. Sahne’deki Hamlet’in bir monoloğuna gönderme. (Ç.N.)

okula gitmesini, Mary'nin de Thomas'ı Holland Parkı'na götürmesini beklemişti. Artık bütün evde istediğini yapabiliirdi; ne işini yapması, ne de arkadaşça davranması gereken biri vardı. İyi ki de yoktu, çünkü volta atmaktan, eşyayla tıka basa dolu bir odanın köşesine zincirlenmiş bir papağan gibi, "İmzala ve yutkun, imzala ve yutkun," diye yinelemekten kendini alamıyordu. Giderek geriliyordu ve bayılmak üzere olduğu duygusunu üstünden atmak için durup ağır ağır nefeslendi. Şu yaşadığı heyecanda bileniş bir bıçak gibi tekinsiz bir yan vardı. Eleanor'a istediğı şeyi tastamam verecekti. Ama buna bu kadar heves etmeli miydi?

Cinai özlemlerinin imzasını tanımak doğal olarak endişe vericiydi. Sanki yeni olan, ama düşününce başından beri var olduğunu sonradan kendine itiraf ettiğı şey, bir bardak barbitürat içmek için kendi duyduğu istekti. "Geceleyin acı çekmeden gidivermek"¹ – küçük bir düzenlemeyle son içeceğin kimyasal bu adı olabilirdi: Acmedengid.

Patrick koridorun sonuna ulaşp gerisingeri adımlamak için dönerken, "Ne? Sende bir şişe Acmedengid mi var? Ben de biraz alabilir miyim?" diye ciyakladı. Düşünceleri her yerdeydi; daha doğrusu, bir yerdeydiler de her şeyi sürükleye sürükleye kendilerine doğru çekiyorlardı. Patrick, Hampstead'de gereksiz acıları yasaklama derdindeki birkaç ahlakçı tiple başlayan mütevazı küçük bir protesto yürüyüşü hayal etti; Swiss Cottage'a doğru ilerlerken hızla büyüyen yürüyüş kısa sürede tüm dükkânların kapanması, tüm restoranların boşalması, tüm tren ve metroların durması ve petrol istasyonlarının sahipsiz bırakılmasıyla sürdü ve artık tüm Londralılar Bakanlık-

1. İngiliz Romantik şair John Keats'in (1796-1821) "Ode to a Nightingale" şiirinden *To cease upon the midnight with no pain* dizesi. (Ç.N.)

lar Bölgesi'ne, Trafalgar Meydanı ve Parlamento Meydanı'na akıyor, boş yere çekilen acılara lanet yağdırıp Acmedengid için bağıyorlardı.

Patrick kürsüde, "Bir köpek, bir kedi niye ölümü tatsın?" diye yakınıyordu. "O kadın..." Kendini susturup, "Aah, kes kesini," diye kanepeye çöktü.

Sonra yeni bir sesle, "Ben sadece ihtiyar anneme yardım etmeye çalışıyorum," diye kendini teskin etti. "Son kullanma tarihini biraz geçti, doğru. Eskisi kadar hayattan zevk alamıyor. Televizyon bile seyredemiyor. Gözleri gitti. Kitap okumak da fayda etmiyor; onu gereksiz heyecanlandırıyor. Küçük şeyler, kendi mutlu anıları bile onu korkutuyor. Durumu korkunç, gerçekten."

Kim konuşuyordu. Ya da o kiminle konuşuyordu? Biri onu ele geçirmişti sanki.

Ağır ağır nefeslendi. Haddinden fazla gergindi. Bu gidişle kendine kalp krizi geçirtecek, yanlış kişinin işini bitirecekti. Durum apaçık ortada –annesini öldürmesi istenen oğul– ve dayanılır gibi olmadığı için parçalara ayrıldığını hissediyordu sanki; üstelik annesinin de apaçık ortada olan durumu –varoluşunun her saniyesinden dehşete kapılan kişi– hepten dayanılmazdı. Buna tutunmaya çalıştı; düşüncesi bile korkunç olan şeyi, Eleanor'un yaşadıklarını düşünmeye çalıştı. Onun yatakta kıvranarak ölmek için yalvarmasını hissetmeye çalıştı. Derken tüm kaçış yollarını tüketmiş olarak gözyaşlarına boğuldu.

İntikamla acıma arasındaki çatışma o sabah, o dairede sona erdi ve Patrick'te, annesi dahil, ailedeki herkesin özgür kalması için daha dolaysız bir özlem bıraktı. Patrick Amerika yolculuğundan önce tıbbi bir rapor alabilmek için çaba göstermeye karar verdi. Ölüm iğnesini ne kadar isterlerse istesinler, bütün işi hastaları hayatta tutmak olan bakımevinin doktoruna başvurmak anlamsızdı. Patrick'in aile hekimi olan Dr. Fenelon daha önce Eleanor'a bakma-

mıştı. Adam, Katolikliği yüzünden faydalı reçeteler yazma ve uzmanlardan hızlı randevu alma konusunda henüz ayak sürümemiş, anlayışlı ve akıllı biriydi. Onu bir yetişkin olarak düşünelmiş olan Patrick, adam Ampleforth Koleji'ndeki ahlak derslerinden söz etmeye başlayınca, ergenlik döneminin dünya taslağına bir rahibin şaşmaz bir fiksaj maddesi püskürtmesine izin vermiş gibi hissetti.

Dr. Fenelon, "İntiharın günah olduğuna hâlâ inanıyorum," diyordu, "ama intihar etmek isteyen insanları buna şeytanın kışkırttığına artık değil; bugün onların depresyon dediğimiz bir hastalıktan mustarip olduğunu biliyoruz."

Konuk listesinde şeytanın adını görmenin şaşkınlığını olabildiğince sezdirmeden atlatmaya çalışan Patrick, "Dinleyin," dedi. "Hareket edemiyor, konuşamıyor, okuyamıyor ve aklınızın denetimini de yitirdiğinizi biliyorsanız depresyon hastalık olmaktan çıkar, tek makul tepki haline gelir. Bu şartlarda keyfiniz hâlâ yerindeyse salgı bezlerinizde bir bozukluk var demektir veya bunu ancak doğaüstü bir güçle açıklayabilirsiniz."

Dr. Fenelon, "İnsanlar depresyona girdiklerinde onlara antidepresan veriyoruz," diye üsteledi.

"Onları zaten alıyor. Ve nefret ettiği hayata karşı onda belli bir heves uyandırdıkları da doğru. Nitekim benden onu öldürmemi de onlara başladıktan sonra istedi."

Dr. Fenelon, "Ölüm süreci üstünde çalışmak büyük bir ayrıcalık olabilir," diye başladı.

Patrick araya girdi. "Onun ölüm süreci üstünde çalışmaya başlayacağını hiç sanmam. Ayağa kalkmaktan bile âciz. Bunun sizin için bir ayrıcalık olduğundan söz ediyorsanız da, sizin yaşam kalitenizden çok onunki için endişelendiğimi söylemek zorundayım."

Patrick'in dokundurması karşısında fazlasıyla ılımlı konuşan doktor, "Demek istediğim, acı çekmenin dönüş-

türücü bir etkisi olabileceği. Büyük bir mücadeleden geçen insanların daha sonradan hiç bilmedikleri bir huzura erdiklerini görebiliyoruz,” dedi.

“Ama o huzuru yaşamak için bir benliğin olması da gerekir; yani annemin kaybettiği şeyin ta kendisi.”

Dr. Fenelon anladığını gösteren bir baş hareketiyle kapitone deri koltuğunda arkasına yaslanırken gerideki rafta duran İsalı haç ortaya çıktı. Patrick’in daha önce de çok gördüğü haç, mutluluk ve ıstırapı dâhice tersine çeviren haliyle şimdi onunla sanki alay ediyordu; doğal olarak mide bulandıran bir durumu hayatın –insanı daha derin düşünmeye iten günlük biçimiyle değil, İsa iki bin yıl önce kanunlara ters düştüğü için dünyanın günahtan kurtarılması şeklindeki tepeden tırnağa gizemli biçimiyle de– esas anlamı haline getiriyordu. Dünyanın günahtan kurtulmasının anlamı neydi? Artık dünyada daha az günah olması değil, belli ki. Ayrıca İsa’nın sapıkça ve pis bir şekilde infaz edilmesi, Patrick’in gördüğü kadarıyla hiç de gerçekleşmiş görünmeyen bu kurtuluşu nasıl mümkün kılıyordu? Patrick o güne dek Hristiyanlığın hayatında ne kadar az yer tuttuğuna şaşırarak yetinmişti, ama şimdi, Eleanor’u kandırıp planlı bir ölümden alıkoyan bir tehdit haline gelince, aynı Hristiyanlığa karşı içinde bir nefret uyanıyordu. Dr. Fenelon okul günlerine ait birkaç ilave anıdan sonra Eleanor’un durumu hakkında bir rapor derlemeye razı geldi. Raporun kullanılma amacının onu ilgilendirmediğine kendini temin etti ve Patrick’le iki gün sonra bakımevinde buluşmayı kararlaştırdılar.

Patrick müjdeyi vermek ve doktorun ziyaretine hazırlanmasını söylemek için annesinin yanına gitti.

Eleanor, “Ben istiyorum...” diye uludu ve yarım saat sonra, “İs...viçre,” diye devamını getirdi.

Patrick annesinin sabırsızlığına sabırsızlıkla karşılık vermek istemiyordu.

“Her şey olabildiğince hızlı gidiyor,” dedi sorunsuzca. Eleanor sonunda, “Sen... oğluma... benzi... yor... sun,” demeyi başardı.

“Sebebi basit,” diye karşılık verdi Patrick. “Ben senin oğlunum.”

Eleanor görülmemiş bir güvenle, “Hayır!” dedi.

Patrick annesinin yakında onay veremeyecek kadar bunayacağından iyice telaşa kapılmış olarak oradan ayrıldı.

Ertesi gün Dr. Fenelon’la girdikleri leş kokulu odada Eleanor, Patrick’in hiç görmediği ama sebebini hemen anladığı histerik bir neşe içindeydi. Kadın en terbiyeli halini takınması ve doktorun dostluğunu kazanması, bir iyiliği hak eden düzgün bir kız olduğunu göstermesi gerektiğini düşünüyordu. Adama tapan gözlerle bakıyordu. Adam onun kurtarıcısı, ölüm meleği idi. Dr. Fenelon ise Patrick’ten kalmasını, Eleanor’un bölük pörçük konuşmasını anlamaya yardımcı olmasını istedi. Kadının iyi durumdaki reflekslerini, yatak yaralarının olmayışını ve cildinin genel durumunu gayet olumlu karşıladı. Annesini o kadar yakından görmesine izin verilmemesi gerektiğini düşünen ve bunu kesinlikle istemeyen Patrick kırışık beyaz göbekten gözlerini çevirdi. Zaten bu derece heves göstermesi onu deli etmişti. Son bir haftadır kelimelere dökmek için akla kararı seçtiği mutsuzluğunu niye ifşa etmiyordu? Oğlunu yüzüstü bırakmaktan hiç yorulmuyordu. Patrick, Dr. Fenelon’un muayenehanesine döndükten sonra kaleme alacağı tahammül edilmez, iyimser raporu düşündü. O akşam bir muvafakatname yazdı, ama annesini hemen tekrar görmeyi göze alamadı. Zaten doktorun raporu gelene kadar onlar ailece Amerika’daki tatillerine çıkmış olurlardı; o yüzden de kalan işleri dönüşüne ertelemeye karar verdi.

Amerika’dayken elinden bir şeyin gelmeyeceği bu konu hakkında düşünmemeye çalıştıysa da, ölümcül tasarısıyla ilgili sırrını kendine saklamasının onu ailesinden

Patrick sabırsızca iç çekti. “Her neyse. Ama söylemeyi becerdiği tek bir şey var, onda da ciddi olduğunu düşünerek ona göre davranmam gerekmiyor mu?”

“Ölmeyi samimiyetle istediğine eminim. Sadece buna gerçekten hazır olduğu konusunda şüphelerim var.”

Robert kulaklıklarının odağı arasından annesiyle babasının bir konuda hararetle konuştuklarını hissetti. Aleti çıkarıp ne konuştuklarını sordu.

“Bir şey değil, büyükanneni konuşuyoruz, ona nasıl yardım edebileceğimizi,” dedi Mary.

Robert kulaklıkları tekrar başına yerleştirdi. Ona kalırsa Eleanor’un ölmeyi bekleyen herhangi birinden farkı yoktu. Anne babası huzurları kaçar diye artık ne onu, ne de Thomas’ı götürüyorlardı onun yanına. Büyükannesine bir zamanlar yakın olduğunu hatırlamak için çabalaması gerekiyordu ve onun bu çabaya degeceğini düşünmüyordu. Fakat öbür büyükannesi yanlarındayken Robert, Eleanor’a olan kayıtsızlığına bazen hayret ediyor ve küçük sıkı bir düğüm halindeki Kettle’ın bencilliği karşısında, aklına babaannesinin yumuşaklığı ve sancılı kocaman bir yaraya benzer iyi niyeti geliyordu. O zaman Eleanor’un onları kandırıp Saint-Nazaire’den çıkarmasının ne büyük bir haksızlık olduğunu unutuyor, Eleanor olmanın Eleanor için –yalnızca içinde bulunduğu zor şartlar değil, onun kendisi olmasının– ne büyük bir haksızlık olduğunu hissedebiliyordu. Aslında kendinden başka kimse olamamak herkes için haksızlıktı. Başka biri olmayı istediğinden değil ama; acil bir durum karşısında başka biri olamamak korkunç bir düşünceydi, ondan. Robert onu sınırlandıran şey başındaki aletmiş gibi kulaklıkları tekrar çıkardı. Konuşan köpeğin ABD başkanı olması hakkındaki komedi pek de iyi değildi zaten. Kanalı haritaya çevirdi. Uçak İrlanda kıyılarına yakın, Cork’un güneyinde süzülüyor görünüyordu. Sonra harita genişleyerek Londra,

uzaklaştırdığını görüyordu. Walter ve Beth'in bahçesinde alkolün etkisini üstünden attıktan sonra hâlâ Üçüncü Bölge'nin çakırkeyif düşüncesindeydi. O bölgeyi ne zaman tanımlamaya çalışsa, telafi veya göreve dayalı olmayan bir cömertlikten başka bir açıklama gelmiyordu aklına. Ve pek tarif edemese bile, iyi hissetmenin ne anlama gelebileceği konusundaki narin sezgisine tutunmayı sürdürüyordu.

Mary'ye ne olduğunu ancak İngiltere'ye dönüş uçağında anlattı. Thomas uyuyor ve Robert film izliyordu. Mary başta Patrick'in yaşadığı sıkıntılara anlayış gösteren sözler dışında bir şey demedi. Patrick'in kendi güdülerini incelemekten Eleanor'unkileri yeterince dikkate almamış olabileceği yönündeki şüphesini dile getirse miydi, bilemiyordu. Ölmeyi istemek hayatta en sık görülen şeylerden biri olsa da ölmenin kendisi başkaydı. Eleanor'un yardım isteği kendini aradan çıkarmak için sunduğu bir teklif değil, kendini ailenin ilgi odağında tutmak için elinde kalan tek çareydi. Ayrıca kendini bizzat kendisinin öldürmesi gerektiğinin gerçekten farkında mıydı? Mary, Eleanor'un dağ gölleri kadar derin bakışlı sonsuz bilgelikte bir doktor hayal ettiğinden; o doktorun öne doğru eğilerek ona—kendi dudaklarına kendi kaldırması gereken—acı barbitüratlarla dolu bir su bardağı değil, ölümlü bir veda öpücüğü vereceğini düşündüğünden emindi. Eleanor, Thomas dahil, tanıdığı insanlar içinde en çocuk ruhlu olandı.

Sonunda, "Yapmaz," dedi Patrick'e. "O ilaçları yutmaz. Özel hava ambulansı tutup onu İsviçreli doktorlara götürecek ve reçeteyi alacaksın, ama sonunda annen o ilaçları yutmayacak."

Patrick, "Kendini İsviçre'ye bir hiç uğruna götürtürse onu öldürürüm," dedi.

"Bunun çok da işine geleceğinden eminim," dedi Mary. "O ölüm kararının elinden alınmasını istiyor, eline verilmesini değil."

Paris ve Biscay Körfezi'ni içine aldı. Bir sonraki ölçekte Casablanca, Cibuti ve Varşova vardı. Bu bilgi şöleni ne kadar devam edecekti? Aya göre konumları neydi, mesela? Sonunda herkesin bilmek istediği tek şey ekrana geldi: iniş 52 dakika. Kararan saat dilimleriyle doldurulmuş yedi koca saattir uçuyorlardı. Hız, irtifa, ısı, New York'ta yerel saat, Londra'da yerel saat. Uçaktaki yerel saat hariç, insana her şeyi söylüyorlardı. Kollardaki saatler bu bükülüp zenginleştirilmiş dakikalara yetişemiyordu. Oysa ayaklar yere basana kadar akrep ve yelkovanlar çevrilip ŞİMDİ'ye getirilmeli ve ancak ondan sonra tekrar sayıma başlanmalıydı.

Yere basmayı, Londra'daki evine dönmeyi o da özliyordu. Saint-Nazaire'i kaybedince Londra artık tam bir yuva olmuştu onun için. Bazı çocukların evlat edinildiklerini ve gerçek anne babalarının şimdi birlikte yaşadıklarını bunaltıcı ailelerden çok daha havalı olduğunu söylediklerini duymuştu. Saint-Nazaire'le o da benzer bir şeyi yapmıştı; gerçek evi orasıymış gibi davranmıştı. Orayı kaybetmenin sarsıntısını yaşadktan sonra da gerçek yerinin, su yemiş reklam panoları ve dev çınar ağaçlarıyla doğduğu şehir olduğu bilgisine yavaş yavaş alışıp rahatlamaya başlamıştı. New York'un sıkışıklığıyla karşılaştırılınca Londra'nın kırsala dönük yüzü ve düzensiz sokaklarının mahremiyeti sanki şehrin temsil ettiklerinin tersi gibiydi, ama ona rağmen oradaki parkların kara vıcık çamuruna, yağmur basmış oyun bahçelerine ve dökülmüş yapraklarla kaplı çayırlarına dönmeyi, holdeki aynada bakımsız okul üniformasını süzmeyi, okula giderken araba kapısının madenî bir sesle kapanmasını özliyordu. Hiçbir şey o duyguların derinliği kadar egzotik olamazdı.

Bir hostes gelip Mary'ye Thomas'ı iniş için uyandırması gerektiğini söyledi. Ufaklık uyanınca Mary ona bir şişe süt verdi. Yarıya geldiğinde Thomas şişenin ağzını

açtı ve, “Alabala kokpitte!” dedi. Yuvarlak gözlerle ağabeyine baktı. “Uçağı o indirecek!”

“Oo,” dedi Robert, “başımız dertte yani.”

Thomas bacaklarına vurarak, “Pilot, ‘Olmaz, Alabala’nın uçağı indirmesine izin vermiyorlar,’ diyor, ‘ama Felan uçağı indirebilir.’”

“Felan da mı orada?”

“Evet. Pilot yardımcısı.”

“Gerçekten mi? Pilot kim peki?”

“Scott Tracy.”

“Yani bu bir uluslararası kurtarma uçağı?”

“Evet. Bir pentatentonu kurtarmamız gerekiyor.”

“Pentatenton nedir?”

“İı, aslında bir kirpi ve o kirpi ırmağa düşmüş!”

“Thames Irmağı’na mı?”

“Evet! Ve yüzmeyi bilmediği için Gordon Tracy’nin onu Thunderbird 4’le kurtarması gerekiyor.”

Thomas elini uzatarak denizaltıyı Thames’in bulanık sularında yüzdürdü.

Robert ikisinin arasındaki koltuk koluna parmaklarını vurarak *Thunderbirds*¹ dizisinin müziğini mırıldandı.

“Muvafakatnameyi belki ona sen imzalatabilirsin,” dedi Patrick.

Mary, “Tamam,” dedi. “Hiç olmazsa tüm parçaları birleştirebilirsek...”

“Hangi parçaları?” diye sordu Robert.

Mary, “Boş ver,” dedi. “Bak, inmek üzereyiz.” Kendi başlarına ilgi uyandırmaları pek de mümkün olmayan ışıltılı tarlalar, sıkışık yollar ve kırmızıya çalan küçük ev yığınları için Robert’ı heyecanlandırmaya çalıştı.

Dönüşlerinde, holde birikmiş mektupların arasında

1. 1960’larda çekilen İngiliz bilimkurgu kukla dizisi. (Ç.N.)

Dignitas üyelik formunu ve Dr. Fenelon'un raporunu buldular. Siyah kanepeye yorgun argın yayılan Patrick, Dignitas broşürlerini okumaya girişti.

“Örnek verdikleri vakalardaki insanların hepsinin ya acılı ölümcül hastalıkları var ya da sadece bir gözkapaklarını oynatabiliyorlar,” diye yorum yaptı. “Annem onların gözünde yeterince hasta olmayabilir diye endişelendim şimdi.”

“Her şeyi bir toparlayalım da Eleanor için ne düşündüklerine sonra bakarız,” dedi Mary.

Patrick ona Amerika'ya gitmeden önce yazdığı muvafakatnameyi verdi, o da bakımevine gitmek üzere çıktı. Üst katın koridorlarında temizlikçiler odaların havalandırması için kapıları aralık bırakmışlardı. Eleanor kapı boşluğundan gayet sakin görünüyordu, ta ki odaya giren birinin varlığını fark edene kadar; sonrasında, gelen ziyaretçiden yana haşin bir ifadesizlikle dik dik bakmaya başladı. Mary kim olduğunu söyleyince parmaklıklı yatağının yandaki tırabzanını kavrayıp çaresiz mırıltılarla kendini kaldırmaya çalıştı. Mary, işlerin Dünya gezegenindeki kadar kötü olmadığı başka bir âlemle olan birlikteliğini böldüğü duygusuna kapıldı. Hayatın iki ucunun da mutlak anlamda dehşet verici olduğu yetmezmiş gibi, aradaki boşluk da ziyadesiyle ürkütücüydü. İnsanların kaçmak için ellerinden geleni yapması boşuna değildi.

Eleanor'a halini hatırını sormanın, bir sohbet tutturmaya çalışmanın anlamı olmadığı için Mary doğruca kendilerinin durumunun özetine girişti. Ailesinin koordinatlarına girmek Eleanor'u fena korkutmuş görünüyordu. Mary çabucak konuyu değiştirip ziyaretinin sebebini açıkladı ve muvafakatnameyi yüksek sesle okumayı önerdi.

“Söylemek istediklerine uygun olduğunu düşünüyorsan imzalayabilirsin,” dedi.

Eleanor başıyla onayladı.

Mary yerinden kalktı ve bir hemşirenin gelip gelmediğine bakmak için koridorda göz gezdirdikten sonra kapıyı kapattı. Sandalyesini Eleanor'un yatağına yaklaştırdı ve yazıyı parmaklıkların Eleanor'a bakan tarafında tutarak çenesini tırabzana dayadı. Kendisini de şaşırtan bir tedirginlikle okumaya başladı.

Geçtiğimiz birkaç yıl içinde birkaç kez felç geçirdim ve felçlerin her biri beni bir öncekinden daha perişan duruma getirdi. Artık neredeyse hiç hareket edemiyor ve konuşamıyorum. Yatalağım ve idrarımı tutamıyorum. Hareketsizliğim ve faydasızlığım yüzünden kesintisiz acı, dehşet ve hüsrana içindeyim. İyileşme umudum yok; en korktuğum şey olarak bu naklığa doğru sürükleniyorum. Aklımın beni şimdiden terk etmeye başladığını hissedebiliyorum. Ölmeyi korkuyla değil, özlemle bekliyorum. Bana her gün işkence olan varlığımdan kurtulmamın başka bir yolu yok. Mümkünse bana lütfen yardım edin.

Saygılarımla

Gözyaşlarını güçlükle zapt eden Mary, "Sence makul mü?" diye sordu.

Eleanor büyük zorlukla, "Yok... vet," diyebildi.

"Yani makul bir açıklama mı?"

"Vet."

Birbirlerinin elini tuttular ve bir süre öylece kaldılar.

"İmzalamak istiyor musun?"

Eleanor zorbela yutkunarak, "İmza," dedi.

İdrar ve haşlanmış lahana kokusundan, ölümün gecikmiş bir tren gibi beklendiği yolcu salonu havasından kurtulmanın bedensel rahatlığını da yanına katarak kendini sokağa atan Mary, Eleanor'la yine de bir iletişim ânı yaşayabildiği için minnet duyuyordu. Sıkıca tutunduğu elinde yalnızca bir yakarış değil, kadının intihar etme

azmi hakkındaki şüphesinden kendini şüphe ettiren bir kararlılık da hissetmişti. Fakat Eleanor'da bir şeylerin temelden yittiği belliydi; ne gündelik aile, dostluk ve mal mülk dünyasıyla, ne de tefekkür ve manevi tatmin dünyasıyla haşır neşir olduğu duygusuydu bu; birini öbürüne feda etmişti, o kadar. Eğer hep yitirmek üzere oldukları seçeneğin alarm zilini duyanların kabilesine ait idiyse, intihar için gerekli şartlar önüne kusursuzca konduktan sonra yaşama ihtiyacını mutlak şekilde duyması kaçınılmazdı. Öyleleri için kurtuluş daima başka yerde olurdu çünkü. Hayatta kalmak ansızın daha yüce bir hal alırdı: sabrı öğrenecekti, acının arındırıcı ateşinde pişecekti filan. Ona daha korkunç bir hayat dayatılacak ve sonra da ölmek –kaynakla tekrar birleşmek, yük olmaktan kurtulmak, tünelin ucunda İsa'yla buluşmak, artık her neyse– ister istemez daha ulvi görünecekti. Yücelik, kuramsal olarak hayati önemini yitirmeksizin sonsuz başkalaşımalar geçirmeye gebeydi; çünkü Eleanor hayatının hiçbir bölümüne adamadığı gibi ona da kendini hiçbir zaman adamamıştı.

Mary eve geldiğinde Thomas koşarak hole gelip onu karşıladı. Sivri bir miğfer gibi kuşanıp boynuna geçirdiği rengârenk bir Hoberman küresi yüzünden çerçeve halindeki o on ikiyüzlü şekil yüzünden kollarını biraz güçlkle de olsa annesinin bacağına doladı. Birer çorap geçirdiği ellerinde, Blackheath'e gelen Çin Devlet Sirki'ne yaptıkları bir ziyarette edindiği süsleme ışıklarıyla donatılmış pilli bir vantilatör tutuyordu.

“Biz Dünya'dayız, değil mi anne?”

Odasının açık kapısından gördüğü Eleanor'un yüzünü düşünen Mary, “Çoğumuz öyle,” dedi.

Thomas bilgece, “Evet, bunu biliyordum,” dedi. “Ama uzayda olan astronotlar hariç. Ve onlar da yerçekimi olmadığı için süzülür dururlar!”

Kapı aralığında beliren Patrick, “İmzaladı mı?” diye sordu.

Mary kâğıdı uzatarak, “İmzaladı,” dedi.

Patrick muvafakatnameyle üyelik formunu ve doktor raporunu İsviçre’ye yollayıp birkaç gün bekledikten sonra telefon açtı ve annesinin başvurusunun muhtemelen kabul edileceğini öğrendi.

Aldığı cevap, “Sanırım bu durumda size yardımcı olabileceğiz,” şeklindeydi. Duygularını araya katmamak için inatla direndi; evde yokmuş gibi davranıp çekili perdelerin gerisinden gözetlerken telaş, coşku ve ciddiyetin kapı ziline dayanmasına seyirci kaldı. Bunu izleyen hafta boyunca aileyi saran pratik ihtiyaçlar fırtınasının da faydası oldu. Eleanor’a haberi veren Mary aydınlık bir gülümsemeyle karşılandı. Patrick ertesi perşembe için bir uçuş ayarladı. Bakımevine, Eleanor’un taşınacağı söylendi, ama nereye, açıklanmadı. Zürih’te bir doktora danışmak için randevu ayarlandı.

Patrick, “Çarşamba günü veda etmek için hep birlikte gidebiliriz,” dedi.

Mary, “Thomas gelmesin,” dedi. “Onu görmeyeli çok zaman oldu ve son gördüğünde de ne kadar üzüldüğünü açıkça söylemişti. Robert hiç olmazsa iyi olduğu zamanları da hatırlıyor.”

Yakın arkadaşlarından kimse çarşamba öğleden sonra uygun olmayınca Mary annesinden yardım istemek zorunda kaldı.

İlgiliymiş gibi görünmenin tam zamanı olduğunu düşünen Kettle, “Tabii ki elimden gelen yardımı yaparım,” dedi. “Onu öğle yemeği saatinde bırakın isterseniz. Amparo ona leziz balık kroket hazırlar, zavallı Eleanor’a veda ettikten sonra da siz hepiniz çaya gelirsiniz.”

Çarşamba günü Mary, Thomas’la Kettle’in kapısına geldi.

Amparo, "Anneniz evde değil," dedi.

Şaşırın Mary, niye şaşırdığına da şaşıarak, "Öyle mi?" dedi.

"Çay için pasta almaya çıktı."

"Ama yakında gelecek herhalde?"

"Bir arkadaşıyla yemek yiyecek, sonra gelecek, ama merak etmeyin, küçük oğlunuza ben bakarım."

Amparo yaranma hırsıyla ellerini uzattı. Thomas onu daha önce yalnızca bir kez gördüğü için Mary biraz da isteksiz, ama ondan öte, büyük bir usançla çocuğunu teslim etti. Annesinden bir daha asla ama asla yardım istemeyecekti. Bir yalıyardan denize düşen kaya parçası gibi dönüşsüz ve gecikmeli geldi ona karar. Thomas'ı gülümseyerek bırakırken Amparo bir sorun olduğunu düşünmesin diye oğluna çok da güven telkin edemedi.

Fakat Thomas yapacağını zaten yapma azmiyle oturma odasındaki şöminenin yanında duran işlevsiz zile yönelmişti bile. Küçük sandalyenin üstünde durup o zile basmayı ve gelene şöminenin kapısını açmayı seviyordu. Nitekim Amparo, Mary'yle vedalaşıp ona yetişene kadar bir ziyaretçiyi buyur etmekle meşguldü.

"Porsuk gelmiş!"

Amparo temkinli bir telaşla, "Kimmiş bu porsuk?" diye sordu.

"Porsuk Bey'in sigara içme alışkanlığı yok; çünkü sigara onu büyütüyor ve küçültüyor; onun yerine puro içiyor!"

"Ama hayır, tatlım, puro da içmemelisin. Sağlığına çok zararlı."

Thomas küçük sandalyeye çıkıp zili tekrar çaldı.

"Bak," dedi, "kapıda biri var."

Aşağı atlayıp koşarak masanın çevresini dolaştı. "Kapıyı açmak için koşuyorum," diye açıklayarak şöminenin yine başına geldi.

“Dikkatli ol,” dedi Amparo.

“Bu Penelope Hanım,” dedi Thomas. “Penelope Hanım sen ol!”

“Süpürge yapmama yardımcı olmak ister misin?”

Thomas, *Thunderbirds* dizisindeki şoför Parker’ın sesini taklit ederek, “Evet, han’fendi. Sıcak çikolatanızı şapka kutunuzdaki termostan alabilirsiniz,” dedi ve zevkten uluyarak kendini kanepenin minderlerine attı.

Amparo, “Ah Tanrım, bunu daha yeni düzeltmiştim,” diye sızlandı.

Minderleri yere çeken Thomas, “Bana bir ev yap,” dedi. Kadın minderleri yerine koymaya kalkınca, “Bana bir ev yap!” diye bağırdı. Başını indirip var gücüyle kaşlarını çattı. “Bak, Amparo, bu benim aksi suratım.”

Amparo onun isteğine teslim olduktan sonra Thomas, iki minderin arası, üçüncü minderin de çatısı altındaki boşluğa emekleyerek girdi.

İçeriye yerleştikten sonra, “Ne yazık ki Beatrix Potter¹ uzun zaman önce öldü,” dedi.

“Yaa, çok üzüldüm, tatlım.”

Thomas ebeveynlerinin çok uzun yaşamasını umuyordu. Hatta onların ölümsüzleşmelerini istiyordu. *Children’s Book of Greek Myths*’ten² öğrendiği bir kelimeydi bu. Mesela Ariadne, Dionysos onu yıldıza çevirince ölümsüzleşmişti. Ölümsüzleşmek demek sonsuza dek yaşamak demekti, ama tabii yıldız olarak, o başka. Oysa Thomas onların yıldızlara çevrilmesini istemiyordu. Bir anlamı yoktu ki. Orada öylece ışıldayacaklardı.

“Öylece ışıldayacaklar,” dedi şüpheyle.

“Ne, şırıldamak mı dedin? Hemen Amparo’yla tuvalete gel.”

1. Helen Beatrix Potter (1866-1943): Tavşan Peter gibi hayvan karakterlere yer verdiği çocuk kitaplarıyla tanınan İngiliz yazar, illüstratör, doğa bilimci. (Ç.N.)

2. Çocuklar İçin Yunan Mitleri Kitabı. (Y.N.)

Thomas, Amparo'nun onu niye klozetin başına getirip pantolonunu indirmeye çalıştığını anlayamadı.

"Ben çiş yapmak istemiyorum," diye kestirip attı ve uzaklaşmaya başladı. Amparo'yla konuşmak ne kadar zordu. Hiçbir şeyi anlamıyordu sanki kadın. En iyisi keşfe çıkmaktı. Kadın söylenerek peşinden geldi.

"Hayır, Amparo," diye arkasını döndü Thomas, "beni yalnız bırak!"

"Seni bırakamam, tatlım. Yanında bir yetişkinin bulunması gerekiyor."

"Hayır! Sinirimi bozuyorsun!"

Amparo gülmekten katıldı. "Tanrım. Sen ne çok kelime biliyorsun."

"Konuşmam gerekiyor, yoksa ağzım kelime kırıntılarıyla dolup tıkanıyor."

"Sen kaç yaşındasın şimdi, tatlım?"

"Üçüm," dedi Thomas. "Sen kaç yaşındayım sandın?"

"En az beş sandım; o kadar büyümüş görünüyorsun ki."

Thomas, "Hımm," dedi.

Amparo'yu başından savamayacağını anlayınca annesiyle babasının onu zapt etmek için davrandıkları tarzda ona davranmaya karar verdi.

"Sana bir Alabala öyküsü anlatayım mı?" diye sordu.

Oturma odasına dönmüşlerdi. Amparo'yu bir koltuğa oturtarak kendisi de minderlerin arasındaki mağara girdi.

"Bir varmış, bir yokmuş," diye başladı. "Alabala California'daymış ve annesiyle birlikte arabada giderlerken bir deprem olmuş!"

Amparo, "Hikâyenin sonu mutlu bitiyordur umarım," dedi.

"Hayır!" dedi Thomas. "Beni bölme!" İç geçirip tekrar başladı. "Yer yarılmış ve California denize düşmüş,

ama tahmin edebileceğin gibi, pek iyi bir şey değilmiş bu. Büyük bir deprem dalgası olmuş ve Alabala, annesine, 'Avustralya'ya sörf yapabiliriz!' demiş. Böylece sörf yapmaya başlamışlar ve annesi, Alabala'nın arabayı kullanmasına izin vermiş." İlham için gözlerini tavana diken Thomas ansızın aklına gelmiş gibi olanca doğallığıyla devam etti. "Avustralya'da kıyıya ulaştıklarında Alan Razor orada konser veriyormuş!"

İpin ucunu iyice kaçıran Amparo, "Alan Razor kim?" diye sordu.

Thomas, "Bir besteci," dedi. "Helikopterleri, kemanları, trompetleri ve matkapları var ve Alabala da konserde çalmış."

"Ne çalmış?"

"Şey, aslında bir süpürge çalmış."

Yemekten dönen Kettle, karnını tutan Amparo'nun konserde bir süpürge çalındığını hayal ederek çaresizce güldüğünü sanıyordu, ama kadın aslında bir çocuğun Thomas'a çatacak olsa nasıl serseme döneceğinin düşüncesiyle kahkahaya boğulmuştu.

"Hey Tanrım," diye nefes nefeseydi, "çocuğa hayran olmamak elde değil."

İki kadın onunla ilgilenmemeye çabalayadursun Thomas sonunda kendine başına kalabildi. Hiç yetişkin olmak istemediğine karar vermişti. Yetişkinlerin görünüşünü sevmiyordu. Hem zaten o yetişkin olsa annesiyle babası ne olurdu? Eleanor ve Kettle gibi yaşlanırlardı.

Diyafon çalınca Thomas ayağa fırladı.

"Ben bakmak istiyorum!" dedi.

Kettle, "Ama çok yüksek," diye itiraz etti.

"Ama istiyorum!"

Kettle ona aldırmadan kapı otomatığının düğmesine bastı ve gelenleri binaya buyur etti. Thomas fonda çılgılık atıyordu.

Mary içeri girince, “O bağırtılar neydi?” diye sordu.

Thomas, “Büyükannem düğmeye basmama izin vermedi,” dedi.

“Çocuk oynacağı değil o,” dedi Kettle.

“Değil, evet; ama çocuklar oyun ister. Düğmeyle biraz oynasa ne olurdu?”

Kettle kızının münakaşacı üslubuna karşılık vermeyi düşündü, sonra vazgeçti.

“Madem hiçbir şeyi doğru yapamıyorum, hatalı olduğumu baştan kabullenebiliriz; böylece bunun üstünde durmaya da gerek kalmaz. Daha şimdi geldiğim için çay, korkarım hazır değil. Kendimi kurtaramadığım bir öğle yemeğinden yeni geldim.”

“Evet,” diye güldü Mary. “Arabayı park etmeye çalışırken dükkân vitrinlerine baktığınızı gördük. Merak etme, çocuklar için yardımını istemeyiz bir daha.”

Kettle’a ailesiyle vakit geçirme fırsatı sunmak isteyen Amparo, “İsterseniz çay hazırlayayım,” dedi.

“Ben hallederim,” diye çıkıştı Kettle. “Çay demlemekten âciz değilim daha.”

Thomas babasına yaklaşıp, “Ben çocukluk mu yapıyorum?” diye sordu.

“Çocukluk yapmıyorsun; çocuksun,” dedi Patrick. “Sadece biz büyükler çocukluk yaparız ve Tanrı şahidim olsun, bu durumdan fena halde yararlanıyoruz.”

Thomas başıyla bilgece onaylayarak, “Anlıyorum,” dedi.

Robert bir koltuğa moralsizce yığılmıştı. İki büyükannesinden de bir ömür yetecek kadar gına getirmişti.

Kettle yalpalayarak içeri geldi ve bir rahatlamamanın iniltisiyle tepsiyi bıraktı.

“Ee, annen nasıldı?” diye sordu Patrick’e.

“Sadece üç kelime etti.”

“Anlaşılır şeyler mi?”

“Çok anlaşılır: hiçbir şey yapma.”

Kettle, çocukların bilmediklerini bildiği parolayı vurgulayarak, “Yani... İsviçre’ye gitmek istemiyor mu?” diye sordu.

“Aynen öyle,” dedi Patrick

“İşler karıştı desene.”

Mary annesinin en sevdiği “hayal kırıklığı” deyişini kullanmamak için çaba harcadığını görebiliyordu.

“Bu hepimizin haklı olarak tereddüt edebileceği bir şey,” dedi Patrick. “Mary başından beri anlamıştı. Herhalde sonuçlarına kendini o kadar kaptırmadığından ya da olacakları açık açık gördüğünden. Ama her neyse, bu son talimatı gerçekten çok ciddiye alacağım. Artık hiçbir şey yapmayacağım.”

Thomas, “Hiçbir şey yapmayacak mısın?” dedi. “Yani, hiçbir şey yapmamak nasıl yapılır? Çünkü hiçbir şey *yapmasan* da bir şey yaparsın!”

Patrick kahkahayı koyuverdi. Thomas’ı tutup kaldırarak bir dizinin üstüne oturttu ve başından öptü.

“Onu bir daha görmemeliyim. Kinden değil, minnetten. Bize bir armağan verdi ve onu kabul etmemek kabalık olur.”

“Armağan mı?” dedi Kettle. “O kelimeye biraz fazla anlam yüklemiyor musunuz?”

Patrick neşeyle, “Fazla anlam yüklemeyip de ne yapacağız?” diye karşılık verdi. “Yoksa şu dünya fazla yoksul, zayıf ve sıkıcı olmaz mıydı? Ayrıca anlam yüklemek mümkün mü? Bir yerde her zaman istediğimizden de fazla anlam vardır.”

Kettle üst üste binen birkaç öfkenin etkisiyle serseme dönmüştü, ama Thomas babasının dizinin üstünden fırlayarak sessizliği bozdu ve, “Hiçbir şey yapma! Hiçbir şey yapma!” diye bağırarak çay ve pasta dolu sehpanın çevresinde dönmeye başladı.

